

Universitäts- und Landesbibliothek Tirol

Introductorium in astronomiam

Abū-Maʿšar Ġaʿfar Ibn-Muḥammad

Augsburg, 7. Feb. 1489; [1489.02.07]

H. 612

GK. 840

falsissime impressus est liber

**Introductorium in astronomiaz
Albumasaris abalachi octo conti
nens libros partiales.**

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
LIBRARY

mid
tion
1
2
3
4

Incipit liber introductorius in astronomiam Albumasar abalachi.

Pudjannos artium principijs que ars extrinseca pre
scribi solet librorū in inicijs: non scripto vlllo autentico
q̄ ego mea lingua inuenerim: sed doctorum tantū sua
cuiusq̄ sententia paratur. Apud arabes contra duoz
siquidem primum nec aduertisse videntur vnq̄: tam ⁊
si particulariter vnq̄ ac sparsim assumāt: nostro tamē
iudicio non parum necessarium. Scōm vero Cōmen-
ticiū quidez illis nec scripto dignum visum est tanq̄
egregium aliqd̄ inuente scripture cōmendarunt. Ab hoc igitur scōo genere
huius operis auctor incipiens: septeꝫ inquit sunt omnis tractatus in inicijs
Auctoris intentio: operis vtilitas: nomen auctoris: nomen libri: locus in or-
dine disciplinū: species inter theoreticam ⁊ practicam: partitiones libri. Que
apud nos q̄nq̄ partito sufficiens operis videlicet tytulo: auctoris intentioe
finali causa: materia tractandi: et ordine que omnes fere tam tractatus q̄
materie omnis exordio ⁊ necessaria et sufficere videntur: suam tamē singul'
reddit causam. Que cum ego prolixitatis exosus ⁊ quasi min⁹ continentia:
cum et hunc morem latinis cognoscerem preterire volens anio ipso potius
tractatū exordiri pararem. Tu mihi studioꝝ oīm specialis atq̄ inseparabil'
comes: rerumq̄ ⁊ actuum per omnia consoꝝ vnice si memores obuiaſti
dicens. Quanq̄ equidē nec tibi pro a more tuo mi permāne nec vlli cōsulto
aliene lingue interpreti in rerum translationibus abceciꝫ sententia quandā
nullatenus aduertenduz sit ita tamen alienum iter sequendum videtur ne
precūras. Pristior nō qui librum hunc in arabica lingua legerit si in latina
non ab exordio suo quā primum legentis intuitus incidit inceptum videat
non industriam sed ignorantia putans: et operis forsitan integritatē detri-
menti: ⁊ nos deuie digressionis arguat. Parui quidem est ipm etiaz laborē
tuo potissimū instinctu aggressus sum: vt si quid ex hoc nostro studio latine
copie adiciatur: non mihi maius q̄ tibi meritū rependatur. Cum tu quidez
⁊ laboris causa ⁊ operis iūdex ⁊ vtriusq̄ testis certissimus existas: expertus
quippe nihilominus: q̄ graue sit ex tam fluxo loquendi genere quod apud
arabes est: latine modū congruū aliquid cōmutari atq̄ in his maxime que
tam artam rerum imitationē postulant. His habitis ne longius differatur
ab ipsius verbis tractatus iniciū sumamus. Intentionis inquit expositio
rei sumam breuiter ⁊ absolute pponens: discētis animum attentum parat
⁊ docilem. Vtilitatis promissio laborem alleuans interdū animi quendam
affectum adaptat. Auctoris nomen duabus de causis necessarium est. Lū
vt opus autenticū reddat. Tum ne alij dum vagum et incerti sit nominis in
incerto ascriptū iniustaz parat gloriāz. Libri nomen intentionis testimonio

moda
tionij

1
2
3
4

2

fluxū loquendi
q̄nq̄ apud
Arabes
Inticiū
Albumasaris

5 accedit. Locus in ordine discendi animū discantis: quo lecto quid legendū
6 fit instituens ad disciplinarum intellectum non inconsulte dirigit. Scientie
genus partiti omniumq; numerus: et ex ipso attentum ite; reddit et docilez.
Quā ergo inter oēs huius artis scriptores nullus actenus inuentus est qui
vel cōtradicientibus responderet: vel approbantibus argumentū daret: ad
huc nec ullus qui plenarie scriberet artem. Nostra quidem in hoc opere
intentio ē illis resistere et his firmamentuz dare et integram diuino auxilio
artem tradere. Unde nos hanc utilitatem consequi manifestū sit: ne qui
deinceps operam huic artificio dederint: quia diuersa ex diuersis operibus
aminicula necessaria sint vel desistant vel deficiant. Quoniam igitur opus
certis: et auctoris et libri nominibus confirmare necessariū duximus hunc
tytulum p̄scribentes dicimus. Introductorium in astrologiaz Albumasar
abalachi. Qua de causa et post astronomiā in astrologiā p̄mo loco legendū
fit in theoricam scz huius artis partem principalr atq; generalr: editus octo
partitionū numero descriptus: quaz suis differentiis subdivisa. Partitiōis
prime capitula quinq;. Primum de inuentione astrologie. Secundum de
siderum motus effectū. Tertium de effectus qualitate. Quartum de confir
matione astrologie. Quintum de utilitate astrologie. Caplm primū.

Primum itaq;: que causa: qua ratione hoīem in terra positū
ad celestis consiliū secreta scrutanda primum excitauerit:
deinde prouenerit exponenduz uideretur. Nec enim motu
quoq; in prouiso aut repētina quorumlibet impulsione tm̄
iter arreptum: nec sine sūmo studioz impendio transcurus
uidetur. Partimur igitur omnē siderum stellarūq; scientiā
gemina specie in motū celestium ac motū effectus. Prima
quidē species mathematica vniuersalis sapientia uocatur. Integrā etenī
perfectamq; tradit scientiam quantitatis et habitudinis circuloz motūq;
celestium in se eiusq; primum: deinde ad alios tamen vsq; ad terre globum
Terre siquidē corpus rotundū globosum: circulus sup̄rem⁹ diuina uirtute
perpetuo ambiens ceteros infra contentos suis cum speris die noctūq; ab
oriēte per occidentē integro circuitu ouertit. Unde O per diuersas terraz
partes diuersis nationibus nūc eleuari simulq; occidere: alijs nunc ouerso
sicq; alijs diez alijs interim noctez esse necesse est. Circuloz etenim inter
sup̄remum et terrā motus alijs cum sūmo: alijs contra. Stellaris uero mot⁹
omne genus fere contra. Sup̄ernoꝝ uero motuum quantitatis et qualitatē
pars humanis sensibus patuit. Unde omnes sciencie primordium partem
rationi tribus ex locis computo proportione et mēsurā: argumentū necesse
materia infert ubi qui huic sapientie non concedāt: et sensu debiles: et rōnis
alienos esse: cōsequēs sit. Hanc igitur vniuersalē sapientiaz Ptholome⁹
post hamū quendā tradit i libro suo almagesti postq; et ego ait Albumasar

- 1 Introductio scribet
- 2 Utilitas
- 3 Nom auctoris
- 4 et libri
- 5 Ordo discendi
- 6 Partitio

Diuisio astroꝝ
Scientie

lego. alijs.

vt

Copius
proportio
mēsurā

in tabulis nostris maioribus in fine richene elchebir celestium discursus p
secutus sum: nos quoq; **Secunda** vero naturalis in suo quidē genere non
minus vniuersalis stellarum corporū naturas et proprietates in se primo tunc
accidentiu inferioris mundi ducatu partim crebris quibusdā experimentis:
ptim naturali speculatione quadā insequitur. Ex eo siquidē quod *qd* varios stellarū
discursus diuerse elementoz in reb⁹ elementatis alinationes solito certaq;
lege consequunt. Id non sine aliquo naturali illarū in his motu fieri necessariū
videtur argumentū. Est igitur huius scientie pars que per se cōstans partes
minus manifestā ratio nature quodaz ductu consequitur: vt qui huic scientie
ōdicant: nec multe eos in his experientie z rerū nec parū cōscias esse constet.

Partē igitur manifeste lumina principalr vbi oīm celestium notabiliora
sunt certa gerunt signa: ac primo loco \odot : nemo siquidem ignorat anni tpm
legittimos successus elemēta mōi vsitat^r alterationib⁹ afficiētes ordinos

O per circuli quadrates itus atq; reditus sequi. Deinde per singulos etia; dies atq; horas non nihil noui variq; motus in rerum accidentib; O sequi videm; Quib; siquidē oritur assenit: descēdit occidit: aiantib;: graminib; metallis per singulos mor; aerē terraz aquā: ipsorūq; na;as z stat;: frigore calore siccitate humore inf; gnationis z corruptionis: augmēti decremētis alternationes alterat. Usq; adeo quidē mor; etia; tam hoim q̄ ceteroz aialium primum O iter sequant;. O siquidez oriente surgere: et progrediunt; ^{surgit} ascendente cursu addunt: descendēte minuūt: occidente reuertunt;. Ac tāq; mor; absente duce gescunt: ad exituz illi; iterū exituri. In graminib; quoq; O virtus manifesta quoz gnationes incrementa maturitas O maxime committant; apparet in quibusdaz manifesti;: vt in solsequio z elmosar herba q̄ arabes herbā thelancianila latini necesse apiū vocant. nā nec metallana turā hanc euadunt. Quedam enim absentia O coagulant;. quedam radiis confortant; cuius virt; manifesta in eliodropia gēma necnon quibusdā ^{varioib;} noibus ac margarit;. In his igitur h; modi vis z effect; solaris manifesti;.

*Solsequit
Apulum*

J. Doluati

Luna

Post solē D rerū testimonio accedit. Nonnullis enim vel de vulgo haut dubiū est lunares accessus ad ☉ et recessus ortus scilicet et occasus: incrementa D et decrementa aurarū mariū in animalibus et graminibus et metallis qualitatū et quantitatum motus comitari in mensuris animalis subest humoꝝ incrementis et decrementis marisq; cottidianis: seu per septimanas lunationis accessibus et recessibus. Nonnulli etiam numerosis obtinent experientis ex diuersis D mansionibus diuersa tempora varijs qualitib;

affici: vt ex hac veteroꝝ ex illa nubium ex alia pluuiarū atq; id genus ☉ et D stellarū oīum tunc quidam affectus certi sunt. preter qđ vulgo nō adeo sunt vbi luminū virtus approbati: nequaquā tamen vel vulgo ignotum est qualitates temporū inter augmenta et decrementa stellarū quadam in ☉ et D participatione alterari: quozū motuum nisi hec participatio causa existeret: nec estas estate calidior: nō fieret: nec hyems hyeme frigidior. Tertium igitur est quibusq; nationib; per omnia climata rerū generationes et corruptiones temporū alterationibus moueri. Alterati-

onum autē huiusmodi causam existere ☉ et D stellarūq; amnicula. Primo quide; antecessoꝝ longę vite vigilisq; indaginis experientis vsq; ad posterorū memorijs reseruatis. Secūdo ex eis que cōstabāt ad ea que minus paterent cognata rerū collatione ingenium puehente. Cum itaq; rationem quide in ingenium promptius concedat: experientozū etiam causas in rerū indagine nō ineptas esse astruendum videtur. Habet enī omne artificium in suo genere de transactis ad ea que sequunt experimen-

torū fidem. Sic equide; agricola: sic pastor: sic naute suo quolibet officio ex quarundam stellarū locis horas comodas vel incomodas. Agricola quide; sementi et insitionibus pastor cōmiscendis gregū armentoꝝq; sexibus: ad conceptus stabiles atq; partus sanos. Nauta nihilominus ventos amicos atq; inimicos preteritoꝝ experientis prouidet: quibus omnibus stabilis et seriose indaginis per elementozū motus temporū alterationes ☉ et D atq; stellarū cursū experientia fidem faciunt. In insitione siquidem ex hora temporūq; insitionis prenoscit agricola inter arborū genera: has incremento addere: illas fructus accellerare: alias fructibus indulgere: alias aliter atq; aliter. A quo si tanq; argumenti locū

perquiramus experientozū vsum nihil ambiens pretendit. Haud secus obstetricū vaticinijs: quibus experientia fidem gerunt. Presciunt siquidē experto primum vtrum ne grauida sit. Secundo sexū discernunt: deinde et ex p̄mogenitis quos partus virginales vocant. Vtrū ne amplius ea mater paritura sit preuidentes ipsos etiam partus futuros prenumerāt. Habitanāq; suspitione pregnantis cum id experimento discernendā fuerit mā millarū capitella notant. Que si suffusa et amplexata videntur: ipsamq;

*Mansiones lune
ventoz*

*Obsua
ex notis*

Experientia

*+ §. infra
Obstetricis*

Originalis p̄t̄

Signa partus
& sexum.

colore variato: oculis profundis: acie oculorum acuta: albugine plena atq;
turgida: grauidam esse ratum habent. Ad sextum discernendum. ^{utrum} Utrum
pregnantis tractant quem si plenum rotundum abilem durum senserint: ipsumque
colore mundo masculum predicant: oblongum laxum ineptum ipsamque colore
maculato feminam testantibus mammillarum capitellis in masculo ad rubrum
in femina ad fuscum colorem strahentibus. Alio quoque modo accepta enim
inter digitos lac pregnantis si spissum viscosumque sentitur masculi signum
rarum et liquidum femine. Item alio: lac namque pregnantis speculo ferreo
superfusus sicque ad radios ☉ equabiliter locatum. Si per horam confluit
in similitudinem unionis masculinum fert: diffuens et expansum feminam:

Pariente vero quæprimam proles supra terram decidit ad caput infantis re
spiciunt: quod si pilorum congeriem quasi cirritum videant masculum deinde pa
rituram præsciunt. Sicque geminis cirris gemellos. Nam et domini fortune
prosperæ signum apud illas: quotiens cum folliculo sano partus egreditur
deinde future generationis numerum metientes folliculum infantem primo
geniti vulue matris inherentem antequam solvatur pertractant: in quo quot
tanquam nodos seu quasi calculos inveniunt: tot partus futuros numerant:
quibus non inuentis nihil deinde parituram prænoscent: nihil in horum ali
quid dubitantes nisi forte prius abortu confusa fuerit. Ad hunc itaque modum
cum vulgaribus ingenijs experimentorum usus tante sit auctoritatis: tum
apud medicos etiam experimentorum certitudine firma cure sue providentia
est. provident hi quibus firmior eius artis experientia est inter naturalia et
circa naturam: per anni tempora: terrarum climata: quoddam humorum
genus in corporibus humanis. Ceteris autem cui ceterorum parti usque ad
quantum præualeat: deinde quid cui salubre quid noxium ipsius etiam in
commoditatis corporee augmenta detrimenta status alterationes: iuxta quod
cuiusque naturam eorum que nature contraria sunt passivam vident non na
turalium inter utrumque genus mediante collatione: certis terminis metiuntur
Id autem est per ipsas alterationes elementorum motus: alterationum mo
tusque causas vires stellarum: non motuum experto memorantes vim ☉ ca
lorem: vim ☽ humorumque stellarum et siderum cum his per
mixtionem. Hoc ergo artificiorum genus quanto vulgaribus dignius: tanto
haec nostro propinquius. Est autem medicine in parte dignior officium. Primo
corporum materias elementorum scilicet naturas subtiliter perspicere: deinde
in corporibus servata proportionabilitate commiscere: commixtionum demum
ex naturali necessitatis accessu atque recessu accidentium motus tractare. Of
ficium autem astrologie in parte scolaria ex motu stellarum elementorum motus
temporumque alterationes atque tum mundi ipsius tum partium eius: hic gene
raliter: hic specialiter metiri accidentium motus. Et igitur medicus sensibi
libus primum experimentis instructus: deinde ad nature proprietates pertractus

Medici

Officium Astrologie

speciez hanc calidā hanc frigidā siccāq; vel humidā morboꝝ huic vel illi
 ratum habet accommodā: sic astrilogus ex sensibili quadam experimētōꝝ
 institutione ad naturales celestiuū corporū prouectus. Solem calidū: lunā
 humidā: sicq; stellarum z siderum cuiusq; vim z naturā effectuum ratione
 certam habet. Itaq; vulgaria quidem artificia particularia. Medicina ve
 ro z astrologia magis vniuersalis videt. eo q; sui queq; generis integra
 tem amplectit: nisi q; astrologiā tanto altiorē quanto materie dignioris est
 estimamus. Medicina siquidem in elementoz naturis z in alterationibus
 corporūq; ex eius compositione statu z accidentibus exercitat: astrologia
 vero in celestiuū corporū motu z naturis atq; per mundum inferiorē effecti
 bus tota consumit. Medicus quidem elementoz alterationibus operam
 dat. Astrologus stellaruz motus sequit elemētariē ad alterationis causas
 Sic igitur z omnibus artificijs siderum stellaruz scia. quantū celestia terre
 nis prestant z genere nobilior z dignitate celsior inuenit. Que cum ita sint:
 quid terreat sapientem vel stellarum motus sectari vel motuuz effectus spe
 culari vbi cum antecessorū crebris experimentis philosophorū acutis asser
 tionibus stellarum motus iuxta naturas earundē mundi accidentia con
 sequi ratum habeat. Quando ex celestium consilijs rerum generationes si
 ue corruptiones imminere videat tanquā aliqua reuerentia retenta vel cre
 dere non audeat q; certū habet vel enūciare vel palam monstrare potest
 Quemadmodū enim elementoz motus temporūq; alterationes atq; gene
 ralia mundi accidentia. celeste consiliū palam sequunt. Sic singulos etiam
 quorumlibet indiuiduorum per omnē mundū inter generationes z corru
 ptiones augmēta z detrimenta omniūq; alterationū motus ex eadem ori
 gine ordinari familiarē toti⁹ ad partes cognatiōis ratio habet. Que omnia
 experimentoz primum fundamento posito: cognata collatrix studiosa in
 dago tandem consecuta est: vt si quando vel his intercibat error non artis
 integritas: sed artificis ignorantia potius seu negligentia arguat. Restat
 enim artis professor quociens artificiū susceperit vt stellarū siderumq; mo
 tibus locis per gradus z puncta naturis etiam z affectionibus omnino in
 structus accedat: nihil intermittens de rerum naturis qualitatibus ordin
 bus habitu locis temporibus: aptitudine stellarū habitudini apporportionata
 Quibus siquidem defuerit imperfectū aliqua in parte labi nihil mirum est.
 Hic igit error vnde caueri possit insinuemus. Videt enim duabus de cau
 sis principaliter incidere: tum ex parua cognitione rerum habitudinis in
 quibus iudicanduz est quid rerum an siderum ascribat. Tum ex minus sa
 na celestis consilij conceptione: vnde plerūq; permixtio confusioq; ducatur
 accidit ne leuiter elegi possit quem pre ceteris sequamur. Que cum ita sint
 nec in hoc nec in alijs artificijs que ad prouidentiam pertinent qui omnia
 consequi non potest pars quam obtinuerit relinquenda est. Modice nāq;

Astrologi

Astrologia p[ro]ph[et]ica
 Astrologia iudicialis

Sapienter ne fugiat
 Astrologia

A toto ad partem

indago

sciētie non modica plerūq; fruges est maxime in euentuū prouidētia. Uide-
 demus autē et medicos et alios id genus in suo quosq; artificio nonnunq; de-
 cipi. Nec tamē ideo vel opem ipsorum recusari vel artem displicere: quāq;
 aliorum artificum error quā astrologi in curia ad pniciez procliuor. Me-
 dici siquidē fallacia mortis sepe causa fit: sub aud naute interitus astrolo-
 gi errorē ad maximū sepe in scientia reprehensio consequit. Cum igit ex ar-
 tis huius et veritate maius cōmodum et fallacia minus incōmoduz sequat.
 Nec displicere cuiq; artē conuenit: et professoribus sūmope studendū ne ob-
 culpā cuiusq; ars innocēs infesta reddat.

Laplin secūdū. De siderū motus effectū.

Uinc astroz effectus speculari cōuenit premisso quod in om-
 ni tractatu fieri debet ut inter inicia disponat id de quo agat.
 Sequimur a primordio tractatus stellarum ducatus p mun-
 dum inferiorē ad omnē rerū generationē et corruptionē suc-
 cedit speculatio sideree nature omniscq; habitus et affectionis.
 Cohercemur autē quatuor terminis omnium rerū sciētiam cir-
 cūstantibus. Prim⁹ quidē quo querit inuentū ne est q; tractat nec ne. Se-
 cundus quid. Tercius quale sit. Quartus quare. Omnis ergo inuentionis
 origo prima sensuū est: mouit enim sensus opinionē. Unde ad rōnem intel-
 lectu dicto fit ascensus. Est ergo ut docuimus inuētōnis astrologie. prima
 causa visus. secunda ratio consecuta est ut hinc etiam ad alium quēdam ce-
 lestis secreti intellectū artis perfectio conscendat. Omnis vero philoso-
 phie superneq; indaginis auctoritate et ratione constat substantiā stellariū
 corporum nec ex aliquo elemētōz huius mundi effectā nec ex pluribus vel
 omnibus congestam. Si enim ex his elemētis esset eam elemētarie prolis
 necessitates cōsequerent: generatio corruptio augmētatio diminutio reso-
 lutio ceteraq; id generis alterationis: que cum illic aliena sint tam circuloz
 celestium q; stellariū corporū substantiā ex quinta quadā alia natura con-
 sistere ratio concludit. Qualitas autē eorum corporū in forma est. Sunt
 enim corpora sperica perlucida naturali motu degentia. Quorum motuz
 eaz necessariā intelligimus causam ut superioris essentie motus inferiores
 naturas agendo misceret. Que cōmixtio ad omnē generationē necessaria
 erat. vnde philosoph⁹ tandem intellexit inferiorē mundū supiori necessita-
 te quadam ligatum qui naturali quodam motu voluit: habentē hūc trahere-
 ret. Superior etenim mundus inferiorē perpetuo ambiēs cum sibi alliga-
 tum trahat motus mundi materias agitans actus et passiones miscet gene-
 rationum omnium causas. Motus autē celestibus non nisi circularis
 aptus erat. Nec enim perfectus est nisi circularis qui cum causa principio
 quā fine careat: nescio qua parte quietē admittat: alijs nāq; motibus cum
 sic principium et finē habent quo cum pueniant sistere necesse sit. Inferio-
 ris autē mundi corporum duo sunt motus alter rectus finem habens quo

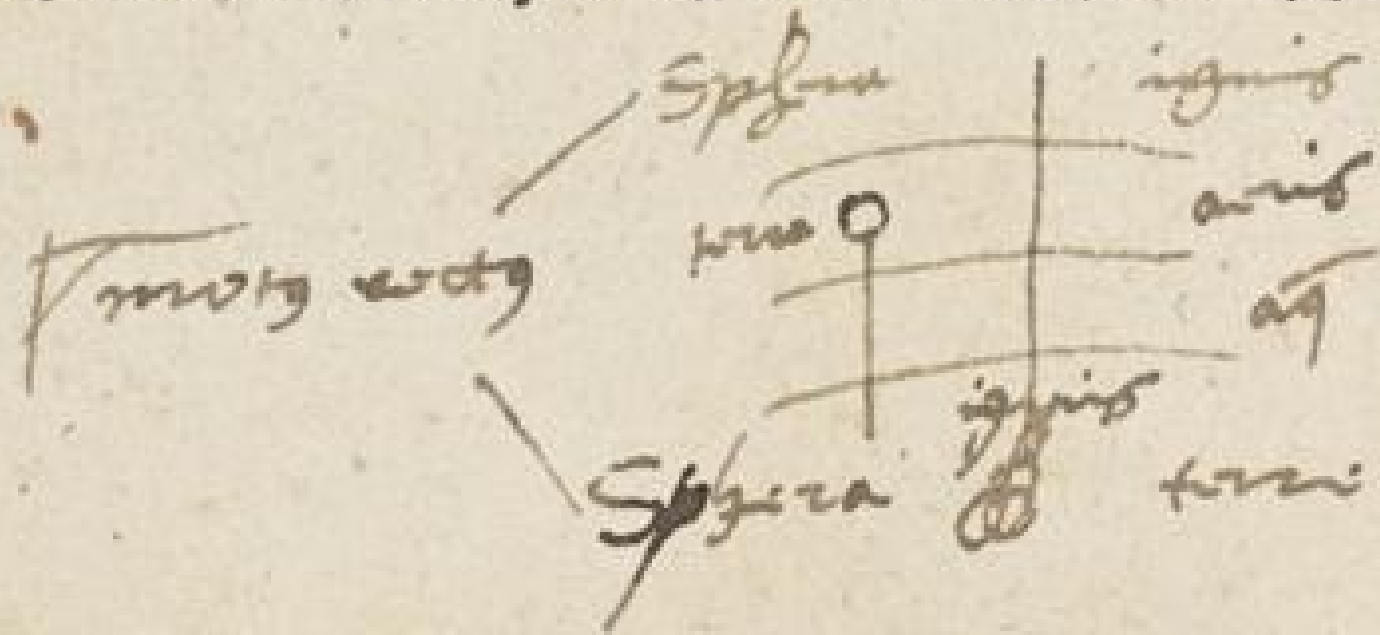
Quatuor terminj
 q; scilicet videt,
 Animo

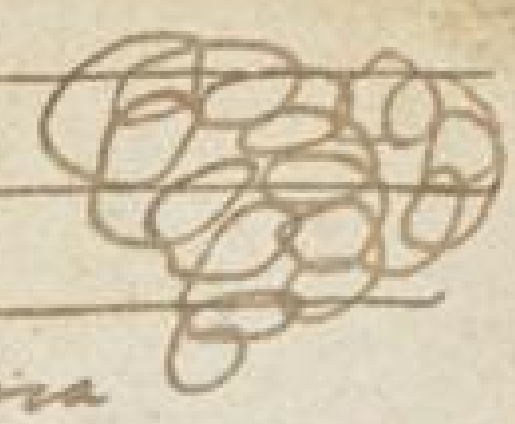
Visus

Celestia corpora
 in suis
 elementis posita

Motus celestium
 qui circularis

Duo inferiorum
 motus

cum perducantur sistant ut ignis & aeris sursum terre & aque deorsum. Alter
 vero circularis qui resolutiones atque alterationes ex alteris in altera rursusque
 ex illis in hoc circumagant. Hunc itaque motum ambientes mundi motus
 trahens in rerum generationes & corruptiones agit. Sunt enim generatio
 nes in elementis. i. potentialiter potentia resolutione vero ex alteris in altera
 genituram actu instaurat. verbi gratia. In ligno fumus potentia que ignis
 in lignum agens actu ipso generat. : haud secus generatio quidem & corru-
 ptio in elementis potentia quas motus siderum elementa alterando in in-
 inuicem resoluens in rem ipsam producit. Omnium autem huius mundi
 corporum alterius in alterum actus bipartitus reperitur: aut ambozum con-
 tactu: aut inter utrumque mediante aliquo. Contactu quidem ut ignis in mate-
 ria exustione facit: mediante vero alio tripartitus. Primus arbitrio ut cum
 mouet alterum ab altero per medium utrumque extremorum simul contingens: aut
 inter utrumque intercedens. Secundus natura: ut cum ignis aquam mediante ca-
 lore calidam reddit. Tertius intrinseca proprietate quadam: ut scilicet la-
 pis magnes ferrum trahit per medium aeris interuallum: eo quod lapidi id agendi vir-
 tus inest & ferri natura eius actionis passiva. quod nihilominus fit vel alio cor-
 pore interposito ut lamina cuprea atque id genus sed & tactu accidit quod dum la-
 pis ferrum trahit & materiam aliam plerumque ferro coherere trahit: hicque modus al-
 terum in alterum nature proprietate quadam agendi in multis tamen herbis que lapidi-
 bus inuenitur ut colofoniū ignis oleum. i. ebullitione olite nouit. Hoc igitur modo
 celestis essentia in inferioris mundi naturam agere oino videtur. Quoniam & illi
 nature nec huiusmodi virtus inest & huiusmodi natura eiusmodi virtutis receptiua
 ex quo actu & passione mundi natura permixtio fit generationum omnium materiam. Cum igitur
 astra generationis reze causa sint: ea generationis eiusdem ducatum obtinere
 consequens est. Sunt vero nonnulli qui quod ab alio quodque propter aliud fit
 idem putant nec quicquam ab alio per distantiam interuallum fieri posse au-
 tumant: eorum sunt huiusmodi motuum tres diuersitates. Primum quod facit
 secundum quod faciente fit: tertium quod ex aliquo consequitur. Facere vero duobus modis ar-
 bitrio & natura: arbitrio ut ire stare sedere. Natura ut ignem urere. Fieri que si-
 militur arbitrio itez & necessitate: arbitrio ut litteras scribere. Necessitate ut mate-
 riam igne aduri quod vero propter aliud fit ab his diuersus. Nec enim faciente alio
 fit: sed alio precedente nec quadam cognatrice consequitur. Verecundiam ruborem:
 timorem pallorem. Musica modulamina animi corporisque motu consoni: ad huc
 ergo modum celestia corpora cum super hunc mundum motu naturali ferunt conse-
 quuntur alligati sibi inferioris mundi elementorum motu naturales: generationes
 rez & corruptiones producentes: exempli gratia: Sole primi circuli quadrante per agram
 te elementa calidis & humidis qualitatibus pari videmus. Sicque terram & arbo-
 res herbis & folijs vestiri: floribus adornari: rezque aliarum corruptiones aliarum
 generationes atque ad hunc modum: non ex solis aliqua deliberatione sed di-
 uinitus iniuncto officio eundi per circulum rezque natura eiusmodi motibus adaptata est

gnatiois potentia
 sunt in elementis
 quod motus in actum
 producit.

Duplex actus

ut in propitiis
 & gladio
 ut in sagittis

Quomodo virtus
 in inferiorum agat

I

Alia opinio de modo
 quod virtus
 agant.

scdm

Postremo philosophi sermonē subiungim⁹ quoniā circulus mouet causas mouentē habere necesse est: quā nisi intelligamus ad infinita deducemur: circuli vero motus infinitus quod propter virtutē mouentē infinitā esse cūq; infinitā et incorporeā. Sic igitur causam omnis alterationis et corruptionis extraneā esse cōsequēs est.

Capitulū terciū De effectūū qualitate.

Quatuor sunt genera extra que nulla inferioris mūdi rerū species quod exposuit: facile pateat quod siderū vires de hui⁹ mundi accidētib⁹ eligerit: Sūt autē hec: forma: materia: cōpositio: cōpositus. Utemur igitur loquēdi apud phos y sitato mō quo formā humanā dicūt eā qua oē hui⁹ speciei indiuiduū hō. dicūt equina equ⁹. Materia vō seu natura q̄terna: terra: aqua aer: ignis. Cōpositio autē elemētōz incorpib⁹ armonia. Cōpositū vō q; hui⁹ modi cōpositione eff: igitur qualia sūt oia animatiū germinū metallozq; corpora. In oib⁹ igitur corpib⁹ his que sentim⁹ quatuor hec genera inueniūt. primū q; cōpositū est: secūdū cōpositio. terciū natura. quartū species: his ita cōpositis cū phi sermonē subiungim⁹: ois geniti genitricē ~~est~~ antiquiorē eē. genitūq; ad esse dephēsiōnē ducere: verbi grā. Sustento sustinēs antiqui⁹ vt terra terrenis corpib⁹. Sic ergo cōpositis tūc materie antiquiores sint. Erūt quidē genera et spēs aialiu germinū metalloz in natura potētia actu uero Tandē vt cōpositio successi. Nec vero cōpositio nisi cōponente aliquo cuiq; modo vetitū ne cōpositū sui cōponēs aut sibi materia sit que cū ita sint est habere genitorē: omne genitū oēq; cōpositū cōpositorē discernentē in genera et spēs omniū. Hinc ergo cōstat opificē genitorē et diuersitatis deinde de sideris motibus nature ducatur cōmēdasse. Celestis siquidē motus virtutē cōpositiōis huiusmodi atq; differre cām eē ex antedictis collectū est: solo q; in cōpositione indiuiduorū atq; differētis specierū p̄potēte vtpote aie corpisq; spāliter armonia cōciliāte. Lū igitur omne cōpositū ex forma et materia constat. Forma tñ prior quasi cōpositis adaptā sibi materiā exquiri vnde in phia forma quidē artifici: materia vō instrumētis comparat. Ut enim diuersi artifices suis quicq; instrumētis opant nihil alienis egentes. Opus autē nō instrumētis sed artifici ascribit sic diuerse forme nec hō. belu: auis q; enim de natura homini aptum alienū est belue. Sicq; aliud belue aliud aui. Assumit enī humana forma de naturis calidum humidū sicq; de ceteris q; subtilius aptumq; recipiende anime rationali motibusq; erecte standi sedendi atq; id genus. Forma vero calidum siccum vnguibus dentibus barbatibus atq; asperitati aptum: bestie forma frigidum siccum calci vnguulis atq; tibis idoneum. sicq; omnis forma q; sibi de materia patiente congruum est trahit. Ita ergo omne compositum nō materie sed forme auctoritate principaliter ascribit. Hanc igitur vt cognitis omnibus que in rebus

forma
Materia
Compo
Cōpositus

Sideris
diffinitio

Natura hominis

A for fit dnoia

Hinc

compositis huiusmodi principia pariunt facile intelligat quid aliunde obueniat
 q stellaru virtuti relinqui necesse est. ¶ Primo materiariu quatuor pprie-
 tates tribus differentijs distinguim. ¶ Prima est qualitatu cotrarietas vt
 caloris z frigoris. ¶ Secunda est alteri in alteru resolutio: vt terre in aqua
 aque in aere: aeris i igne: sicq ecouerso. ¶ Tercia est augmēti detrimētiq
 receptio. Est enim aeris pars parte humidior: terre ps pte siccior. ¶ Forme
 quoq tres alie pprietates ab his diuerse. ¶ Prima q nulla forme inest cō-
 trarietas nec homo in eo q rōnalis mortalis est rōnali vel mortali constat
 cotrarius. ¶ Secunda q nō resoluit altera in altera: vt homo nūquā fit asi-
 nus. ¶ Tercia q nec augeri nec detrimēti capax: nec enī homo hoīe magz
 minusve rationalis vl mortalis: his igit omnia oibus corporibus ex his in-
 esse principijs cognoscimus q in rebus contrariu resolutorium crescēs de-
 crescens reperit. vt homo nunc calidus nunc frigidus nunc ex calido in-
 frigidū trāsiens nūc magis nūc minus calidus vel frigidus ex materia est.
 q vero oppositum his in suo genere ex forma est: q itaq nec ex materia est
 nec ex forma inest: tamen quia nihil est cuius ortuz legitima causa z ratio
 nō precedat nec preter hoc in inferiori mundi parte quicqz q cause locum
 optineat supstes id celestem potentiā cōsequi necesse est. Ad aut est ut ge-
 neris a genere speciei a specie indiuidui ab indiuiduo diuisio z distātia vt
 anime corporisq armonia aliaqz accidētia innumera: vt sexus: discretio for-
 me: z habitudinis decor vel turpitude stature iequalitas: varij colores: di-
 uersi mores: atqz id genus. Omne igit indiuiduū ex tribus principijs cōstat
 proprietatibz forme proprietatibus materie siderum effectu. Ea ergo que
 fm effectuz adueniūt: diuersos eoz ducatus sequunt: alios proprios alios
 cōmunes: vt sol dux singularis vite generalis omniū animātium: mercuri
 hominis. Cum itaqz stelle rerum singularis ducatus cōcessum tamē in cōi-
 bus officijs aliarum participationē assumit vt hominis vnius generalem
 substantiaz sol singulariter ducat specialem. Mercurius tamen in cōibus
 perficiēdis ceterarū cōsilia assumit. Erit ergo solis in vno homine pprius
 ducatus substācie animalis. Cōmunis vero cordis z cerebri. Mercurij sin-
 gularis ducatus substācie humane cum participatione vero oris z lingue.
 Luz ceteris in participatione assumptis: saturno splen: ioui epar: marti san-
 guis: sicqz cetera ceteris cōcedūt sic in omnibus corporibus suas quicqz par-
 tes omnesqz proprietates z accidētia gemino ducatu vēdicāt: que si ex di-
 uerso ducatu nō cōsisterēt nec ex diuersis ea partibus qualitibus pprie-
 tatibus aut accidētibus cōstare possibile esset. Nūc autē in rerū ducatu est
 stellarū: alij genus: alij species: alij indiuiduū tempoz alijs atqz alijs qua-
 litatū quātitatū ceterozqz accidētū aliud atqz aliud cōcedat. Hinc est q cō-
 templacionū etiā in indiuiduis ipsarūqz naturalū proprietatuz alias alijs
 preesse videm: q nequaqz materialis formalisve potēcie sed fideree virtutē

Tres differentie pprie-
 tatum in materia
 signum.

forme proprietatis

Elegas dissonis

Quid ex celestibus
 in inferioribus
 fiat.

de indiuiduo
 ex tribus constat

Ducatus siderum
 stellarum

augmēti

Bipartita procreandi
lex

Terre & metalla

Prima secta
multa

Secunda secta

intelligit. Nō naturalis sibi alicuius seminis origine sed archane cuiusdā proprietatis motu. Sūt enim qui putant nihil nisi ex nature sue seminis resolutione procreari contra quos est bipartita procreandi lex. Cum enī omne corpus ex quatuor elemētis compositū cōstat: aliud tamē ex genere sui semine origine sumpta in natura sua procreat vt homo ex homine in homine. Arbor ex ramunculo insita: arista ex grano recepto: aliud ex aliquo sui semine genereve suo sed materie coeūtes pariūt gramina arbuta idq; genus. Semine quoq; ceteraq; metalla que ex diuersis vaporibus congelant. Animalū etiā nonnulla tam ex aeris tam ex aquaticis & terreis: vt sunt musce: rane: pulices: atq; id generis que omnia elemētorum quosdam motus temporūq; vicissitudines nō ex aliquo genere sui in natura sua semine procreata sequunt.

Capitulum quartū. De confirmatione astrologie.

Ad hunc modū ordinatis nūc in astrologia rō danda simulq; cōtradictōib; respondēdū videt. Sunt enī qui sidereis motib; vim & efficaciam negāt decē sectis dissidētes. Præ qd; sūta in illū penit; stellis ducātū eē ad vllōs effectus: aut corruptiones rerū mundi sublunaris quib; ois antiqua auctoritas ridet. Dis siquidē sube gemino impulsū agitate motū naturalē in re altera cognatis vinculis ipsi alligata naturalē resolutionē faciat necesse est. Quia cū ita sit cū motū ei; resolutionis cām ipamq; eius cause effectū esse cōsequēs est: hoc eteni modo ignis motus naturalis in materia cognate receptionis: naturalē resolutionē facit exustionē dico. Est igit ignis qd; exustionis cā: exustio vō huius cā effectus. Ad hūc itaq; modū corpa celestia cū mundū inferiorē gemino ambient naturalē eoz motuz in elemētis huius mundi naturaliter illis annexis circularis alterius in altere resolutionis omnis & corruptionis nam nature cōsequit cum itaq; motus celestis elemētarie resolutionis causa sit. Hec aut resolutio effectū & corruptionū eisdē etiā effectus & destructiones prius celestis motus cōsequi necesse est. Quia enī alteri; corruptio idē alteri; est generatio: ligni siquidē exustio carbonis effectus est: carbonis corruptio cinerē generat. vñ apud phos verbū vsitatū stellarū naturalis ppetuus: nature effectus ppetuus. Secū de secte opinio: stellas ducātū habere ad res generales atq; vniuersales: vt genera & spēs rez: vt temporū alterationes: vt elemētoz resolutiones atq; id genus: nō autē ad indiuiduas resve singulares earūve ptes aut proprietates singulas. Contra quos q; in omni philosophia ventilatū est. Quoniā omne huius mūdi corpus ex quatuor elemētis cōpositū cōstat. In omni siquidē corpore sentiunt stellarū motus cum illis p̄fuerint & his p̄esse habēt. Cū enim motus celestes elemētarie resolutionis causa sint: resolutio vō generationū eisdē generationes eoz etiā motū effectū eē cōsequēs est. Itē

furo
at p̄s
ip̄ling
at p̄b.
mora

quonia nihil generibus aut speciebus convenit quod individuis alienum sit cum conceduntur aialis hominis vel substantiam proprietates et accidentia ducatur necesse habent et socrij et tulij substantie habitudini colorum habitudo affectioni ducatur pberere. cum ad oim genera et spes ducatur erigant. **Tercia** secta subtilioris opinionis: vel argumentorum similitudine quadam omnem astrologie efficaciam eripere laborat quod ex parte assumens stellis ad vtrumlibet effectum negat. Id ergo cum assequi nequeat evenit utroque: in festo tanti labore fatigata deficiat. Nos enim exposita primus opinione eorum quilibet negat eidem statim opinioni contradicentes vtrumlibet affirmabimus deinde stellarum etiam motus ad vtrumlibet ducere demonstrabimus. **¶** Aiunt enim qui vtrumlibet assumentes astrologiam inanem reddere conantur. Quoniam omnium huius mundi res tres modi sunt necessarii: ut ignem esse calidum impossibile ut esse frigidum: vtrumlibet ut hominem scribere. Nec stellarum effectus unquam visibilis esse potest. Astrologie officium supervacuum et inane. Huic propositioni cum nonnulli astrologorum primi secundi ob minus firmam (nisi cognitionem) satis respondere non possent conclusionis in comodum: diffugiens inducti sunt: ut nihil vtrumlibet crederent. Sicque dum minus fugerent in maius inciderunt. Cumque alterum alteri causa esset: gemino aggere erroris cumulus accreuit. **¶** Visum est igitur illis duos tantum esse modos necessarium et impossibile. Quicquid enim ut aiunt sic vel futurum est inter sic et non est. Sic vero ad esse non autem ad non esse: esse igitur necessarium est et non esse impossibile: esse namque et non esse contradictoria circa idem simul nunquam vera: sed alterum semper verum alterum semper falsum. **¶** Ergo sic est necessarium est quod non impossibile. unde nihil in hominum deliberatione relinquitur sed vel ex necessitate coactos facere vel impossibilitate prohibitos non facere. **¶** Quibus philosophis obviatis primum verbositate eorum validis argumentis confutata argumentosam vtrumlibet affirmationem subiungens ait. Omne vtrumlibet aut necessarium quidem aut impossibile consequi. **¶** Qui in vtrumlibet confirmationem hec argumentatio prima: quonia omnis necessarii et impossibilis cognitio naturalis: tribus temporibus discernit primum in preterito futuro. **¶** Ut igne fumus et semper fuisse calidum et esse et futurum esse: nec frigidum fuisse unquam nec unquam futurum. **¶** Accidentales vero non ita: scimus enim hominem scripsisse vel scribere non vero scripturum scimus: fieri namque potest scripturum: fierique non scripturum id ergo nec impossibile nec necessarium: fieri namque potest et non fieri. Est igitur vtrumlibet. **¶** Secunda argumentatio est: necessarium et impossibile in omni genere et specie equaliter sunt. Deus siquidem homines equaliter mortales totusque ignis e qualiter non frigidus: vtrumlibet vero non ita ut homo ambulans: homo non ambulans. **¶** Item nec necessarium nec impossibile alterat: vtrumlibet vero mobile ut de motu ad quietem et e converso. **¶** Tercia argumentatio est: quam in his que proponunt quisque primus cogitat ac consulit vtrum ne fauet aut vitet. Deinde quando qualiter vbi atque id genus. Omnia primum cogitatione atque imaginatione

Tercia secta

Nrāvū
Impossibile
Contingens qd
vō mundū

uida
s re
om
e sui
omi
fui
ge
ant
ma
ous
pro

 a fi
ercis
gdes
corru
eitas
anu
acat
feciū
ogna
s qd
cele
etis
tio
ous
corru
ui ne
s eru
pbos
Secū
les: vt
s atq
ocope
tuonia
omi fi
habet.
o vo ge
r. Itē

prescripta: tum demum actu ipso deliberatione auctoris consequitur. Necessarium
 autem et impossibile nec consilij nec deliberationis egent. Nihil enim villo studio
 adiciente, natura ipsa dat certum ignem cremare nec unquam frigare vtrilibet esse
 consequens est. **¶** Quarta rōcinatio est quod omni necessario et impossibili vna
 tantum vis et simplex. Alteri quidem esse tantum alteri vero nunquam esse. Rebus autem quibus
 plurimis vim geminam videmus ut esse vel non esse: et ita esse aut non ita: ut au-
 ra nunc calida nunc frigida: nunc magis nunc minus est igitur vtrilibet. Quod ergo
 philosophus diffinit. Omne vtrilibet necessarium vel impossibile consequi
 huiusmodi est. Quoniam omne quod in arbitrio et deliberatione est ut ire et non
 ire: antequam fiat possibile est. Factum vero necessarium: impossibile vero in parte
 altera similiter. Cum ergo constet vtrilibet constabit etiam sidera tribus rerum
 modis ducatum prebere necessario et impossibili vtrilibet: ut enim omne huius
 mundi corpus ex quatuor elementis constat in omni siquidem ut deinde est in-
 ueniant. Omne vero elementum et ex altero et in alterum resoluitur et augmen-
 tum atque detrimentum capax esse necesse. Etiam ipsa corpora hominibus esse resoluti-
 ua augmentum atque detrimentum receptiva. Cum ergo sidera elementorum motibus
 prestant et corporum alterationes ducere consequens est: ut cum haec ex anima rationali
 et naturis quatuor constet stellarumque substantia ut philosophus intellexit vna
 ex anima rationali motusque naturali lege habent sui generis animas confirmatas ar-
 monia sibi corporibus aptare in vtrorumque genitoris instituto. Itaque vis anime
 rationalis arbitrium et deliberatio, vis vero corporis ad vtrumque procliuia. Cum er-
 go sidera anime corporisque armoniam moderentur tam necessarium et impossibile quam
 vtrilibet ducere consequens est. Ut postremum hominis fatum ut ipsum vola-
 tibus ineptum ut nunc sanum nunc egrum: atque idem quod astrologie officium maxi-
 me prestat. Nec enim astrologus prouidendum assumit vtrum ne moriat homo
 certum enim habet id esse in euitabile: sed vtrum ne cras aut pridie. Cum igitur si-
 derum ducatus rerum prouentus precedant: ante quidem in sideribus potentia sunt.
 Post euentum ad necessarium vel impossibilis terminos concedunt ut in igne an-
 tequam vtriusque vtriusque quidem potentia. deinde necessarium. Quod igitur vtrilibet bipartitum
 est in deliberatione anime rationalis et in nature compositione per temporum
 continuationem mundi vero elementa huius secundum receptiva: cetera omnia tam anima-
 tum quam germinum metallorum ve corpora: ad hoc secundum spectant: solus homo vterque
 aptus ex primo. id est, deliberatione rationalis anime corporisque adapti motu secundum
 vel consequens vel euitat. Nam nec sideris corporibus licet rationalis anime deli-
 beratio vel ad consequendum aliquid quod egeant vel ad effundendum quod timeant
 necessaria. **¶** Quarta secta gradus celsioris ex his videlicet qui vniuersali
 scientie operam dant: plane autumat sideris motibus rerum huius mundi in illas
 esse ducatus exceptis temporum alterationibus quodcumque incosulte proferant
 nec secum ipsi stare videntur. Quis siquidem vim siderum temporum alterationibus
 prostituere possit, dum eam eis que temporum alterationes consequentur eripere

Ex po auctoritate
 vtriusque. Omne
 vtrilibet necessarium
 vel impossibile
 sequitur

Amphibologia

Quarta secta

argu
conatur dicunt absurdum est. Certum namque est nature consciis: temporum
alterationes elementarie resolutionis vomitem esse et causam. Illam vero
generationum omnium et corruptionum auctorem. Sic ergo sidereos motus a
temporibus ad elementa: ab elementis ad rerum prouentus continuari necesse

sentire
Præterea quod in omni philosophia post primam illam hec celestis sapientie species visi-
tata est: vniuersi quidem philosophorum sententia primæ illius omnem fructum
in hac scilicet reseruatū. Quid enim aiunt prodest stellarum circuitus variosque
discursus insequi nisi ad quid tendant. Quo ne ducant assequamur unde huius
modi honores recte assilari videntur eis qui preciosas radices et semina rerum
que species utiles inutilesque seruant bono quod habent uti nesciant. Qua de
causa inmodica eos in scia reprehensio consequitur. Quod cum due scientie continue
vnum totum componant alteram seminant: alteram ignorant. Quinta secta
eiusdem ordinis de eis videlicet qui priori scientie studerent hanc ex toto in-
ficiantur: id in argumentum assumunt: quoniam nihil ratum cuius expe-
rimentorum usus: fundamentum mihi sepius iteratum: idque in sidereis mo-
tibus humane vite impossibile est. Nullam enim stellam ut nunc in hoc lo-
co reperiri possibile est: ergo astrologie studium inefficax et inane. Contra
quos quod antique solertie indago non hunc ope siderum vires experta est. Est
enim celestis ducatus alter particularis manifestus: et alter vniuersal.

haec
Particularis quidem ut \odot in calore: \sphericalangle in humore: stellarumque in cottidiana aurarum
variatione. Vniuersalis vero ut in reuolutione annorum nati diuersitatum
ducatus inter elementorum qualitates: earumque temperiem: atque mundi acci-
dentia inter sanitatem et egritudinem: fortunamque hominis que licet minus
constantia potuit tamen philosophis inter accidia mundi hominumque negocia breuiori spacio
experiri in variis stellarum discursibus per signa ignea terrea aerea æthærica
Sic enim agebant et in eorum parte qui stellarum motus secuti sunt. Nullus
quippe stellarum reditus ad .M. vel .D. annos expectabat: sed qui vite suo
spacio stellarum loca obseruauerat: scripto posteris relinquebat. Transactis
deinde aliquot annis: ipse etas alia atque alia stellarum loca reperiret inter
utrosque que locorum tam temporum terminos dimensio habita est. Sic enim
Ptholomeus acceptis stellarum locis atque motibus tempore quodam pariter cum
inueniendi ratione et suo ipsi stellarum motus atque loca rationabilibus artificijs
renouauit: et postere etati cum probata sequendi deinceps viam parauit. Sic
ergo plus Ptholomeus aliorumque quilibet accepta stella in certo loco: circulo
retrogradationis partem in loco notato circuli ex centrīs sicque dimisso ex-
pectaret donec ad eadem pariter utriusque circuli loca rediret: cum in tantum
studium instauraret: nihil unquam perfectum esset nec deprehensum esset diuersi
stellarum circuli circulozumque diuersitatis absides videlicet digressiones:
retrogradationes atque id genus. Ad hunc itaque modum in nostra quoque parte
ex locorum per signa ipsarumque stellarum virium parte: ipsam continuatione

*et 139 motu
non matris
proprie dicitur
in dicitur 139*

Quinta secta

*Multam etatem
litteris committat
obseruato huius
partem fundamentum
dederunt*

Absides

Sexta secta

Quo mo ad tota
& spalia iudicat
Astrologus

Septima secta

rōnabilior dīne ad totam scientiam peruentū est. Cum etenim antecessorū
experimenta nonnulla ad posterorum memoriaz scripta perduceret postea
etas. Quoq; tempore stellarum vires experiens paternūq; inuentum ad
augens sequenti secundo nemozūq; inuenta reīnquens. Si quid vtrisq; de
fuerat preparata via facile complendū relinquebat. ¶ Sexta secta suo ipsi
errore in astrologie errorem seducitur. Sunt enim homines stellarum cō-
poto dediti qui dum a via almagesti libri qua vniuersalis sapientie veritas
integra continetur deuiantes ex particularibus stellarum collocatione
sumpta ex alijs atq; stellarum alia atq; alia loca reperiūt errore proprio in
geminam astrologie blasphemiam inducunt. Altera quippe q; aiunt vera
stellarū loca raro posse inueniri: propterea q; vnde eorum collatio sumitur
tam in medijs stellarum q; rectitudine secundarum atq; terciarum sequen-
tium minutiarū augmēta siue decremēta longo tempore non parum
sub crescentia stellarum loca vel posse reīnquet vel promouet. Altera vero
astrologici veritatem iudicij non nisi ipsā stellarū punctoz veritatez con-
sequi. Hi ergo pprie insticie errorem arti innocue deputant quibus gemina
ratioe respondemus. Primo loco q; astrologus ex stellarū proprietatibus
signorum naturis: domiciliorum affectionibus: cōmunia rerum accidentia
iudicat. Gradus autē singuli ad proprios magis singulariū rerum habitus
specie punctozum seu gradus etiam integri error et non multum impedit.
Secundo q; iudicij quidem ex eo q; hec vel illa stellarum in hoc vel in illo
circuli vel signi fuerit loco id vel illud de rerum accidentibus consequi. Eo
vero loco certa veritate deprehensā trahere compositoris officium est. Unde
cum astrologus pro locorum naturis stellarum affectus in rerum iudicij
sequitur: si interdū fallitur non astrologi sed astronomi culpa videtur. De
hinc nimirum accidit q; hominum eius studij nonnulli generalis sapientie
veritate omīssa cum ad particularia diuertuntur contenti plurimūq; fiunt
compoto quoli bet debilis radicis: vnde ex longo tempore longum etiam
erroris impendium accrescere consequens fit. Ut hanc stellarum collocati-
onem sumpta vel per signorum loca certa: vel per coniunctiōes aliquarum
determinata instrumentis veracibus: vel etiaz visu aliter esse deprehendat
¶ Quapropter et ipsis astrologis iniungim⁹ vt omīssa vaga atq; incerta par-
ticularis compoti auctoritate stellarum tam errantium q; stabilium loca in-
tegre sapiētie veritate quā almagesti certis dimensionibus atq; artificiosis
instrumentis firmat q; studiosissime sequantur. ¶ Septima secta scientiam
hanc ea de cā infestant q; cum ipsi eius officio studuerint nō omnes statim
qđ affectant assequi valeant. Lunq; desperati desistant artis studio dediti
inuidiose detrahentes eos q; ipsorum inconstantie atq; imperitie defuerāt
a studij efficacia elongant. Id igitur q; obiciunt cum rationez approbandi
non habeant: vacuis sermunculis respondere: et superuacuum est et indignū

videtur. **O**ctava secta medicorum non eorum medicorum qui multas eius
artis experientiam habeant. Illi siquidem in arte sua non parvam astrologie
necessitatem experti: eam ipsi studio sponte preferunt: sed plebei quidem me-
dicine professores: quibus ut Juliano verbo utamur facilius quis medicinam
adimat ~~adimat~~ quam astrologiam concedat. Hi ergo aggressi ducti nihil expetendum
preter opum sarcinas omnino annunciantes: dum astrologiaz degradare
laborant omne studium lucrandi et conservandi facultatibus postponunt
Unde proprio testimonio tribuunt tam artis sue ignaros quam ceteris omnibus
scientiis alienos mentisque inanes: more iumentum ad esum pro infortune voti
deditos. Si enim in arte sua quam profitetur noti essent: nec astrologie sum-
mam opem ignorarent: quod Ypocras attestans in libro quodam. Post
cetera que diximus inquit de aerea mutatione de astrologia sunt. Nec enim
astrologia parvam in medicina obtinet partem: qua sententia phisicorum
artificio a ditos instruit temporum alterationes motusque naturarum. fide-
reos cursus consequi: ut precipuum sit medicis astrologie fore participes qua-
tinas artis sue fundamentum et principium recognoscant: cui quantum astro-
logia prestat perpendi potest. Cum enim previdit astrologus cui me-
dendum sit: et quare ac quantum: demum medicus utiliter accedit. eiusdem
siquidem providentia similiter et laborem inutilem precauet. adeo namque
siderum virtus in medicina prepotens ut etiam ceticos dies quibus omnis
egritudinis variatio deprehenditur omnino vendicet. unde tam Ypocrati
quam Galieno quam ceteris fere omnibus philosophis compertum: astrologiaz plane
phisice ducatum obtinere: ut qui astrologiam damnet phisicam necessario
destruit. **N**ona secta vulgus est: qui quoniam omnia sapientia alieni sunt
astrologie dignitati detrahere presumunt. Nec enim apud eos beatum est
nisi opibus affluere: nec sapere nisi lucraturi: sicque maior pecunie dignitas quam
sapientie: qui nisi tam obscena comparatione abuterentur inter fortune lu-
brica et naturalis celerrimi bonum cum omnem sapientiam infestet: nec astro-
logiam nimirum preterit. Eiusmodi agnosce hominum genus nec responsione
dignum esse quibus id primum occurrit. quam comparatio rei extra genus suum
inepta est. Quae ergo in opes et scientias comparationem faciant: quod nihil mirum
videri debet: cum eiusmodi rerum discretio intentionis eorum propria sit. Cum ergo
fortunam sapientia preferant: nobis quod interfit exponendum videtur. **F**ortuna quidem
ceca nec probum nec improbum nec ullam hominis dignitatem aut ordinem discernit
sed se vel citius pueris moribus animoque ignobili quippe ad votum eius propitiori
concedit. Sapientia nota nec enim iners ingenium animique degenerem patiens
vix summo studio curis atque vigiliis perpetuis consequendam prestat se illa
quidem in parte affectionis. **F**ortuna: sapientia hic in ambitum recedit ad hoc quod est
cum multis in rebus bestiis inferiores sumus hoc solum maxime excellimus quod
sapimus. Quantum ergo homo a sapientia recedit tantum ab homine alienatur: nate

Octava secta

*Medici maximo
Astrologi*

Nona secta

Vulgi Sapientia

*Copa. J. gong
quum inepta est*

Fortuna

Sapientia

Decima secta

bestiarum proximatus. Quanto autē sapientiam sequitur tantum a brutis elongatus in hominis natura excellit. Multo ergo magis ea sapientie pars appetenda que hominem etiam supra hominem efferens: superius est quam proximum reddit. Hanc autem astrologorum cognitionem esse plane intelligendum: materie dignitas et ordo tribuit. Decima secta ceteris aliquanto iustiores causam habere videtur. Ex eo siquidem quod plerisque huius artis professores minus peritos in officio suo nonnunquam errare vident: artificis culpam arti imponunt qui certe minus culpandi viderentur: nisi tam ineptas facerent translationem hoc itaque remouendum: tantum culpe ipsam erroris causam exponere sufficiat. Sunt enim nonnulli huius hominum generis qui debilis ingenii tenuis intellectus cum sese huic arti addicunt tam tedij laboris quam ingenii inopia contentibus: tum propter nominis reuerentiam: tum emolimenti specie responsa negare non audeant. plerumque vel plus que sit promittentes falluntur et fallunt. Qui ergo rerum iura sano iudicio tractauerit: nequaquam huiusmodi erroris culpam arti innocue ascribendum censebit.

Capitulum quintum De utilitate astronomie

Actenus diuersos hominum errores astrologiam calumniantes quibus breuiter potui redarguisse opinor. Nunc quantam humanis necessitatibus fruges hoc artificium ferat asserendum videtur. Sic enim qui ad dicentes aiunt tam et si verax firmumque astrologorum artificium certa scilicet rerum prouentibus iudicia tribuens. Quid tamen interest futura prescire antequam fiant. Si enim bonum futurum est quid additur prescientia quam diu non sit. Si vero malum et ante aduentum mali prescientia ledit: atque hos quoque domesticus error inuoluit ut tantos fructus prouidentie ignorent: cui tantum operam dare non desistunt nomenque rei non rem ipsam dissilant. Omnis enim homo rationis compos naturaliter habet ut prouidentie rerum operam det: quas si utiles prescierit prouido consilio commodum plerumque adauget. si aduersas prouida cautela noxam nonnunquam ibi minuit. Sunt igitur huiusmodi prouidentie tria genera. Primum experimentis quod vulgare est. Secundum temporum alteratione quod medicorum est. Tercium effectum siderum quod astrologus ministrat. Omnium communis cura ut euenturis bonis ac commodis reddant aduersis cautos. Vulgaris itaque prouidentie non parua utilitatem videmus que cum sepius expropto elementorum qualitates successusque prenotarit: contrariorum ope antequam superueniant premitur ut contra frigus locis atque visibus calidius cuiusmodi cottidianus est hominum usus: ut preuisa plerumque morbosam ante pluuiaz ad tectoria confugiunt: ut pre audito nonnunquam hostium insultu ac superuentu: aut ad repellendos preparantur aut saltim effugiunt. Habitaque prouidentia nequaquam rem ipsam impellit aut mutat: sed cautela data rei vim quidem aut prohibet aut saltem allenuat: hocque genere omne vulgus ut nauta pastor agricola in suo quisque officio fungitur.

Prouidentie
utilitas

Tria prouidentie genera

Vulgaris

Medicorum quoque prouidentia non negligenda: utilitas que est ex tpm
 alterationibus: naturarum moribus: humorum in corporibus: generationes
 corruptiones. augmenta decremēta certis in terminis consequi prescribit
 naturalez preperat open: que iam influentibus obuians: superfluos iminuens
 deficientes augens: tpatos medio statu seruans: dissolutōe repulsa naturā
 solidat. Hinc est quod neuralibus farmacijs aduersus estiuas febriculas: hinc
 flebotomo: hinc ventosis contra sanguinis putredines atque apostematum
 molestias utimur: atque ad hunc modum multa phisice prouidentie in seruanda
 sanitate utilitas est. In egritudine quoque prouidere inter vitam et mortem
 discretionis non minus est comodum. Que cum ita sint in his: tamen et in
 astrologica prouidentia vel multo maior atque certior apparet utilitas. **A**stro
 logie vero prouidentie quinque sunt species. Prima quidem est que cum futuros
 rerum euentus preterminat poterit eorum noxa repelli poterit non repelli: ut
 bellum publicum: generalis fames: vniuersal terremotus: exustiōes: eluiones
 communis hominum siue bestiarum pestilentia. Cuius prouidentia locus annoz
 seculi reuolutiōes. Huius igitur hec manifesta utilitas quod cum presciet homo
 pestiferum aliquod huiusmodi regimen seu prouidentie totum futuri poterit aliquando
 vel locorum mutatiōe: vel aliquod id genus in genio pestem curare: que si penitus
 effugere nequeat consulto saltem interim et consolato: prouisi superuentus tol
 lerantia multo leuior est quam his quos in prouisus atque repentinus terror percu
 tiens non solum consilii sed plerumque mentis animeque inanes reddit. **S**ecunda
 species de priuatis prima eiusmodi rerum euentus prescribit quorum noxa ex
 toto vitari potest ut egritudo ut hostis huiusmodi similia. Cuius prouidentie locum
 igenesia. Annilibus autem questionem talis fere utilitatis qualis in vulgari
 medicorumque prouidentia exposita est. **T**ercia species sunt rerum euentus
 quos cum prescierimus partim vitare poterimus quales sunt egritudines que
 iam ex toto vitari nequeunt: prouiso tamen eorum tempore preparatur ut et
 minus sentiantur et citius terminentur sicut de similibus incommodis. **Q**uarta
 species rerum euentus inuitabiles: sed transitorios metitur ut de morbo: item
 aut de carcere inuitabili cuius magnum hoc proficuum quidem cum et ipsum
 et terminum eius prescierimus et ad tollerandum id preparamur nec de termino
 eius desperamus. **Q**uinte speciei sunt postremi rerum euentus generaliter
 inuitabiles ut de morte hominis cuius prouidentie utilitatem perdendam
 relinquimus. Omnia igitur communis utilitas quod subitorum et in prouisorum casuum
 occasionem phibeant. **E**st enim omnis vehementis et in prouisus aduersitat
 euentus terroris turbationis atque tribulationis occasio ut eiusmodi confusio
 nonnunquam mortis repentine causa existat atque euentuum consequentia ipsis euen
 tibus plerumque sint grauiora. Hec ergo futurorum prouidentia si euentus ipsos
 prohibere nequit: saltem euentuum consequentia pellit. Sidera namque cum ad
 euentus ducant: ducunt etiam ad ingenium quod euentuum noxam vel phibeat:

Medicorum

*Astrologia
prouidentie quinque
species*

*prouisa magis
grauia*

2

3

4

5

u

Spei accidētia

vel saltez alleuiet. Et tētur itaq; sermone vulgari intellectu p̄p̄inquo in eos qui futurorum prouidentie non solum vtilitatem negant: verum etiam grauium curarum occasionē imponunt. Si enim vitande cure et deliberatiōis causa hominum futurorū prouidentiam negligere conuenit: eadem de causa nihil inquirendū: nihil penitus aggrediendū restat. Si enim iter instituas pergrandi cura: vie timor reditus expectatio sequunt: sicq; in ceteris id genus quapropter nec sperandū vnq; aliquid cum spei cōmuniter accidētia sint cupiditas gaudium amor dolorq; vt in res conducit: vt sine omni prouidentia et consilio nihil deliberatiue agente: fortune ad omnes casus exponas sicq; ratione cassa nihil hominum super bestie naturam relinquatur. Item in eisdem qui huic prouidentie fructū adeūt ex eo qd curas spei vel timoris afferāt. Si enim omne qd curam affert quodq; cum passiones consequunt fugiendum est: nec voluptatum aliquid vnq; oblectamentum appetendū relinquitur. Si enim musici modulaminis dulcedinē intro conceperis vim passionis consequi necesse est. Ex eademq; de causa pocula nec sapida nec dapes lautas nec formosa mulierum corpora cultuq; venusta vel attingere vnq; licet nec cum vsus defuerit dolor consequatur necesse fiunt que de termino de victu quaq; spurcissima venere potius vtendum: que cum defuerit nec curas sui posse relinquat. Quod cum nature hominis insit vt ratione et consilio vel euitare studeat quod timet: vel assequi quod sperat sūme necessarium et astrologie prouidentiam opinor si euitandum prouideret timor cessat si assequendum gaudium certitudine accumulāt. At vero si vel ineuitabile non assequendū illic tollerantia hic dolor tanq; consulto et cōsolato tanto leuior est quanto adhibitarum frustra facultatum penitētia accumularet.

¶ Secundus liber nouem habet capitula.

Primum de numero stellarum et inequalitate atq; nominibus numeroq; imaginum vniuersi celi. ¶ Secundum quare . 12. imagines inter omnes alias rerum ducatum obtinuerūt. ¶ Tertium quare he imagines numero . 12. sint. ¶ Quartum de compositione harum imaginum. ¶ Quintū quare ab ariete inchoent. ¶ Sextum de tropicis firmis et bipartit. ¶ Septimum de quadrantibus circuli causaq; mobilium et firmorum et bipartitorū: causaq; numeri signorū: ac quare ab ariete inchoent signorū quoq; naturis et trigonis iuxta quidē Permetē post abidemon. ¶ Octauū de signis masculinis et femineis. ¶ Nonū de signis diuturnis et nocturnis.

Capitulum primum. De numero stellarum et inequalitate atq; nominibus numeroq; imaginumq; vniuersi celi.

Inter oēs antique auctoritatis viros qui Ptholomeo prin-
 cipe celestis orbis dimensiones qualitates et habitudines
 profecuti sunt plano constans est eum circuitū terre globū
 vndiq; versum ambientem medio conclusum cohercere: il-
 lumq; ita constipatum sicq; immotum celestis circuli quasi
 centrum existere. Quō qui perdiscere voluerit Almagestū
 legat. Inter supremum autem orbem terreq; globum me-
 dios alios circulos stelliferos contineri que stelle cum innumere sint electe
 sunt ex omni in latitudine notabiliores. 1029. e quibus septem velociores
 cursusq; dissimilis ♄ ♃ ♀ ☉ ♁ ♂ suisq; circulis feruntur. Quapropter he
 erraticæ dicte sunt. At vero. 1022. stabiles quoniam omnes vnius motus
 eiusdemq; circuli singulos gradus centenis fere peragunt ānis. Des igitur
 he. 1022. per sex ordines dispositæ sunt. Que nanq; reliquis omnibus lucis
 sue quantitate notabiliores extiterūt. In primo resident ordine suntq; nu-
 mero. 15. his minus lucide. In scōdo ordine. 45. infra has. In ordine tercio
 208. In quarto. 474. In quinto. 217. In sexto deinde. 49. e quibus pre-
 ter has. 5. nebule similes vnde 7 nebecule dicuntur: due tenebrose quarū
 vna oblonga tanq; caudata. Ad hunc modū ordinate omnes he. 1022.
 Demum. 48. imagines omne celum permeantes composite sunt quas gre-
 cæ latinq; fabule diuersis nominibus assignauerunt. Arabes vero nihil in
 fabulas sperantes: nec de nominibus in se disceptantes rem ipsam ample-
 ctādo: eas a via ☉ tres earū terminos inter vtrūq; polum determinantes
 hoc ordine disponunt. Ex omnib; 1022. stellis. 360. a via solis ad boream
 sumpte figure. 21. constitunt. E quibus primo loco due sunt artas mediūscq;
 draco tercius: quartus flāmiger quem zepheum dicunt quez arabes dñm
 solis: quinta cassiopeya: sexta coronasseptimus hercules cum pelle leonis 7
 claua quam formam greci eugonasin dicūt: arabes elgeciale rulxbachei. i.
 genu flexum: octauus ledens olor qui 7 vultur cadens: nona gallina: deci-
 mus quem arabes pastorem vocant artosilax seu boetes: vndecimus per-
 seus almirazagul. i. deferens caput gorgonis: dūdecimus auriga qui et
 ophūitus: tredecim? auguitenens: decimusquart? ipse angwis: quindecim?
 orsercalim: sedecim? agla qui 7 vultur volans: decimusseptim? delfin: deci-
 musoctau? primus equus: decimusnonus scōs equ? vigesim? andromeda:
 vigesimusprimus trigonus quem greci deltō vocant. His ordinat? ipsa via
 ☉ circa medium limitem infra geminos terminales circulos. 346. stelle cir-
 cunducte. 12. signa pducunt ♃ ♄ ♀ ☉ ♁ ♂ ♁ ♃ ♄ ♀ ☉ ♁ ♂ ♁ ♃ ♄ ♀ ☉
 per mediū sectis stum hinc ad austrū relique. 316. segregate. 15. figura s p/
 ficiunt: quarū prim? est magn? cet? scōs gladio succinet? orion: tercius nil?
 eridani? flui? cui cauda qñ cauda pisci: quart? lep? gntus maior canis: sext?
 minor canis: septim? argos nauis: octau? ara: 9. crater libei patris: decimus.

multi-
tudine

in signi-
uerit

opini-
onibus

1029 electe
stelle

Sex stabiliū
ordines

Nebule 5
Tenebrose 2

21 Imagines
Ex artos,
Stelle 360

Crater hic? na
opiniōes qñ
dignitate
quomō qñ id
dignis nomib;

346 stelle. 12.
Imagines 12.
Ind duo vngulos

15 Imagines
Ex austrū
Stelle 316

apollineus coruus. 11. chiron centhaurus. 12. ydra. 13. thuribulum. 14. australe sextum. 15. piscis australis. Noim itaq; rationem formarum que effigies et fabu as vt Albumasar arato: sic nos et arato et ignio relinquitur a quibus etiã stelle singulas componant imagines exquiratur. **A**pud nos non tantopere necessarium qui celestis potentie ducatus per inferioris mundi accidentia siderũq; nõ causas comenticias verũ effectus necessarios insequimur: presertim cum imaginatio potius q̃ res ipsa celum huiusmodi formis impingat: illud tñ pretermittendum non est qd̃ in sequentibus dicturi sumus qñ de signorũ proprietatibus tractabimus: quid harum imaginũ in singulis signorũ decanis oriatur: vnde que earum stelle quos signorũ gradus occupent per astrolabiũ inueniuntur naturis et effectibus earũ alias tractandis.

*Higmo
quot*

*Imaginatio celum
p̃m̃xit*

et 20 p̃m̃xit

Capitulum secundũ. Quare. 12. signa in zodiaco pre ceteris ducatum obtineant

His admodũ hunc ordinatis consequens est vt qua ratione ex omni celo. 12. signa rerum ducatus pre ceteris obtineant exponamus. Quamq; etenim vt dictum est. 48. imagines omne celum perficiant 12. tñ que celi terreque medium ambiunt contractis aliarum viribus ad se iure ceteris potentia presterunt. Sunt enim qui dubitant q̃ ratio inter oēs alias harum. 12. potentiam tanq; nihil agentibus ceteris presterunt quibus ita sufficienter respondere opinor q; nemo huius artis auctorum vel ceterarũ vllam. Omnis in mundo officij prosus immunem vel autumat vel asserit: sed has. 12. vniuersales comunesq; rerum ducatus obtinere cetera in singularibus quibusdã et priuatis rerum proprietatibus aciuus qd̃ pluribus diuersisq; rationibus constat. **P**rimo quidẽ loco qm̃ circulus signifer mundũ ambiens cotidiana reuersione centrũ eius. i. terre globum medium circuit quẽ circuitum indies rerum generationes et corruptiones consequi videmus ceteris imaginibus in vtrãlibet partem ab hoc mundo semotis vel iure. 12. obtinere videntur ceteris iuxta circuitus sui modum non prosus immunibus in singularibus tñ: nam illis vniuersalis rerum cura concessit. Est enim vltẽ quidẽ vt in comunibus generum specierumq; accidentibus. Singulare vero vt in singulorũ indiuiduorũ proprietatibus. **S**ecũdo loco qm̃ O ortus et occasus rerum accidentia sequuntur. O autẽ iter per hec. 12. tantũ vie O principatum ceterarũ celi partium viribus eodẽ scripto comendauerunt. **T**ercio quidem O circulũ hunc pambulantẽ anni circulus pagitur. Per anni vero tpa rerũ generationes et corruptões ceterisq; motus perpetuo continuant vt p̃ singula etiam signa O gressus seu status mundi accidentiũ causas alternet. **Q**uarto qm̃ et ceterisq; vage eandem O viam sequentes nec preter latitudines alias diuertentes per singula item signa tpm̃ alterationibus rerumq; accidentibus nõ nihil adiungunt. **Q**uinto nullius aliarum imaginũ nisi p̃porcionabilis sibi signi: cui quodãmodo appendicia est consortio p̃ducente ductat a p̃paret

*Terra centum
Zodiaci*

*Vniuersale
Significatio*

Hic itaqz de causis hisqz rationibus cū circulus hic ex omni celo generales ducatus principalit̄ obtinuerit. Primuz equalibus. 12. intersticijs q̄ signa vocam̄ ceteris nō ita sectis deinde. 360. quos gradus dicim̄ equis ptibus diuisus est. Succedētibus alijs atqz alijs partiū sub diuisionib⁹ in arte necessarijs. Signum quippe. 30. gradnū: gradus. 60. punctoz. Punctus. 60. secundoꝝ. secunda. 60. tercioꝝ. sicqz per quarta quinta sexta vsqz ad decima z duodecima vel eo amplius quantitates generū alterius detrimētum alteri⁹ augmētū infinitū succrescit. Inē numeros eteni. 12. 30. 60. atqz. 360. facillime quaslibet sectiones admittunt. Ut trientē quadrantē quincuntē sextrantē z deinceps: que stellaris cursu cōputo: p̄ hunc circulū insequēdo necessaria erant.

*Arithmetice
sectiones
iacti*

Laplin terciū Quare he imagines numero. 12. sunt.

Unc quare nec plēs quā. 12. necessarie nec pauciores ad reꝝ ducātū sufficere videant̄ exponēduz est. Ad quā p̄io arati accedit auctoritas. Qui cū. 48. celi figuras describeret: inf̄ cetera solis signa. 12. signa discernit. ¶ Preterea vt in phia legit̄ qm̄ quicquid in hoc mūdo nascitur et occidit ex. 4. elementis cōpositū cōstat trib⁹ intersticijs deductū principio medio fine que tria i ea quatuoz ducta. 12. p̄ducūt quib⁹. 12. ea signa signozqz numeris ducātū p̄bēt. Cū igit̄ ei numero signoz numerz r̄ndere cōueniret. 12. fore cōueniebat. Presūt siquidē hec signa. 4. elemētis eozqz trib⁹ intersticijs signa quippe stellaz sūt loca nō sua seorsū suba gnationes rerū z corruptiones monētia: sed oriēdo occidēdoqz sup̄ mūdū inferiorē stellasqz discurretes recipiēdo: sic etiā elemēta non p̄ se ipsa resoluunt̄ reꝝve gnationes aut corruptiones p̄dūt sed tpoz alterationes elemētoꝝ resolutiōes generatiōnū cause cōsequenti. Sic itaqz circuli signi mūdi. 4. elemētis eozqz trib⁹ intersticijs vt re z numero cōuenire necesse erat q̄ exponē planius cōstabit: p̄est enim aries igni: taur⁹ terre: gemini aeri: cancer aque: deinde initio repetito leo itē igni: virgo terre: libra aeri: scorpius aque. Itēqz repetito ordine: sagittarius igni: capricorn⁹ terre: aquarius aeri: pisces aque. Primus itaqz signoz ordo elemētoꝝ primū sortit̄ iusticiū. i. geniture iniciū. Secundus ordo secundū. i. vite mediū. Tercius terciū. Sūt ḡ de signis tria quidē ignea tria terrea: tria aerea: tria aquatica. P̄est enī aries calido sicco vegetatio ad vitā ad icremētū atqz nutrimētū aiantiū z germinū apto: leo min⁹ t̄pato maturatiqz reꝝ status. Sagittari⁹ nociuo corrupēti dissoluētiqz animatiū atqz germinatiū cōpagē. Thaurus frigidus sicco geniture amico vt agro fertili germinūqz z aiantiū nutrimētis. Virgo inutili z inepto vt sunt agri steriles z id genus. Capricorn⁹ nociuo z dissolutiuo quale est scenū z terra grauis. Gemini calido humido t̄pato suam reꝝ geniturā formentisqz adepto: quales sunt odores suaves z confortatiui. Libra grosso z turbulēto vt sunt

venti et vapores pingues. Aquarius graui et corrupto ut vaporibus fetidis grauique aere. Cancer humido frigido temperato dulci nihilominus rex nature et nutrimentis idoneo quales sunt humores sustentatiui. Scorpius minus abili quales humores falsi animantium germinumque nature inutiles. Pisces corrupto distemperato et dissoluto ut paludes lacune obscene. Quatuor ergo rex generationibus presunt. 4. medio in generatione et corruptione: 4. corruptione habentque ita singula. 12. suas queque vires et proprietates in diuersis rex accidentibus ex. 4. elementorum tribus inefficis.

Capitulum quartum De compositione harum imaginum.

Dinceps signorum nam tractare conuenit. Mirant enim nonnulli de his qui naturali scie operam dant. Cur in signa naturali ordine inmisso post signum igneum non statim aereum sed terreum succedit: quibus huiusmodi ratio non inepte respondet quoniam elementa simplia: calor: frigus: siccitas: humor: ipsa quidem corpora non sunt: sed ut omnia corporum sic horum que vulgo elementa dicuntur terre aque aeris ignis substantialis compositionis origo sunt quorum quodque licet ex pluribus illorum congestum sit: singula tamen in singulis exuperant sicut in igne quousque calidus siccus: calor tamen superat: sic in terra quousque frigida sicca siccitas tamen sic in aqua frigus humor in aere preponderat: Sunt igitur elementorum calor et frigus actiua: siccitas et humor passiua: actiuorum autem ut contraria sunt. Calor quidem rex generationem agit: frigus corruptionem. Passiuorum ut ipsa opposita sunt: siccitas tamen magis est actionis receptiua. Quare igitur elementorum huiusmodi virtus sit et modus quare in signorum compositione ab igne sumat inicium omnibus rationibus constat. Primo quidem de loco quod quoniam calor in igne superat: nec generatio motusue animantium nisi ex calore est vel iure extremitatum primam obtinuerit. Alteram autem aqua in qua frigus preest. ut enim generationem vitamque animalium calor administrat sic contrarium et ei frigus genituram corrumpens vite internecies est. Secundo loco quia calor generationis elementum frigus autem corruptionis primaque in rebus generatio: postrema corruptio merito primam extremitatem ignis aqua secundam sortitur. Tercio quoniam omnes animalis vite passionem in principio et finem sunt actiua principij et finis extremitates passiuam medium obtinere debere locum. Quarto quod cum omnis in hoc mundo generationis celestia corpora causa existant: eis autem corporibus in ordine elementorum ignis primus: primum esse debuit elementum caloris: frigoris autem quod contrarium erat ultimum. Cum igitur actiua calor et frigus extrema sint: passiuam siccitatem scilicet et humorem in medio relinqui necesse erat. Quoniam vero ut in igne calor sic in terra siccitas habundet. Post signum igneum statim terreum succedere duabus de causis oportet. Prima est elementorum cognatio. Est enim siccitas caloris cognatione quadam consequens. Secunda est ex vtriusque principalitate ut enim in acti-

na calor sit inē passiva siccitas virtute quadā p̄cellit. Cū igit̄ in signoz ordi-
ne primū locū ignis : quartū aqua possideat post ignē aut̄ secūdo loco ter-
ra succedat aeri terciū relinqui necesse est: his ergo de causis insignoz com-
positiōe primū est igneū: secundū terreū: terciū aereū: quartū aquaticum vñ
de est q̄ arietem calidum siccum. Thaurum frigidum siccum. Seminos ca-
lidum humidū. Cancrū frigidū humidū dicimus atq̄ adhūc modū per or-
dinem.

Capitulum quintum. Quare ab ariete inchoent.

Einde quare signoz ordo ab ariete incipiat insinuanduz est
in qua pte eis r̄ndet̄ qui quoniā circulus nec principiū habet
nec finē nō magis ab ariete q̄ vñdūlibet inchoādū putāt. Pri-
mū igit̄ exponem̄ necessariū quidē aliq̄s circuli principiū fuis-
se deinde id ip̄m p̄ ceteris. Cū enī elemēta simpla corpoz om-
niū principia sint cōposita partim generationē ptim corruptionē agūt. Ge-
nerationū aut̄ corruptionū spacia diuersa ex diuersis anni t̄pibus metimur.
Quapropt̄ ad tēpoz cōtinuationē metiēdā que solis iter sequit̄ a certo ali-
quo circuli loco ichoare necesse erat. Apti⁹ aut̄ a nullo alio q̄ a quo t̄pis sit
iniciū elemēta generationū mouēt. Vtrūq̄ siquidē actiuoz vtrilibet pas-
siuoz pmixtū: generationē agit aut̄ corruptionē: vt calor cū humore natu-
re cōpaginē motū vitalē: generationē z incrementū. Idē cū sicco nature so-
lutionē viteq̄ corruptionē z interniciē. Itē frigus cū humore nature cōsen-
taneū cū sicco inimicū que oīa nō sine legitima tēpoz vicissitudine cōtinuāt.
A solis eteniz in primū arietis punctū introitu. Tēpus ex calido z humido
tempat̄ ad omnē geniturā aptū inchoās p̄sequētia tria signa arietis thauri
geminoz cōtinuat̄ vt diei incrementō terminato: sole ad principiū cancri mi-
grante ex aerea temperie in igneā calidi z sicci naturā t̄pis fit alteratio pri-
miq̄ quadrātis incrementō diei: decrementū eq̄litate per ordinē rependens
vsq̄ ad finē virginis succedit. Qua equinoctio transacto sole in libram trā-
seunte frigidū z siccum tēpus succedens noctis incrementum vsq̄ ad finē
sagittarij pducit. Vnde in capricornū descendente sole frigidum z humidū
tempus consequēs hinc augmento hinc decremento diei noctis vicissitudi-
nem ad equalitatem redactis in fine piscium equinoctium celebrat. Emer-
sis itaq̄ sexaginta gradibus in tricentis .65. diebus ac quadrante minus
360. parte diei vt visum est ptholomeo annum peragit quem solarem dixi-
mus duodecim mensium iuxta. 12. circuli signa. Nam z ad circuli cogna-
tionem quadripartita est. Est enim ver aeree qualitatē calidum humidum
genituras pducēs nutrimenta p̄stans. Estas ignee nature calida sicca geni-
ture minus apta rerum statum ad corruptionē inclinans. Autūpn⁹ frigid⁹
z siccus geniture inimicus. Hyems aquatica vernaliū partium fomentum

suntque singulis tria intervalla: principium: medium: finis: per singula circuli
firma deducta. Ex signis siquidem in quibus temporis alteratio fit initium
sumit. Ex secundis medium: ex tertijs finis: ergo necesse erat circulum certum
habere principium idque preteris quia caput est temporis generationum momen-
ta mouentis.

Capitulum sextum De tropicis firmis et bipartitis.

Consequens est ut signa unde tempus intervalla distinguunt certis
notis atque proprietatibus discernamus. Cum enim quatuor circuli qua-
drantibus .4. anni quadrantes ordine reddunt utque circuli quadrantes
trinis signis sic anni quadrantes trinis intervallis numerant singu-
la singulis reddere necessario videntur: fit enim tempus initium cum sol prin-
cipium quadrantis ingreditur. Quapropter id signum tropicum vocat se-
quens vero quo eiusdem tempus status firmat firmum: tertium bipartitum cuius prior medie-
tas eius tempus est. Secunda ad sequentis qualitatem vergens. Sunt igitur aries can-
cer libra capricornus tropica. Taurus leo scorpius aquarius firma. Semi-
ni virgo sagittarius pisces bipartita.

Capitulum septimum De quadrantibus circuli et mobilium et firmorum et bipartitorum.

Locus hermetis sine post abidemon de circuli quadrantibus
Signorum formis numero initio nature trigonis. Cuius ipsius
verba ad integritatem in medio adducimus. Quoniam scimus in-
quit uniuersalem partitionem particulari antiquiore reque prin-
cipium accedens et crescens. Finem autem recedens et decrescens
res postulabat. Signorum primo numero definire: deinde
naturas tractare quod ne sine ratione fieret: certum omnium principium ante
omnia necessarium erat. Primum igitur omnem circulum equi distantibus qua-
tuor punctis equaliter interfirmamus. Quo facto prima occurrunt equino-
ctialia duo quorum altero in fine piscium transacto cum sol in primum arie-
tis gradum descendit: ascendens in circulo incrementum diei profert altero in fi-
ne virginis sol ad libram transiens descendit noctis incrementum profert. Quo-
niam ergo solis ascensum lucisque augmentum reque accessus atque incrementa de-
scensus aut recessus et decrementa sequi videmus ab ariete circuli principium
institimus. Consequentem autem circulum per quatuor designata puncta tem-
pora anni .4. distinguimus per singula vero tempora tantum luminum coitus
terre forme: terreque vicissitudines opposite diuersitatis id autem est diei mu-
tatio: digressionis alternatio: temporis alteratio: diei quidem mutatio: ab in-
cremento ad decrementum et e contrario digressionis alternatio ab ascensu ad descen-
sum et e contrario tempus alteratio a principio ad medium: a medio ad finem. Itaque
forma inquam cum sol intrat tempus in aliam qualitatem uertit tropica vocat. In-
quam vero eiusdem status firmat: firma. Nam bipartita est prior medietas eius tempus
sequens sequentis. Quoniam itaque singulos quadrantes .4. terre forme

ter neq; vicissitudines numerat ex .4. ternis. 12. cofici necesse erat. ¶ Determi-
natio igitur signorum numero tum demum naturam tractare consequens est. Quod ut ordi-
ne fiat conuertimur ad quadratum circuli rationem. Quorum quoniam primus calidus
humidus: secundus calidus ficcus: tercius frigidus ficcus: quartus frigidus hu-
midus. In medijs secundi in .15. leonis gradu fortissimus calor maxima ficitas
sentitur. Dephensus est igitur leo calidissimus omnium et ficcissimus cuius naturam arie-
tem et sagittarium idem trigonus socia cognatione astrigebat: nihil autem calidius
et ficcus igne. Sunt igitur aries leo sagittarius ignea. Quoniam vero ut temporum .4.
primum calidum et humidum: postremum frigidum humidum est. primus trigonus
igneus sit: postremum. i. cancri scorpionis piscium trigonum aquaticam obtinere
naturam conueniens erat. Ad hunc modum ariete et cancro eorumque trigonis pro-
spectis: ad thauri et geminorum naturam tractandam transimus. Quoniam ergo nihil
calidum idemque frigidum nec duo eiusdem nature contigua esse possibile est. thauri
eiusque trigonum frigidum ficcum esse consequens erat. Quibus ita dispartitis quartum:
quarto relinqui necesse est. Sunt autem nonnulli de huiusmodi artis studio qui
arietem calidum humidum potius fore debere ex huiusmodi rationatione assu-
munt. Cum enim postremum anni tempus frigidum humidum sit postremum quoque diei
quadrantis necessitate consequi videtur primi tempus anni cuius caput est aries
primique quadrantis diei rationem potius calidum humidum fore totius circuli ca-
put. Contra quos duobus ex locis argumentamur. Primo quoniam ordo
compositionis signorum si a primo anni tempore inciperet et a primo diei quadrante
id quidem ita conueniret. Nos autem non huic sed a medio secundi temporis atque
a medio die omnibus climatibus. Idem est quoque per omnium signorum motus idem
fidere nate ordo est inchoatum a die namque incipiendum erat qui rex omnium mor-
um agitatur. Secundo quod cum in vere humor exuperet si in ariete calorem minus abundare
videremur id itaque cedere posset. Quod cum aliter sit quam dicta sunt inuicta relinquuntur.

Capitulum octauum. De signis masculinis et femininis.

¶ His itaque tractatis: deinde signa masculina et feminina distigenda.
Cum enim quicquid in hoc mundo sit maris et femine coitus conce-
ptum nascitur omnium vero generationum signorum virtus principium et causa
existat necesse erat inter signa tamque sexuum huiusmodi diuersitatez
distingueret. At vero quoniam actio masculi est: passio vero femine: atque inter ele-
menta superiora duo ignis et aer actiua. inferiora vero duo passiuia sunt: ignea
atque aerea signa masculina: terrea vero et aquatica feminea fore conueniebat.
hac itaque ratione aries masculinum: taurus femineum: sicque gemini masculinum can-
cer femineum est: atque ad hunc modum per ordinem. Sunt vero nonnulli qui discretio-
nem inter orientia adhibent: ut oriens masculinum: secundum femininum: tercium item
masculinum ac quartum femineum dicant sicque deinceps. Nos vero quoniam sexus
discretio in rebus natura non accidentalis est eam non per accidentalem signorum mo-
tum sed per naturalem ordinem deducimus.

Capitulum nonū. De signis diurnis et nocturnis.

Distremo est signorum inter diem ac noctem discretio cum enim signorum ordo quotidiana conversione mundum ambiens diei noctisque vicissitudines alternet: dies quoque calide nox vero frigide sit nature: dies quoque procedat nox sequatur: semper nullo medio vicissim continuo sese comitent arietem diurnum: thaurum nocturnum: geminos item diurnum: cancrum nocturnum esse ratio postulat sicque deinceps per ordinem. Sunt autem qui signa quatuor arietem cancrum leonem sagittarium diurna quatuor his opposita nocturna quatuor reliqua indifferenter putant. id est die diurna nocte nocturna. Qui quoniam quedam masculina diurna quedam feminea nocturna atque id ipsum sine omnium ponunt ratione nec responsione dignum vident.

Liber tercius novem habet capitula.

Primum quare septem stelle communes rerum ducatus preceteris optineant simulque de singularium effectu in quatuor elementis. Secundum de terminis astrologie atque astrologi. Tertium de proprietate ducatus solis in temperie aerea et nature compositione ac relaxatione cum solis participatione. Quartum de proprietate ducatus lune in marium accessu et recessu. Quintum de causa accessus et recessus. Sextum de augmento et decremento aquarum. Septimum accessum et recessum maris lune potentia: non maris nature: quatuor ex locis confirmans. Octavum de ducatu lune in maribus et forma eorum que accedunt et recedunt et eorum que non necessarii effectu solis in mari. Nonum de ducatu lune in animalibus et generibus et metallis augmento atque decremento.

Capitulum primum De stellis fixis et planetis.

Rex omni siderum numero. 12. signa communes rerum ducatus preceteris obtinere demonstratum est sic quia de causa ex omni stellarum multitudine septem planetas generales rerum ducatus preceteris forciant exponendum videtur. Sunt enim qui mirantur cum tanta nature et affectus cognatione ceteris his septem communicent: movent enim de signis ad signa oriuntur et occidunt super mundum inferiorem. Orietales etiam fiunt et occidetales variarum etiam hee complexionum. Quod tanquam nihil agentibus ceteris has septem in rerum ducatu preferat. Cuius antique auctoritatis universa de stellarum effectu ratio ita plane respondet. Cum enim quicquid in hoc mundo nascitur et occidit signorum stellarumque motum tanquam efficientem causam sequatur. Signorum autem ordo ut in secundo libro approbatum est elementorum nature presit stellas per ea signa dispositas eisque elementa generant preesse: consequens esse erat excepto quod inter est quoniam hee septem cum per ea signa celerius varioque discurrentes crebrius

eant atq; redeant ad rez. motus z effectus promptiores erant. Unde his q; generalis rerum ducatus concessit illis pro modo suo priuati rezi officij nequaq; immunibus q; huic etiã cõstabat q; ipsarũ discurretiũ quanto quelibet velociori motu z vario distrahit tanto pluris in rez effectũ officij repit. Unde est q; luna omniũ citissima inter oēs rez effectib; frequẽt; satagit. Nam stelle firme ad priuatas stabilesq; vel tardas singulariũ rerũ proprietates ducunt. Deinde q; cum celestis circulus cũ omnib; stellis mũduz hunc ppetuo circuitu ambiat de quibus stelle stabiles p eundẽ circulũ eodem fere motu tardo eadẽq; a terre globo distantia ferunt: septẽ v; multe diuersitatis multe velociore suo queq; circulo suoq; motu diuerso quale est iter rectũ: nũc statio: nũc retrogradatio: ascẽsus. descẽsus. augmẽtũ: cursus z decemẽtũ atq; vt nũq; planetaz huiusmõĩ cursus desisti: sic nũq; mũdus a generatione z corruptione rezq; alteratione cessat intellectũ est tantam mundi accidẽtiũ varietatẽ tante planetaz motuũ diuersificati: merito magis appenditiua vt nõ iniuste cõmunẽ rez ducati priuilegio quodã obtinere videant discretã singulorũ vt sibi cũ naturali elemento appropriata. Sol enĩ z mars ignee nature accliuẽ: saturn; z mercuri; terre: iupiter z caput aeree: ven; z luna atq; cauda aquatice. Est aut; z int; ipsos cõplices qdã discretio: quĩs enĩ sol z mars ambo calidi z ficci solis tñ calor vitalis: martis corruptiu;. Sic frigus z ficitas mercurij natura cõsentanea: saturni inimica: iouis quoq; tempies nature somẽtũ capitis cõplexa nõ satis amica: ven; etiã z luna geniture accõmoda: cauda minus apta.

Capitulum secundũ De terminis astrologie atq; astrologi.

His itaq; positis cũ hmõĩ celestiu viriũ scie infinita fere materia videat; z artẽ determinare z artificij suos p̄scribere terminos cõuenit vt ex vtroq; vtriusq; finis facili; atq; certi; intelligat. Quã vt rõne fiat ipsa primũ etiã noĩbus discernam; hmõĩ nãq; scie astrologie doctum aut; astrologi nomẽ adornat. Est igit; astrologia scia viriũ stellaris mot; ad tẽp; definitũ atq; ad cõsequẽdũ illud. Est enĩ scia gen; astrologie cetera differre ei; ab alijs ei; generis specieb;. nãq; stellaris mot; vires cõmemoram; cõtra eos est q; nullius rei extra se ducati aliquẽ cõcedũt vt vulgura z tonitru; signa quidẽ pluuiẽ nõ tamẽ ipsa pluuiẽ sunt. Sumus ignis nõ ipse ignis est sicq; huiusmõĩ. Ad hunc itaq; modũ stellaz motus ad rez effectus longe a se distãtiũ ducunt. Ideo v; ad definitũ tẽp; atq; cõsequẽs illud dicim; qm̄ callidus astrolog; in primis rez puẽt; in suo tpe spectat. deinde rez finẽ metit;. Astrologus aut; cũ sideree potẽtie viriũq; stellarũ sapiẽs demonstrat. Cũ sideree stellarũq; motus singulos omniũ huius mundi accidẽtiũ ducatus p̄beant: humanũ tamẽ ingeniũ z studiũ haut ad omnẽ singulorũ integritatẽ cõsequẽdaz sufficiat stellarũ ducatus trib; terminis discernam;. Primo qdẽ sũt res

siue actus in sidereo ducatu adeo subtiles et p[ro]funde q[uo]d nec ipsos stellarum ducatus c[on]sequi nec quo ducant puenire humana facultas sufficiat. Secundo sidereos ducatus vsq[ue] ad rez ipsam quide[m] c[on]sequimur sed ante qua[n]tita- te[m] emensaz et qualitates deprehensas deficim[us]. Tercio sunt res et act[us] quos et ipsos et quantitates atq[ue] qualitates eor[um] celesti ducatu c[on]sequimur. Itaq[ue] primi termini vt integra o[mn]i[um] specieru[m] sub cu[m]ctis generib[us] o[mn]iq[ue] indiuiduo ru[m] sub quac[un]q[ue] diuisio vt arene maris numeroz ve ruris vt quotti- dianani mom[en]taneive mensura increm[en]ti siue decerm[en]ti singuloz corpoz vt omniu[m] motuu[m] atq[ue] accid[en]tiu[m] differ[en]tia p[er] singula indiuidua que cu[m] eiusde[m] generis vnus etiã speciei sint, singula trib[us] tu[m] intersticijs differu[n]t vt cu[m] duo vel plura indiuidua albedinu[m] vel nigredinu[m] longitudine seu breuitate vul- tu simo vl[ter] aliquo oculoz colore et figura oris amplitudine aut angustia an- helitus odore animi corpisve sanitate vel asperitate hisve filibus inimicoz quoz neq[ue] generalis aliqua neq[ue] specialis habet differentia. Singulis igit[ur] omniu[m] interuallis licet sidera ducatu[m] p[ro]beant no[n] tam[en] o[mn]ia c[on]sequi humane facultatis est. ¶ Secu[n]di termini defect[us] est vt numerus inter populos dua ru[m] pluriue ciuitatu[m] licet vtraq[ue] pars a maiori sit ex stellaru[m] ducatu certu[m] ha- beamus vt numerus granoz frum[en]ti p[er] agru[m] determinatu[m] vt desertoz lon- gitudinis atq[ue] latitudinis insula. In his igit[ur] hisq[ue] filibus licet r[ati]o[n]e stellaru[m] ducatus habeamus ad qua[n]tita[n]te[m] eor[um] et qualitates non tam[en] facultas no- stra ad eas c[on]sequendas sufficit que o[mn]ia q[ui] nature humane possibili- tatis est neq[ue] vsus humani nec astrologi necessaria sunt. ¶ Tercij termini facultas est cert[us] sidereus ducatus ad genera et species humane inuentionis ad anni te[m]- por[um] alterationes ad motus elem[en]toz mu[n]di et resolutiones rezq[ue] genera- tiones et corruptiones quantitates et qualitates vsus humani multeq[ue] simi- tudinis. ¶ Vt breue facia[m] dico stellaru[m] sideru[m]q[ue] diuersos motus et vires ad singula quidem rez omniu[m] accid[en]tia duces. Teru[m] huiusm[od]i ducatus pars constans in rebus humani intellectus p[er]s excedens in rebus adeo subtilibus et p[ro]fundi q[uo]d ad impossibilitate[m] humani secedat. Que quonia[m] homine[m] effu- geru[n]t nec indago eor[um] astrologo necessaria e[st]. Verbi g[ra]tia solis p[er] circuli qua- drates itus atq[ue] reditus diuersa reducere t[em]p[or]a varijs elem[en]ta motib[us] effice- re constans sed et per signa gradusve singulos solares gressus vsitatos t[em]p[or]u[m] motus c[on]sequi certu[m] est. Alienu[m] aut[em] ab hoib[us] intellectu vt quide[m] solis motu[m] seu p[ro]p[ri]u[m] seu circular[em] p[er] secundu[m] vna[m] aut terciã aut decima[m] faciat tem- por[um] aut elem[en]toz varietates aut aialiu[m] seu germinu[m] affectus c[on]sequit[ur] sicq[ue] de ceteris stellis. ¶ Determinatis itaq[ue] tam artis natura q[uam] artificis officijs dem[on]strat[ur] o[mn]is hui[us] artificij circ[um]sta[n]cie disponende sunt. Artis videl[icet] initiu[m] ra- dix: rami: argum[en]tu[m]: fruct[us]: finis. Est igit[ur] artis iniciu[m] studiū sciētie rez pro- uētus: radix celestiu[m] motuu[m] scia. Rami ex celestiu[m] corpoz motib[us] rez imine[n]- tiu[m] motus iudicia. Argum[en]tu[m] iudicioz vsitatus effect[us]. Fructus rez conse- quētiu[m] p[ro]uidētia. Finis h[uius]m[od]i p[ro]uidētie utilitas.

A

solis
fines
Si e
im
cōp
mot

Capitulum tertium. De proprietate ducatus solis in temperie aerea
 z nature compositione: ac stellarum cum solis participatione.

Nunc a sole incipientes proprietates eius nature temperie z compositione stellarum quoque participatione cum ☉ tractabimur. In qua parte primū eis rōdendū videtur: qui nature temperiez rerūque compositionez solari stellarūque virtuti negantes propria quadā sube sue vi coalescere putant. Nec minus z his qui ex causis quidē extrinsecis rerū compositionē mutuant: veruntū solis virib⁹ stellarū negant. **¶** Primū igitur illis occurrit quā nihil cōpositū sine cōponente cōpositū est. Impossibile vero aliqd a seipso componere. Si enī id ita esset non elementoz aliqd in aliud resolveret sed in se quodque immutatum semp maneret. Videm⁹ autē ea ininvice resolui: in reb⁹ siquidem cōpositis reperiunt. nec enim quicqz seipm resoluit. Item si res nō aliunde mote seipsas gñarent: veniret nempe vt ex quo res queq̄ nata esset deinde

finiturâ. Nihil enī est qđ pprie natē ōrium seipm destruat. qđ cum absurdū
fit patet gñationis atq; corruptiōis rerū alias extra se causas existere rerū
natē capaci assentaneos. Deinde dicā quidē cōsequens esse qđ ☉ stellas cum
☉ naturarū temperiei rerūq; cōpositioni factor oim deus tanq; efficientes
causas pstitit. Ut enī ignis ppria virtute vrit causa exustiōis est: sic diuinū
lumen ☉ lucis z caloris vris auctor natālis rerū cōpositionis diuinit? data
virtute efficiens causa existit: qđ effect? ipse pbat. loca nanq; terrarū quib?
☉ plus equo vel accedit vel elongat oino tam aiantium q; germinū sterilia
manent verbi grā: loca terrarū ab estiuo ☉ tropico in septentrionē .66. gra
dibus distātia cui numero toti ☉ digressione. i. gradib? fere .24. abiecti. 90
fiunt: hec inquā loca longinq; ☉ digressione ppetuo gelu cōcerta: omne tam
germinū q; aiantium alimentū negant. Ex quo nanq; ☉ in australia signa
descēderit per sex integros menses: ex loca eius ortu carent: vnde toti aq; u
lonū virib? exposita: tam estate q; hyeme insolubilia rigent. qđ z armenicū
mare firmat: q; a ☉ tropico gradibus. 21. remotū: adeo quidem est ventis
validis feruidū aurarūq; obscuritate cecū q; nec nauī vnq; patiat q; quāq;
multo ppinquius: brunalis tñ error intractabile reddit. i. boreales armenie
termini testant. Qui q; diu ☉ australia signa graditur in vnū mole obruti p
integros sex mēses non apparēt: vt infra eos sex menses z multa eoz aialia
frigore intollerabili pereāt: et pleraq; volatilia in nidis suis per integros q;
tuor menses frigoris metu a medio mundi cōclusa maneant: quanq; ab eq;
bili linea non multo plus. 15. gradib? distant: aut sec? z sup mare a princi
pio M vsq; ad caput X absentia ☉ succedente frigoris flatu nauigiū negant
atq; idem qđ ad boreā atq; austrū vero infra .20. ad equabilez lineā vicine
☉ vie intollerabili estu locis ciro exustis nec aialium nec germinū alimēta
relinquent. A quinto siquidē m gradu vsq; ad oppositū in X solaris super
ea loca gressus continuo thaurorū est cuncta sub terra feruent vt siccitate
steriles: harene inter quas nilus occultat: vt ethiopicū mare nec nauigium
patiens: nec aialium ferat vicino desup ☉ ortu subtiliores eius aque partes
natāli tinctu hariente. Ut quidē reliquit cōcepto valido calor adeo densum
atq; amarū vt effectū atq; intractabile maneat: vnde media inter ☉ access?
atq; recessus natē cōpositis et alimentis tēperies apta relinquat. Ex his
itaq; patet q; si ☉ vsq; ad nonam speraz sublimat? esset vel vsq; ad lunarem
orbem humiliatus vel inde frigore vel hinc calore nimio mundū stare non
posse. Quāobrem prouidus auctor oim deus: ☉ tanq; vlem corporee vite
vomitē in media mundi regione mediū posuit. Inuenit aut z in ipsa habi
tabili bona terrarū loca put accedunt ad ☉ z recedunt multa dissilitudine
variata vt sate vel pte quo a solarū circuitu ceteris remociores sunt multa
nive validoq; frigore in ea terre pte supantur: qa humidū multū vult carnē
frigus aut albedinez habitudine carnosā calor albedinis capillis prolatus

anio inimici ingenio obtuso ceteris differunt. Ethiopes aut siue mauri quoniam
 eas terrarum partes habitant super quas fertur ☉ in ♃ z ♄ nimio calore z
 siccitate in natura eorum superante colore nigro capillis crispis habitudine tenui
 memoria debili animo leui ceteris distant. Medij vero ut quarti z quinti cli-
 matis z contiguae hic in diuinationes ut que mediocri accessu ☉ atque recessu
 fruuntur natura temperata: habitudine apta: pulcro colore: mobili animo: subtili
 ingenio: sana memoria ceteris praesunt. Quibus in his proprietatibus generaliter
 communicassent. Sunt autem z inter ipsas pro locorum diuersitate speciales
 quedam differentie usque adeo quo a singulis etiam ciuitatibus z puincijs licet
 propinquis z contiguis non nihil tam informis hominum quam moribus z habitu atque
 usu diuersitatis intersit tam pro ☉ accessu z recessu quam pro stellarum stabilium
 natura z habitudine super eos orientium. Quae autem he ipse proprietates singulis
 annis inter augmenta z decrementa ceterasque alteritates variantur cum hic
 nec a ☉ quidem nec a stellis ullis esset proprio motu speciali intuitu compertum
 est huiusmodi variationum ☉ nunc cum errantibus nunc cum stabilibus uentur
 ipsasque inuicem permixtiones causas existere: unde intellectum est ☉ stellas in
 rerum natura z componere: generumque z specierum diuisione communicare: nisi
 quidem principaliter ☉ rerum nature animantium et vite germinum metallorumque
 generationibus praesent. Stelle vero magis singularum prouinciarum priuatis
 moribus atque tenore communicant: temperant vero aerea: nam aeris illuminatio
 luminum est quorum ortum accedendo: occasus recedendo sequitur. Ut vero ☉
 aere z calefacit purgat attenuat: sic pro modo suo ☉ z stelle: unde Ypocras
 in libro climatum. Nisi ☉ et stelle inquit nocturnam densitatem attenuarent
 elementa inpenetrabilis aeris pinguedine corpus omnium vitam corrumpent.
 His itaque de causis cum ☉ vltis rerum omnium necessitatum solus sufficeret
 requirere: associavit creator deus stellas ministras officio solari secundaria
 virtute communicantes. Quoniam igitur ☉ per 12. signa gressus temporum alteratio-
 nis causa est: temporum autem alteratio elementarie resolutionis elementaris: demum
 resolutio generationum omnium z corruptionum eundem solaris per ea signa gressum
 omnium causam esse consequens est: que certis temporibus discreta ☉ motum committantur
 Alia quidem annis alia mensuris alia diurnis: ut in vere gramina herbe et
 arborum folia atque pleraque animalia: in estate frumenti grana z arborum fructus:
 in autumnno vernalium: in hyeme estiuorum generationum corruptio que cum
 discretis temporibus continentur: discreta etiam ☉ loca consequuntur. Quae ergo non
 omnibus annis omnia eadem qualitate z quantitate succedunt cum ☉ singulis annis per
 eadem loca redeat stellarum cum ☉ participatio causa est. Si enim solus per se cuncta
 ministraret: nec hyems hyemi: nec estas estati unquam dissilis foret. Quae vero
 cottidiano successu per mundum administrantur ut cottidiani hominum et animalium
 conceptus partus incrementa magis sibi vltim totius mundi superioris ambitum
 alligant sibi hunc inferiorem naturali motu agitantis consequuntur.

vñ in ciuitatibus
 formam
 morum
 habitum desinat.
 vñ

Luna

Capitulū quartū. De proprietate ducatus lune in mariū accessu et recessu.

Dist aereā solaris effectus temperiē consequens est lunaris in aquarū motū mariūq; alternis accessib⁹ atq; recessib⁹ ducat⁹ ut apud phos constat lumina duo quatuor elementorū ordinem ita partiunt: ut ☉ ignē et aerē: ☽ terrā et aquā ducat. Duabus enim de causis et fortior et manifestior in hoc mundo luminū q̄ stellarū ducat⁹ est. Prima quidē ☉. ☉ quidē oīm stellarū maxim⁹. ☽ vero celestiu; oīm terreq; minima. Scda q̄ stellis quidē lumen inest non per radij effectūq; earū in motu magis. Luminibus aut radij non parū in hoc mundo efficaces que motu suo mundi superioris vires collectas inferiori mōdo per radios transmittūt: nā et ypcras celestiu; atq; inferioris mundi corpū mediatricē ☽ illoꝝ vires his mediando transferre asserit. Ut ergo ☉ in naturē perie rerūq; cōpositione p̄ualet: sic ☽ in aquarū motibus corpūq; statu et accidentibus germinib⁹ fructibus odorib⁹ idq; genus vis efficacior: quorū enumerationē ab alternis mariū accessib⁹ atq; recessibus

+ aut

ex
n
o
fi
ei
ph
in
spa
ac
tra
sce
ter
ita
cu
ni
fu
ta
h
al
al
ec
fe
ag
al
ac
lo
no
de
Un
im
inu

E
cōcip
aqua

exordimur: quoz vt diuersa sint augmēta z decemēta ita diuersas diuers
 nationib⁹ opiniones generant. Sunt enim qui a sepatione luminū vsq; ad
 oppositionē accessū asserunt: hinc vsq; ad uentū recessū. Quibus vero certū
 singul⁹ etiam dieb⁹ ab ortu Δ maris cui oritur accessū eam vsq; ad medium
 eius regionis celū indeq; recessū vsq; ad occasum eius sequi. Cuius indoꝝ
 psarumq; mari qua versus ethiopiaꝝ accedit necnon in emisperijs oceani
 insul⁹ cottidianis vsus. Alina vero accessū recessū continuo succedentium
 spacia h⁹ modi sunt. Cuius nanq; maris bihonti Δ primū emergit eius statū
 accessus incipiens eam vsq; ad celi cardinez crescendo segtur quā lineā vbi
 transcendit ad occasum vergens recessus succedens: eā q̄ ad occūbat decre
 scendo comitat: vel cū occasum statū accessus iter incipiens vsq; ad cardinē
 terre crescit: a quo recedente Δ recessus itez vsq; ad orientē succedit. Siunt
 itaq; singul⁹ dieb⁹ gemini accessus geminiq; recessus tpibus prout diurn⁹ Δ
 cursus varietas per diuersas marium ptes diuersis lunaris ambitus cardi
 nibus subiectas. Cum enim vt terrā globosam maris fumosus orbis circū
 fusus ambit: sic lunares ambit⁹ cottidiani. i. Δ circueant: semp Δ aliquib⁹
 tam mariū q̄ terraz partib⁹ in aliquo cardine est alijsq; pter in alio vt ead
 hora vnoquoq; momento his in oriente illis in occasum alijs in celi sūmo
 alijs fit in cardine terre: vnde etiā eodē pter momento alijs accessū maris
 alijs recessū esse cōsequens est: non tñ oibus vno modo: illis etiā qui mediū
 equozis pelag⁹ interim nauigio sulcant accessus iniciū vno quodaz vndarū
 feruore sentitur: qui fundit⁹ ebuliens valido aurarū impulsu pcellosas flat⁹
 agitans omne pelag⁹ cōtristat: cuius relaxatione recessum sentiunt. Multo
 aliter hi qui litora interim habitant. Nec enim h⁹ modi flat⁹ aut feruor sed
 aquarū tñ tumor z erundatio quedā vsq; ad eos puenit: tātaq; est inter ea
 loca hoz motuū diuersitas vt nec Δ h⁹ modi causam motuū esse existiment
 nonnulli. Nec enim incipit accessus nisi in loco pfundo z amplo multas ac
 densas aquas cōtinenti fundi asperi z montuosi atq; lunari vie propinquo.
 Unde cum sup se orientis Δ in naturali cōtatu reperiunt cōtiguas primum
 impellit aquas: exiitq; paulatī aquarū impulsus quousq; extremis littorib⁹
 inundet: quo incipientis momento statim peruenire impossibile erat.

Capitulum quintum. De causa accessus z recessus.

His habitis causas accessū atq; recessū scrutari conuenit.
 Dicim⁹ igitur q̄ nunq; h⁹ modi accessus z recessus nisi trium
 rerū cōuentu gignitur loci videlicet natā aquarū habitudine
 motu Δ . Loci natā est vt aquarū locus pfundus long⁹ z lat⁹
 vix tpis impendio transfretand⁹ montuosus asp et dur⁹ qua
 leui quolibet motu acris repulse multe vnde tumidos fluct⁹
 cōcipiant. Aquarū habitudo est tantas in h⁹ modi loco longo ex temperie
 aquas esse cōfusas vt nec in fluxu fluminū nec ex collatiōe fontū augeri ve

minui sentiat. Que quanto tpe condensate salebre calefacte densos vapores
agitent qui terre vaporib⁹ pmixti agitandis vndis aspirent. **Motus aut⁹** **D**
desup orientis atq⁹ occidenti⁹ sepius repetit⁹ cognata virtute eiusmodi aq⁹s
trahit: qm⁹ tractum sponte sequens quousq⁹ illa accedit: accedunt vsq⁹ adeo
quoad diffus⁹ eferuentes loco suo minus contem⁹te extremis inundent lit-
toribus. Nec eni ante locus tener mollis plan⁹ ppter aquaru⁹ discursuz: nec
aq⁹ discurrentes vt flumina z amnes ppter subtilitate⁹ min⁹ densis vaporib⁹
aptant h⁹ modi conueniunt officio. Causa vero ab occasu vsq⁹ ad tre cardine⁹
sicut ab oriente ad sumum. i. cardinez D accessus sequat⁹ triplex. Primo q⁹
orientis z occidentis linee eq⁹ distantes sunt quantumcunq⁹ ab ortu ad sumu⁹
sumitur tm⁹ ab occidente ad terre cardinem illi eque distans est: sicq⁹ totus
oriental⁹ quadrans toti cedit orientali eq⁹ distat: estq⁹ vterq⁹ accedens. Scdo
q⁹ mundi climate signoru⁹ per celi terreq⁹ cardines ortus recti circuli ortib⁹
eq⁹les sunt. Ut eni ortus atq⁹ occasus sic z horu⁹ cardinuz linee eq⁹ distantes
sunt. Unde in quoto graduu⁹ numero signu⁹ qdlibet oriat⁹ in totto oppositu⁹
eius accumbere necesse est. Tercio q⁹ est ab orizonte semp⁹ ad celi mediu⁹ D
a cessus: a medio vero circuli ad oriente⁹ recessus sequat⁹: sicq⁹ et occasus D
sifr orizonte⁹ z terre cardo sifr celi medium conueniens est vt in orientali sic in
occidentali qdrante accessu⁹: sicq⁹ in ceteris duob⁹ recessus z accessus lunares
accessus z recessus comitari. Sunt aut⁹ quib⁹ nihilomin⁹ in quibusda⁹ etiaz
aq⁹s dulcib⁹ accessus h⁹ modi atq⁹ recessus videat⁹ vt apud quasda⁹ ethiopiae
quasda⁹ etiam gallie seu germanie ciuitates maritimas quos vicinia maris
decipit. De siquidez atq⁹ mari influentes z marinis vndis otigue cu⁹ maris
accessu exundante repulse pleno alpheo illabant⁹ accedere vident⁹. Est aut⁹
accessus quidem aq⁹ calidior z recessus frigidior. In accessu nanq⁹ ex imis
abissis ebulliunt in recessu forinsec⁹ expanse in frigidant⁹. In accessu igitur
aq⁹ D comitant⁹: in recessu vero et si non comitant⁹ D nataliter vnde venerut⁹
ad maria reuertunt⁹. Statim vero q⁹ nataliter D tam sup terra⁹ q⁹ sub terra
pcedenti accessui sequente⁹ recessu⁹ tps spacio coeq⁹t: sed qm⁹ D sup terra⁹ arc⁹
nunq⁹ sub franeo eq⁹lis est: nec hi qui sup terraz fuerit accessus atq⁹ recessus
sub franeis vnq⁹ eq⁹les esse pnt. Quotiens g⁹ metiri placuerit horas accessus
sut recessus emisperi⁹ supioris notandu⁹ erit prim⁹ grad⁹ cu⁹ quo orietur D
deinde cu⁹ quo occidit: nec latitudine ei⁹ neglecta: deinde sumendu⁹ quantu⁹
interest ab ortus gradu vsq⁹ ad gradu⁹ occasus per eius climatis ortu⁹ totiq⁹
per qndenos grad⁹ diuidendu⁹. Quota igitur diuisio fuerit tot erunt eq⁹les
hore totius tps virtusq⁹ spacij. Si qd vero. 15. min⁹ supstes fuerit ps hore
est: totius itaq⁹ numeri dimidiu⁹ alterutru⁹ tps spacium est natalis videlicet
accessus siue recessus D supius emisperiu⁹ obtinente. Sub fra nanq⁹ ouerso
ab occasus gradu ad ortus gradu⁹ subterrane⁹ arc⁹: accessus scz et recessus
inferioris per spaciu⁹ more sumitur: que qui certius dephendere studuerit:

latitudinem terre certam habeat: certumque in ea latitudine signorum ortum:
Capitulum sextum. De augmento et decremento aquarum.

Alter supradicta assertum est quod naturali quidem in accessus et recessus utriusque emisperi in sua quaque parte more equales sunt. Nunc quod accidentaliter interdum non nihil inequalitatis intercidit differendum. Videtur enim inequalitas alterius emisperi accessum et recessum in equali tempore quantitate metiatur uterque tamen unius propter uterque alterius si tempore spacio coequatur: ut quanto emisperi superioris accessus sequente recessit longiores breuioresue more fuerit: tanto inferioris accessus superiori recessu longior fit vel breuior. Est enim hoc more inequalitas inter augmenta et decremента circa horam unam plus minusve ut si multa sit aquarum abundantia accessus more supra numerum recessus hora paruo plus vel minus accrescat tria scilicet. ¶ Tota igitur hec inequalitas octo ex locis sumitur. Primo quidem est de a distātia luminis augmentum et decrementum. Secundo rectitudinis de qua medio cursui additur ad medium eius adiectio et subtractio. Tercio loco de in circulo ecentrico. Quarto loco in circulo digressionis. Quinto inter austrum et aquilonem. Sexto dies quos marinos vocant egyptij et occidentales dies augmenti et decremēti aquarum qui locus non lunaris proprietatis est. Septimo longitudo diei vel noctis aut breuitas qui locus solaris proprietatis. Octauo loco est quantum ventorum vis addicit. Sunt itaque lunaris a distātia. i. quatuor loca inter augmenta et decremента discreta. Primus de cum distātia conuentus. Secundus est primus tetragonus cum est diatōtos. Tercia est oppositio qua plurimum luminum fit. Quartus est tetragonus. Est igitur in conuentu luminum maris accessus validus et spaciosus recessus esse: addit enim distātia coniunctus in his de vicibus. Est enim et distātia in accessu maris nonnulla vis: sicque quotiens de stellis humidis iungitur. Hora siquidem qua distātia coniuncta succumbit ut rerum vomitez rerum semina concipiens conceptus vires statim in subiecti elementi motus. i. maris a tactu manifestius demonstrabat longe namque efficacior est de cum distātia quam cum stellis naturali distātia in de priuilegio conuentus. Ab hac ergo conuentus hora quantum recedit de vis accessus decrescit: recessus vero augetur usque ad primum tetragonum: hic decremento finito versa vice accessus augmentum usque ad plenilunium peruenit: hinc usque ad tetragonum decrementum: indeque ad conuentum: item decrescētiā recessu accessus incrementum: excepto quod iter quod in oppositione id est plenilunio vis de tanquam maturos conceptus primus edentis efficacior: sicque in tetragono primo quam secundo. Ut igitur infra mundi conuersionez id est diem unum cum diurno lune progressu gemini accessus geminiq; recessus: sic infra de reditum id est mensem unum geminaque decremента fiunt illic inter celi hic inter lune a sole cardines. Secundo loco prima luna collocanda est. Quo facto quamdiu rectitudo lune

medio eius adicitur vis accessus preualet: quod diu vero detrahitur vis recessus
prepotens idque victu rectitudinis quantitatez. Cum autem nec additur quicquam
nec detrahitur nec accessus nec recessus vis hac ex parte crescit vel decrescit
Hi vero motus etiam in aquis dulcibus fluuijs ac fontibus hos Δ ducatus pre-
cedente sequuntur. Tercio loco quod diu Δ abside circuli sui ex parte. 200. gra-
dibus destituerit vis accessus preualet infra 90. recessus. Quarto loco quod diu
 Δ in latitudine sua ascendit accessus vis augetur quod diu descendit recessus.
Quinto loco quod diu signa borealia Δ graditur borealium marium accessus
auget australium recessus: quod diu vero in australibus est commutata australium
accessus preualet: borealium autem recessus quantum ad hoc genus attinet.
Magis autem inter hec pariter post primum tetragonum Δ compoto addere
atque in inferiori circuli sui parte ab orizonte: maris enim gente in signis hu-
midis cum stellis humidis atque decentibus: his enim omnibus adunatis non solum
marium accessus abundant sed etiam amnes ac fontes accrescunt. Sexto
loco sunt dies lunari omnium quos marinos appellamus. Est enim lunationis
mensis dierum: 29. ac fere dimidij quibus quadripartito diuisis singulos
quadrantes dies septem ac fere dimidij complent. Igitur a. 27. mensis die
usque ad quartam dimidium sequentis mensis dies diminutim nuncupantur:
sequentes vero quatuor et dimidij augmentatiui: propterea quidem accessus
detrimenta quedam in his vero augmenta sentiuntur atque ad hunc motum
sequentes duo quadrantes inter hos duos motus usque ad. 27. dies vicissim
succedunt. Id igitur hoc modo egyptijs atque occidentalibus compertum.
Orientalibus omnibus maris affectionum peritis totum totis his quadrantibus
per augmenta et decrementa visum est hoc modo alterari: sed inter septem
dies quos illi diminutiones dicunt unum vel duos detrimenti inter augmen-
tationes totidem esse incrementi dies constant tamen apud mensuricos inter
hos lunationum quadrantes etiam aquarum dulcium inter augmenta et
decrementa quidem altionum motus. Nonnulli vero de maritimis luna-
tionum dies inter augmenta et decrementa tripartito numerantes primis. 7.
aut. 10. diebus accessus incrementum ultimis. 10. decrementum: medijs vero
medium sentiri statum. Septimo loco est quantum \odot etiam ad miniculum
huiusmodi motibus viribus addit. Licet enim Δ quidem propius sit accessum
et recessum ducatus: in augmentis tamen et decrementis eorum non nihil
tam \odot quam stelle adiungunt. Compertum enim est per diuersa maria in quibus
hi motus apparent certis anni temporibus inter dies et noctes horum motuum
inter augmenta et decrementa vim alterari quod a \odot inter signa australia et bo-
realia accidere videtur. quod diu namque dies nocte longior est diurnum maris
accessus nocturno preualet: conuerso similiter horum itaque motuum quonia
ad hoc genus attinet ad puncta equinoctialia vtriusque equalitas: ad solsti-
cialia vero alterius augmentum alterius decrementum maximum sentitur.

Quest huius horum motuum alterationis causa duplex. Prima est quantum sol inter diei noctisque vicissitudines adicit. Cum enim dies nocte longior est sol diutius super terram a quas calefaciens caloris viribus eximis abyssis undas euocat: unde diuturnos aquarum motus nocturnis preualere necesse est. Secundo loco est quantum lune longior in superiori hemispherio mora tamen supradidit cum enim nox die longior est luna nocte super terram quia diutius orientia signa retinet nocturnos motus diurnis more spacio prefit. Hinc igitur ut per singulos dies bini recessus sicque per singulos menses bina utrorumque augmenta: binaque decremēta fieri supradictum est sicut nunc et per singulos annos eorum motuum totidem augmenta et decremēta fieri apparet similitudine quadam illis concordantia: ut enim nocturnus accessus luna super terram sole in sagittario existente eorum conuentus accessuum similitudinum imitari videtur sic oppositionis accessum diurnus sole geminos luna superius hemispherium occupante sicque ceteri de annuis ceteris mensuribus incrementum non vero equalitate quam commeteri facile. Hec itaque testimonia si quando omnia conueniant valida et spaciosissima aquarum incrementa consequentur atque omnia illorum numero quantitatis horum mensura succedit. Sunt igitur hi. 7. ducatus naturales. Nam octavo accidētalis quantum videlicet aquarum motibus venti magni permane coacti pelagus omne committentes adiciunt. Vento ergo omne pelagus agitantium duo sunt genera: alterum quod alte maris unde supernum ad motum scopuloso fundo repercussum: vnumque ad supra efferuētes eximis ut supra dictum est abissis in amnis eueniunt. Alterum vero per auras coactum terreque marique quem desuper irruens ac marino illi in equore conueniens furibundus pelagi motus exagitat. Primi ergo generis spes gemini tamen equoris confinea permeantes raro usque ad litora pueniunt. Secundi vero flamma ex diuersis locis spirantia inter terrarum orbem puolant. alij namque loca principalia sunt alij secundaria ac principalia sunt in. 4. mundi cardinibus. Secundaria vero inter. 4. hec media. In his igitur quantum huic attinet negocio id principaliter attendendum quod cum lune motu ab ortu ad occasum maris recessus committent: venti quidem orientales accedendi viribus fauent occidentales obstantes recedendi vires promouent: sicque inter meridionales conseptetrionales quibus suis partibus aspirantes contrariis obstant. Quod ergo supra dictum est naturale vtriusque hemispherij accessum consequenti recessui more spacio equum esse id quidem ita est nisi quantum ex accidenti ut dictum est inequalitatis interciderit. Huius ergo accidētis duo sunt genera: alterum proprium cuius quas descripsimus. 7. cause sunt: alterum alienum quod scilicet ventorum vis adicit. Ex his igitur. 8. locis omne accessuum et recessuum augmentum atque decremētum variat. de his autem accessibus et recessibus sententia hec vniuersalis quod accessus quidem primus motus effectum lune naturali effectum sequitur. Recessus vero naturalis aquarum unde ad maria exierant reditus. Cum

ergo accessus mora longius pducatur augmēti fere quantitate sequentis recessus spacium breuiat. Cōuerso similiter accidit p̄terea nonnihil inequalitatis ex littorum interdum importunitate. Cum enim accessus exterius inundat littozibus si forte vel rupium concavis vel vallibus aut foueis altis influat parte relicta minus redire necesse est. Sic etiaz qua contra fluuios mari influentes accessus nititur ex recentis aquis recessum preualere necesse est.

Capitulum septimum

His explanatis: nūc huiusmodi cām lune asserēdā opinor q̄ ratā relinquat si cōtradictiū opinionē infirmem. Siūt enī nature maris inesse nō aliq̄ lune potētia vt vno feruore quodā vndas exagitet: hisq; defluētibus accessus fieri. Si enī desuper ambiēdo maris accessum agit. Cur nō amniū etiā et fontium aquas eisdē de causis eisdē motibus exagitat. Quibus quatuor ex locis rīdem. Primo qdē q̄ si accessus maris nulla vis aliena sed pprie nature vigor amministraret nūq; aliqd in eq̄litate assumēs eodē semp mō eodē tpe eadēq; spacij quātitate fieret. Nec enī ppriū nec op̄ aliquod alienū patiens ab eodē nec suo habitu ad alterū aliqd vniq; recedet. Videm̄ enī hec quātitate qualitate locis et tpebus semp alterari: alterationes vō lunares motus inane comitari. ¶ Secūdo vō loco q̄ cū aque diffluentes ad extrema discurrēt maiori nimirū q̄ qui continet loco opus est. Si ergo mare ex seipso in ampliora loca diffluit: qua itez vi ad nō sufficientē locū sibi repellit. Id enī in natura nō est vt quare nequis aliquid sponte cōsistere velit. ¶ Tercio loco q̄ cū aque natura deorsus sp̄ atq; in pfundū tendat: quid est q̄ in accessu aquas nō deorsus s; cōtrario motu efferri in alterū atq; ad superiora cōscēdere videm̄. Quia cū in natura aque nō sit: extrinsecā rei causāz aliquā eē necesse erat: que p̄ter lunā nulla alia reperit. ¶ Quartus locus rōnē obuiat eoz qua eisdē de causis eisdē motus etiā dulcium aquaz trāsire sibi vident: In quo loco maris atq; dulcis aque differētia sufficit: sed ad maris aque cōflue dense salebre fluminū atq; id gen̄ difflue subtiles dulces. Que cū ita sint nō oē q̄ alteris acciderit: alteri cōsequi necesse est.

Capitulum octauū.

Cum igitur in natura maris tanta sit lune virtus: consequens videtur vt in ipsa maria: eozq; lunare potētiā sequunt: a ceteris fiat discretio. vt enī apud phos cōstat luna quidē in nullo maris p̄suis inefficax est sed eius vis et efficacia alias quidē manifesta magis alias minus nō equidē ipsius aliquo impedimēto sed maris habitu minus adapto. Est igitur omnis mariū habitus triformis. Sunt enī mariū alia quoz nec accessus fit nec recessus: alia in quibus quidē hi motus sed nō apparent. Alia vero in quibus et fiūt et apparent. Primo itaq; duum generū trine species. In primo genere prime

speciei sunt aque ille que in primetto confligi nec longi temporis condensa
te nec salebre sicq; nec ventoz eos motus incitantuz feraces hoc officium
proprie nulla impotentia recusarunt: vt lacus atq; paludes que ex aliqua
eluuione in aliquo receptaculo in similitudine maris confuse hiemali tem
pestate accrescūt estiuo tortore decrescūt. Secūde spēi sunt mariū intrantiū
a lune circuitu remota vt vsq; ad ea lune vis pertingere non possit. Tercie
spēi sacri quarum fundus mollis atq; labilis qui cum aquarū impulsibus
cedat nihil est q; eas repcussas in accessum cogitat q; circa pro mure tozia
z insulas frequē accidit. In secūdo genere prime speciei sunt maria quo
rum littoza seu tanta abinuicem latitudine distant sui in tñ ab hominū ha
bitationū remota sunt vt licz accedāt z recedant nō adest qui motus illos
indicet. Secūde speciei sunt maria quoz littoza abinuicē latitudine distāt
nec inhabitabilia sunt sed a deo sūt z in festa z sublimia prorsusq; planicie
carentia vt lz certa moueant non habent quo effluant. Tercie speciei sunt
aque alijs influentes hi nanq; accessus hora quib; influūt accedūt. Tercij
generis sunt maria primeui fluxus vix tēporis impendio transfretando lu
nari circulo propinqua quoz fundus altus asper scopulos z littoza piana
z habitabilia vt fretum indicū: pscū: scintū: gallicū: hisq; similia que non p
se sed lune quodā officio vt expositū est ita mouent. Demonstratū autē est
inferioris mūdi corpoz motus priuos celestū itus atq; reditus archanis
quibusdam nature vinculis trahentes sequi vt in ipsa etiā terrestria corpa
exemplis superi; patefactū est: ad hūc itaq; modū z luna maria nature sue
ogrua ad equū distantia archana quadā cognatiōe trahit. ¶ Habet autē z
sol in maris aliqd virtutē: verbī grā indicū z pscū cōgruētia vnū quidē ma
re sunt: habēt tamē pprietates cōtrarias solares ambit; sequaces. pscū enī
fretū a principio virginis vsq; ad caput pisciū vētis puium pcellis turgiduz
omni nauigio intractabile permanet. A pisce vero vsq; ad virginez contra
scz quietū cōpaciens. Usq; adeo quidē in principio sagittarij validissimus
feruor eius seuiat. In primo geminoz cōtra potētissimū quiescat. Indicū
cōtra q̄diu nāq; pscū feruor seuit. indicū gescit cōtrario silr vsq; adeo in
primo geminoz. Indicū maxime seuiat in principio sagittarij suauissimuz:
Sic tanta est eozū discrepantia vt perfici natura melancolici. Indici vero
colerici iudicent quozum integram distantiam notissimi nautarum certis
etiā terminis emerfi sunt. Perficum enim fretum ex parte orientis ab in
terfimo insularū terres z argues inchoantes occidentem versus ad sabeos
arabesq; terras perducunt vsq; intra portus aditi: inde ad egyptū z siream
fit comeatus. Indicū autē ex orientis parte ab vltimis indie finibus ince
ptum. Undeq; causa profanem insulam circumfluens sicq; diuersas indie
atq; ethiope puincias abluēs vsq; ad oriētalia. perfici freti littoza ptendit
¶ Nec itaq; maria p diuerso littoz habitu diuersas etiāz affectiones sentiunt

ad solaris ambitus diuersitatē spectātes. Cuius virtus nihilomin⁹ in cete-
ris quoq; maribus sentit q̄ in tpe demōstrasse sufficiat.

Capitulum nonū. De ducatu lune in aīalibus ⁊ germinibus.

Hactenus singularē lune virtutē in natura maris ⁊ aquarū quan-
tum necessariū erat exequuti sumus. Deinceps ⁊ in ipsaz inferio-
ris mundi corporū varijs affectionibus lunaris ducatus sequen-
dus est. Nec enī in elemētoꝝ tantū motibus verū in quottidianis
etiā rerum vsibus lunaris virtutis frequēs ministeriū. Sūt nāq; plurima
rez genera que quādiu luna crescit atq; sup loca eoz ascendit incrementis
largius indulgent quādiu decrescit atq; a locis eoz descendit incrementa
retrahunt. Idq; in animalibus germinibus ⁊ metallis: sic enī crescenti lu-
na in corporibus aīalium humores habundant: decrescēte attenuant vt
etiā humani corporis vene illic pleniores hic laxiores reperies q̄ in egrotā-
tibus clarius apparet. Qui enī prioris lunationis medietate decūbunt na-
tura eoz fortior morbo validius repugnat: in sequēti debilior leui⁹ succū-
bit. Quottidianas etiā egrotantiū affectiones quottidiane oīno lune appli-
cationes ad primū locū trigone tetragone opposite ⁊ reditus meciunt: ob
quod priuilegiū hi dies inter ceteros certo noīe discreti sunt. Nam ⁊ naute
in hos dies discernētes ventoz nubiū ⁊ pluuiaz modū dephendūt. Inter
hoc est ⁊ illud q̄ quociēs hoīes noctu sub luce lune cōuersant pigricia ⁊ ra-
ritate quadam afficiunt ⁊ illud quoq; q̄ animalīū carnes noctu lune expo-
site tam odorez, q̄ sapore quodāmodo immutat. Quod quoq; etiā aīalib⁹
frigidum ⁊ humidum est vt lac cerebrum medulla crescente luna habūdat
decrescēte attenuat: haut secus ⁊ album ouī in prima lunationis medietate
concepti atq; editi habundantius cōmutat: eadē omnia tam die q̄ no-
cte inter circuli quadrante diuersis locis ascendendo ⁊ descendendo. Nō-
nulla quoq; piscium genera per diuersas aquas in prima lunationis me-
dietate de speluncis suis prodeunt in sequenti inclusa remanēt. Sic etiam
ascendente luna ad superiora efferunt: descendēte ad yma mergunt. Haut
secus ⁊ vermes atq; reptilia fere quoq; ⁊ accipitres in prima lunatiōis me-
dietate venatu acutiores ⁊ feruentiores sunt. Insuiones etiam lune cresce-
tis atq; ascendētis ⁊ incrementis indulgent ⁊ fructus accelerant minus
vero decrescētis ⁊ descendētis. Plura autē germina vt licium luna exsic-
cat ⁊ adurit. Cuius quanta sit virtus in germinibus herbis seminibus ⁊ ra-
dicibus apud eozum qui horum cultetur dediti sunt vsitatis experimentis
probatissimum constat: sed nec metalla lunaris virtutis immunia sunt om-
nino que cognitores crescenti luna digniora: decrescēti minus digna re-
periunt. Suntq; multa huiusmodi in rebus mūdi lunaris ducatus officia
que vt omnia consequi impossibile sit numero enumerare singula: quicq;
frustra laboret.

Quarti libri capitula nouē.

Primū de septē stellaz natura iuxta ptholomeū. ¶ Secundū de earundē natura simulq; fortuna z infortunio iuxta quosdam plebeios astrologos. ¶ Terciū de eis q stellaz natrā fortunam z infortuniū ex coloribus eoz mutuant. ¶ Quartum de inuentione fortune eaz z infortonij in phica indagine. ¶ Quintum de discretione inf fortunatas z infortunatas. ¶ Sextum de diuersitate habitus vtriusq; stellaz generis transitu alterute rius alterius. ¶ Septimū de mutatione stellaz z natura effectuz in tepo rum motibus. ¶ Octauū de stellis masculinis z feminis. ¶ Nonū de diur nis z nocturnis.

Capitū primū De septē stellaz natura iuxta ptholomeū.

Post alexandrū macedonē grecie reges egypto. 275. ānis impe rasse narrant: quoz decē continuo succedētes oēs vno ptho lomeus nomie vocati sunt. Ex quibus vnus ex philadelphia ortus in egypto regnans astronomie librum almagesti gre ca ionica lingua scripsit: eidē nonnulli z astrologie tractatus 4. partiū ascribunt pluriq; vnicuiq; ex alijs q nihil ita confirmare uel alif esse nostra nihil interest excepto in meo libro stellaz naturas differat min⁹ accurate rez causas exequutus est. A sole siquidem incipiēs cum expto vt est calidum affirmat accedēdo namq; calorē affert: recedendo frigus relin quit. Lunam humidā q; terra vicina ascēdēte vapore eius efficiat. Satur nū frigidū siccum quoniā z a solis calore z terre vapore longe remotus sit. Martē calidum siccum prout calor igneus firmat: quoniā soli propinqui⁹ calore ascēdēte feruet. Iouē tpatum quidē inf saturnū z martē medius sit. ¶ Venere etiam calidā humidam illud pro solis vicinia hinc pro terre va pore vsq; ad ipsum pueniēte: Mercuriū autē nunc siccum nunc humidum prout nunc ad solē ascendit nunc ad lune circulum deurgit. Quā nōnulli rez naturam altius rimati tanti viri tam improuisam euētionē sine ammi ratione transire nequeunt. Constat enim ex libris infualloz celestium cor poz lune circulum quo terre proximus est a terre supficie. 128. miliariū mi libus ac vere. 94. miliaribus distare singula miliaria externis cubitoz mili bus. Philosophus autē mēsus est terre vapores a supficie eius nō plus q̄ 17 stadijs ex altari. Stadium vō qnadringētoz cubitoz que sunt duo mi liaria z vnum stadium que cum ita sint que tanta lune terreq; vicinia que hic ait: naturam lune terre vaporibus infici. Si enim luna terre vaporū ca pax esset consequi eaz necesse foret que corpora vaporū capacia consequūt illis sed infectis corruptio z dissolutio. Deinde cum martem suppositi solis ascēdēte calore feruere asserat opinari videt solē eandē vim supiori mūdo inferre qua in inferiorē potētia vti. Infert aut sol inferiori mundo calores

ignis fm virtutē ignis sublunaris mundi elementū. Sic ergo z celestia cor-
pora hoz elementoz capacia esse cōsequēs est. Cur itaq; nec mars cōtinuo
caloris effectū nigrescit: nec saturnus in medicabili frigore palleſcit aut hic
incessabili flamma quādoq; nō cōburit aut ille ppetuo gelu non interit: q̄
in corpibus harū virū capacibus naturaliter consequi videmus. Sic igit̄
venus quoq; nec ex terre vaporibus nec ex solis vicinia calozē trahit. sicq;
nec saturnus frigidus siccus pro eo q; ab vtroq; longius distat cū p̄p̄inquis
cōtrarioz causa nō existāt. Similiter z iupiter si ex saturni frigore martisq;
calore hincinde obuiantibus medi⁹ tempat. Et si quidē equalitates aliūde
obuenientes naturā eius conficiūt. Ex accessibus eoz z recessib⁹ vnde tra-
hūt alterū quoq; succūbere necesse est q; accidens in rebz hoz capacib⁹
corruptio atq; solutio consequi solet. Eadez ratio nec mercuriū eis de cau-
sis quas exponā nūc siccum esse nec humidū. Si enī corpa stellaz has qua-
litates aliūde cōtraherēt eoz substantias eoz qualitates in sese capaces eē
necesse foret. Sunt autem qualitates hee elemētariē ergo stellaz substan-
tias ex his elementis compositas esse consequens esset q; inter primordia
tractatus reprobatū est. Nec enim celestia corpora ex his elemētis compo-
sita dūz ex alia quadā essentia simplici forma simplici effectū naturali mo-
tu hoz accidētibus ducātū p̄beant.

Capitulum secundū de earūdem natura filq; fortuna z infortunio.

Quoniam itaq; stellaz naturam fortunā z infortuniam tractare
pposuiimus primo loco minus aptam quorūdam sententiam
exponi cōuenit: deinde q; contra sit postremo quidem noster
intellectus iuxta philosophicā indaginē apparebit. Hic igit̄
quoniā imperitos sequi nos oportet: quoz opinionē tracta-
mus tam elementoz. 4. q̄z eoz in corpibus cōmixtionū natu-
ras z pprietates minus subtili ratiocinatione quadā ac sermone plebeio in-
sequimur eoz ingenijs cōcordi. Aiunt enī omnē antiquā sniam sapientum
in eo plane intellectu cōuenire q; p̄mniū videlz sublunaris mundi reruz sub
his duobus generibus numerus comprehendat que sunt fm elementa. 4.
atq; ex cōmixtione eoz composita opera suntq; elemēta ignis aqua aer ter-
ra. Cōmixtiones vō colera: sanguis: flegma: melancolica: deinde q; elemē-
tis natura quidez inest z pprietas sua cuiq; non aut color neq; sapor que
in rebz elemētatis insunt. Nam color qui in igne videt̄ non ignis est sed
materie ardentis: cui⁹ natura caloz pprietas adustio. Sic aer etiam cui⁹
natura humor pprietas generatiua temperies sic color aque non equidem
est aqua sed rei cōtinentis aquā cuius natura frigus pprietas rerum elemē-
tum. Terre quoq; cui vident̄ varij colores diuersoz eius vaporū sunt cuius
natura siccitas pprietas rez sustentatio: de sapore non aliter cuius saporis
ignis z aer manifesto immunes. Terre vō z aque loca diuersa diuersos mi-

niffrant sapes atq; huiusmodi quorūdam quod non oīm est opinio. In parte siquidē oēs cōcordant: in parte dissident: in naturis quidē et proprie- tatibus conueniunt. Colores autē et sapes alij elementis omnibus negāt alij quibusdam concedunt quoz alia sub diuisione alij namq; aliud inter sa- pores et colores tollunt: alij elementoz: alij simul. i. aliquibus: his vero illis vndeque igitur aque et terre concedunt: aquam colore albam sapore dulcē asse- rentes: terram colore fustam sapore acidam. Quidā terre sapore dulcē eaz ratione asserere vident q̄ nisi dulcis esset germinare nō posset. Igne vō sa- porem negantes colore rubeū concedūt cui rōnem tam ex hoc igne q̄ ful- gens flammis minuant. Aeri vō vt sapore negant sic colorem tollunt q̄ cō- trarioz capax sit nature albi nunc nigri nunc medioz complexionuz inde vt naturā et proprietatē sic colore etiam et saporem suum cuiq; distribuerit: vt ergo colorem visu saporem gustu consequimur sic naturas earum. i. cal- idum siccū frigidū humidū p̄ colorem et sapore deprehendimus: propieta- tem uero per effectum cum res alie alias contingunt. Est itaq; colere, color igneus: sapor amarus natura calida sicca virtus exurere. Sanguinis color rubeus sapor dulcis natura calida humida virtus generatiua. Flegmatis color albus sapor insipidus: natura frigida humecta: virtus nutritiua. Melan- colie color fustus: sapor salus: natura frigida sicca: virtus retentiua. Nec sunt que de elemētis eozq; cōmixture locuti ad stellaz corpa trāseam? quoz naturas ex coloribus tantū mutuant: nō ex saporibus quos depren- dere nequierint gustus impossibilitate. Stellaz itaq; naturas caldei sic- cas frigidas humidās iuxta coloz diuersitates deprehendisse sibi vident iux- ta q̄ putant rez naturas colores earū se consecutos asserentes rerum ab alijs ad alias cognatione quadam ad intellectum sic peruenire a propin- quis videlicet ad longius distantes. Sic igitur ab elemētis eozq; cōmixtio- nibus ad stellaz progredientes naturas earum per colores iudicant. Qui enim stelle vt aiunt color huius vel illius elementi huiusq; vel illius cōple- xionis est eam stellam eiusdem naturā sortiri minime est. Quius vero stelle color complexionū color diuersus cōmixture facta cōmixte quoq; nature est: vt cum terre atq; melancolie color fuscus naturam frigidam siccam in- dicet vt saturni quoq; idem color eandem naturam eandemq; propieta- tem atq; virtutem iudicet sic martis quoq; sic et solis naturas igneas cuius in sole approbatione etiaz effectus vsualis precedit: veneris autē color inter album et glaucū mediū eum habeat. Nullū simplicē cōplexionis alicui? ca- lore simul et vt ex colera et flegmate mixtus est sic naturā eius inter calidū et frigidū tempatū. i. calidā humidam representat sic iouis etiam color albū filans naturā eius tpatam virtutez geniture congruā demonstrat: D vero

colore albu cui fusco maculet p fusto frigida pro albo humida natura ei
 intelligit. Mercuriu aut quia discolorē cernimus vt nūc viridem nunc gri-
 seum aliquid vel ab his diuersi dicimus p varij coloris receptiōe natureq;
 varie hac rōne stellarū naturis deprehensis discretione habita quasi siue
 calidas humidas seu frigidas humidas reperiūt. Quoniā hee qualitates
 geniture z nutrimētis accomode sunt fortunatas iudicarunt quas vero vl
 calidas ficas vel frigidas ficas pro eo q; hee qu alitates corruptiue z in-
 tempate sunt infortunijs addixerūt quā autē varie nature ignorat eam p/
 speram z beniuolis aduersam cū noxijs discernūt. Hac itaq; rōne saturn⁹
 z mars in ptē noxiā secesserūt. Jupit⁹ venus z luna in partē meliorē. Mer-
 curius vō promiscuus. Sol quoq; licet vt mars igneus quia gnāle caloris
 fomentū est interdum fortunatis accedit nōnūq; infortunijs.

Capitū terciū de eis qui stellarū naturā fortunam z infortuniū colori-
 bus eorū mutant.

Hic expositis nūc quid hoc modo deceptas opiniones infrin-
 gat adhibendū est. Vident aut oīno quadripharia rōne con-
 taminari. Primo q; saturni tam terreo q; melācolico diuer-
 sus color potius plūbeus est. at iouis color si in glauco inficit
 quō albu trahit cū albu alioquolibet colore infectū albu esse
 desinat scz stellā mart⁹. Veneris aut color manifeste subalbi-
 dus cū vō solē marte calidiorē eē nemo dubitat si colorū ad naturā spectat
 solē marte magis rubere necesse est. Quā aliter esse nec eorū visib⁹ ignotū est.
 Ne vō mercuriū p varijs coloribus varijs afficiant naturis varietate colorū
 cui⁹ nō naturas eius sed visus nostros causas esse distant. Qui quā vt nō iu-
 xta orizontē apparet varij terre vapores medijs visus nostros incipiētes co-
 lorib⁹ suis inficiant lunā deniq; nemo qui sano lumine fruatur albas iudicat.
 ¶ Secūdo loco quā cōpatio diuersi generis nulla est nō ideo quidem hos
 colores corpa stellarū repñtāt: his qualitatib⁹ eorū naturas infici necesse est
 cū enī id in huius mūdi corpibus accidat nec enī sunt generis eiusdē quo-
 rum differētias nemo notus ignorat. ¶ Tercio loco quod nec celestiu nec
 terrestriu corporū naturas vt putāt p colores eorū dephendim⁹ cōplurima
 eiusdē coloris diuerse tamē nature nouerimus vt ecce nix z eāna ambo q;
 dē z eque cādida sūt aliter tñ calidū siccū. aliter frigidū humidū. Sic apū
 z aloe coloris fere eiusdē natura tñ cōtrarie. Suntq; multa huiusmodi sed
 ecōuerso nōnulla quorū natura effectū potius q; colore innotuit. ¶ Quarto
 loco q; cum eas stellas fortunatas iudicēt que elementis cōueniūt ex qui-
 bus aliquid gignit ex oibus aut rez generatio fiat singulasq; singulis cōue-
 nire asserant oēs esse fortunatas consequēs est.

De inuentione fortunę earũ z infortunij phica indagine Capitulu. iiii.

Nunc qua discretionē phica indago fortunatas et infortunia
separet insinuari ordo postulat. Dis phie purior intellectus
omniũ h^o mudi rerũ vt prinũ cuiusq; natura inter cõmoduz
z noxiũ p̄spexit: statim inter fortunã z infortunium ordinẽ
distribuit: singulasq; ordinis sui generali noie appellendas
censuit. Unde inter oia rerum genera q̄d cumq; geniture atq;
tpamento elementorum cõmixtione corporũ cõpositioni vite spacio salute
cõmodis: atq; dtgnitatib⁹ tam animi q̄ corporis accõmodum existit iure
melioris fortune vocabulo secerni debuit. Q̄ aut oim horum detrimentuz
corruptionẽ z interniciẽ intendebat: id etiã non imerito in partem òriam
cedere ueniebat. His intellectis memorandũ q̄ a p̄ncipio tractatus expla
natum credim⁹ motus z stellarum q̄litates motuũ effect⁹ per hunc mundũ
illi natali quadã affectione alligatũ. Nunc aut adijcienduz septem stellas
que ois h^o mudi effect⁹ p̄ncipale ministeriũ gerunt. q̄q; singulariter z vario
discurrãt. Discursus v̄o h^o modi plures ac dissilẽs cuiusq; circlos cãs existe
re Quãq; etenim q̄libet errantiũ natali motu suo nec tardans vnq; nec ac
cellerans medio semp equaliter ferãt: retineri tñ illam interdum z moueri
neesse est in circulo retrogdationis in circulo ex centri atq; vtrũq; in signi
fero vtriusq; modũ z quantitãtẽ z ptiones dimetiente. Quibus ex causis
tam motibus earum ymo etiam z diuersas ineqlitates q̄ varias colorum
dissilitudines p̄petuo alterari neesse est: quas ineqlitates naturarũ quoq;
z p̄rietatũ stellarũ infra varietatẽ cõsequi ratio habet. Natas itaq; stellaz
phia determinat q̄ corpora sperica motu circulari mundũ p̄petuo ambire
describit. P̄prietates vero ex hoz motuũ per hunc mundũ effectib⁹ mu
tuatas cũ partẽ rerũ geniture z alimentũ accomdã partẽ ad rez corruptõz
z interniciẽ inclinẽ vident iure partẽ fortunatã partẽ infortunij noie
notandaz inter hos censuit. Nec eni in essencia sua alterutrũ vnq; fortune
genus cõcipiunt: sed in nobis semp vtraq; rep̄tant. vnde est q̄ naturam z
naturatũ discriminari neesse erat quoz alter ex causa videlicet ex effectũ
dephenderunt. Quicq; eni genituz est nũq; gignere nisi in nãa qdẽ erat
non actu potentia sed speciales d̄re coeuntes in actu producũtur: sidereõ
desup ambitu cõcitãte. Et hunc itaq; motũ siquidẽ hic m̄s h^o modi casib⁹
subiacebat in effectũ rez huius mundi: in alterutrã fortune partẽ cõcedere
neesse erat. homo siquidez z asinus in nãa aialium ind̄nter sunt neutrũ
altero magi minusue aial aut in materia rerũ aliud hois corp⁹ aliud asini
At vbi spẽales d̄re accesserunt p̄tinus alteruz bipes erecto ad sidera vultu
rõne z intellectu venturũ prodijt alterũ quadrupes pronum sensu irrõnali
otentum. Tum in specieb⁹ singulares indiuiduoz p̄prietates accite singla
deniq; mundi corpora effingunt. quoz tñ alijs vita stabilis: habit⁹ decens

Vn desitas ḡm̄y
partiz R
Indiuiduoz

forme dignitas accomode hisq; similia. Alijs vero contraria contingunt ge-
 nitrices concitantium motuum partem fortunatâ: partem noxiam censer
 consequens erat. Has ergo qualitates oēs celesti potentia tribus modis
 imitatur. Primo pro ipsius stelle cuiusq; motu. Secundo pro alterius in
 alteram effectum. Tercio pro receptiōe elementaria h' modi actuū. Quicqd
 enim ex illis et his gignitur illorum actus consilio: horūq; passionis modo
 propria generatione respondet. Cum igitur ex h' modi coitu apta pfectaq;
 generatio prodit et illam nimirū cōmode egisse: et hoc amice cōsensisse conc
 pinus: eāq; partes fortunatâ intelligimus. Infortunia vero que nata hoc
 abhorrens atq; inuita patiens vel felicib' aborsum patitur vel in infaustos
 partus erumpit. Est igitur h' modi geniture trina ples. Prima in specierū
 diuisionē. Scda indiuiduorū. Tercia in eorundē proprijs et accidentibus.

De discretione inter fortunatas et infortunia Capiulum quintum.

Quoniam inter stellas quasdam fortunatas: altera infortunia
 esse demonstratū est: nunc inter ipsas que fortuna sint discer
 nendum est. Omnis rerū compositio ex elementorū consensu
 quodā procedit quem consensum tpm temperies amministrat
 puos quarundā stellarū motus consequens. Quēcūq; ergo
 stella ad h' modi temperiem atq; generatione s rerū et vitam
 proprio motu ducit huic mundo svt est fortunata nuncupat. Que vero ad
 nature discessum generatiōis impedimentū et corruptionē declinat merito
 infortunium appellatur. Hac itaq; rōne vetusta imago in stellarū numero
 fortunatas infortunia calidas frigidas ficas humidas masculinas femi
 neas diurnas nocturnas ceteraq; id generis tandē discernit. Nec eni in se
 aliquid h' modi sunt quib' mundi sunt: sed effect' earū h' modi apud nos
 constans est. Singularius quidē vt h' quotiens ducatus anni principatū
 sortitur sine s' aliaque respectu per vniuersas boree vicinias hiemale frig'
 exasperat vsq; adeo quo ad eorū regimen aialium pluraq; interinat et ger
 minum plurima sicco frigore impediāt: magisq; in circulo ex centri a' cūs.
 Australib' autē locis estu s' feruidas intantū infrigidat auras quoad h'
 modi temperies eorū et aialium vite: saluti viribus et germinum vbertati nō
 nihil adiciat. Similiter s' anni dñij principatū obtinens sine h' aliorumue
 respectu borealib' hyemem mitigat: australib' estatez exasperat. Interim
 vsq; quo nec illi frigoris temperie parum proficiat. in hoc estu intemperato
 plurimū afficiat. Ut autē supra dictum est solares quidem per circulū itus
 atq; reditus per anni tpa sequunt. Unde stellarū cum s' participatio causa
 est vt h' in quibusdā signis boreales flatus excitans hyemale frigus auget
 estiuū calozē minuit. s' contra in quibusdā signis amicis austrū indulget vt

*h' duram borealib'
 in ximio s' b
 Australib' saluam*

o7

o

vterq; nec sue parti parū obfit z ōrie aliquantulū profit / 4 aut per anni tpa
 O permixtus nec alijs impeditus elementa mundi ex calido z humido in
 oēm equā generationem rerum aliter anni ducatus principale consilium
 gerens / Q etiaz O permixta nec alijs impedita suis anni tpiibus maximeq;
 in hyeme aut vere annū equa humectatiōe temporū vt z estatis z autumnū
 ficitatem releuet nec alter in anni dñio prepotens / Q quoq; O permixtus
 nec alijs interim respectus totum id tempus varijs qualitibus veterisq;
 diuersis exagit: nec alter annū regens / D vero primo lunationis quadrāte
 calida z humida: secundo calida z sicca: tercio frigida z sicca: q̄rto frigida
 z humida. Singulis etenim lunationibus totum circulum perambulans
 solaris anni diuisiones imitatur que cum anni dñio p̄ficitur: aut per āni
 tempora O miscetur: nec alijs impedita anni quadrantes: quadripartitis
 lunationis qualitibus ordinat. Nōnullis autem visum D a coniunctiōe
 vsq; ad oppositiōem calidam z humidam: deinde frigidam z humidā: qui
 z annum lunaris dñij eodem modo per medium findunt. Quoniam ergo
 H z J in calore z frigore intemperate exuperant quarū qualitū superās
 abundantia rerū corruptionis atq; interitus causam nō iniuste infortunia
 iudicati sunt: quorum quia H frigidus siccus vtrāq; qualitate generatiuis
 qualitibus ōrie maius infortunium est. Licet enim quibusdam partib;
 interdum ex eis temperies veniat: nequaq; id eorum virtutis sed obuiant;
 accessus O aut recessus / O autem cum motu atq; virtutis eius elementorū
 temperies rerum compositio: generalis vite sustentatio effectu cōstet. His
 tribus de causis fortunatus esse cōmemoratur. D vero cum singulis luna
 tionibus zodiacum perambulans: ānuas O virtutes quaternas in nature
 temperies in rerum effectus z vires ipsius maris mutatione renouet. ipsa
 quoq; nec īmerito fortunata est nisi q; O prout fortior est z clarior fortuna
 maior cognoscitur / 4 autem virtus quoniā intemperie temporū mediocr;
 necnon congruis geniture accomodis. Q vero proprietates item in tēporis
 temperie atq; humectatione salubri consumitur: z he due in partē fortune
 concesserunt / Q quoq; effectus quoniam in leui temporū mutatione est
 vt nequaq; a temperie mutet: z ipse in propria natura fortunatis aggregat
 Excepto q; multa motuū varietate inter directum z retrogradū tardius:
 celerius otinuo distract^o adeo varietat^o capat repitur vt leuiter quibusq;
 alijs permixtus minus pprie nisi potens in earū affectus concedat. Unde
 accidit vt pmixtus cū fortunat^o beniuol^o est: infortunijs noxius: cū mascul^o
 masculus: cum feminis femina: cū diurnis diurna: cū nocturnis nocturna
 inueniat in quocunq; stella fuerit eius natura accedens: que cum omniū
 aliarū respectu carens nec apud se impedit^o est fortunat^o repitur: excepto
 quantū natura signi in quo fuerit inter vtrāq; partem vel add. t vel minuit

4
 ♀
 ♀
 ♀

H infortunia
 J infortunia

O fortuna
 J fortuna

4 fortuna
 ♀ fortuna

♀ fortuna
 ♀ fortuna

Cum igitur inter has tres fortunas discernere velim⁹ quoniam Q et X inferiores inuenimus: ac Q .47. gradibus. X vero .27. a O elongari cernimus: sicque X magis quam Q aduri. X autem superiorem a O .180. gradibus relinqui inter eas tres esse fortunatam X scilicet quia ut sumus extitit maior attribuitur fortuna medio Q minor: infimo X minima. Sic ergo utroque genere discreto. Huiusmodi maius infortunium extitit. Sicut minus. In parte vero meliori summa mundi fortuna O est: post hunc D: deinde X Q X. Ad hunc modum stellis inter utraque fortunam discretis licet his quidem fortuna illis contrarium attribuatur. Multa tamen in utroque genere diuersitas inuenitur: ut S et H quantumque calore et frigore exuperant: quibusdam interdum temperiem pariunt: fitque illis ex infortunio fortuna. Sic igitur e contrario fortunata plerumque prout in circulis suis ascendunt: descendunt: stant retrogradantur adustioni casui et exicio. Incidunt: infortunij vicem ineunt. Quare ergo de stellarum fortuna et infortunio apparet non equidem ex natura earum est sed proprietate. Si enim ex natura esset S effectus O consequeretur: semper tamen infortunium in proprio statu infortunium est. Fortunata quoque in suo quidem habitu beate licet utroqueque ut dictum est casualium affectionum multa variatio fiat. Exempli gratia ignis quidem natura calida sicca: proprietates exustio que si nature eius esset omne calidum siccum urere necesse fore. Consequenter tamen proprietatem eius diuersi alij effectus: vna eademque siquidem hora ignis urit calefacit siccitatem stringit firmat solum humectat: vel in diuersis vel in eodem etiam aliquo corpore vel sibi vel continuo que ab exustione diuersa sunt. Sic igitur et fortuna atque infortunium nonnulla stellarum est sed proprietates quedam et virtus: sicque virtus generis diuersa alia plerumque accidunt. Nec itaque proprietates stellarum diuersa est: altera siquidem veraciter atque imutabilis ducatus nec astrologo necessaria ut effectus fortunata: fortuna infortunij trium. Idemque in diuisione specierum sub generibus indiuiduorum sub speciebus eorum compositionis qualitas. Nec enim licet concepti spermatis aut sementis aut insitionis variationem habeat: non tamen variatio hec ad spem ipsam transmutandam sufficit ut ex hominis spermate in hominem aliud quam homo fiat: aut equi in equo aliud quam equus: sicque de ceteris tam animalibus quam germinibus vel metallis. Nullum quippe sidereo ducatu spem mutat sed in ipsis et circa ipsa qualitates: quantitates: status: habitus: affectionum omniumque tam intro quam extrinsecus accidentium: omnis variatio sidereos ducatus sequatur. Altera proprietates astrologici artificij cuius sunt diuersae stelle cuiusque pro diuerso habitu atque statu suo ducatur ad diuersa singulorum indiuiduorum accidentia ut sunt effectus corruptio corporis: status: quantitas: qualitas: habitudo: forma: color: animi habitus: sensus: comoditas extrinsecus accidentium casus: hisque similia. In his enim nonnunquam accidit: fortunatos ledere: infortunio blandiri: pro modo status sui et affectionum per diuersa circula signorumque loca rerum accidentibus accomoda vel inepta: verbi gratia

H proprietas infortunium: qui tñ die super terraz orientalis directus tam in seipso q̄ in loco suo salu⁹ in vim fortunate concedit. Sic ergo fortunate contra tam suis q̄ locoꝝ incōmodis deprauate. Itaq̄ stellarum ducatus biptitus reperitur inter proprium ⁊ accidēs: vterq̄ tñ suo tpe in suo genere firmus: quoz quin partita subdivisio. ¶ Primo quidem loco boni maliue effectus proprie stelle virtutis in singulis tpibus vt in diuisione specierum indiuiduorum: vnde alteruz altero melius atq̄ dignius gignitur. ¶ Secōdo eodez tempore in diuersis rebus effectus diuersi vt h̄ anni dñs simul alijs terrarū partib⁹ intolerabile frigus insert: alijs blandā temperiez. ¶ Tercio diuersoz effectus in diuersis tpibus vt in borealibus mundi partibus per signa borealia: in australib⁹ per australia. ¶ Quarto cum fortunato infortunij vicē suscipit aut infortunij fortunate. ¶ Quinto quantū diuerse stelle motus rerum diuersitati adiiciunt. Hec est igitur vtriusq̄ stellarū discretio phica indagine deprehensa: his itaq̄ discretis nunc vtriusq̄ stellarū generū habitudinū diuersitas indagāda. ¶ Quāuis enim vt dictum est alie fortunate alie sunt infortunate vtriusq̄ tñ generis in alterius proprietatē transformādi duplex causa reperitur. Una quantū in ipsa stelle habitu ⁊ affectioe Altera quantum loci qualitas adicit: sic tñ alie infortunio promptiores: alie fortune impensiores. ¶ Est itaq̄ p̄p̄ius cuiusq̄ habitus atq̄ affectio vt sit calida sicca frigida humida diurna nocturna orientalis occidentalis: inter hec ⁊ gradiendi mod⁹ ceteraq̄ eozū que in ipsis sunt. Loci vero q̄litas vt domicilium principatus trigonus termin⁹ ceteraq̄ dignitates vel his tria Infortunium ergo si qñ ex vtroq̄ genere beatus fortunate vicem suscipit: vtriusq̄ vero meliori parte desertum vi propria noxium relinquitur magis corruptum: fortunate contra vtroq̄ genere damnate infortunij officium gerunt: liberos beniuolentie effectus consequenter magisq̄ fortes: vt h̄ in naturali oriente trigoni dñs cardinē tenens tam in se saluus q̄ loco fortis nutriture infant⁹: atq̄ vite non incōmodus vtroq̄ lesus vel coram meliori desertus nutrituraz negat. Idem questuum atq̄ possessionum dux prout dictū est aduersus perditionē ⁊ damna paratus saluus ⁊ fortis cōmodus ¶ Etiam nutriture dux prout expositum saluus et nutriture et vite salubris corruptus contra. Item questuum dux salutis abundantiaz aggregat: corruptus detrimenta patitur. Sic ergo quoniam vtrunq̄ stellarum generis mundi rebus nunc amicum nunc aduersum reperitur: consequens videtur vt habitudinum genus h⁹ modi alterati omnes āministrantes exponam⁹. Dicamus igitur q̄ natura diei temperate calida est: noctis vero frigida humida. Stella quoq̄ orientalis quidē calida humida: occidentalis frigida sicca excepta. ¶ cuius inter oriens ⁊ occidens alie sunt affectiones.

¶ Itaq; h̄ quanq; in frigore ex
 uperet in quibusdā tamen locis
 temperie blanditur: sitq; illis q̄si
 fortunata: sicq; i signis diurnis
 oriental' in aliqua dignitate sua
 quantumcunq; ex his comodū
 legitur tantū fortunate impēdit
 Idemq; nocte i signis nocturnis
 occidental' in casu aut exicio suo
 plenū infortunium est quantū
 cunq; ex his incōmodis cessaue
 rit tantuz fortunio accedit. Hic
 itaq; licet inter ytrāq; partē for
 tune alterne infortunio tamen
 multo promptior. & similiter q̄
 in calore abūdat nocte in signis
 nocturnis magisq; frigidis humidis occidentalis in aliqua dignitate sua
 fortunato officio rerū saluti accedit. contrarijs affectus pro more suo no
 rius est: & hic infortunio magis aciuus.

¶ etiam vt cū natura sua tem
 perate calida fortunatū reddēs
 diei naturā ada; tet: die i signis
 diurnis orientalis in dignitatib⁹
 suis plena fortuna est quantoq;
 liberior atq; beator tāto como
 dioz. Nocte in signis nocturnis
 occidentalis loco aduerso infor
 tunij vicē patit magisq; si partes
 cū his incomodis et circuli loco
 aduerso teneat quale est octauū
 sextum duodecimū. Hec tamen
 stella quia fortune impensioruz
 est infortunio tardus atq; min⁹
 assentit.

Cum autem omnis rerum ge-
 neratiōis pater existit vniuersal
 ☉ et ipse quidez mundi fortuna
 est: interdum tñ calore interdū
 frigore inimico a deo ifortunijs
 accedit vt et animantium et ger-
 minū per plurima loca interitus
 atq; detrimēti causa existat. Est
 ergo fortunatus trigono et exa-
 gono: infortunium vero coniu-
 nctione et oppositione tetragono
 inter vtrūq; stellarum etenim cū
 ☉ coniunctio locis quoz talem
 circulum permeat simul est. Op-
 positio vero quibꝰ longissime re-
 cedit. Tetragonus locis que in
 parte anni contingit in parte longe relinquit. Medijs vero trigonū et exa-
 gonum cum quoniā die est de signis diurnis atq; in aliqua dignitate sua
 appime beatus probatur: contrario contrarius: et fortuna maior q̄ infor-
 tunium.

Sed et ♀ q̄q̄ temperatus hu-
 mor temperatam reddens nec
 nocti accomodat: nocte i signis
 nocturnis atq; in dignitatibus
 suis fortuna manifesta de quibꝰ
 quantum defuerit tantum for-
 tuna minuitur vt contrarijs af-
 fecta etiam infortunij partez re-
 cedat: magisq; i aduersis circuli
 locis cuius ad fortunam volup-
 tates et prolem q̄ ad infortunia
 ducatur promptior.

Quod vero prout diuersitatis ca-
 par est facile in vtrancq; partem
 conuertitur. **D** quoq; vt pro **Q**
 mutatiōe fortunata nocturnūq;
 lumē est: nocte in signis noctur-
 nis in aliqua dignitate sua ma-
 nifeste fortune est: **Q**trario cōtra
 Estq; z hec fortune magl assen-
 tanea. De igitur stellarum habi-
 tudines: locorumq; accidentia
 inter vtrancq; fortunam augent
 mutant minuunt in his accedit
 quantum z permixtio stellarum
 adicit cuius alie magl alie min^o
 capaces. **N**ā **H** vt nate grosse
 mor^o piger est aliquid boni ma-

liue ducit: in natali autem rerum primordijs rem imperpetuum firmat: vt
 licet postea alie misceatur parum mutetur. **Q** quoq; quoniam motu piger a
 primordiali ducatu suo dum nubi fortis fuerit non facile: deinde permix-
 tionem aliquam mouetur. **S** vero non adeo rigidus quanto celerior tanto
 eiusq; vires facilius admittat. **Q** autem vt temporum alterationes ducatu
 gerat quibus alterandis stellarum permixtiones accedūt receptus earum
 vires inferiori mundo transfert. **Q** autem vt celerior est vel magis passiuā
 vel multo facilius permixtis quibuslibet concedit. Nam **Q** vt cōmunem z
 quamlibet partes flectitur. **D** deniq; vt cottidiani rerū vsus vicem gerebat
 q̄maxime diuersitatis opus erat: ideoq; vt citius omnium respectus z con-
 iunctiones excipit ita omnium affectibus facilius inficitur. Itaq; infortunia
 licet interdum beniuolorum vicem gerant non tamen fortunate dicuntur
 Hoc enim infortunij fortunam prozsus nec ipsius imunem vel sine multo
 labore adipisci vel sine multa animi vexatione tenere quisq; pōt vt plerūq;
 eorum fortuna etiam infortunij fiat occasio. Sic fortunate licet interdum
 ledant non tamen infortunia dicantur. Hoc enim earum infortunium vel
 adeo graue est vel melioris specie ad tantū vt ipsum quoq; plerūq; optat^o
 finis excipiat Draconis caput quoniam ab eo **D** ascendit z ipsum fortunat^o
 accedit cauda infortunijs a qua descendit: vtrancq; tamen vtriscq; varijs de
 causis permisceat quas vt de ceteris draconibus insequētibus exequemur.

Capitulū sextū de diuersitate habitus vtriusq; stellarū generū itā sitū.

Nunc itaq; stellarū naturas earūq; cōmutationes tractare cōuenit. Sciendū enī qd stellarū corpora nequaq; in seipsis quidem calida frigida vel humida sunt: sed earū nature prout ī ipsoꝝ ducatu apparet ascribit. Cōstat itaq; naturā singularū stellarū in geminis elementis: quoz alterū stabile z ī motū nisi quantū virtus eius inter augmēta z decemēta pro diuersis accidētibus variat. Alterū vero diuersis actionib⁹ mobile vt saturn⁹ quidē quantū ex ducatu eius compertū est intempate frigidus intempatū vero frigus siccum est. Sic itaq; dicimus saturni naturā frigidā siccam. In hac ergo natura frigus quidē vt actiuū īmobile nisi quantū interdum auget vel minuit. Siccitas vō interdū cōmutat vt enī elementū passiuū est leuiter adeo variat vt plerūq; in aliā qualitātē transferat.

Quotiēs enī saturnus a medio absidis sue circulo ascendit in frigore sicco viget sicq; in signis quadrātib⁹ circuli frigidis siccis que cū omnia cōueniūt in vtraq; natura sua firm⁹ est. Nā in calidis siccis frigus quidem minuit siccitas iuuat. Descēdēte aut vt diximus atq; in signis humidis siccitas minuit: hic si pariter z in quadrāte humido atq; in termino humide stelle si mulq; a sole in orizōte humido fuerit hic si inquā simul oīa conueniant adeo siccitatē deficere necesse est ut humore succedente natura saturni frigida humida repiat. Viget igiī in frigore humido quā diu a medio absidis sue descendit. Qui si pariter que dicta sunt conueniūt in humore superat qui est ad oppositū absidis frigus ei⁹ debilitat z humor minuit: hic si pariter in quadrante calido sicco terminoq; stelle calide sicce fuerit in ipsa hora consumpto humore siccitas recuperatur vt natura eius frigida z sicca relinquat.

cognatis iuuat cōtrarijs i nter vtrūq; cōpationis terminuz variat tñ calore i mutato. ¶ Sol quoq; naturalit̄ calidus siccus qui duz in circulo suo ascēdit calor sicco preualet q̄d iu descendit calor humido quo vbi loca humida accedūt humori addūt. Sicq; in pte cōtraria: nā de calidis z frigidis altera calido altera sicco fauent. ¶ Venereis etiā naturā calidā humidā que deiouis natura dicta sunt consequent̄.

endit tempatū reddit. In tercio ascendēte siccitas frigozi descendēte frigus siccitati preualet. In quarto demū ascendens frigus descendens humorē prefert. ¶ His accedit quātū vt de ceteris dictū est locoꝝ qualitates

¶ Similiter mars cuz p effectu suo intempate calidus inueniatur: nec vero calor intempatus nisi siccus natura ei? calida z sicca iudicat̄. In qua natura calorū quidē vt elementū agens in motus nisi quātū inter augmētū z detrimentū nō variat̄. Siccitas vō vt i saturno est interdū cōmutat̄: vt enim calida loca saturni frig? iminuerit. Sic martis calozes frigida. Siccitatem vtriusq; sicca iuuat humida minuunt z cōmutant. ¶ Jouis autem natura ex calido t̄pato locū

¶ Mercurij vō natura q̄diu in circulo suo ascendit mixtū sicca par frigida: descendente humida cū modico frigore: sicq; omniū quatuor qualitatū capax facile ad quaslibet p̄mixtiones variat̄. ¶ Luna aut vt in circuitu suo est. 4. solaris circuitus tempora quadā mutatiōe renouat quōz in primo lunationis quadrante vernalis nature est: si interim ex centri circulo suo ascēdit calor humori p̄ualet si descendit conuerso. In secundo quadrante cū ascēdit estiuē nature calorē siccitas effrenat. Cū descendit tempatū reddit.

adiscunt. Preterea superiorum trium stellarum natura ex quo orientales fiunt usque ad primam stationem sicca aqua usque quo adustione intrent frigida. Inferiorum duarum ex quo retrogradando orientales fiunt usque ad directionem natura humida. Indeque usque ad coniunctionem solis calida. Aqua ex quo semel occidentales fiunt usque ad retrogradationem sicca. Unde ad coniunctionem solis frigida. Capitis autem natura calida. Caudae natura frigida.

Capitulum octavum de mutatione stellarum et natura effectuumque in tempore motus.

Consequens est ut inter stellas quarum natura exposita est sexus quibus discretio fiat. Cum enim quicquid in hoc mundo gignit primo sexuum coitu conceptum deinde in natura conformatum maturo tandem partu in lucem prodeat. Licet mundi huius generationum stellarum corpora primordialia cause existant et inter ipsas stellas sexus discretione fieri conveniebat. Cum autem in sexus proprietate masculus quidem natura calida sicca foret virtus activa: femineae vero natura frigida humida virtus passiva quorum coitus. id est alterius actio cum alterius compassione genitura temperie misceret stellas nature calidas virtutis active masculas. humidas vero atque virtutem passive femineas fore iudicium tribuit. Sic igitur sol mars iupiter masculi sunt. Saturnus cum sit frigidus siccus. Frigus autem elementum activum atque siccitas de genere caloris et tunc in masculi parte concessit quicquid caloris expers est ad masculos ducit natura imbecilles modice virilitatis quales sunt mares infrigidati desides ignavi steriles ac veneris impotentes. Mercurium etiam habundans in eo siccitas de genere caloris masculis annumerat quoniam tanta siccitas aliena caloris acutum reddit ad masculos ducit ingenij perspicacis alie prudentie neglectos veneris modice strenuitatis. Nec itaque siccitas quoniam elementum passivum est leniter ipse inter utraque sexum alternat. Unde venus et luna femine relinquunt. Caput quoque ad masculos cauda ad feminas spectat. Nec itaque discretio licet naturaliter quidem huiusmodi sit contingit tamen diversis occasionibus ut de natura dictum est inter stellas et sexuum alternatio. Orientales etenim masculi fingerunt occidentales femine levitatis sunt sicque circuli quadrantes ab ortu usque ad summum atque ab occasu ad inimum masculi reliqui finis vicem sustinent. his accedit quantum et signorum atque domicilioque circuli inter utrumque sexum adicit.

Capitulum nonum de diurnis et nocturnis.

Estat sic vt inter diurnas ac nocturnas stellas discernamus
 q̄ enī aliarū natura diei aliaz noctis nature aptior inueniū
 id ipsum huiusmōi discretionē exigebat. Sic ergo saturnus
 quoniā vt dictū est natura ei⁹ die tempa diurnus est. ¶ Ju
 piter quoq; put natura eius diurna est. ¶ Mars aut̄ cui⁹ na
 tura nocte mitigať nocturn⁹. ¶ Sol quoq; vt lumē diurnus
 diurnus. ¶ Venus aut̄ prout natura eius nocturna est ⁊ ipsa est. Unde est
 q̄ qm̄ est occidētalī qm̄ ea pars nocturnee atq; feminee nature impensior
 est fortuna repiť. Nā oriētalī atq; die sup̄ terrā ⁊ ī signis masculis minor.
 ¶ Mercuri⁹ aut̄ qm̄ die calidus siccitas cognata caloris improprie duca
 tu suo. Orientalis diurnus est occidentalis nocturn⁹: hic fortior q̄ illic per
 mixtis tamē stellis inter vtrūq; gen⁹ cōcedēs. ¶ Luna demū vt lumen no
 cturnū nocturna. ¶ Caput quoq; diurnū cauda nocturna siccq; draconum
 stellarū capita ⁊ cauda. Itaq; stelle diurne oriētales quidē fortiores sunt
 nocturnis cōtra nocturne qui quāq; diurn⁹ fortior tamē occidentalis: di
 rectus enī occidētalī sit retrogradus orientalis.

Quinti libri capitula. 18.

Rimū de stellaz dignitatib⁹. ¶ Secūdū de stellarū domici
 liis iuxta ceteros astrologos. ¶ Terciū de stellaz domiciliis
 iuxta Ptolomeū. ¶ Quartū iuxta hermetē post abidemon.
 ¶ Quintum de stellaz principatu iuxta ceteros astrologos.
 ¶ Sextū de stellaz principatu iuxta ptolomeū. ¶ Septimū
 iuxta hermetē post abidemō. ¶ Octauū de stellaz termino
 rū modis ⁊ diuersitate. ¶ Nonū de terminis egyptioꝝ ptholomei alioꝝq;
 ¶ Decimū de terminis indooꝝ. ¶ Undecimū de terminis caldeoꝝ. ¶ Duo
 decimū decanis eoꝝq; dñis iuxta persas babilones ⁊ egyptios. ¶ Terciū
 decimū decanis eoꝝq; dñis iuxta indos. ¶ Quartūdecimū de nouenis si
 gnoꝝ iuxta indos. ¶ Quintūdecimū de duodenariis signoz; singuloꝝq;
 dñis. ¶ Sextūdecimū de gradib⁹ masculis ⁊ feminis. ¶ Septimūdecimū
 de gradib⁹ lucidis ⁊ obscuris rectis ⁊ obliquis. ¶ Decimūoctauū de puteis
 stellaz ī signis necnō fortune addentib⁹.

Primū capitulū de stellarū dignitatibus.

Septē stelle in celū ⁊ terrā medie cū p mediū celi orbē continuo
 discursu mūdū ppetuo ambiētes oīs seculi p̄uis motib⁹ vni
 uersos ducat⁹ gerāt ex illo orbe tāq; errario celestis potētie su
 perna decreta varia infra circuitū collecta subiecto sibi mun
 do inferior eoꝝq; porrecti lumis sui radijs ministrare vidēt
 Qm̄ igit̄ ī trāsactis hucusq; trib⁹ post primū libris singuloꝝ tā signoz. 12. q̄
 stellar. 7. suā seorsuz cuiusq; naturā ⁊ vtutē p̄pmodū executi sum⁹. Conse
 quēs vidēt vt deinceps eaz stellar. cū his signis nate ⁊ pprietatē cōmuniōꝝ
 quādā ī rerū effectū societate inseqmur. ¶ Stellaz in signa p̄cipales di

gnitates. 5. sūt. circulo sex domicilij. p̄ncipat̄: termin̄: trigon̄: decanus: gaudiū: duo v̄o singulis cōtraria casus z exitū: terciū oīum oppositū exiliū Post hoc diuersi gradus inter vtrūq; boni malive affectū que nō sine causa rōnabili oppinione aliqua. Unde indubitata nec z virtutis cognitione vetusta indago ita distribuit: longo nāq; tpe cōtinuos stellarū per signa reditus summo studio p̄secuta cū inter signa stellarū hec natura vigere virtutē augeri s̄dq; illic contra cū insignis integris cū determinatio graduum nō vidēt collectione inē signa z stellas habita dignitate alias p̄ sibi vtroq; distantia: alias p̄ vtrozūq; natura z virtute cognata: alias ob aliā atq; aliā cōsensus aptitudinē distribuit. S̄dq; ita nimirū q; cū oēs stelle in omni signo in rerū effectū inter generationes varias cōmixtiones vidēt inē ipsas cōmixtiones p̄ diuersa loca vario vtrozūq; affectu multā inequalitatē atq; dissimilitudinē inueniebāt.

Capitulum secundū de stellarū domicilijs.

Dignitatū itaq; distributiones a domicilijs exordiētes min⁹ aptā quorūdā sniam ī primis cōsutamur. Nemini quidē ambigūū saturni domicilia capricornū esse z aquariū: iouis sagittariū z pisces: mart̄ arietē z scorpionē: vener̄ thaurum z librā: mercurij geminos z virginē: solis leonē: lune cancrum: sane vero nō parua dissonātia. ¶ Sunt enī q; turpiloquo quodam stellarū circuloz qualitate atq; nature p̄prietatib⁹ abutentes asserant singulas stellas singulis dieb⁹ nihil medio suo cuiusq; cursu plus minusve vnq; isse quousq; soli z lune alligate ī huiusmodi cursu plus minusve vnq; isse. Cum sol. 15. leonis gradum: luna. 15. cancri obtinebat. Tum singule sua domicilia iuxta ligaminis sui longitudinē occuparūt. Erat enī vt aiūt mercurij ligamē graduū. 21. punctoz. 30. q; a loco solis p̄ ordinē in. 7. virginis gradib⁹ incidebat. A loco lune contra ordinē ī. 24. gemioz. Veneris aut graduū. 47. punctoz. 11. quidē a sole ī librā a luna ī taurū incidit. mart̄is vero graduū. 78. vnde ad arietē z scorpionez puenit. Iouis graduum 120. vsq; ad sagittariū z pisces porrectū. Saturni. 136. vsq; ad capricornū z aquariū hac itaq; de causa domicilioz huiusmodi partitionē asserit. Quibus ita facile obuiam⁹. Si enī hi ligaminū grad⁹ stellarū rectitudinis gradus sunt cōtra est quidē supioz stellarū rectitudinis gradus pauci sunt: ligaminū vero q̄ plures. Itē si ligaminū gradus hi sunt quib⁹ a sole trāsacti ipsas retrogradi z dirigi necesse est illud q; esse posset. Est aut contra q̄dez ea curuus q; multo tamē tot gradus retrogradit. Mars uero multo plus sicuti aut hi gradus sunt quantū stelle a sole recedunt erit supiozū omniuz 180. Si v̄o eaz rectitudinis non plus q̄z hec est eas a sole recedere necesse est. Nec igit̄ hec domicilioz p̄ticionē cām eē. Sūt aut z alij alias atq; alias eque ineptas causas rēp̄sentent quos longi⁹ p̄sequi ociosum e s̄et.

Capitulum terciū de stellarū domicilijs iuxta ptholomeū.

Is repudiat qđ huic partitioni carmē ptolomeū tribuat exponēdū est. Septē vt ait stellarū p signa. 12. discurrentiū ducatus oēs huiusmodi generationes et corruptiones cōsequit̄. Inter quas ceteris vniuersalior lumē p vniuersū orbē virtus et effectus cōstat ex quib⁹ luna terre vicina cursu citissima plurima alterationis maxie vō stellarū ducatus apparet cuz nobis p̄xime fuerit signoz quoq; p̄xima cancer et gemini. S; gemini signū masculū in quo sol veris finē terminat: que duo id signū a natura lune se pauerūt. Cancer aut̄ signū femineū estatis initiū humidus sicq; luna stella feminea humida ad initia rex ducēs. Quatuor itaq; de causis qm̄ vt inter stellas luna citima sic cancer inter signa amboq; humida ambo feminea pariter ad initia rerū dncētia luna cancerū obtinuit. ¶ Sol aut̄ quomodo ortu suo mundū calefacit anni vero tempus calidius estas est cum p cancrū et virginē sequēs plurimū in leone vigeat: signo masculino calido sicco. Sol quoq; stella mascula calida sicca cuz leo mediū estatis vt sol stellarū medi⁹: his decanis et sol leonē occupauit. Amplius qm̄ sol quidē lumē diurnū: luna vero nocturne mensura cōiunctione et oppositione rerū generationes mouent vitant sustentant: cōiunctionis aut̄ et oppositionis eorū in his duob⁹ signis effectus manifestior cancer lune leo soli cōcessit. Lum̄ igit̄ hec duo signa estatē luminib⁹ p ducatu eoz ad generationes rerū et vite sustentationē concessit merito opposita eis hiemalia saturno cōtrar. i affect⁹ attributa sunt. sic itaq; post lumina ad vltimā stellā ex vltimis signis numero sumptio vel penultimo p̄ximo ioui penultima Sagitarius et pisces ordinata sunt apta q̄ in amica luminariū domiciliōz figura post hec marti nec id ineptē aduersa videlz figura ad luminū domicilia: deinde vener̄ in exagono reliquo reliqua et qm̄ ceteris bona cōtigerāt luminib⁹ vero singula vt ptes mundi totū circulū p mediū p̄ciunt: habet enī sol a principio leonis vsq; ad finē capricorni: luna a principio aquarij vsq; ad cancri finē in singulis medietatis sue signis dñis suis cōmunicans.

Capitulum quartū iuxta hermetē post abidemon.

Et inde hermetis snie locus q̄ in libro suo ipm̄ abidemō indū antiquissimū fore astrologie scriptorē inducēs cū inqt signo rū. 12. inter stellas. 7. partitionē idoneā erigat rem adhibito studio. 5. stellarū binas cuiusq; figuras diuersas iuenim⁹ vt qđē nūc oriētales nūc occidētales fiunt nunc retrograde nūc directe: luminū vō singulas. Nec enī vnq; sol orientālit̄ fit nec occidētalit̄. vnde quinq; stellarū bina cuiusq; domicilia fore binis ad apta intellexim⁹ luminū vō vt figure simplicis erāt singula. Idq; ideo q̄ i in seipsis quedā ceteris stellis fortiora eēt vt oē q̄ simplici forma effectus est eadē natura subsistēs diuerse nec cōpage firmū est p̄ter q̄ apud veteres

luna solis stella nūcupata ē ex eo scz q̄ cū ceteraz nulla alieno lumie egeat
hic quātū lucet a sole matuaī oī fere virtute ei⁹ ex eodē sōte deriuata. Nec
enī exinde q̄cōz effingit si non forma nec forma cōparet sine materia: estqz
materia forme necessitas. Forma vō materie ornat⁹. Sic ḡ cū luna q̄dem
tāqz materia solis sit. Sol vō tāqz forma lune cā erat vt iure luna solis stel
la vocaret cū virtute sua vim solis cōsequēs: hac itaqz de cā tā domiciliū lu
ne cōtiguū esse q̄ principatus eius statim post solarē z dies ei⁹ dicit illi⁹ cō
tinuo sequi debuit: his ita p̄missis p̄tione domicilioz inter stellas ad na
ture aptitudinē distribuim⁹. Quicqd enī est cognata natura iuuat: ōria le
dit vt ignē aqua nō creat sed destruit. aliter aut rebus nature sue cōgruis.
Uniuerfis itaqz toti⁹ mundi calor qm̄ solis est. Hic aut calor in. 15. leonis
gradu p̄ vniuersuz orbē virtute plena atqz integra vi sentiat a leone z sole i
cipiētes put i natura sua singularit̄ z itegra cōueniebāt: leonē soli dedim⁹.
huic vō q̄ lune domiciliū cōtiguū erat sup̄to inicio a. 15. leonis gradu atqz
in vtrāqz partē singulis p̄tib⁹. i. trigenis gradib⁹ ad singuloz scz signozum
quātitatē deductis hinc ad. 15. cancri illinc ad. 15. virginis gradū puentū
est. Alterutrū itaqz lune obtinuit: his itaqz distribut̄ stellā cui⁹ circul⁹ luna
ri prim⁹ erat amplectēs. A lune domicilijs gemisē hic inde ptes vt ante de
ducto qm̄ virginē z geminos designabāt ea mercurij domicilia dedicavi
mus. Postqz cū veneris circulus primus esset a domicilijs mercurij gemi
ne ptes. Itē vt ante pducta librā z taurū veneri assignauerūt. Inde p̄ cir
culoz ordinē pducte ptes arietē z scorpionē marti reliqua reliquis vt sese
sequit̄. Cuius partitionis firmamētū q̄ domicilia saturni qui maximū mū
di infortuniū ad rerū corruptionē ducit opposita sunt domicilijs luminū q̄
sūma mūdi fortuna ad rerū generationes ducūt. Marti aut vt aliquantu
lū leuioris tetragona q̄ figura oppositionis infortunio aliquantulū leuior
esset. Iouis aut vt fortunati trigona q̄ sūme amicitie figura erat. Veneris
eragona minoris amicitie vt z illa a fortuna iouis descēdat. Quā vō mer
curij corda fere. 19. graduū est ipse minor fortuna venere ei⁹ domicilia lu
minis domicilijs cōtigua sūt ad quātitatē partē fere. 12. Nōnulli vō cō
trarietate quadā stellaz domicilia distribuūt. vt qm̄ lumia lucida sūt. Sa
turn⁹ obscurus eoz domicilia opposita esse cōueniat sic iouialia mercuria
libus quoz alter ad corporis opes alter ad animi diuicias ducūt que qdē
opposita esse nō ignoramus sic martia veneris: quoz ille ad bella iraz z
horrorem: hec ad voluptates iocos z mansuetudinē spectat sic quoqz q̄qz
diuersi diuersas reddūt causan ad idē tamē omnes demum concurrunt.
Illud accumulantes domicilioz opposita stellarum exicia atqz q̄ solis q̄
dem in omnib⁹ signis masculis: lune vō in oib⁹ femineis virt⁹ viget p̄ q̄ for
ma simplici domicilia singula ceterz vō bina p̄ figurz binis. Alterz i hoc q̄
oriētales z directe sūt alterz in eo q̄ occidētales z retrograde acōmodum

Saturnus capricorno retrogradādi atq; occidētales partē figere adept^o intempatū frigus eius nature eius signi argente. In aquario directi motus atq; orientalis ptis figure acōmodi naturā eius signi natura tempante sic iupiter meliori figure in sagitario deterior in piscibus: ita mars i scorpione aptior q̄ ariete. Venus autē directi motus et occidētales partis figure in tauro adapta sicq; mercurius in virgine alterius in ceteris. Unde stellarū domiciliōz due procedūt partes a luminib^o eozq; domicilijs sumpte que illa cum his vt stelle sunt cū luminib^o archano quodā nexu ligant. Id autē est vt a gradu solis vsq; ad. 15. leonis graduū equaliū in numero collecto: quātū luna de signo suo transiuit adiciat totūq; a signo lune p grad^o equales deducat. Eadē hora a lune gradu vsq; ad. 15. cancri graduū numero collecto quātū sol de signo suo transiuit adiciat totūq; a signo solis p grad^o equales deducat harū vtiq; partiū vtralibet i alterutrū cuiuscūq; stelle domiciliū incidunt: altera i alterū incidere necesse est q̄ i alterutrum eoz que lumina occuparunt et altera i alterū incidet.

Capitū quintū de stellarū principatu iuxta ceteros astrologos.

Dinceps eam stellarū dignitatē quam nos principatum vocamus siue regnū alij siue ptatem seu quo alio noie appellent prosequi ordo postulat. Nulli quippe quēadmodum de domicilijs diximus ambiguus scz q̄ principatus solis sit in. 19. arietis gradu: lune in tercio tauri. iouis in. 15. cancri. mercurij in. 15. virginis: saturni in. 21. librae martis in. 28. capricorni. veneris in. 27. pisciū. capitis i. 3. geminoz. caude in. 3. sagittarij. Casus autē cuiuscq; in opposito gradu oppositi signi. Cause vero apud diuersos dissonē q̄ uel hec signa vel hos de signis gradus ceteris pretulerit. Nā ptholomeus de signis conatus et gradus preterit nec de signis idoneā reddit causam. Permes autē vterq; post abidemō ad purum examinat. Nos igit vtriusq; doctrinā in mediū adducemus falsa quorundā opinionū inter inicia confutata. Sunt enī plurimū hominū adeo impudentis amentie: vt anteq̄ rex disciplinam habeat eaz doctrinā tradere incipiant qui dum vaniloquis audientiā tenent: necessario errore coacti in quaslibet opiniones iusticiā solantes et ipsi deducunt et stultū auditorē secū inducūt. Ex hoc hominū genere quidā astrologiam profitentes i subtilissimis rex causis frustra fatigati omisso tāto labore ad primordialē causam simplex imperitie solatiū tandē confugerunt. Aiunt itaq; stellis principatū eos esse gradus in quibus in prima celi ac sideruz creatione stellas. 7. conditor omnium deus primū locauerit: Cū enim ea corpora aliqua primū occupare loca necesse foret. Elegit auctor que natura

cognitione proxima erant. Unde motu suo progressas multum postea secum non plus vel minus quam medium earum luminum inest quousque luminibus alligatae pro ligaminum quantitate domicilia sortirentur. Quam opinionem quia partius alibi depressimus hic expeditius transire poterimus. **¶** Ait ergo si factor omnium deus cui seculorum omnium infinitas momentum est. primo septem stellas in principatibus suis locatas: omnes eodem modo atque motu sese habere voluit. deinde transactis aliquot seculis tanquam penitens iam voluntatis prime eas relicto munere primo pariter alterari maluit qui consequitur. an eius quod deinde facturum esset impotens erat: aut quid nature aptius primum nesciebat. **¶** Cur autem si luminibus ceteris ut asseris alligatae retrogradu iter agentur non similiter ut lumina ipsis alligata retrogradantur. Si enim ideo luminibus alligatae sunt quia motu variantur. quid ergo est quare lumina non eodem semper motu feruntur. Quid ergo primum in principatibus suis locatas asserit: contra omnes indos persas caldeos et grecos astrologos est: qui omnes alium omnium stellarum motus a capite γ inchoantes cum omni cuiusque diversitate a primordio hucusque circumducent.

¶ De stellarum principatu iuxta Ptholomeum. Capitulium sextum.

Deinde ptholomeum sententia leuiter transacta ad sequentia transibimus. quoniam inuenimus inquit \odot ab γ descendere atque diem augere. contra vero in ♌ principatum eius in altero casu intelleximus. **¶** Huius vero natura cum \odot natura contraria existat. contra \odot in ♌ principatus eius in opposito casum esse percepimus. **¶** ♃ vero principatus in γ quoniam causa \odot in γ existente recedit primum in γ lucem incipit casus in opposito. **¶** ♄ autem in ♄ cuius sunt venti temperati quos in ♄ plurimum agit. ♃ in ♄ signo australi quodque in opposito ♄ esset. ♅ in ♄ a quo humor vernalis. et ♆ in ♄ a quo siccitatis iniciu. Utque ipse in natura sua temperate siccus erat. in oppositis vero singulorum casus.

¶ Juxta Hermetem post abidemon. Capitulium septimum.

Nunc hermetes ut consueuimus inducimus nullum verbum sermone eius mutantem. Res inquit omnes quibus aliquod iniciu est in primordio quodque accedunt et crescunt medio statu vigent in fine decrescunt et recedunt quod in omni tam astantiu specie constans est. Sic omnis stella in principio signi accedit et confortat in medio viget in fine dimiuita recedit. sic cum primum orientalis fuerit: primumque directe sic medio atque fine. Sunt ergo generaliter stellarum vires in medijs signis. Est autem alibi descriptum quod γ ♌ ♍ prout circuli quadrantem anni que temporum principia sunt precipue primatum inter signa sortiuntur. unde superiorum stellarum principatus ab eis incepimus: quoniam γ et ♄ in parte accessus et augmenti atque altitudinis \odot extiterunt. ♌ vero et ♍ in parte recessus et decrementi atque recessus \odot in γ

determinare vellemus distantie stellarum a ☉ gradus sumpimus que di-
stantia a stellis diuersarum affectionum causa est. Hanc autem 12. graduum
inuenimus infra quos omnis stella debilior eosque gradus distantiam vo-
camus. Hos itaque gradus cum ♁ loco adiceremus perductus est numerus
ad. 27. ♁. ♁ igitur in eo gradu principatum designauimus. Nam adiun-
gere maluimus quam detrahere. Detractus enim is numerus in .4. eius signi
gradu locaret in loco videlicet remoto et debili: essetque ita ad oppositionem
♃ applicans applicationem corrumpens. Quapropter et a ♃ separatum et
in cardine sibi apto locari potius erat. Cum autem ♃ principatus domici-
lium mercurialium oppositum esset et inter ipsos ne aduersa figura conta-
minarentur distantie gradus adiecimus perductus est numerus ad. 28. ♁.
Quoniam vero cum infortunium in paucioribus quam fortunata est gradibus
accedens ledit ♃ circa ♁; ♃ propinquiores locantes ut ipsum potius be-
arent quam ab ipso lederent principatum eius in. 27. ♁ gradu constituimus in
loco fortune eius apto. Si enim distantie gradus detracti essent in locum
♁ nature sue contrarium incideret. ♃ autem incidit signum et domicilium
principatus eius existeret iure. 15. eius gradum quam fortissimus erat obtinuit
apte quidem amica figura ♃ ligatus proutque fortunatus erat. Siquidem
enim aditum esset ad oppositionem ♃ appropinquaret. Si detractum in
perfecto medij virtute nec ♃ neceretur. At vero cum ♃ principatus signum
iouiali tetragonum existeret. Tetragonus autem dimidia oppositio dimi-
dium distantie id est .6. gradus adiecimus: unde principatum eius in. 21.
gradu ♃ terminauimus apto loco in cardine terre: qui numerus si detra-
ctus esset ipsum a cardine deiecisset: essetque ♃ damnas non ♃ ipsum beans.
Vero principatus cum in ♃ incidisset gradumque ipsum determinare vel-
lemus in primis nouilunij visione diuersa: quoniam id interdum infra. 12.
gradus apparet nonnunquam in. 13. sub equabili linea per ortum recti circuli
ea visio deprehenditur attamen principatum eius: a solari elongantes in ♃
3. gradu sudauimus que visio eiusdem quantitatis reperitur cum dimidia
latitudine sua australi. Si enim cum latitudine australi nouilunij visionem
mutaremur: principatus eius in fine ♃ consisteret. Prohibitum autem erat
ne due stelle in vno signo principarentur: eratque primum ♃ lune ducatus.
Est autem a capite draconis ascensus lune ut in geminis altitudo ☉ Qua-
propter in geminos prout nature cognatio exigebat: capitis principatus
incidit cuius ipsum gradum captantes id perspeximus quod omnis stella in
media latitudine sua: quantum ad illud iter attinet in optimo statu est.

Unde quoniam Δ in media latitudine sua a capite per unius signi quantitatem distat capitis principatū in tercio Π gradu stabilium. caude in opposito ubi per oia capiti opposita est. Nec est itaque stellarū principatū ordinatio cuius firmamentum quod superiorum stellarum principatus cardines obtinent inferiores quoque loca sibi apta quodque fortunate aut infortunia sunt putat re generationis est. primū a fortunati mota: deinde corruptio infortunii effectus consequitur. Sunt alij qui ut nos distantia stellarum a \odot utimur nouilunij visionē adhibent. Sicut. 12. gradus numerantes quod illic Δ rerū generationes innouet. \ominus autem ideo minus uno quod δ gradu locant: quia et antequam δ appet et corpus eius corpore δ uno quod δ .

De stellarum terminorum modis et diuersitate. Capitulum octauum.
His habitis terminorum diuersitas distinguenda est quā quoniam partitam inuenimus. Alij namque sunt egyptiorum termini. alij caldeoꝝ. alij ptholomei. alij aristotue. alij indoꝝ. quorum si certa ratio haberet nec ipsi quid incerti essent propter quod longi experimenta studij distribuerunt. Inter ea vero que experimentum quod sepius rectum inuenitur id iure obtinet. Quae de causa inter omnes diuersarum fere nationū astrologos frequentioris usus egyptiorum termini reperuntur qui hi soli maiores stellarū annos integre numerent: signorumque sine infortunia excipiant principio maxime fortunatas primū itaque dicitur prenotata singulos deinde ordinabimus. Aristotua quidem signorum terminos inter septē stellas partitur rationem adhibens nullam inter signa stellis dignitatē esse debere cum lumina prorsus imunia fore ueniat. Ceteri vero omnes eos terminos inter quinque tantum stellas distribuunt: eo quod stellis omnibus per domicilia sua comunicent lumina excipientes. Alij siquidem asserunt utrumque lumen in sua circuli medietate in singulis signis dominis suis comunicare. Alij \odot in omnibus signis masculinis. Δ in omnibus signis femineis cum dominis suis partem habere: utrumque ratum. Quapropter his contenta luminibus terminis supersederunt: que ratio egyptiis sufficiens visa est. Nam alij quidam alias et alias accumulantes aiunt: vel ideo luminis propriis carere terminis. Quod cum inter quinque stellas omnis nature diuersitas expensa fuerit. De ipsis enim est calida sicca: frigida sicca ut δ et ζ . de eisdem calida et humida ut γ . frigida η . permiscuus θ . Quoniam itaque \odot marcie nature. Δ uenerie terminis eorum ut suis contenta remanserunt equa virtute per eos terminos ipsorum eorum dominis. Quoniam ergo diuersae sint rationes in re tantum omnium praeter aristotue consensus: lumina terminis prohibuit. Tam et si alia quedam in ea re generaliter conuenientium specialiter sit discordia quod nulli eorum alijs nec in stellarum ordine nec terminorum quantitate concordant propter quod plures eorum signorum fines infortunijs tribuunt a fortunati maxime inchoantes quod harum quidem iniciū illarum vero sine rerum intelligant. Inter que signorum nihilominus principia

et fin
stella
Qua
recl
mag
eo pl
scit
obmi
pthol
tate i
neces
calde

C

succe
trāsa
Noe
qua p
eius
kufan
Sem
fidere
intanti
stellarū
munio
a gener
mecient
mundi
nōni. yil
subrilita
ordinati
ptholom
uerit sub
obrem et

z fines discurrunt: quos qm̄ vt dictū est egiptijs per terminos suos maioris stellarū aliquaꝝ numeri obseruatione p̄cedūt iure inter ceteros obtinuerūt. Quāq̄ ptholomeus inter egiptioꝝ z caldeoꝝ terminos conferens qui sibi rectissimi visi fuerint se inuenisse refert in vetustissimo volumine quodam magno t̄pis impendio partim distracto et interrupto: partim de asso Y ex eo plurimū annosa caligine obcecato: cuius auctoris nomen cū diu lateq̄ scitatus rescire nequiret: ne vage auctoritatis incomodum incurrent illos obmittens imitatiōe suos edidit: nec t̄n̄ vel hi vel alij neq̄ vel ante vel post ptholomeū egiptioꝝ terminis aut frequentioris vsus: aut grauioris auctoritate inueniunt. Quos p̄pter hoc primū ordinabim⁹: deinde ceteros non q̄ necessarios habeamus: sed ne illoꝝ nescij hos preferre videamur: si prius caldeoꝝ terminos excusauerimus indorum p̄ncipijs tantum designatis.

¶ De terminis egiptioꝝ. Capitulum nonum.

Quemadmodū ptholome⁹ z p̄ter eum q̄ plures veteris auctoritatis viri antiquas seculi hystorias memoriter retractantes narrant ab vniuersali diluuiō q̄ vniuersam terrā operiens oī fere prioris seculi memoria deleta paucas admodū animas sup̄stites reliquit ex omnib⁹ mūdi nationib⁹ in caldea primū fiderei motus atq̄ virtutis ocepto studio sapia nata. deinde successu t̄pis adolescens paulatim in orbem deriuata est. Narrant quippe trāfacto diluuiō quā primū v̄ndis ad p̄iores āueos reuersis arida patuit Noe cum filijs sup̄stite cum ex armenia temperatioꝝ auras sequerēt vsq̄ qua postea babilonia surrexit puenisse: deinde renascēte mundo nepotes eius ad hoc medio v̄ndiq̄ versum: penes tigrī vsq̄ kastarū ab eufrate vsq̄ kufan t̄pis successu diffusos. Inter quos primū vt aiunt vnus ex filijs suis Sem a vita memoria instructus: seu diuino proprij ingenij dono illustrat⁹ fidereos cursus sequens effect⁹ mirari cepit. A quo sequentis etatis studiū intantū vsq̄ accreuit quoad ex omni celo tam signifero circulo partium q̄ stellarū infra discurrentium: primo sua cuiusq̄ virtute formata: deinde cōmuniōne quadam p̄miscētes vt ceteras stellarū dignitates ita terminos a generatiōis inicio sūpta per annoꝝ reuolutiones stellarū effectus otinuo mecientes dephenderunt: a quibus crescēte humano genere cetera postea mundi nationes eā sapiam mutuate adhibito studio pro ingenij facultate nōn̄ nil emendarunt z plurimū adauxerunt. Inter quas egiptijs nec aure subtilitas non parum accomodauit. Erant ergo caldeoꝝ termini ea rōne ordinati vt per singulos trigonos singulis modis deducerent. Quos cum ptholomeus in terrastin suo quē arabes a tarba vocant eis modis ordinauerit subiungit: non t̄n̄ ex autentico p̄cessorum aliquo sumptos. Quam obrem z nos supersedendum eis duximus.

¶ De terminis indorum. Capitalum decimum.

Lndi vero primi seculi partes siue ita primū habuerint: siue caldeoꝝ inuentione postea recuperant̄ put rectius eis visū est: stellarū terminos aliter ordinantes oīa masculina signa vno modo: oīa femina vno alio partiunt̄: a masculis a ♂ in femineis a ♀ inchoantes: mascula in ♀: feminea in ♂ finiētes. Sūt itaq; de ♀ ♂ ḡd^o. 5. h. 4. ♀. 8. ♀. 5. ♀. 7. de ♂ duo ♀ gradus. 5. ♀. 5. ♀. 8. h. 5. ♂. 5. Ut igitur ♀ diuisus est sic oīa mascula. vt ♂ sic oīa feminea eodemq; ordine diuidunt̄.

¶ De terminis caldeorum. Capitulum vndecimum.

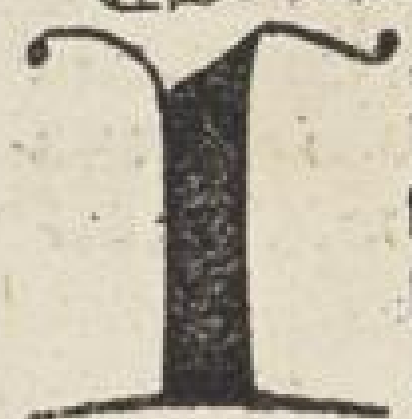
Einde trigonozū dñs ordinauimus. Cum enim. 12. signa quatuor naſas reptent per tria interualla deductas terna eius dē nature necesse erat. Vel sic signifer tres limites terminabat circuli videlicet ♀ ♂ z ♀ sic inter eos z infra trigonū diuidunt̄. Cuius z alie rōnes in sc̄o libro exposite sunt. Ex hac itaq; nature cognatione stellarū dignitati aliquid accrescere z sequens erat. Dicimus ergo trigonis masculū diurnis stelle mascule femineis z nocturnis feminee z nocturne q̄ maioris in ea cognatione testimoniū atq; aptioris: haizen hauhaliet in p̄mis locis: ergo ignei trigoni dominoz die prim^o ♀: sc̄s ♀: nocte cōuerso particeps nocte dieq; h. Terrei trigoni die primus ♀: secundus ♀: nocte conuerso vtrūq; particeps ♂: ♀ quoq; tantū in ny. Aerei trigoni die primus h: deinde ♀: nocte econuerso particeps vtrūq; ♀. Aquatici trigoni dominorum die prim^o ♀: secundus ♂: nocte ♂: ♀ precedit: ♀ vtrūq; particeps.

¶ De decanis eorumq; dñs iuxta persas babilones z egyptios. Capit. xij.

Equunt̄ decani quos arabes in lingua sua facies vocant: q̄s eozūq; dñs primū prout perse caldei z egyptij vtunt̄ ordinabimus: deinde quid indica sentēcia diuersitatis asserat exponemus. Sunt enī oīa signa trinis affectionib⁹ diuisa: singule partes denozū graduū. Ut ergo stelle ipsa signa equis quantitatibus discreta per circuloꝝ ordinē partiuntur: ita z equas signozū partes eodem ordine prosequi debuerūt: igitur ab ♀ incipientibus primū decanum signi dñs. ♂ occupat sequentem sequentis circuli stella ♀: terciū terciū ♀: sc̄i signi primum ♀: quarti sc̄i circuli proximum sequentis. Sc̄m ♀: terciū h: atq; ad hunc modum per ordinem.

¶ De decanis eorumq; dñs iuxta indos. Capitulum tredecimum.

Iam indis aliter visum est qui licet eandem partitionē faciant non tū eundem ordinem in distributione sequunt̄: tripartito siquidem omni signo secundā. 5. dñs: terciā. 9. per ordinem signozū trigoni. Ut ♀ primam ♂: secundam ♀: terciam ♀ atq; in hunc modum. Idq; ita recte facere putant vt trinozū

per trigonos signorum dñi trinis signorum partitionibus per ordinem im-
perent: prior tamen distributio plurium vsuum celebrata obtinuit.

De nonarijs signorum. Capitulum decimumquartum.

Non ad hunc modum ordinatis: deinde scđarie quedā stellarū
per circulum opes exponende: vel quib⁹ prime sunt nouene
q̄s in recipientes nouhairat vocarūt. Qui post trimembrē
signoz diuisionē quam in trigoni dños distribuunt singula
statim signa nouies secantes singulas partes trinis gradib⁹
et triente: ex punctis. 20. metiunt. Quas sectiones ideo recte
facere videntur: qm̄ ab omni signo in nono eadem natura reperitur: distri-
buentes eas inter stellas signorum ordine. Ut de ♃ prima ♄: secunda ♀
tercia ♁ sicq; per ordinē quo ad nonā noni dñs ♃ obtineat. ♄ vero primā
♃: secundā ♁: terciā ♄: quartā ♀ atq; deinceps in hunc modum: cuius
dñij prompta h⁹ modi inuentio est. Ex omni siquidem trigono tropici signi
per singula eius trigoni primas nouenas sortitur: scđas sequentis dñs sic
deinceps per ordinem. Ut ignei trigoni ♄: terrei ♃: aerei ♀: aquatici ♁.
Nonnulli vero nouenas has per ordines circuloz distribuunt singula signa
ab eoz dñis inchoantes. Ut de ♃ primam ♄: secundam ♀. de ♄ primā
♀: scđam ♁: terciā ♃: quartā ♄ atq; in hunc modum prior tñ obtinuit.

De duodenarijs signorum. Capitulum quindecimum.

Non hoc et duodenarie signoz tractande: dñiq; singulorum
graduū inueniendi. Ut enim circulus ipse per. 12. spacia di-
uisus erat: sic ipsa spacia singula totidem equis partibus sub-
diuidi conueniebat Intellecto singula signa oim hñe cogna-
tionem. Metiunt itaq; singulas partes grad⁹ bini ⁊ dimidi⁹
id est pūcta. 150. singulaz pmas ipoz nec seqntes sequēti nō
per ordinem: cuius artificij h⁹ modi prompta est inuentio. Collectio enim
quantū interest a pncipio signoz vsq; ad ipsum gradū: cuius duodenariuz
q̄rimus duodecies sumet. Tota ergo sūma ab ipsi⁹ signi pncipio per singla
signa trigenis gradib⁹ deducta vbi steterit i eo signo illi⁹ grad⁹ duodenaria
reperitur. Hermes aut eiusq; sequaces primi singuloz graduū naturas
ita distribuebant vt primus cuiusq; grad⁹ ipsius signi naturā traheret: scđs
secundi: tercius terci⁹ sicq; per ordinē. Ut duodecimo in. 12. terminato. 13
item ab ipso incipiat sicq; deinceps. Quo artificio Hermes in libris suis de
diuersis tam nati q; questionum negocijs: plurima tradit negocia singulis
gradibus cognatorum signorum dominos prestituēs. Nec vero putandū
q; que signorum eedem sint stellarum duodenarie. Nam stella quelibet in
quocunq; signo fuerit eius gradibus duodecies accept⁹ tota sūma a signi
pncipio deducta stellarum duodenariā designat.

De gradibus masculinis et feminis. Capitulum sedecimum.

Ue cum ita sint et inter ipsos gradus masculos et feminas esse consequens est proponemus itaque diuersorum sententias: deinde eos qui frequentioris usus sunt ordinabimus: firmiter tamen ut omnia conueniant. Nam discretionis huiusmodi ea nimirum utilitas est quod cum vel in natali masculorum vel questione de masculis proponitur. Si stelle mascule in signis et gradibus masculis conueniant ducatum firmiter in parte altera. Veterum igitur alij quidam de signis masculis primos. 12. et dimidium masculos ponunt: deinde totidem in reliquos feminas. De signis vero femineis contra primos. 12. et dimidium feminas totidem sequentes masculos. Alij vero per duodenarios sexum discernunt primos de signis masculis masculos iudicantes: primos de feminis feminas. alternatim deinde per ordinem usque in finem. Nunc eos qui restant ordinabimus si prius et aliam graduum discretionem exposuerimus ut et illos post illos post hos continuati ordinemus.

De gradibus lucidis et obscuris. Capitulum decimumseptimum.

Am eadem causa inter eosdem circuli gradus: alij quoque lucidi iudicantur: alij obscuri: alij vero medij quadam conditione umbratissimi: alij vacui. quorum ea quidem utilitas quod lucidi quippe dignitati rerum accedunt obscuri contra medij inter utrumque.

De puteis stellarum. Capitulum decimumoctauum.

ostremo sunt varij per diuersa signa gradus inter adiuuata stellarum et obstacula versantes quorum qui obstant arabica lingua putei stellarum vocantur quos nos precipicia dicere solemus. Qui vero fauent addentes fortune ex re nomen traxerunt. Precipicia quidem eiusmodi officij sunt ut qualibet stellam tulerint vim eius iminuant. Itaque fortunatis quidem semper periculosa sunt. infortunatis nunquam salubria dum scilicet noxiam eorum vim iminuant. Quorum veritas cum apud plerisque incerta sit nos omissis diuersorum opinionibus que perse et egyptij tradunt ordinabimus dum scilicet fortune addentium ratione exposita utrosque continuo disponamus. Graduum namque fortune addentium eam vetustas rationem experta est ut cum stelle pro locorum comoditate ad fortunam duxerunt. si vel D vel pars fortune hos gradus possiderit aut eorum ullus orientis gradus extiterit nati fortune addunt. Et quibus sunt quidam ut si stelle duces etiam ad nati casum inclinarint. Hi gradus hoc modo adhibiti postmodum in subliuionem recuperant. Sunt ergo de D tres. 15. 28 30. de Q duo. 3. 5. de M. 4. 7. de X. 4. 11. preter quos et alij per singula signa discreti in quibus nihilominus antiqua experientia conuenit: quod quotiens vel ipsi orientium gradus existant aut die O: nocte D gerunt in loco circuli accomodo. Nato sublimis dignitatum gradus ut regna vel regnis primos

principatus promittunt hec sunt stellarum p̄ omnē circulū dignitates in cōmo-
da adminicula obstacula preter q̄ singulis ex p̄mixtione quoq̄ non nihil
inter vtrūq̄ genus accedit que suis in locis vt particulatim incidit exequē-
mur. Nec tñ ignorare nos quisq̄ existimet p̄ter hec indos alijs atq̄ alijs
circuli parutionib⁹ stellarūq̄ dignitatib⁹ vti suo quidē artificio aptis quas
quoniā nostro indicandi modo nec apte sunt nec necessarie si longius seq̄
remur dispendij initiū castigatū opus intimaret.

Incipit liber sextus.

Rimū de nā stellarū. **¶** Scōm queque forme i singulis deca-
nisorū vt eodē de ortu signoz p̄ circulū rectū. **¶** Terciū de
respectu graduū circuli. **¶** Quartū de signis amicis. **¶** Quin-
tū de signis natura cōgruis atq̄ distātia virtute z via. **¶** Se-
xtū de signis appositione z exagono cōuenientib⁹ tetragono
¶ Septimum de signorum annis mensibus diebus et ho-
ris. **¶** De sigtoꝝ ductu sup̄ diuersas terras. **¶** De signis ad motum z quie-
tem ducentibus. **¶** De signis rōnabilib⁹. **¶** De signoz dñis in particione tē-
poris. **¶** De signis ad forme dignitatē ad largitatē ducentib⁹ ad cōiunctio-
nis cōplemētū ad accipiendū z tenendū. **¶** De signis ad morbos eozq̄
occasions ducentib⁹. **¶** De signis ad honestatē muliez ducētibus. **¶** De
signis ad honestatē ducentibus. **¶** De signis multe prolis pauce z sterili-
bus. **¶** De signis morboꝝ sectoz acutis z iracundis. **¶** De signis ad votuz
qualitates ducentib⁹. **¶** De signis ad dolū fraudē perfidiā ducentib⁹ solli-
citis etiā z obscuris. **¶** De signis inē volatilia quadrupedia reptilia z aqua-
tica discernentib⁹. **¶** De signoz plagis. **¶** De cardinib⁹ circulis de quadra-
tibus de domicilijs. 12. omniūq̄ eoz ducatu z causa. **¶** De quadrantibus
circuli corp'alibus z spiritalibus. **¶** De cōmixtione nature cardinuz. **¶** De
quadrantib⁹ z domiciliōꝝ coloribus. **¶** De quadrantibus ascendētib⁹
z descendētib⁹ longis z breuib⁹. **¶** De particione quaterne rerū. **¶** De
quadrantibus diei z horis. **¶** De dñis dieꝝ z horarū.

Laplin primū de natura stellarum.

Rimordio tractatus partim singulares nūc stellarū nunc si-
gnoz naturas partim cōes vtrozūq̄ affectus secuti sumus.
Deinceps vniuersalis in hoc quidē signo in sequenti stellarū
ducatus insequimur ac primū occurrit vt formarū que p̄ sin-
gulos signoz ducatus oriunt rōnem exponam⁹. Vix eniz in
intellectu cōcepte ab oī sensu aliene sunt tam graui ammira-
tione hoīes in tantas opiniones agunt: vt uel maxia astrologoz pars cuz
de ortu harū formarū legerent nec vsq̄ ad ducatus earū puenirēt in eam
opinionē ducti vt rem existimarēt aut p̄sus inefficacē aut forsan affectus
ab hoīe intellectu alieni q̄q̄ p̄saz astrologi hermes z ascalius. Indoz q̄z

sumates in electozib⁹ libris suis pprijs harū formaz qualitates atq; vires
solerti indagine exquisitas relinquerunt ducatu quidē eaz partim figere
descriptione partim pprietatē partim etiā qualitātū expōne legentis inge-
nio atq; intellectu cōmendato ptē aut vt alti⁹ remota erat vt nec qñ scirent
sic nec sciendū tradiderint nō quodā artificio celeste potentia experiente.
Quoz ducatus qm̄ huius negocij nō sunt alia differim⁹. Nec tñ existimā
dum eoz qui huiusmodi rerū sciam adepti posteris reliquerunt eam intē-
tionē fuisse q; aliquā eiusmodi in celo esse intelligerent aut sic corporeum
quid aut ita figuratū aut his qualitibus infectū quo ad eiusmodi forme
in ea essentia per singulos signoz gradus decanos sup terre faciez oriēntē
Terū vt singula circuli loca signozumq; singulos decanos varios rez enē
tus consequi vtq; adeo quidē vt nonnulli signis z gradibus circuli rerum
oēm ducātū negantes formas tum desup ferri asserent que cognatos rez
inferioris mundi figuras trahendo in varios casus agitent. Lū hec inquā
viderent eiusmodi affectib⁹ formas consentaneas per signozū dixerunt vt
affiniorē aliquo sermone distentis intellectum dirigerent celiez secreta ab
vmbtrato sermone z minus occultarent z sapienti ingenio pleno intellectus
designarent sicq; inter eos z nominibus z descriptionibus varijs discerne-
runt partim quidem generi nostro affinibus partim inauditis atq; imagi-
natione nostra alienis quod genus idcirco adhibuerūt vt inter inferioris
z superioris mundi formas longe discernendū iudicaret. Inuenim⁹ igit
inter oēs huius artificij scriptozes trinā celestiuū formarum diuersitatē de
quibus partim dictū est partim dicendū restat preter q; nonnulli alias ce-
lo attribuūt z res z formas. Que quoniā huius negocij non sunt suis tra-
ctatibus relinquimus. De eis vero que assumimus primū exponemus eas
formas earūq; loca in quibus perse caldei z egyptij cōueniūt deinde indi-
cam inuentionē adhibemus. Postremo. 48. imaginū quas alatus z pto-
lomeus describunt ortus ordinabimus. Que quoniā singule ex suis stellis
cōponunt quas motu suo circuli loca tpiis impendio mutare necesse est a
ptholomayca collatione progressu facta. Nos vt albumasar nostri tempo-
ris ortus eoz metimur: terminūq; subiungens alexandri videlicet Anno
1160. z nobis progrediēdi modū reliquit. Alij vero quas indi quasq; per
se tribuūt ab eisdem locis immote in eisde; semp decanis oriunt. Nec enī
he stellate sunt vt isti sed supioris circuli quedā intersignia indice vero for-
me in singulis decanis oriunt cetera partim in singulis partim in pluribus
hoc apud nos privilegium est vt sicut albumasar nihil de his formis a pri-
ma inuentione variat sic translatio nostra nec vnum de verbis eius cōmu-
tet nec punctum vnū addens vel minuens.

Capitulū secundū de naturis signoz.

St igitur aries na-
tura igneus gustu
amar' stature por-
recte bicolor bifor-
mis augmentans

diem vltra horas. 12. ortu mi-
nor. 30. gradib'. Ortū in primo
eius decano vt perse feruut fe-
mina cui nomē splendoris filia
postq̄ cauda piscis marini ac
p̄cipiū eridonij caputq̄ ceruo
tauri. i. forme ex ceruo ⁊ tauro
cōgeste. Post hec cunocefalus
manu sinistra candelaz dextra
clauam gerēs. Juxta indos vir
niger oculis rubeis grandi cor-

pore fortis animosus ferox erectus iugib' memor albo lintheo vestitus de
48. imaginib'. Post grecos ⁊ ptolomeū dorsum celphei q̄ arabes dñm so-
lis vocant clunisq̄ eiusdem ⁊ genua atq̄ sinistra manus mediūq̄ dorsum
andromade clunisq̄ ⁊ cora sinisq̄ ferni piscis secūdus quoq̄ filum lini .i.
intestinū ceti. ¶ In secūdo arietis decano iuxta persas mediūq̄ marini me-
diū eridonij mediū ceruothauri nauis equus manu celū gerens femina ca-
put suū pectens cum brachijs ferreis caput meduse curuisq̄ harpes persei
q̄ arabes nembus perse indos femina sindone ac pannis rubeis induta
vna pede equi: ipsa forme equine cogitās ire questū pannos monilia pro-
lem. Post grecos de. 48. stelliferis cora cephei dñm solis tibie cum pedib'
caput persei sinisq̄ manus dexter pedes andromade eridani' caput arie-
tis ⁊ cornua reliquūq̄ lini cum pectore ceti. ¶ In terciō arietis decano iu-
xta persas iuuenis cui nomē falsus solio residēs cuz quo equus duplex ac
posteriora solij geniti deficiendo deos acclamantis. pectus quoq̄ piscis ⁊
caput postremū eridoni cauda ceruothauri: secūdaq̄ medietas frontis
Juxta indos vir flauī coloris crine rubeo: ferox manu torquens ligneum
virgamq̄ gregis rubeis indutus aptus artificio ferri gestiens id apte face-
re quia decanus iouis est vt indis placet nec preualet q̄ domiciliū martis
Post grecos destellatis pectus persei cum manu sinistra qua meduse ca-
put defert stellaq̄ oblonga in capite arietis. venter quoq̄ arietis ⁊ caput
ceti.

Thaurus nature terreus gustu acidus augmētās diē natura diminut⁹. Ori⁹ in primo eius decano vt perse docent gladio succinctus orion sinistra manu gladiū dextra hastaz tenēs supra manū eius duo cādelabra ipm alloquentia z noie orionē appellātia. Post hoc nauis eximia supra quā vir nudus residens subtus vero dimidiū corpus femine mortue deinde vir humero tenēs diminutus capite canino q⁹ genus parfarū lingua fax greca cynocephali latina antipites appellant. Juxta

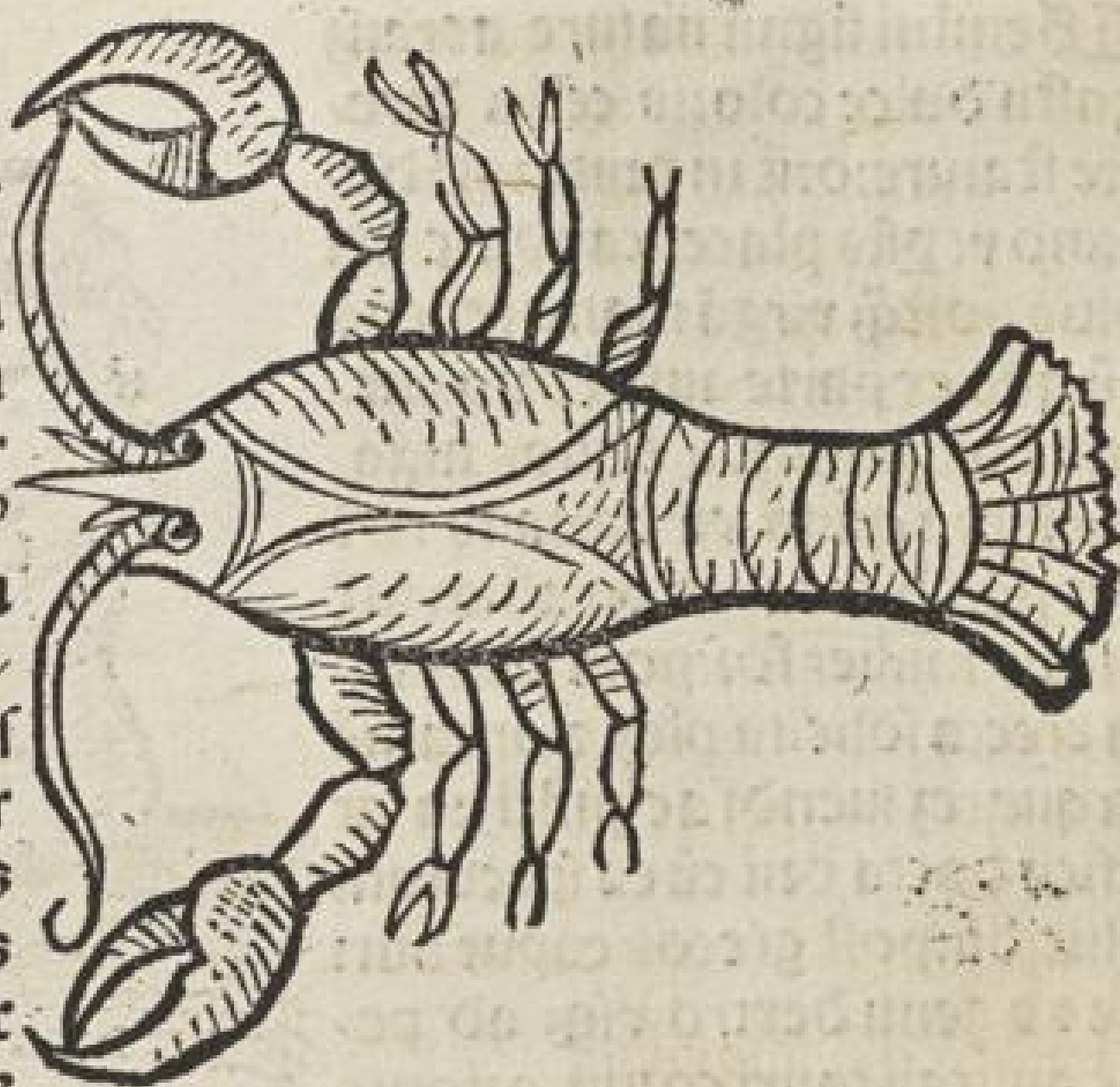
ndos femina circuita crispa honesta demonio similis prolem habens indutaz pannis partim adusta vnde solicite queritet pannos z ornamenta filo Post grecos mediū persei z clunis caputq⁹ q⁹ manu sinistra gerit femora atq⁹ ilia arietis locusq⁹ infectione arietis sinus atq⁹ spuma eridani seu nili. **I**n secūdo thauri decano iuxta persas nauis sup⁹ a quā vir nudus in partem nauis tendens eleuata manu clauem gestans secūdaq⁹ medietas femine mortue dimidiūq⁹ corpus sincipitis manu dextra hastam z spiculum ferens sinistra clauem vtraq⁹ manu assignans. Juxta indos vir corpore ac vultu simili vxorē habens tauro similem digitans caput vngulas imitans robusto corpore ardenti stomacho edax atq⁹ impatiēs famis lintheo veteri indutus sollicitus domos ac terras incolere boues aratro iugare. Post hec forma defecti corporis dextra manu virgā tenēs sinistra i sublime leuata Post grecos genua persei cū tibia z pede posteriorū dorsus tauri z venter arm⁹ cū dextro pede fluuius a principio vsq⁹ ppe finē. **I**n tercio tauri decano iuxta psas finis ancipit⁹ deinde vir erectus angues tenens at duo plaustra sup⁹ quā vir inuenis residēs duos equos plaustra trahentes agrū hūc p crura trahens manu sinistra. Juxta indos vir valde albis dentibus euersis labijs longis pedib⁹ ruffi coloris enīve rubeo corpe ex elephante z leone congesto turbati sensus maliuolus scamno insedens tapeto inuolutus niger horribilis cum quo equus borealis thaurusq⁹ prostratus Post grecos dexter persei pes z humer⁹ habenas trahēs manusq⁹ sinistra cum fine freni pesq⁹ sinister caput thauri z genua cū radice cornuū finis etiā sub orionis manu finisq⁹ fluuij cum suo sinu.

Gemini signū nature aereus
 gustu dulce coloris celici dire-
 cte stature: oris in primo ei⁹ de-
 cano ut p̄sis placet cauda cinci-
 pitis postq̄ virgā manu tenens
 eū quo ex parte austri duo cur-
 rus post geminos equos iuga-
 les supra quos vir agitans resi-
 det post hoc caput cerastis: iux-
 indos mulier formosa beniuo-
 la erecta sollicita plex z ornāmē-
 ta que rez suendi ac pulchra ar-
 tificij docta oris cū ea speculum
 pluc. dū: post grecos caput auri-
 ge z a genu dextro vsq̄ ad pe-
 dē australi tauri cornu orionis

humerus sinister caput leporis z manus. i. pars anterior. **I**n scōo gemi-
 noz decano iuxta persas aureo vir canēs calamo. Persica lingua ternuel
 les greca hercules dicit⁹ idemq̄ nixus genu pariter z colub er arborē ascē-
 dens fugiendo tamen velloni medium cerastis cum quo lupus manu si-
 gnata. **I**uxta nidos vir ethiopi similis colore grisis caput plumbam vitta
 ligatus armis ligatus: ferrea tectus galea desuper ut sunt currit⁹ manu ar-
 cum tenens z sagittas iocos z saltus parans cantans timpanū pectiēs po-
 ma ex orto rapiēs qui simul oris cum eo multū odoriferi ligni: post grecos
 dextra aurige manus atq̄ altū posterior tauri pedum simulq̄ orionis ca-
 put humerus manus pectus baltheus genu cū pede leporisq̄ pectus z clu-
 nis. **I**n tercio decano iuxta persas afflon q̄ arabes musicū timpanistrā
 interpretant sup verticē eius p̄cera mirtus cū eo corde z calami aurei dein-
 de canis latrans cum delphina z lince post hec ornāmēta sutoris primaq̄
 medietas minoris v̄ise cum cauda cerastis ariste radicez amplexa. **I**uxta
 indos vir arma iuduenda querens arcum z pharetram gestans vna ma-
 nu sagittam operosas telas z naufragia musice modulamina iocos z gau-
 dia multifaria celebrare cogitans: post grecos pollutis humeris manus
 clunis et pes de cricastoris coxa et pes leporis cauda canis erecta et pes
 dexter primusq̄ agricole navis remus cum fine secundi.

Cancer aquee nature gustu
 salis oritur in primo decano
 vt persis visum est medietas mi
 noris vrsae cum qua forma per
 fecta romana lingua satirus ru
 ptis panniculis inuolutus ppin
 quus aslon musici tympanu per
 cutiens simul lamina ferri cui
 caput eneum cum de tribus pu
 ellis prima virginib⁹ postq³ ca
 put scarabonis & cauda aspidis
 emēbrata est. Juxta indos vir
 adolescens clare forme pānis
 ornatis vestitus facie ac digitis
 aliquantulus tortis corpore ex
 equo & elephante composito pe

dibus fructuū generibus arborūq³ frondibus circumpensus cuius māfio
 in agro quo scandāū nascit^r Post grecos facies calixto cum vtroq³ gemi
 noz capite & manu deinde canis minor reliquum maioris atq³ puppis ar
 gos cum remorum dñis. ¶ In secundo cancri decano iuxta persas puella
 facunda tribus virginib⁹ quoddāq³ nubi simili post hec anterior medietas
 canis cum dimidio auriū asini septentrionalis mediū scarabonis mediūq³
 zembrarū. Juxta indos puella placidi visus capite coronaz ex cedro atq³
 mirto rubeo manu virgam lignēā gestans altis vocibus de amore suo pu
 tandi & canendi laudisq³ deoz in templo clamitans Post grecos caput ca
 lixto cum posteriori cancri forcipe atq³ sine puppis argos. ¶ In tercio de
 cano cancri iuxta persas puella tertia de tribus virginibus secum deferēs
 nunc accedens non recedens: canisq³ posterior medietas cuz secunda me
 dietate auriū asini pariter & secundus asinus australis deinde finis stara
 bonis atq³ caput zembrarū. Juxta indos v^r pedem habens tartuce pe
 dem similem corrigiole seu q³ arabes tiniam lini dicunt colore tinctū supra
 cuius corpus anguis extensus ipse aurifrigijs ornatus cogitans nauigio
 pontum puolare auri negotio & argenti. Unde muliebria sumat ornamen
 ta. Post grecos occiput vrsae maioris cum manu dextra & pede tum caput
 asine quem colubrem dicimus velum nauis & deinceps.

Leo natura igneus colericus
 oritur in primo eius decano ut p/
 se scribunt cauda canis arcu ia
 cientis forma leonis dimidia
 navis cum remo et nauculo ca
 put idree caput equi caput asi
 ni. Juxta indos arbores expan
 se radicis ramis canem furionem
 et aucamina ferens pariter et vir
 obscenis pannis indutus pariter
 lugere parans cum quo do
 minus equi in partem boree respi
 cientes vrsae simul cum quo sicce
 et sagitte caput canis resque filii ca
 ni. Post grecos collum vrsae cum

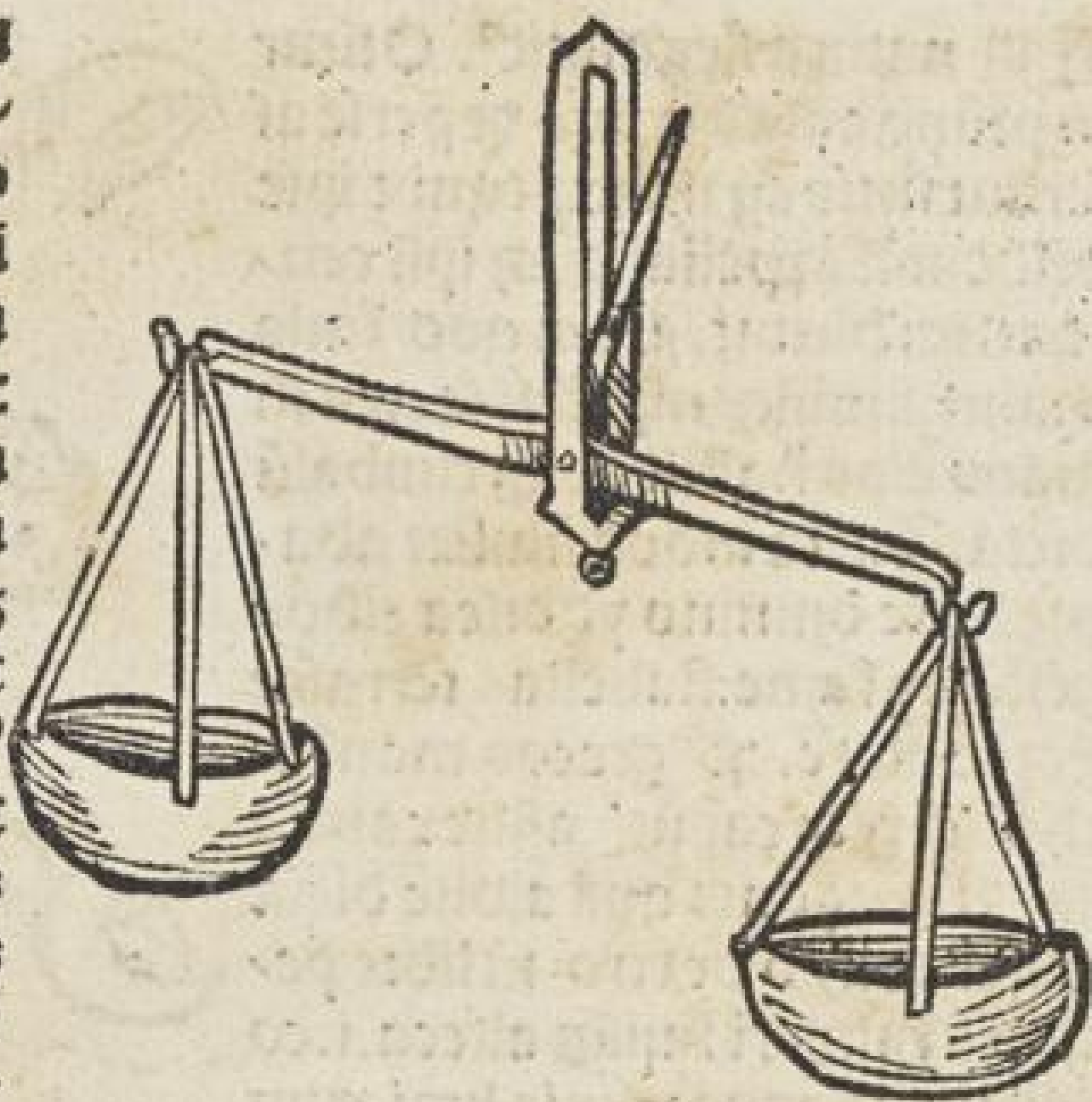

manu sinistra rictus leonis cum
 manu collum asinae mediumque navis. **I**n secundo leonis decano iuxta per
 sas idolum eleuata manu alta voce clamitans cum quo timpana saltoria
 decu primo pariter et cantilene multimode tamen plenus bacho senex cum
 cratere et vitrea simulque deturbie decornibus campoli: deinde anathais et
 haraiben ac cauda porrigentis manum. Secundaque medietatis navis cer
 nis ydre medium equi medium asini. **J**uxta indos uir acuto naso capi
 te coronam ex albo mirto arcum latronibus imitantem gestans callidus atrox
 feritate leoni similis: sindone leonum caloribus indutus. Post grecos hume
 ri maioris arctos cum manu dextra cum vi leonis et harmus medium colu
 bri cum argos proza. **I**n tercio leonis decano iuxta persas adolescens
 cui nomen seclos nimum flagello agens plaustrum ducens desuper homi
 nem sedentem sequitur paruulus manu sinistra taurum et vaccam trahens
 tum coruus medium ydre posterius asini posterius equi. Juxta indos vir
 forma ethiopi simul turpis obscenus multe pene grauis anxie ore carnem
 et pomum manu vrsae tenens. Post grecos pectus maioris vrsae medium
 leonis parsque colubri.

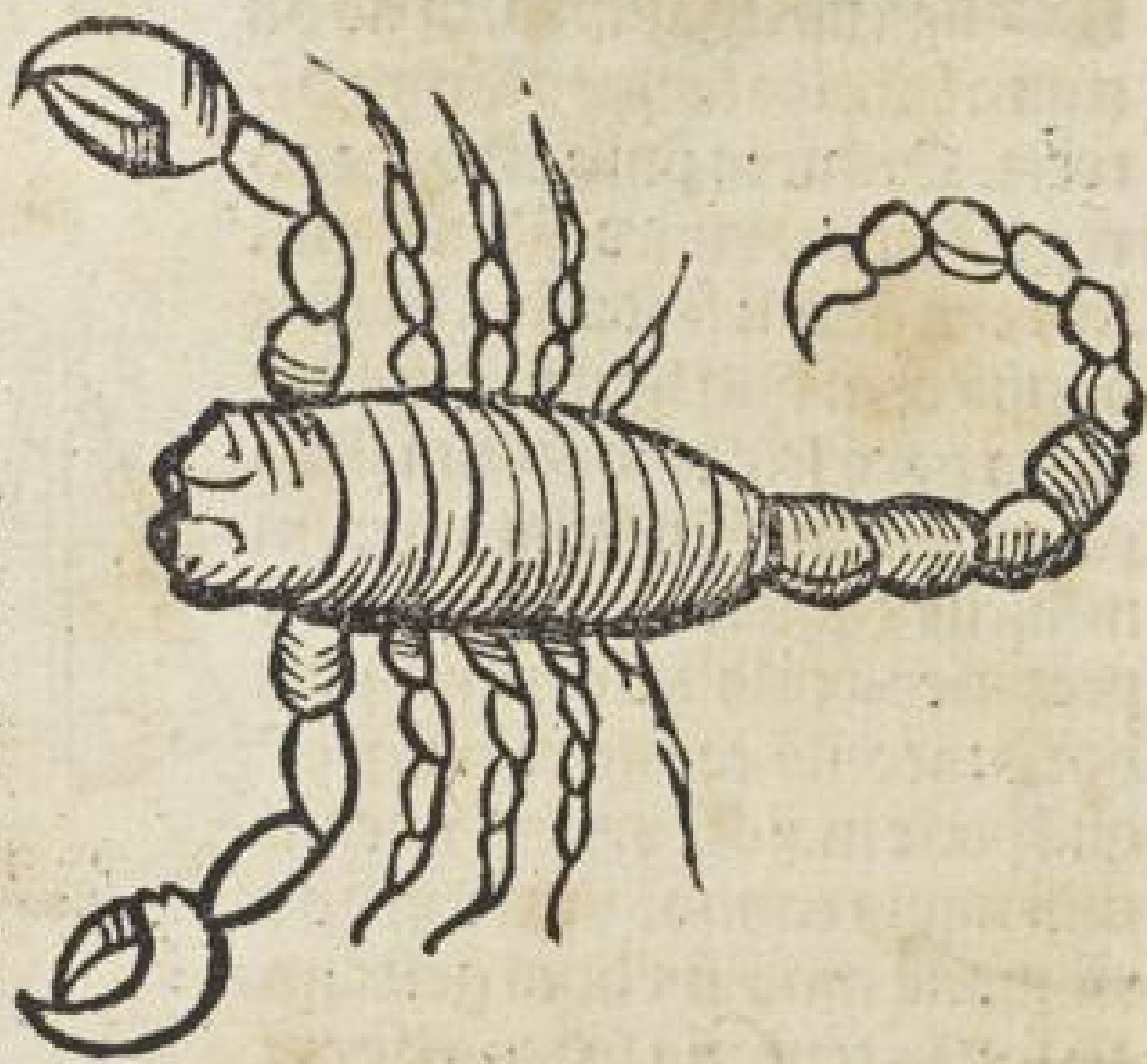
Uirgo signum fertile biparti-
 tum triforme. Oritur in primo
 ei⁹ decano ut perse caldei z egyptij
 omniūq; duorum hermes z
 ascalius. A primeua etate do-
 cent puella cui persicuz nomen
 secdeidos de darzama arabice
 interpretatū ad re. nedesa. i. vir-
 go munda puella dico virgo i-
 maculata: corpore decora: vul-
 tu venusta habitu modesta: cri-
 ne prolixo manu geminas ari-
 stas tenens supra soliu auleatū
 residēs: puerum nutriens ac iu-
 re pascens in loco cui nomē he-
 brea puerū dico a quibusdā na-
 tionibus nominatū ihesū significantibus eiza quez nos grece xpm dicim⁹
 orit cum ea virgine ut eidem solio insidens nec attingens pariter z stella
 ariste que finis est serpentis secundi deinde caput cerui caputq; leonis Ju-
 xta indos puella virgo sindone ac pannis antiquis induta in manu ei⁹ fa-
 cies vtijro manuq; deprehēsa stans in medio formose mirte volēs ad do-
 mos parentum z amicorum ire vestimenta questū z monilia: post grecos
 cuspis caude draconis cauda vise cōpede clunis leonis pedes z cauda cū
 cratere ad caput colubri parsq; colubri. ¶ In. 2. v. d. iuxta persas musicus
 timpanū percutiens pariter z calamo canēs postq; homo comete dñs cū
 dimidio forme persica lingua albeze romana feton dicte est aut homo cui
 caput tauri in manu eius dimidius homo nudus post hoc dimidiū fossio-
 riū ligneū cuius caput ferreuz z cauda idre dimidiū corui dimidiū leonis.
 ¶ Juxta indos vir niger hirsutus triplici panno indutus corio serico lin-
 theo rubeo incaustū manu ferens sumptus z questus cōputare intendens
 post grecos ps caude draconis clunis vise maioris finis oblonge quā ad-
 de vba dicunt caput virginis z humerus sinister caput corui cum rostro z
 aliū caudaq; centauri. ¶ In. 3. v. d. iuxta persas secunda medietas mino-
 tauri albeze: secundaq; medietas hominis nudi. Secundaq; medietas
 fossorij cauda corui cauda leonis simul z arista atq; duo thauri cum dimi-
 dia clune pastoris Juxta indos mulier muta casta cādida magnanimis
 lintheo tincta loco nondū exsiccato vestita sollicita orandi causa tēpla visi-
 tare maioris reliquūq; ad beba. Cū virginis humerus dextra cū parte pe-
 ctoris corui spina clunis centauri cum coxa.

Cognitam tpatum ortu addu-
ctum: bicolor forme: stature di-
recte. Quitur in pmo ei? decano
vt pse ferunt. vir iracundus in fini-
stra eius manu statera: in dextra
agnus cum quo libri inscripti: ac
tercia pars scie ei? quorum noia
carathimeme In semita eorum
musicus equu sedens timpanuz
percutiens calamo canens: post
hoc draconis caput primuq; ei?
qua perse maiore vsam vocant
cum nauis canna. Juxta indos
vir manu modiu z libra gestans
ad for in tentoria sedens docte
intendēs menti appedere z mer-

cari. Post grecos medium caude maioris vrsē: mediūq; alui virginis cum
manu sinistra qua aristas gerit cauda cornu parsq; caude colubri australis
z asine dextram: humerus centauri parsq; pegasi. **C**In scdo libze decano
Juxta persas vir agitarius cui persicu nomen bredemis cum quo plaustru
in quo vir manu flagellum tenens z canistrum rubeum: alterius viri secum
cum ostra mantice erumene colorate: tñ q; plures farmarij atq; confectina
riorum: post hoc vir lectice insidens circa ipsum socij: deinde pusillus me-
diūq; nauis pars anterior centauri medie nauis mediūq; draconis cū
medio maioris vrsē simul cum aqua fonte. Juxta indos vir forme vultur?
aukamie sitibund? manu debilis per aera volitare volens cupiendo vxore
z prolem. Post grecos pars caude draconis: finis caude vrsē maioris cum
crure sinistro sedis virgineo atq; equus centauri: cum humero et pectore.
CIn tercio libze decano. Juxta persas posteri? draconis cū puppe nauis
ac sine centauri vrsēq; maioris: deinde cerebrum capitis: herme semotum
a capite: deinde vir nudus arbedi nomine cubito suffultus manū sinistram
supra caput habens dextra ccedens tñ cornua arbedi supra capita duorū
hoim quorum capita geminis cornibus onerata perplexis inuicem quorū
nomen estuarius: post has res quedam noie celū. Juxta indos vir equini
vultus manticis honoratur manu arcū gestans z sagittas vna iam sagitta
imposita inter virgulta stans intentione venandi solus rerum euentus con-
siderans. Post grecos pars caude draconis manus archadis cū brachio
genu dextro: finisq; habenarum virginisq; compede cetauri quoq; manus
sinistra cum pede lupi.

Cum natura flegmatica. Oritur
 in primo eius decano ut perse as-
 ferunt finis eque masculi qui et ipse
 brydemiff appellatur quez ipsi cen-
 taurum dicunt. Cum quo finis
 thauri: simulque nigellus iactor in
 manu eius hastile: resque cimbali
 dicta. Juxta indos mulier ada-
 pte stante omnino ydonea cibos
 gestiens fame: stabbellas terrasque
 pambulare. Post grecos man-
 archadis postque caput asine cauda
 caput gorgonis quam aloue dicunt
 cum brachio dextro tum libere pe-
 ctus et humeri finisque alfeca. i. co-
 rona adriagnes finis lupi cum

cauda: caudaque centauri. **C**um scbo m decano. Juxta persas vir nudus cui
 nomen affalius mediumque masculi cum medio thauri. Juxta indos puella
 erul vultu placido nuda sine veste et pecunia pede copedi astricto: pelago
 fluctuans et tanquam littora captans. Post grecos lacertus vrsae minoris cum
 parte caude draconis: atque hastile gorgonis cum corona septentrionali cum
 crura libere et pede cum tela scorpionis dorsumque lupi. **C**um tercio m dec.
 Juxta persas pars anterior ingentis equi masculi cauda super tergum reuoluta
 parsque anterior thauri cum parte canis testis adoperiti: quoniam trahentes
 habenas dicunt in manu eius gemini angues. Juxta indos canis furiosus
 siluestris ingens setis albicantibus generaque venationum sandaletum ha-
 bitantia respectu mutuo singula abinvicem diffugentia. Post grecos pectus
 minoris arcus finisque draconis: tum euganeseos humerus et brachium dex-
 trum cum septentarij brachio dextro venter scorpionis: laterumque nodus:
 postremo caput thuribuli igniferi.

¶ bicorporum medio intercepto:
 Dicitur in primo decano ut p[er] se
 visum est. Forma viri ornati nudi
 capite diminuti acclamantis na
 vem supra cuius caput coru[m] ro
 stro p[ro]pe navis contiguo: deinde
 corpus canis testa adoperti de
 lecti est caput ad caudam. Juxta
 indos centaurus a femore sursum
 homo nudus: deiceps equus in
 manu eius arcus et spicula iam
 arcui imposita cum valido clamo
 re tendens ad locum cum rama
 spoliandi causa proprijs vsib[us].
 Post grecos cervis minoris v[er]se
 cum parte draconis clunis alcide

cum parte dorsi caput etiam ac pars corporis agnos genentis humerus dex
 tra clunis cum clune et pede sinistro: tum acule[us] scorpij corpusq[ue] thuribuli.
¶ In scdo decano. Juxta persas cerarasius perse[us] sinistra manu catus
 fauces obtundens dextra capricorni cornua p[re]mens pede dextro: sero cani
 resistens in canis capite lepor[is]: caputq[ue] leonis pariter et dimidium corpus
 naute dimidiu[m]q[ue] navis cum dimidio delphine medioq[ue] astrocome. Juxta
 indos mulier camelum sedens pilosa panis induta cum karcam id est veste
 pilea inter manus eius cistella redimicula continens. Post grecos pect[us]
 v[er]se minoris cum parte draconis et genu alcide: tum vultures duo: tum angni
 tenentis caput cum humero et manu sinistra parsq[ue] anguis finisq[ue] nonarci
 cum parte qua manus sagittam tenet atq[ue] ferro sagitte: ac pars feri austral[is]
¶ In tercio decano. Juxta persas canis in cuius ore manus pia casij fi
 nisq[ue] feri canis cum lepore atq[ue] cetero leonis corpore nauteq[ue] reliquo: scda
 medietas navis et delphini cum cauda astroconis tum dimidium arctos
 al e et v[er]se maioris plaustrum navis: tum draco et serpens inuicem perplexi
 Juxta indos vir aurei coloris pilea tunica atq[ue] arboris cortice amictus: in
 manu eius duo torques lignei ipse punicee lectice infidens. Post grecos
 corpus minoris v[er]se cum parte draconis: pars etiam oloris qui et vultur ca
 dens: parsq[ue] caude serpentis caput sagittarij humerus cum pede anterior[um]
 ac parte ferti australis.

Conforma rotundus imperfectus
 nature duplici. Oritur in primo
 eius decano ut persarum opinio.
 Secunda medietas vrsae maioris
 pariter et mulier aquatica quam
 bedas dicunt cum capite piscis
 ingentis: primumque fontis aque
 nociue: primumque fere dolore cor-
 pore suine capite canis quae pse-
 sar vocant. Juxta indos vir ni-
 ger hirsutus atrox corpore sus
 siluestri dentibus ad trabis men-
 suram longis ut spina acutis cum
 eo ligamina bouum et iumentorum
 rethibus piscari parans. Post gre-

draconis cum ceruice finisque cigni quae et azelfage. i. tarcuta cum fine galline:
 et alarum parte: pars quoque addita menti arctophilacis pastoris atque eius equi
In secundo decano **J**uxta persas mulier quae ipsi albrahe romani ieu-
 dicunt lectica residens cum qua arbor vitis medium piscis ingentis cum me-
 dio fonte nociuo medioque feta dolirosa: postremo dimidium plastrum. Juxta
 indos mulier nigris pannis ac sindone amicta habens de pecunia igne ex-
 cocta: ferro laborata cum ea muscule et simie. Post grecos postremum vrsae
 minoris pars cauda draconis medio et tigua cum parte corporis qua peccat
 sequetur. Tum ala galline cum collo et rostro tum telum tum corpus aquile
 tum capricorni cornua cum fine sagittarij. **I**n tercio decano. Juxta
 persas cauda piscis cui postremo fontis noxij postremoque fere dolose ac scabra
 medietate plastrum: tum dimidium rei monstruose subhani qua mastar dicunt
 equabilis statere sine capite quod manu defert. Juxta indos mulier visu pla-
 cida oculis nigris manus tenues habens opere laborans multiplici confi-
 cere sibi colores ornatos ex ferro. Post grecos clunis vrsae minoris cum sinu
 draconis: tum pes galline dexter cum ala sinistra. Delphinus etiam et bra-
 chia aquarij mediumque capricorni cum cauda piscis.

Cæterus aereus aquosus. Dicitur in
 pmo eius decano vt p̄fax tradit
 doctrina abudius arabice an-
 nameruz id est pantha caputq̄
 trahentis equum cui nomen do-
 mus delos caputq̄ cētauri quē
 asmeat dicūt: sinistra manu sup̄
 caput suuz eleuata. Tū iam ales
 capite nigro pisces ex aquis ra-
 piens. Juxta indos vir forme e-
 thiopis: essēcie aukanne: tapeto
 circumdatus cum eo: vasa enea
 ad extrahendum aurum vinum
 ⁊ aquā. Post grecos cauda mi-
 noris vrse cum qua pes et man⁹
 dextera cephei: pes galline fini-

ster finisq̄ ale sinistre: caput equi p̄mi caput aquarij cum humero dextro
 clunis capricorni cauda: postremum piscis australis. ¶ In secundo de.
 Juxta persas medium corpus trahentis equum: sinistra arcum apprehen-
 dens: dextra suem siluestre quem ⁊ pede impellit: in cuius ore colubri: me-
 dium centauri cum ala mergi capite nigri simul ⁊ draco. Juxta indos vir
 vultus ac forme ethiopis equo simul manu arcum ⁊ spiculā gestās pariter
 ⁊ pixides margaritis plenas gēmasq̄ preciosas: iacincto smaragdo atq̄ id
 genus. Post grecos mediū vrse minoris cū coxa ⁊ cluna cephei humeroq̄
 dextro: deinde arcus secundus atq̄ ansa vrne in manu aquarij cum clune
 medioq̄ corpore piscis austral. ¶ In tercio de decano Juxta persas alit̄
 eximia que gallina est postremumq̄ trahentis equum cum postremo cen-
 tauri ac sine auis quā alaien dicunt. Juxta indos vir niger atrox dolosus
 aure pilosa capite sertum ex frondibus pomis ⁊ resina gerens in pondere
 pecunie laborās vt loco transmutet. Post grecos coxa ⁊ humerus sinister
 cephei atq̄ caput cum manu archite mentis parsq̄ vrne cum manu dextra
 ac pede sinistro aquarij atq̄ capite piscis australis.

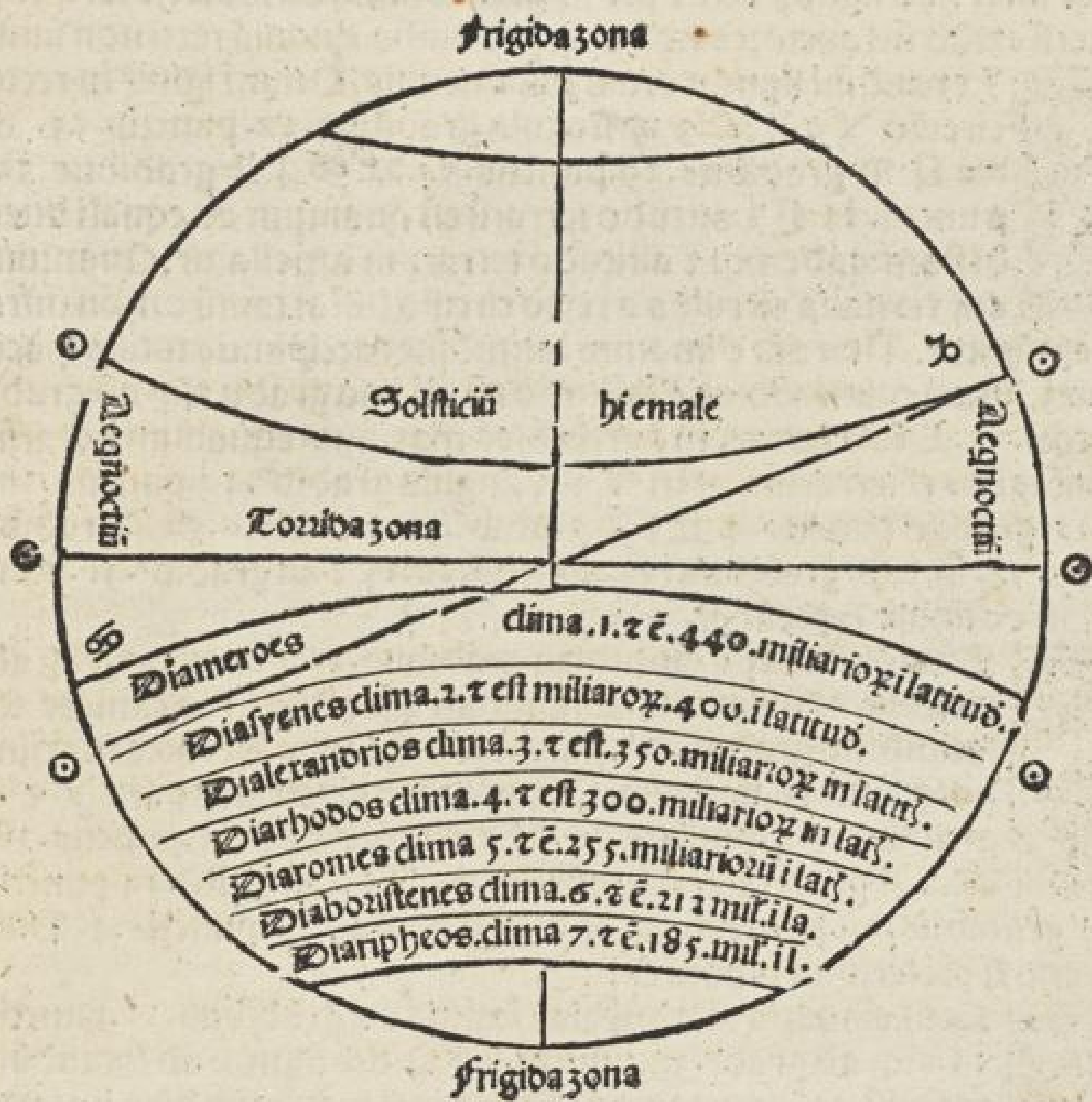
¶ X signū duplex aqueus. Quis
 in primo eius decano vt persaz
 habet auctoritas dimidiumq; e/
 quum alat? cui romanū nomen
 pegeus: idēq; equus sedos: de/
 inde caput ceruithauri quā p̄sij
 attramur dicunt: in manib⁹ eius
 gemini colubri qđ Ptholomeo
 visum est caput scorpionis cū ge/
 minis in ore colubris. Tū princi/
 pium fondionis arabice atāhaz
 id est cocodrilli quem alij amne
 alij viam perustā dicunt. Juxta
 indos vir ornate vestitus domū
 tendens ignem tenaci ferrea cō/
 ponens manu tres pisces ante se

ponēdo. Post grecos postremum v̄rse minoris cū brachio sinistro cephei
 ac venter equi scđi cum principio piscis primi z pte vrne. **¶** In scđo X dec.
 Juxta persas medium ceruotauri in cuius manibus angues. Nam pisces
 egiptio quem ptholomeus audit medium scorpionis angui ferri: visum
 deinde medius cocodrilli sine amnis aut vie peruste. Juxta indos mulier
 vultu venusta corpore candida mari nauigans pectori puppi astricto: cum
 ea cognati eius z noti ipsa portam desiderās. Post grecos crus cephei cū
 pede pesq; ipsius solii: manus andromade: caput castapie postremuz equi
 scđi cum postremo piscē primi ac cauda ceti. **¶** In tercio X decano. Juxta
 p̄sas postremū thaurocerui agni tenentis prout sicheus estimat scorpionis
 colubri feri. Tum finis cocodrilli: tum amnis aut via perusta: tū vniuersus
 sorbidul⁹: tum posteriora ante oculos eius inter man⁹ suas residās. Juxta
 indos vir porrectis pedibus cum quo masculū pregnans in vtero ethiopē
 habens in rupe stantez vociferantē primeui predonū z ignis. Post grecos
 posteri⁹ solij pectus andromade elecilē tereballē pars filii linei cū fine ceti.

E sunt diuersarum nationum inuentiōes celestium formarū
 per omnem circulum supra terre faciem orientium quarum
 quedā sunt comenta que per vniuersum mōm virtus intimo
 nature intellectu cum longeva speculatione. Plurimuz vero
 diuinis celestiu virtutū siue humano generi familiarium siue
 humane necessitati deditorū quasi faticinijs quibusdam in/
 notuit qđ gens persica atq; indica figmenta primuz edidit qđ indies qui ad
 interiores siderum efficaciam penetrent visu facile est. Nam qđ ptholome⁹
 z greci describunt spere consideratio vt primum ordinauit ita nunc per di/

nerfos codices facile corrigit. Huiusmodi namq[ue] formas cum per se primū
 in orbe significationes animaduerti sunt sapientie fonte in vtranq[ue] partem
 deriuato: illinc indi superno ingenio arrepti altius conscendunt: hinc greci
 post egiptios infra in siderea regione subsistentes discreta stellarum inter-
 ualla fabulis suis adaptauerunt. Quapropter harum quide[us] ad sidereos
 mot[us] metiendos illarū ad sidereas vires accipiendas cognitio necessaria.

Quoniam deformis que per signoz decanos oriuntur expe-
 ditum est. Nunc ipsoz etiā signoz ortus per diuersas terraz
 partes metiri cōsequens est. Quis enim omnia signa equalis
 dimensionis sint non tantuz equos omni per terre connexa
 circuli obliquitas ortus patitur. Hui[us] ortus igitur octo sunt
 principales inequalitates videlicet recti sub linea egnociali

ad climata septē. Zone habitabilis duo sunt circuli qui signiferum orbem inter secantes signoz ortus in equali quantitate metiuntur. Quorum alter orizon a quo signa in superius emisperiū emergunt atq; inferius occūbunt. Alter vero meridianus qui celi terreq; cardines equali distantia signato. Signozū itaq; 12. in recto circulo per vtrūq; transitus id quaternis eandē ortus quantitatē seruantib⁹. Nam per climata bina quidē eadez q̄ntitate oriuntur. Transitus enim per meridianū oīm idem qui recti circuli. Inter sunt igitur inter hos signoz ortus per singula climata dimidie hore. quoz cum diuersi extiterint auctores nos ceteris omissis quoniā recti non sunt.

Alexandini signoz ortus disponemus. Oriunt igitur in recto circulo Υ et χ : \sphericalangle et η singula gradibus. 27. punctis. 53. δ et ζ gradibus. 29. punctis. 54. Π et θ gradibus. 32. punctis. 13. **C**latitudo terrarū est quantum ab equali linea distant: eademq; et altitudo terrarum appellatur. Quantum enī vernalis circulus a recto circulo distat tantū orizon infra polum deprimatur. Nos autē climatum latitudinez accipimus totius spacij quantitatez. Itaq; primi climatis latitudo est ab vno gradu vsq; ad grad⁹ 20. punctoz. 27. Lius terrarum partis dies maximus equalium horarū. 13. Oriunt igitur ei terrarum parti Υ et χ singula gradib⁹. 24. punctis. 20. δ et ζ . 27. gradib⁹ punctis. 4. Π et θ gradib⁹. 31. punctis. 6. θ et ϕ gradib⁹ 33. punctis. 17. η et μ gradibus. 32. punctis. 20. η et \sphericalangle gradib⁹. 31. punctis. 20. Huic climati θ presidet.

Secundi climatis latitudo a gradibus. 20. punctis. 27. vsq; ad gradus. 27. pūcta. 12. Signozum autē ortus in eo climate ad latitudinē graduū. 23. punctoz. 56. Lius loci dies maxim⁹ horarum. 13. ac semis. Oriunt igitur ei terraruz parti Υ et χ gradibus. 22. punctis. 37. δ et ζ gradibus. 25. punctis. 38. Π et θ gradibus. 30. punctis. 30. θ et ϕ gradib⁹. 34. punctis. 2. η et μ gradibus. 34. punctis. 10. η et \sphericalangle gradibus. 22. punctis. 3. Huic climati perse θ preferunt: romani \odot .

Tercij climatis alexandrias latitudo a gradibus. 27. punctis. 12. vsq; ad grad⁹. 33. puncta. 49. Ortus signoz ad latitudinē graduū. 30. punctoz. 22. Lius loci maximus dies horaruz. 14. Oriuntur ei loco Υ et χ gradibus. 20. punctis. 54. δ et ζ gradibus. 24. punctis. 12. Π et θ gradibus. 29. punctis. 55. θ et ϕ gradibus. 34. et punctis. 37. η et μ gradibus. 35. punctis. 36. η et \sphericalangle gradibus. 34. punctis. 47. Hoc clima perse θ assignarunt romani ϕ .

Quarti climatis latitudo a gradibus .33. punctis .49. vsq; ad gradus .38. punctis .46. Ortus signorum ad latitudines graduum .36. punctis .6. Cuius dies maximus horarum .14. ac semis. Oriuntur illic aries et pisces gradibus .19. punctis .12. Taurus et aquarius gradibus .22. punctis .46. Gemini et capricornus gradibus .29. punctis .17. Cancer et sagittarius gradibus .35. punctis .54. Leo et scorpius gradibus .37. punctis .3. Virgo et libra gradibus .36. punctis .27. Hoc clima iuxta persas solis est: iuxta romanos iouis.

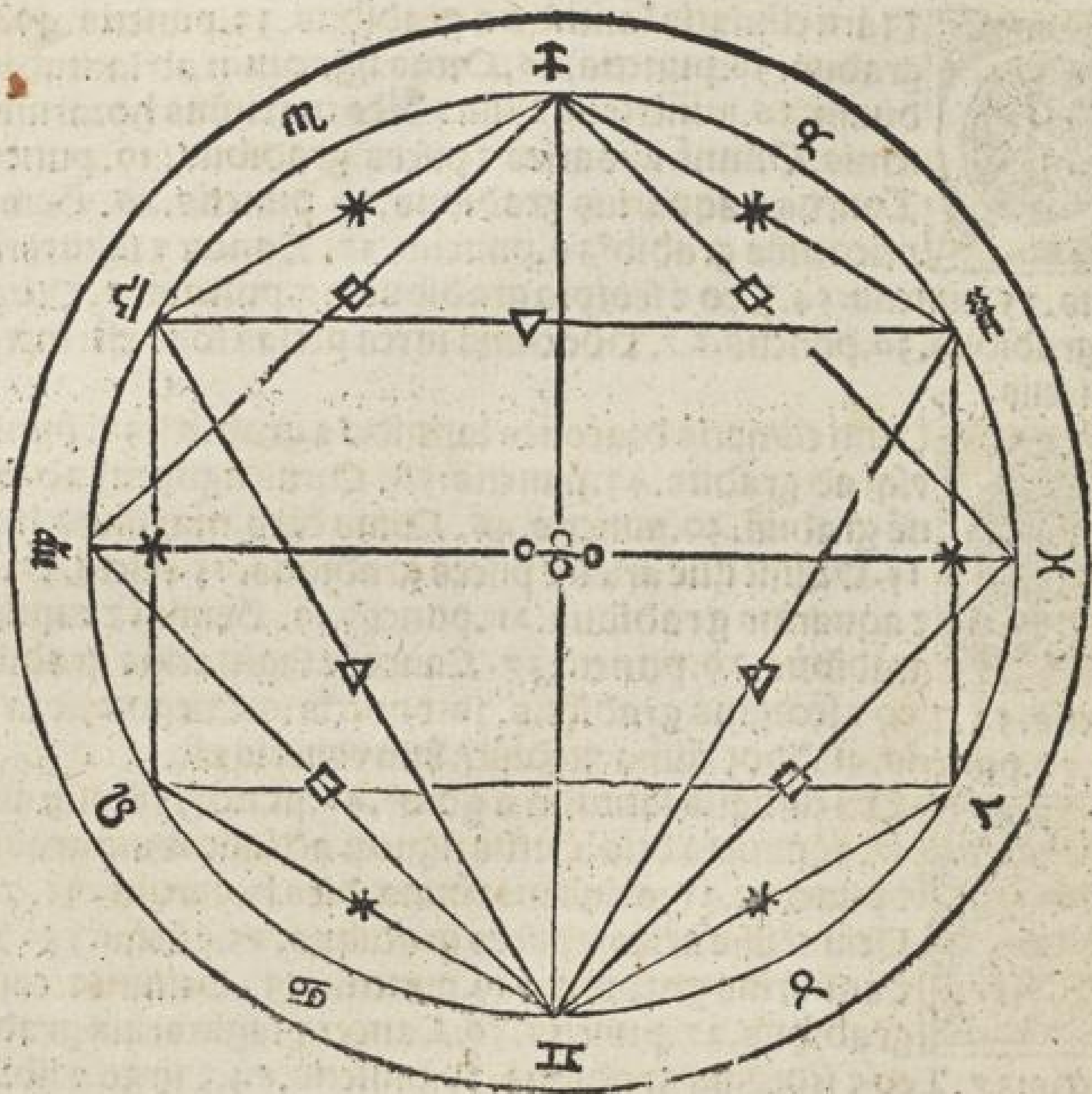
Quinti climatis dracones latitudo a gradibus .38. punctis .46 vsq; ad gradus .42. punctis .58. Ortus signorum ad latitudinem graduum .40. punctis .46. Cuius dies maximus horarum .15. Oriuntur illic aries et pisces gradibus .15. puncta .32. Taurus et aquarius gradibus .21. punctis .19. Gemini et capricornus gradibus .29. punctis .37. Cancer et sagittarius gradibus .35 punctis .53. Leo et scorpius gradibus .38. punctis .6. Virgo et libra gradibus .37. punctis .41. Hoc clima utroque sidera veneris est.

Sexti climatis latitudo a gradibus .42. punctis .58. vsq; ad gradus .47. ac puncta duo. Ortus signorum ad latitudinem gradibus .45. et punctis .21. cuius maximus dies horarum .15. et semis. Oriuntur illic aries et pisces gradibus .15. punctis .55. Taurus et aquarius gradibus .19. punctis .53. Gemini et capricornus gradibus .27. punctis .56. Cancer et sagittarius gradibus .36. punctis .37. Leo et scorpius gradibus .39. punctis .54. Virgo et libra gradibus .39. punctis .45. Huius climatis diem perse mercurium putant: romani vero lunam estimant.

Septimi climatis latitudo a gradibus .47. punctis duobus vsq; ad gradus .63. Ortus aut signorum in eodem climate ad latitudinem graduum .48. punctis .32. Cuius terrarum partis maximus horarum dies .16. Oriuntur igitur ei terrarum parti aries et pisces gradibus .14. punctis .33. Taurus et aquarius gradibus .18. punctis .41. Gemini et capricornus gradibus .27. punctis .18. Cancer et sagittarius gradibus .37. punctis .15. Leo et scorpius gradibus .41. punctis .6. Virgo et libra gradibus .41. punctis .6. Climatis huius diem perse lunam memorant: romani martem.

Nis habitis nunc per omnē signoz circulus respectus metir
 conuenit. Signoz quippe respectus vel geometrica sectione
 vel numerali graduū pportione adinuicē respōdent. Secāt
 autē geometrica sectione circulū corde vʒ equales quidā pro
 portionales qualis est numeroꝝ pportio multiplex ⁊ suppar
 ticularis armonicis nexibus cōgrua huiusmodi ergo conso
 na pportionabilitate astrologi graduū respect⁹ met: unī. Idq; triplici mo
 deramine. Primo quidē vt graduū numerus circuli summā innueret. Se
 cundo vt graduū numerus signoz conficiat numerū totū circulū metientē
 Tercio vt graduū numerus cordā arcus metiat totū circulū metientis su
 pra quā figura quelibet circulo contenta laterū ⁊ anguloꝝ fit equaliuz ipsi

circulo pportionalis. ¶ Septē sunt igit̄ huiusmodi signoz respectus oppo-
sitiō trigoni duo. Tetragoni duo: exagoni duo. Oppositiō est p̄ diametrū
circuli. Trigonus trientē circulū refecat. Tetragonus quadrantē: exagonus
sexantem. In quibus omnibus triplex illud moderameu inuenitur. Nam
oppositiōnis gradus 180. circulū bis numerat. Item signozum numerus
complet qui bis sumptus. 12. efficit. Idemq; et circulum per mediū secāt
vt vtrinq; supra diametron figure semilitis contente equalit̄ adinuicem
sint et laterum et angulorum. Trigonalis corde arcus graduū. 120. circulo
subriptus est. Idem et signozum quatuor que ter accepta. 12. complet supra
corda trigonus equilaterus et equi angulus circulo contentus. Tetra-
gonici lateris portiōi graduū. 90. circulo quadruplus est. Eadē signozum
trium quaternumeratum qui in se ductū tetragonū reddit circulo conten-
tū. Exagonice corde arcus graduū. 60. sexies acceptus circulū metit̄. Idē
signozum duum his sexies. 12. faciūt supra cordam. Exagonus circulo cō-
tentus equi angulus et equilaterus. Omnis igit̄ circulus ipse multiplex est
ip̄i. n. arcus et corde inter sese partim multiplicium partim super particula-
rium pportionabilitatē obseruant ut. 180. se equaliter. 120. duplus. 90.
triplus. 60. atq; adhuc modum angulis suis supra centrum siue supra cir-
cumferentiū est duplum trigonalis obtusum exagonalis acutum basium
suarum que eiusdem circuli corde sunt pportionabilitatē seruātes. Mu-
sici vero dimidium et trientem maiores numeros appellant eo q̄ duplam
et sesquialteram pportionez reddant moderatissimas diapason et diapen-
te consonātiās. Hac igit̄ de causa circulus primo per mediū secari debuit
q̄ nihil alteri medietati conuenit q̄ alteri non conueniat cuius medietas
tetragonum reddit. Triens exagonū qui duplicatus trigonū circulum vi-
delicet trientēz conficit ad medietatis pportionē p̄ter hos. Alij huius-
modi sectionum circuli rationes ex ipsa stellarū habitudine mutuātur as-
serentes ideo per diametrum sectum quoniam in oppositiōe solis stella-
rum lumen est adeo quidem vt luna eosq; ad oppositiōnez lumine crescat
hec plena deinde decrescat. Tetragonum autem ex eo comentati sunt q̄
stella queq; quociens a sede sua nonagenis gradibus distat motu variat̄.
Trigonum autem ex duabus stellis superioribus que quociens a sole cir-
ca. 120. gradus distāt motu inter directū atq; retrogradū mutant̄. Exago-
nū aut̄ latus dimidium diametros erat quantum veneris domicilia a lu-
minū domicilijs distant his igitur de causis huiusmodi sectionibus circu-
lum partimur vt quocūq; gradu oriēte quicūq; alius ī qualibet eius linea
fuerit in eius sic respectu ip̄i pportionabilis vt oriente primo arietis

gradu in exagone eius est primus geminorum: in tetragono primus cancri: in trigono primus leonis: primus libere oppositus sicq; in parte altera in horum oppositione. Sicq; ergo hec signa mutuo ferunt. Nam cetera aduersa dicunt. Quonia ergo in oppositione quide contrarietas est. Tetragonus vero dimidia oppositio hec duo in partem inimicam recesserunt. Trigonus autem quia semper in eiusdem nature signu incidit. Exagonus vero dimidij trigoni hec duo partim amice concesserunt his obuiantes quida; obiciunt. Si circulus in eos numeros secat qui ipsis numerant cu z quincuns z occus atq; decuns z deinceps de eode circulo no secant. Quibus ita facile respondemus quonia nulli preter ea que diximus triplex moderamen couenit. Quapropter ceteris repudiatis hec obtinuerunt.

Capitulum quartum de signis amicis.

De hunc modum sectionibus circuli perductis inter eas signorum suorum habitudines quasdam ppendimus ut sunt alia quidem amica: alia vero inimica. Tum alia directe orientia alia indirecte. Quod genus nihilominus aliquid consequi solet. Ac pluraq; huiusmodi amica sunt que sese inuicem trigono aut exagone respiciunt. Quorum ea discretio quod exagonus quide affectione quadam fauet. Trigonus vero cum summo studio succedit. Inimica sunt que sese oppositione aut tetragono respiciunt. Atq; horum ea dicitur quod tetragonus tanquam inuidia quadam detrahit oppositio vero odio grauissimo ledit. Directe orientia dicunt que in rectu extenta oriuntur: suntq; a principio cancri usq; ad finem sagittarij Oblique orientia dicunt que torte recurua oriuntur suntq; recurua capricorni usq; ad finem geminorum. unde illa quide plus .30. gradibus z plus horis duabus hec minus oriuntur. His accidit quod ea que oblique oriuntur obediunt quodammodo proportionalibus sibi directe orientibus dumtaxat amico respectu fruuntur ut gemini libere z leoni. thaurus cancro z virgini ac deinceps in hunc modum.

De signis natura congruis atq; distantia virtute z via:

Deinde suntq; alie que signorum cognationes trinario distincte. Prima quide est equa signorum utriusq; a medio celi circulo quem circulum signorum dicunt distantia. Pariterq; ortus equalitas ut alter utriusq; finis alterius principio mediumq; medio equaliter oriat qualis est arietis cognatio cum piscibus thauri cum aquario sicq; per ordinem a punctis equinoctialibus. Secunda est pars binorum virtutum que per se alimuratur. Ea vero sunt quorum iter alterutrius finis alterius principio mediumq; medio equales. Qualis est cognatio geminorum cum cancro thauri cum leone

sicq; per ordinē a punctis solsticialib⁹. Tercia est signoz cū eodē dñō socie-
tas qualis est arietis z scorpionis tauri z libze cancri z leonis atq; in hunc
modum.

De signis oppositione z exagono cōuenientib⁹ tetragono.

Fhis accidit vt licet interdū ortus occasione quadam oppo-
nant quedā i exagonū incidāt que nequaquā sese respiciūt nec
tñ hec oppositio noceat z hic exagon⁹ pfit. Circa huiusmodi
oppositionē sunt ex prima cognatione: gemini: capricorn⁹: cā-
cer z sagittarius. Ex scda aries z virgo: libra z pisces. Ex ter-
cia aries z scorpi⁹. taurus z libra. Circa huiusmodi exagonū
sunt ex p^rima cognatione aries z pisces: virgo z libra. Ex secunda gemini
z cancer: capricorn⁹ z sagittari⁹. Ex tertia capricorn⁹ z ~~scorpi⁹~~ ~~taurus~~ z ~~libra~~. Hunc z
illud ab ij ciendū q; tetragonus qui in huiusmodi cognationes incidit mi-
nus noxius repit. In quo tetragono sunt ex prima cognatione taur⁹ z aq;
rius: leo z scorpi⁹. Ex secunda ~~scorpi⁹~~ z ~~taurus~~ z ~~libra~~. Ex tertia gemini z virgo z
z piscium.

De signoz annis mensibus diebus z horis.

Dinceps signoz annos menses dies horasq; ordinabimus.
Quoz numerus duobus modis reperit. Primo quidez vt p
singulos per oriētia climatū singuli anni computent per qui-
na puncta singuli menses atq; in hunc modum dies z hore.
Secūdo vt vnicuiq; signoz minores anni z menses eius dñi
annumerent. Dies aut z hore duob⁹ modis reperiunt. Pri-
mo quidē vt minores anni eius dñi per .12. multiplicent suntq; menses qui-
bus duplicatis adijciet numerus eorū dē annoz. Lota ergo sūma p. 10. di-
uisa quot colligunt dies sunt si quid minus. 10. supstes fuerit parsq; est diei
Di sunt ergo dies z hore eius signi. Secūdo modo vt minorib⁹ eius stelle
annis i n menses solutis in primis dimidiū auferat. Deinde reliquo nume-
rus eoz ūdem annoz detrahat. Residuū ergo p. 24. diuisum dies reddit.
Siquid ē min⁹ supfuerit hore sunt his itaq; modis signoz anni mēses dies
z hore inuenti p singula signa cōputant.

Aries	15	37	12	103	100	20
Taurus	8	20	100	1	16	100
Gemini	20	1	100	4	100	15
Lancer	25	62	12	5	5	100
Leo	19	67	12	3	24	100
Virgo	20	50	100	103	100	15

Libra	8	20	100	101	16	100
Scorpius	15	37	12	3	100	20
Sagittarius	12	30	100	2	12	100
Capricornus	30	65	12	5	15	100
Aquarius	30	75	100	106	6	100
Pisces	12	30	100	102	12	100

De signoz ductu super diuersas terras.

Robem terrarū geographi nostri bipartito discriminat asiam equidē ab ortu solis inter vtrūq; oceanū occidentez versus vsq; ad mediterraneū mare deducūt: hic europam z affricaz ordiētes: europam equidē inter mare mediterraneū z oceanū borealem sub occasu gaditanis insulis terminant australem sub occasu achlantis monte includunt. ¶ **A**sie partes generali diuisione. 15. numerant: india: parthia: mesopothania: syri: post hec penthapolis maior: egyptus: sores: bacteria: sithia minor: hircania: albania armenia. vtraq; capadocia: hibernia postremo minor asia. Quarū speciales diuisiones indie quidem pars orientalis ethiopia: parthie. 5. tigris: aratusia: assiria: media: perseia: mesopotamie. 3. babilonia: chaldaea: arabica: Lius partes due nabathea z saban. Sirie tres comagena fenicea. Lius partes due tiria z sindonia deinde palestina. Lius partes. 4. iudea samarea: galilea: philistina. ¶ **M**inoris asie. 10. bithinia vel migdonia: galacia: frigia: liccionia: karialidia vel meonia: panfilia: hisanria: cilicia: licia. ¶ **E**urope partes generalis diuisionis. x. scithia maior: Germania cum misia: tracia: grecia: pannonia: hystria: italia: gallia: hispania: harū subdiuisiones sithie quidē. iij. alania: dacia: gothia: germanie due almania z theutonica: tracie. 2. norica z rethica: grecie. 4. dalmacia: epiro: illiria ul' dardania anica cuius partes due boethia z polopenfis: deinde thessalia cuius partes pieria z archadia: deinde macedonia: achaia: lacedemonia: hystrie tres partes maritima z montana: in medio patria nostra carinthia. ¶ **I**talie. 4. tuscia: eruria: apulia: campania: Gallia. 3. belgiea: rethia: aquitania. ¶ **A**ffrice ptes. 7. minor libia: pitacuū ul' zengis: carthago: numidia: getulia: mauritania occidentalis ethiopia Minoris libie tres partes: firenensis: pentapolis z tripolis. Mauritanie due finsensis z tingertina. Inter has oēs circiter diuerse alie nationes sparsim per orbem mansitat: vt sunt ieciofagi: pangifi: barbari: trogodice: schlaui: wandali: scoti: britones: alieq; id gen^o diuisa per mediū loca vt insulas montana: palustria harenas. hisq; familia habitantes harum igit omniū innumere alie sub diuisiones sunt suisq; nationibus determinare ac lingue sue vocabulis discrete. Omnibus eniz his

per diuersas linguas diuersa sunt vocabula. Quapropter ex arabicis nominibus eas latinis appellationibus aptare impossibile est nisi determinatione primum cognitas. Maxime cum nec ordine aliquo sed sparsis quibusdam comentis hic demonstrat. Nec enim ut albumasar aut nullus alius nisi sparsim et nominatim tantum eas inter signorum dominia distribuit. Quapropter nos hic premisimus ut ex nominibus et situs atque loca cognoscantur ac si minus adaptare possimus studiosus quislibet et hec amplectens per discendi viam habeat.

De signis ad motum et quietem ducentibus.

Est igitur atietis de regionibus quidem per sea medea philistina de culturis vero prata pascua fabrice furtu pristina inquilines terme edifici quoque lignis tecta.

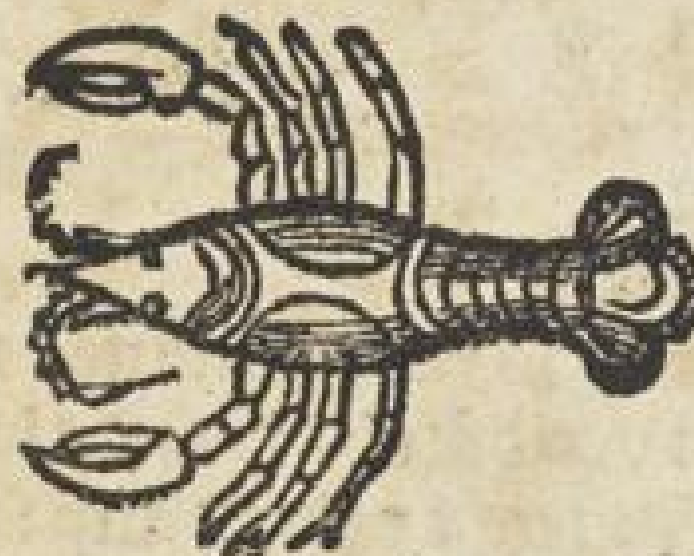

Thauri mauritania atque hemedat.

Deinde montane summarum spelunce. Post hec campi parum humecti atque ager pascuus colles hortalia nemora atque loca boum et elephantum.

Seminorum armenia maior comedia cum hiberia et albania capadocia atque ningen cum menchitia provincia ac ciuitatis barca. Deinde montes et deserta saltus quoque venationum et amphiteatra.

Cancer minor armedia atque numedia comicat autem in aracusia et sithia sicque in media atque albumasar ait beledene balac: deinde lucus stagna paludes littoza ripe virgulta.

Leonis parthi parsq; mesopotamie deinde valles cum rippis amnibus metalloꝝq; loca. Tum regia palatia atq; oppida inuicta coclee quoq; z satum cum celsis z speluncis.

¶ Virginis iudea z gallilea cum confinio eufratis atq; in sula quadam persie. Deinde omnia sata genezea texternes cantoz nūmorum et musicoꝝ mansiones.

¶ Libre roma cū grecia istria z italia. Indeꝝ vsq; ad affricam z mesim: inde z barckan keremen atq; balach demde pedes montiū culti locaq; pomifera forisce, na locaq; venationū asturcoꝝ z insidiarum.

¶ Scorpiōis assiria nobo thea tingis deinde vineta mo reta hisq; similia post hec loca fenda carceres domus planctus z luctuū cum cauernis scorpionū.

¶ Sagittarij hisplen omēsꝝq; agri allum? post hec loca eliebaelhei beida z ramraia atq; loca p̄teriti temporis plene petre boumꝝ loca z curruum.

¶ Capricorni ethiopia orientalis tingria cum media eius maris: mariaq; duo ad india z ethiopia cum orientibus italie z grecie partibus: deinde castra cū portis atq; vbi rigat cum portis aquā rigentibus z lacunis aquā recipientibus cū qua naues applicant. Tū loca canū vulpiū z ferarū z serpentū tum hospitalia pegrinoꝝ paupeꝝ z seruoꝝ postremo lares z ignitabula.

¶ Aquarij nigelloꝝ turcoꝝq; regio versus montes z alkufam: egyptus cū ethiopia occidē tali. Deinde loca influa cū fluiijs z canalib? puteis z pelago atq; sa lo loca altiliū vinee cuz cupis metretis cistis z tabernis.

¶ Piscii india z mare rubrū insule italie z grecie versus si ria cuz alexandria deinde maritima lacus z stagna cum suis littoribus atq; piscibus tum anguloꝝ habitacula cum templis pulpitis z cenobijs

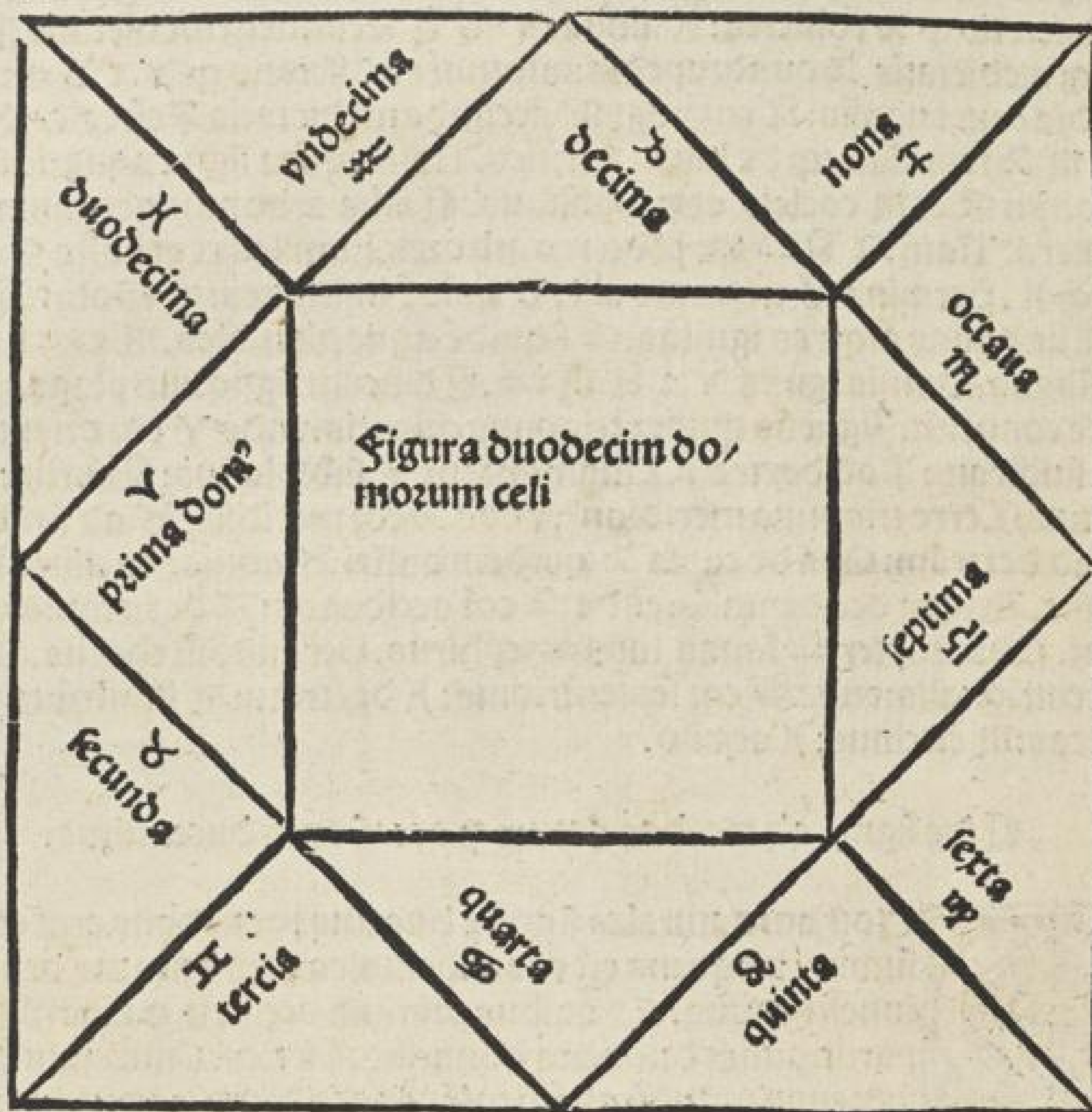
mansuetudinem et amplitudinē animi ducunt. Ea vero que conferant et
compleant γ trigonus. Itaq; signa consumptiua quotiens nascentibus in
circulo aduerse locata pariter et infortunijs impediunt prodigos et p̄fusos
pariunt: ac forsan omni fortuna et questu phibent. Que si familiariter con-
stiterint fortunatis ad vite questus impendunt: et immoderatos sumptos
castigant. Ea vero que abundantia ministrant que et loci comoditate et for-
tunatis beantur opum abundantiaz ferunt. infortunijs cum loco aduerso
corrupta opes noxe causas portendunt. Nam ea que tollunt fortunam ac
cumulant corrupta. ¶ Sunt alia que gule et luxus vicia minantur vt γ δ
 η et θ et κ . Nam ζ et ϕ modice preter hec sunt et gradus per signa stellaz
pmixtionem inuenientes que in genesia discernitur ¶ Alia mulierū formā
et habitum discriminant. ad forme quippe dignitatem habitūq; honestum
 δ η θ et κ . Contra ν γ ζ et θ bipartita medium obtinent. ¶ Alia
multe prolis vt ζ θ η κ ϕ medietas. θ vero γ et ζ plerūq; gemellos
gerunt nonnunq; bifformes siue bicolores siue bicipites aut androgenas.
Pauce vero prolis γ δ et ϕ et κ . Proxus sterilia θ η ν primumq; δ
¶ Alia membris sectis multeq; et acuminis. Sectis quidē membris γ δ
 η κ . Multe vero ire et acuminis γ η θ . ¶ Alia que vocū moderantia
discriminant. Sunt enī alte vocis θ ν et ζ . Mediocris γ δ η ϕ . Basse
 θ et κ . Sine voce ζ trigonus. In eis enī si ϕ corrupte extiterit nati voces
et auditum debilitat ac mutum et surdum relinquit. ¶ Alia ac corporis incō-
moditates ducunt apostemata: maculas: scabiem: et squalorē: simul et vocē
atq; auditum negantia. Sunt autem oīno quinq; γ ζ θ η κ quotiens
nascentibus aut ν gerunt aut partem fortune siue partem algaib; .i. oīm
intrinsici. ¶ Sūt quedā p̄ signa determinata loca que oculoꝝ vicia parāt
Primus inter pliaides in δ : secundus nubecule locus in ζ : duo inter stel-
las θ : quintus sagitte locus in θ : sextus ad spinam θ : septim⁹ apud ansā
in sagino preter hec nonnunq; et η cum ζ visui nociuus. ¶ Locus in δ
gradibus. 13. punctis. 36. vsq; ad gradus. 14. puncta. 30. latitudine septen-
trionali a. 3. gradibus vsq; ad. 15. ¶ Locus in ζ in gradu. 21. puncto. 8. la-
titudine septentrionali p̄ctoꝝ. 42. ¶ In θ alter in. 20. gradu alter in. 21.
puncto. 10. latitudine septentrionali graduum. 6. ¶ Locus in ϕ in gradu
15. puncto. 20. latitudine australi graduum. 6. punctoꝝ. 20. ¶ Locus in θ
in gradu. 22. latitudine septentrionali graduum. 39. punctoꝝ. 15. Circa
ansam in κ stelle quatuor gradibus. 20. punctis. 10. vsq; ad gradus. 24.
puncta. 20. Sciendum igitur hos quidem gradus et puncta horum locoꝝ
extitisse in diebus Albumazar vt ipse asserit. .i. alexandrini anno. M. 100.
Hoc vero nostro tempore id est anno incarnationis domini. 1140. trinis
gradibus minus senis punctis lege itineris sui promotos preter hec sunt et
alia per signa et gradus oculoꝝ corruptiua que locis suis exponemus.

Alia ad animi vicia trahunt: quales sunt dolus: sunt doli anxia: neqcia: atrocitas: violentia ad ferocitatem dolos nequiciam ypocrisim Ω Γ Δ Λ ad anxiam M δ : intus est η ζ \approx mediocria. **Alia** volatiliū quadrupedum et reptiliū genera discriminant. Nam η \approx Γ Λ sunt volatilia scđi ac terciij decani de δ . Illic enim est aquila cum cauda galline: quorū ea discretio q̄ δ volucres: Λ altilia: Υ δ Ω secundeq̄ medietatis Γ : primēq̄ medietatis δ quadrupedia: quorum ea discretio q̄ Υ ζ δ quadrupedia cum vngulis: Ω κ ν η θ : secunde medietatis Γ cū calce: deinde Ω M δ reptilia: atq̄ de his M vermes. Nam aquea signa aquaticis p̄sunt quorum δ et M cocleis atq̄ reptilibus. **Alia** arborum germinarumq̄ genera. Nam Π Ω \approx \approx proceres arbores: humiles et arbusta δ M primēq̄ Λ . Germina δ trigonus alit. δ quidē insitiones: η Sata: δ olera **Alia** aquas atq̄ res ignitas. δ siquidē aque pluuiales. M ζ \approx fluenta Λ stagna. Omnia ignita Υ ζ Ω M \approx . **Ducum** signorum plagas discernere conuenit. Igneus quidē trigonus orientis: vnde Υ cor orientis: Ω ad sinistram: Γ ad dextram. Quamobrem Υ subsolanus: Ω eurus: Γ vulturus: Terre trigonus meridianus: vnde δ cor meridiei: δ ad sinistram: η ad dextram. Qua de causa δ quidem austri δ notus: η affricus australis. Aereus occidentalis: vnde \approx cor occidentis: Π dextrum: \approx sinistrum. Quapropter \approx fauan ius: \approx zephirus. Germinorū chorus. Aqueus septentrionalis: vnde δ cor septentrionis: Λ dextrum: M sinistrum: ergo δ boreas: M circinus: Λ aquilo.

De signis ad morbos eorumq̄ occasiones ducentibus.

Quoniam naturales signorū ducatus prout opus erat executi sumus: cōsequens est vt accidentales eorū ducatus deinceps inuestigemus. Ex quibus primum occurrit quaterni circuli partitio: tum duodena domiciliorū series. Cum enim circulus supremus mundū ab oriente per occidentem p̄petuo ambiat singulos dies reliquos omnes infra cōtētos integro circuitu reducit. Unde singul' horis singula signa per diuersas terrarū partes oriri simulq̄ occidere alijs celi alijs terre cardinem figere necesse est. Inter que circuli quadrātes designant singuli trinis intersticijs domicilia nuncupantur subdiuisi: vt annus quadripartitus ipsaq̄ signa. 12. erant. Sunt itaq̄ duo a cardine terre q̄drantes vsq̄ ad. 10. masculi accedentes orientales: dextri duo reliqui femine recedentes sinistri occidentales: nōnullis visum superterraneum emisperium dextrum esse: subterraneum sinistrum: sicq̄ eos de quadrantes per quatuor mundi partes ordināt. De his quadrantib' p̄ime partes dicuntur cardines: secunde succedentes: terciē remote. propterea q̄

prime rem firmant: secunde promittunt: tercie negant. Quorū nomina numeralia per ordinem sumpta. Primum est oriens: qđ sequitur secundum: deinde tertium sicq; per ordinem vsq; ad. 12. Singula secundo loco a proprijs effectibus cognominata.

Rest igitur oriens vite corpori animo oimq; rerum origini
 et motui. ¶ Secundus est domicilium substantie ad questus
 lucra possessiones mutua dandi et accipiendi officia ducens
 ¶ Tertius ad fratres et sorores: propinquos et cognatos spectat
 consilij legum iudicij controuersiarum et disputationum: vie
 quoq; mandatoꝝ et nuncioꝝ somnioꝝ et motuū particeps

ca
 fin
 di
 po
 pr
 tic
 ser
 fun
 po
 loc
 tife
 gri
 ira
 ver
 ph
 at
 tel
 reg
 reg
 per
 da
 pro
 na
 rer
 ¶
 inci
 vite
 sic o
 cund
 nece
 dom
 et cog
 sectu
 more
 vicer
 exigel
 proxim
 fortun
 obtin

Quarti sunt patres parentes gen^o radix aquositas campi ager ciuitates castra edificia res quoque occulte et abscondite loca subterranea thesauri rex finis. i. mortis mortuique reliquiarum ac serpentum et eorum que ingestione dicuntur triplicisque amministrazione particeps ut sunt effossio combustio ex polatio ceteraque id genus. **Q**uintum domicilium proles cuius sunt preterea proclene dona voluptates et deliciae atque fructus honores amicicie et spei particeps. **S**exti sunt egritudines eorumque occasiones status et habitudines serui ancille nequicia iniusticia ipsumque motus localis particeps. **S**eptimi sunt mulieres sponsalicia paranymphae atque controuersie participationes oppositiones respectus atque omne quod queritur ut fures fugitiui resque perditae locus et persona quo iter instruitur. **O**ctauum mortis mortem venena mortifera metus omneque perditum et irreuerabile hereditates quoque omnia pigriciam desidiā fraudulentiam inertiam vecordiam desperationem atque iracundiā designās. **N**one sunt longe viae exilia deinde honestas iusticia veritas temperantia prudentia obseruātia religio leges templa ceremonie philpsophia theologia ceteraque scientie diuinationes scripte inuicia uisiones atque res necesse. **D**ecimi sunt dignitates regna principatus dominia potestates iudices eloquentia voces artificia opera matres conuentus cum regibus. **U**ndecimi fortune spes amicicia gratia facultates et amnicula regumque clientela et redditus. **D**uodecimi sunt inimici labor meror angustia pene inuidia detractio fraus dolus ypocrisis carceres captiui casus degradatio ignomia perditio: postremo iumenta et bestie. Hec igitur nomina hasque proprietates domiciliorum artis scriptores ex stellarum circuloꝝ ordine natura et proprietatibus recte mutuari videntur. **R**ecte siquidem orienti rerum origo et vita comendatur propterea quod e tenebris in lucem prodiens. **P**rimum omnium huius assimilatur quod summus omnium similiter tanquam in lucem incipiens vite nostre desuper aduenientis primos conceptus incipit totius vite spacium expectans. Ut enim ea que gignuntur de abscondito erumpunt sic oriens de inferiorum in superius emisperium emergit. **U**t in ordine secundus cuius ut gemine fortune quonia sunt opes viteque sustentatio quoque necessitas genituraque proximo sequitur loco: secundum post oriens substantie domicilium constitutum est. **T**ertius autem prout huius cognatione fratrum et cognatorum ducatus obtinuerat iuxta ordinem et tertium ut eisdem perfectum erat fratrum domicilium extitit. **O** vero cum menstruo coitu in ducatu moꝝ masculi in feminam agens actum generationum causa existat patris vicem gerit. Quoniam ergo ab oriente quartum ordinis lege eosdem ducatus exigebat domus parentum dicta est. **U**t autem in parte fortune post quartum proxima cunctaque post vite necessaria que quartum sunt proxima in mundo hominis fortuna sit voluptas coitus proles et gaudia huiusmodi ducatus rerum obtinuerit. igitur et quantum eiusdem ducatus esse ordo exigebat. ex quibus

quoniam proles excellentius est seu q̄ ceteroz conuentu edirur domiciliū
 appellatum est. ¶ Sextus ¶ quoniam vt angustioris circuli ac O propin-
 quior sepius retrogradatur crebrius aduritur egritudinum imbecillitatis:
 idq̄ genus incōmoditatum ducatus sortitur vt crebro itu z reditu laboris
 etiam z seruitutis officium gerat. Eodem igitur vt ordo cogebat z sextum
 spectant egritudinis quod grauius erat nomē obtinuit. ¶ Septima est D
 cum in coniunctione ex O more femine concipiens: in oppositiōe tanq̄ ma-
 turos partus edat vxor z oppositionis: idq̄ genus ducatum excepit que cū
 z septimo series iniungeret vxoris nomine appellat. ¶ Itē iterato ordine
 ad H reditu facto quoniam natura eius mortifera quam mors dolor an-
 gustie sequuntur. Octauum autem in occasum tendens in idem officium
 Ordo cogebat iure mortis nomē vendicauit. ¶ At cū gemine sint omnino
 fortune altera scz presentis altera consequentis multaq̄ satior illa ¶ etiam
 q̄ ¶ fortuna maior. ¶ quidem huius seculi illius ¶ beatitudinē designare
 debuit: que quoniam longinque vite est nec nisi lege prudentia iusticia for-
 titudine temperantia ac celestium speculatione consequenda vt ¶ horum
 oim: sic z nonum ducatus obtinuit vnde iure vocabulū duxit. ¶ Decimum
 regnis dicatū est ad ¶ redeundo cuius sunt vires militie potētia seueritas
 bella cum nece. ¶ Undecimum fortune ad sūmam mundi fortunā rediēs
 ¶ Duodecimuz inimicoruz quoniam ab oriente remotum quidem oriens
 firmat inficiatur q̄ que ¶ fortunam animi passiones consequi solent. ¶ re-
 diens ad oriens qui quoniam vt orientis est genitura vita z metus: sic ¶ z
 anima rationalis est a prima varij discursus. ¶ in oriente gaudet nihil sui
 extra se querēs. ¶ in tercio quoz tercia via D viatores. ¶ i quito vt vtrūq̄
 ¶ gaudet delicijs. ¶ in sexto vt ambo passiones malūt. ¶ in nono vt virt⁹
 que est veritas z diuinitatis cōtemplatio. ¶ in vndecimo vt ambo fortunā
 gerunt. H in duodecimo quorum extremi laboresq̄ pene.

 Uaterna est alia circuli quadrantium designatione quadaꝫ
 diuina. Orientalis eque quadrans vt e tenebris in lucez pdit
 aiatus incorporeus est Secundus cuius itinera sunt z mors
 inanimatus incorporeus. Tercius vt e luce in tenebras disce-
 dit corporeus inanimatus. Quartus secundo oppositus ani-
 matus corporeus.

 St z alie signorum nature quedam permixtio Signorum
 enim series quatuor elementorū naturas partiatur aquēū
 igneum aereum terreumue: solum oriens naturā nati sin-
 gulariter videt sed cōmunio plurium conficiat. Et cum V
 igneum nati fuerit oriens ¶ aereum oppositum. ¶ terreū
 ¶ aquaticum quatuor cardines obtinentia: nature com-
 plexiones conficiunt.

F St et color per circuli quadrantis discretio. Nam inter oriens ac terre cardinem color rubeus: hinc ad septimum niger: inde ad decimum viridis: quartus est albus. Preterea et inter ipsa domicilia colorum quedam est varietas. Est enim oriens ipsum coloris subalbidi quez griseum dicunt. Semina extrinsecus viridis: tertium et undecimum glauci: cardines rubei: quintum et nonum albi: sextum et octauum nigri: septimum obscuri.

A St et quantitatium per circuli quadrantis dimensio. Nam ab oriente usque ad oppositum breuitatis a septem usque ad oriens longitudinis mensura sumitur. Preterea duo quadrantes ab imo per oriens usque ad sumum ascendentes et augmentantes duo reliqui contra.

N Unc exponendum videtur ut quaternarij numero quamplurimum rerum partitiones nature seriem sequuntur. Quatuor sunt mundi plage ventorum acies: anni tempora signorum circuli que partes omnes complexiones etates diei noctisque quadrantes. Equibus prima oriens subsolanus cum utroque socio. Uter ab oriente ad ☉ ab oriente ad sumum signis adolescentia primus diei noctisque quadrans. Secunda merides auster cum geminis complicibus. Estas a ☉ ad ♋ a sumo ad occidens colera iuuentus: secundus utriusque quadrans. Tercia occidens fauonius cum socijs. Autumnus a ♋ ad ♌ a septimo ad quartum melancolia utriusque status: tertius utriusque quadrans. Quarta septentrio boreas cum fratribus hyems a ♌ ad ♍. A quarto ad oriens regina senium: quartus diei noctisque quadrans.

De quadrantibus diei et horarum.

D Eum celestis conuersationis quadrantium et horarum exponenda. Due sunt enim mundane lucis conuersiones nocturna atque diuturna quarum altera pars alterius. Est autem et totius accidentia partibus accidere. Ut ergo quadrupartitus est annus sic et diem sic et noctem totius mutatione eterna mundi natura discriminant. Singulas autem anni partitiones trina interualla subdistingunt principium medium finis: que quater sumpta duodecim anni menses conficiunt. Sic igitur diei noctisque quadrantium terna spacia duodecim horas diei totidemque noctis horas complet: fiuntque simul omnes vigintiquatuor. itaque tam diei quam noctis ut ver aereus nature sanguinee: secundus estiuue nature: tertius autumnalis: quartus frigidus et humidus.

Estat vt dierum atq; horarū dñs ordinemus. Ut enim ani
tempo 2a quadrantium circuli temporūq; duodene subdiui
siones duodecim circuli partium erant: sic dies eorumq; sub
diuise partes quas horas dñs stellarum dominij esse con
ueniebant. Unde vt septez erant stelle circuli percurrentes:
sic anni dierum numerus per earum ordinem reuertens per
septimanas diuisus est. In gemino ergo stellarum atq; dierum ordine vt
inter dies ab eo rectissime exordium sumitur: quem primū nascentis seculi
diem indorum 7 persarum memor antiquitas docet: sic inter stellas ab ea
cuius auctoritati diei minus iniunctum erat rectissime exordium sumptuz
videtur. Sic ergo septem diebus ebdomade inter septez stellas distributis
queq; sui diei prime hore singulariter dominañ ceteris persequentium nu
merum imparticipant assumentes partes quotiens ad prime dñm reditur
ordine vt prima feria quam vulgus dominicum vocant diem: primaq; eius
hora singulariter \odot est: secunda cōmuniō φ : tertia φ : quarta \mathcal{D} : quinta
 \mathcal{H} : sexta \mathcal{Z} : septia \mathcal{J} : octaua \odot sicq; deinceps vt transnumeratis. 12. hore
sequentes diem \mathcal{D} : tertium \mathcal{J} accipiat: atq; in hac prima diei hora ad ortū
 \odot incepta noctis ad occasum. Quod romani intelligentes singulos dies a
dominis cognominauerunt: que nomina latina lingua ppaucis cōmutat
hodie vsq; seruat.

Incipit liber septimus.

Septimi libri capitula nouez. **Primum** de proprietatib⁹
stellarum 7 habitu substantiali. **Secundū** de affectione
earum a \odot . **Tertium** demonstratus earū per qdrantes
circuli ac domicilia pariter 7 quantitate corporū stellariū
Quartum de constellationibus ac constructionib⁹ qua
litatū stellariū simul q̄ que fortior q̄ debilior. **Quintuz**
de respectuū stellarum applicatione 7 separatiōe ce:erisq;
id genus habitudinib⁹. **Sextum** de fortuna stellarum fortitudine 7 de
bilitate atq; infortunio cum 7 corruptionibus \mathcal{D} . **Septimū** in extrahen
dis stellarum radijs iuxta ptholomeum. **Octauum** de annis sirdariech
stellarum simul 7 damnis earum maioribus medijs 7 minoribus. **Nonū**
de naturis stellarum septem 7 proprietatibus ducatum per vniuersa rerū
genera.

De proprietatibus stellarum 7 habitu substantiali.

ri. S
alce
aclu
trio
o in
latit
noct
stell
mer
nam
mo
sum
his
hui
sup
tan
vige
quo
vsq;
add
add
in via
posit
pto a
eodē
dem
diū et
q̄din
ciens
to sui
leres
in tran
les sur

Utemdamodū inter inicia sexti libri dispositū est cum ea par-
ticio vniuersales signoz ducatus cōtineat: huius voluminis
series vniuersos stellarū ducatus ordine prosequer. Tum enī
in predictis nature stellarū ac substantialiū quantitātū differ-
rētie exposite sint: cōsequens erat diuersas earū habitūdines
ad diuersos rerum habitus et accidentia ducentes inuestiga-
ri. Suntq; itaq; diuerse sue cuiusq; proprie ac substantiales habitūdines ad
ascensum in circulis suis vel descensum vel medium inter vtrūq; cum motus
ac luminis augmentū siue detrimentū aut medium inter vtrūq; : tum septē-
trionalis tum australis ascensum siue descensum. Deinde incrementū nume-
ro incremētū computo siue detrimentum aut medium inter vtrūq;. Tum
latitudinis quantitas tum nulla: postremo que tibi vicissitudo inter diem et
noctem si haizen aut extra. ¶ Ascensum stellarum in circulo centri est inter
stellam et absidem eius circuli minus .90. gradibus idq; et cursus et decre-
mentū altissima atq; tardissima in puncto absidis contra vero in oppositis
nam medium in medio. ¶ Circa gradus nonagenos inter eadē ad eundē
modum et luminis quantitātē inter augmentū et decrementū intuentis vi-
sum metiē singulas inter circuloꝝ sublimationes et depressiones perpēdēs
his accedit quantum et retrogradationis circuli per quadrantes suos inter
huiusmodi motus adiciant excepto q̄ non omnibus idem est motus. Nā
superioꝝ stellarum lumen admodū lune quantū a sole recedunt augmen-
tant quantū accedunt diminuunt. Incrementū siue decrementū numero
viget. Inter duos ordines numerus ad rectitudines stellarum perpendit
quorum primus a .10. vsq; ad gradū .180. crescit. Secundus a gradib⁹ .180
vsq; ad .360. decrescit. Incremento computo q̄diu rectitudo medio stelle
addit decrementū q̄diu detrahīt. Idq; in opis fine medio vero q̄diu nec
addit quicq; nec detrahīt q̄ cum superioribus stellis accidit: dum pariter
in viam solis fiunt. Erunt quidem aut in eodem puncto cum sole aut in op-
posito. Inferioribus autē quociēs recto solis loco de medio vtriusq; dem-
pto aut .100. aut .180. gradus relinqui contingit sine rectitudine pariter in
eodē cum sole puncto reperiunt. Motus autē augmentū inferioribus qui-
dem stellis q̄diu plus medijs suis incedunt decrementū q̄diu minus me-
diū est equaliter. Inferioribus autē q̄diu plus sole currunt augmentū est
q̄diu minus decrementū: medium iter tum equaliter. ¶ Sciendū vō quo-
ciens stella .5. bigzigit persarum aut indorum collocati in primo aut quar-
to sui circuli quadrante reperiunt tarde dicunt. In tercio aut et secundo ce-
leres quorum plus si alcdaget mecea scdm si alcdaget albana tractat que
in translatione sigil alchuarchim sufficienter exposuimus: Septentriona-
les sunt stelle a sui queq; draconis capite vsq; ad caudam a cauda vsq; ad

caput australes. Quarū maxima latitudo medio inter caput et caudā. Ad ipsum vero caput et caudam nulla haec stellarum. i. vicissitudo. Auhaillet est ut stelle mascule die superius nocte inferius hemispheriū obtinentes pariter et signa mascula possideant. Semine contra preter martē quem nox temperat. Est enim et hoc quoddā virtutis earum adminiculū.

De affectione eorum a sole.

Deinde sunt quedam affectiones stellarum ex sole accidentes singulis iuxta quod accedunt ad solem et recedunt. Unde est quod superiores stelle a coniunctione solis usque ad oppositionem dextre dicuntur. Inde adiunctionem sinistre. Inferiores vero a coniunctione solis retrograde usque ad primam stationem hinc ad coniunctionem directe dextre tamen ad alteram sinistre. Luna vero a coniunctione usque ad oppositionem dextra inde ad coniunctionem sinistra. Sunt itaque superiorum stellarum affectiones huiusmodi. 16. Prima est coniunctio cum sole quam iam dicunt in eodem puncto atque aliter infra puncta. 16. quoniam quantitates circuli solaris punctorum quidem ad minus. 32. ad maius. 33. quem infra terminum quia stella in corde solis dicitur ea coniunctio fortunata est hunc terminum excedens ad secundam affectionem migrat que est adustio. In saturnoque ioue usque ad decimum pervenies his gradibus a sole elongatus tertia passio suscipit que est sub radijs tantum unde iam liberari incipiunt et vigorem recuperare. hic enim iam maiorum eis annorum potentia redit et maioris duxturie quod in genezie tractatu explanavimus pervenit autem hec in saturno quidem et ioue usque ad. 15. a sole gradus. In marte usque ad. 18. a quibus terminis in quartam transeuntes deinceps orientales sunt et fortes. Que quamdiu infra tres primas affectiones morantur: persica lingua kenezduria nuncupantur. Ab his itaque terminis quamquam he stelle orientales sunt non tamen videmus eas statim apparere. Nonnumquam enim vel ante per quedam climata plerumque vero longe post diversas terrarum partes apparent. Sed hinc dicimus eas orientales esse ut ex utis iam solaris corporis viribus sole precedente relictas: ab his igitur ut prediximus terminis in quarta iam affectione cor et anima orientis dicuntur apparentes libere et fortes: idque usque ad. 60. a sole gradus quotta est exagoni quantitas. Ab hinc vero in quintam migrantes orientales debiles dicuntur usque ad. 90. a sole gradus. quotta est tetragoni quantitas his peragratis non iam orientales dicuntur. Deinceps etenim ex quo sol oritur he in quadrantem occidentalem decedunt que sexta affectio est post orientalitatez dicta

vsq; ad primam stationem perueniens que quota fuerit tota est. 7. affectio
Unde ad oppositiones. 8. Nona est oppositio persica lingua keuercum ka
bala: aqua ad secundam stationem. 10. que. 11. est. 12. est directio. Secū/
dus tetragonus. 13. que ad occidentem declinans dicitur. Ex quo nāq; sol
occidit he a medio celi occidentem versus decedunt. Secundus exagon⁹
14. inde. 15. qua primum saturnus quidem et iupiter a sole gradibus. 22.
accedunt. Mars vero. 18. sub radijs tantū meliori tantum a. 7. que in gra
dibus occidentis dicitur vsq; ad. 15. a sole gradus perueniens. vnde. 16. sub
radijs tantum meliori iam fortuna destituta iam enim vix minores annos
tribuit et duxturiam. In saturno quidem et ioue vsq; ad. 6. a sole gradus.
In marte vero ad. 10. Postrema est adustio vsq; ad coniunctionem que
due persica lingua kerierci tagib nuncupant. Inferioribus. 16. Prima
est zamini quantitatis predicte deinde vsq; ad. 7. a sole gradus. Secunda
orientem versus a sole retrogradando que adustio est nisi latitudo interce
dat. Veneri siquidem nonnūq; preter alias accidit vt ex eodem cum sole
gradu videat: latitudine faciente: que tota quidem graduum. 8. punctoꝝ
56. iuxta q; ptholomeo visum est. Sic itaq; nequaq; adusta dici potest ve
nus immo apparens. dum a sole plus. 7. gradibus distet licet longitudine
q; in eodem sunt gradu. Tercia vō est sub radijs tantuz a. 7. gradibus vsq;
ad. 12. a sole qua iam vigorem recuperantes et maiorum annorum sunt et
maioris duxturie: hinc orientales in quarta vsq; ad secundam stationem
que quinta est. Sexta est directio vsq; ad. 21. a sole gradus octaua est adu
stio vsq; ad coniunctiones que nona est. Decima est adustio occidentalis
vsq; ad gradus. 7. Undecima sub radijs tantū vsq; ad gradus a sole. 15.
Duodecima est directio. Decimatercia prima statio. Decimaquarta retro
gradatio vsq; ad. 15. a sole gradus. Decimaquinta sub radijs tantū ut ante
Decimasexta adustio vsq; ad primam. Has itaq; stellas a coniunctione
solis orientalis retrogradat. Post retrogradationē vere vsq; ad. 12. a so
le gradus. Inde vsq; ultra solem. 15. gradibus. Inde ad coniunctionem
Luna quoq; 16. a sole mutat affectiones. Prima est zamini altrinse
cus infra. 16. puncta cum sole. Secunda adustio usq; ad gradus. 6. infra
quem terminū nullatenus videri potest. Transacto vero statim nonnūq;
in recto circulo. Tercia sub radijs tantum vsq; ad gradus. 12. In quarta
vsq; ad robedan q; est ad gradus a sole. 45. In quinta vsq; ad primum
tetragonum. In sexta vsq; amphiarion q; est ad gradus a sole centum tri
gintaquinque. Hinc vsq; prope ad oppositionē. 12. gradibus. 7. Unde. 8.
vsq; ad oppositionē. Nona ē oppositio. Decima ab oppōne vsq; ad grad⁹
12. hinc. 11. vsq; ad secunduz luminis quadratē vnde duodecima vsq; ad

secundū tetragonū: a quo. 13. vsq; ad secundū luminis quadrantē vsq; in-
de ad. 12. a sole gradus. 14. vnde. 15. sub radijs tantū vsq; ad. 6. gradus
postrema est adustio vsq; ad primam. Harū igit affectuū diuersi sunt du-
catus quos in locis suis exequemur.

Demonstratus eorum ex quadrantibus circuli ac domicilia
pariter et quantitate.

Nunc etiā quid ex quadrantibus circuli stellis accidat expo-
ni cōuenit. Quod quadripartitū reperit locus in cardine lo-
cus in ascendente locus in remoto locus in aduerso. Omnis
autē stella in quocūq; fuerit circuli loco certa altrinsecus quā-
titate corporis sui virtutē pretendit. Est itaq; solaris corpo-
ris virtus inter vtramq; partem ante et retro quindenoz gra-
duum: lunaris duodenoz: saturni et ionialis nouenoz. Martis corpus in
vtramq; partē octenis gradibus: veneris et mercurij altrinsecus. 7: et cetera

De constellationibus ac constructionibus qualitatū stellarum.

Conuentus stellarū quas constellationes dicunt pluribus ac
diuersis modis fiunt. Conueniūt enim planete tum bini tum
plures nunc corpore nunc radijs at cum in eisdem signis tuz
in eisdem signorum partibus. Eorundem nūc singuli plures
fixaruz etiam quibusq; iungunt: iungunt etiā capitibus et cau-
dis draconū tam suorum q̄ alienorum iungunt etiam parti-
bus per circulū. Coniunctionis quidē terminus infra gradus. 15. firmioris
ducatus infra virtutē stellarū corporum graduū numeros vtralibet parte
Cum enī conuenientū altera infra virtutē alterius corporis extiterit nec
illa in huius minus firmū ut saturnus cum luna in vno signo infra gradus
12. nec dum infra. 9. Cum igit vtraq; intra alterius corporis virtutē si pari-
ter in eodem nunc termino fuerint ducatus oratio firmius quanto conue-
niūt firmior quāto sepanē debilioz quousq; de eodez signo exeant. Nam si
in diuersis signis vltra eosdē terminos cōsistāt: nō tm cōiūcte dicunt ppter si-
gnoz diuersitatē sed altera infra alteri^o virtutē tenue coniunctim ducat^o si-
gna. Fixis autem signis nulla per se corporum est virtus nisi quanta pla-
netarum est eis conuenientū alteram alterius naturaz ac propriā cuiusq;
virtutē inficere et corrumpere vt cōiunctis. terci^o quidā affectus extrane^o p-
ducat. Idq; copiosa similitudie approbāt. quē admodū limpha vino pmixta
vt ipm infrigidet naturā eius inficiēs corrūpit sicq; ouerso mltaq; his filia

Nos autē q̄ licet id q̄ ita sit vt vtrūq̄ alterius attemperet: non tamen suam cuiusq̄ naturam proorsus interire vini calorem: aqueve humorē: licet nō in tegrū nec adeo calidum sicq̄ in ceteris confectionib⁹. ¶ Est z aliud q̄ hec inferiora corpora liquida permixtione quidē vbi alterū alteri inserit sese nimirū inuicē inficiunt z corrumpunt. Celestia vero corpora cum iungunt qz longe abinfcem distant nequaq̄ se ita corrumpunt sed in natura sua acvirtute propria virtutes suas vicino coiciunt se inuicē miscent. vnde motu cōiac permixtione terciū quēdā affectū vtriusq̄ nature cognatū gigni necesse est: signi natura lociq̄ circularis affectione pariter z stellarū affectu coope- rante quos effectus antiquitas per diuersos tractatus exequit. ¶ Sunt itaqz stellis coeūtibus gemine habitudines prima qualitātū pmixtio: secūda alterius supra alterā potentia. Qualitates sunt calor frigor humor siccitas. Qualitatū pmixtio quinqz partita. Prima in pprietate nature. Secunda i ascensu z descensu p̄ circulū ex centro. Tercia in natura loci. Quarta in af- fectioe ex sole. Quinta in accidenti ex quadrantibus circuli que in quar- to libro exposuim⁹. ¶ Alteri⁹ autē sup̄ alterā potentia triplex que nāqz absi- di sue propior qui septentrionalis ascendens. Cuiqz septentrionalis latitu- do maior ipsa obtinet atqz hic in coniunctione stellarū tantū speculari cō- uenit. Cetera nāqz q̄ absidū q̄ digressionū circulis carent. Visum ergo est eis q̄ rōnabili speculatione celestiuū effectus indagant. Saturni quidem z martis cōuentus qualitates eorum contrarie coeuntes temperiem confi- ciunt vtriqz siquidē gemine qualitates quarū altera immobilis altera facile mutabilis: vt saturn⁹ frigidus siccus: interdū tamen frigid⁹ humid⁹: mars calidus siccus interdū calidus humidus vt in quarto libro expositum est. Si ergo conuentus eoz in signo igneo fuerit calor martis eruperat inter- reo frigus saturni vtrūqz siccitas valida. In aqueis z aereis siccitatem hu- mor exuperat alteraqz martis calor alteraqz saturni frig⁹ moderat. ¶ Ad eundē modū affectiones eorum a sole ordinant. Nāqz exquo a sole sepant vsqz ad primā stationē aeream nullam contrahunt vim vsqz ad oppositio- nem solis igneā vnde vsqz ad stationē terream. Aqua vsqz ad solē aqueaz hunc ordinē z quadrātes circuli quantū in ipsis est mutant. Quotiēs igit ita iungunt vbi vtraqz qualitas temperet cōiunctionis ducatus ad finem beatū spectat. Cū vero vt altera tantū min⁹. ¶ Triplex est igit vtriusqz qua- litatis permixtio. Primo vt sit mars calidus humidus. saturnus frigid⁹ sic- cus. Secūdo vt mars calidus siccus: saturnus frigidus humid⁹. Tercio vt mars calidus humidus saturnus frigid⁹ humid⁹. Cuiuslibet igit harū triū speciei cōmixtio fortunata: licet enī z ambo fuerint humidi: humor tamē martis calor est q̄ saturni frigus temperat: simplex autē alterius tantum vt mars calidus siccus: saturn⁹ frigidus sic⁹ q̄ cū accidit intempata siccitas

alterius calorem alterius frigus imoderate exasperat ut pax tpata coniu-
ctio minus etiã fortunata sit. Omnẽ inde huius cõiunctionis fortunã siue
in exordijs negociorũ seu genezia aut annalibus noxia eorũ natura conta-
minat vt nec sine labore et pena multaq; corporis difficultate crebris et gra-
uibus animi passionib; seruare queat et de cetero plerũq; grauior pena con-
sequat. Oportet autẽ et in hoc et in omni cõuentu vt ducatus certior fiat pre-
potentẽ qua rõne dictũ est dinoscere inter omnes vere hos qui apud soles
fit conuentus singulari quodã priuilegio exceptus est. Omnẽ etenim stellam
sibi coniunctã preter zãm adurens et corrumpit et debilitat. Ac stelle quas
plurimũ adustio ledit sunt luna venus: vt enim ex frigido humore teneraz
cõtraxere naturam sicco solis seruore nature sue proorsus inimico citius vel
grauius ledunt: leuius autẽ saturnus et iupiter: leuissime vero mars et mercu-
rius duz directus sit qui fere solaris nature sunt. vnde in eo conuentu alias
quidem fortiores leuius: alias minus fortes grauius corrumpi constans ẽ.
Sic ergo cum mars aut saturnus soli iungunt vterq; alteri grauis excepto
q; illis adustio grauior q; illi corruptio. Magis autẽ saturno: potest eniz cũ
saturno vtraq; qualitate misceri cũ marte vero alteri tantũ. Cũ igit vtraq;
qualitate sol saturno miscet et sol saturnũ leuiter adurit et saturnus solem le-
uiter corrumpit: altera tantũ grauius excepto q; sol semper fortior est hoc si
saturno et loci natura semper incõmoda fuerit qualis est casus locusve cir-
culi versus etiã multo grauius corrumpit: mars autẽ soli grauior. Miscetur
nãq; sol marti vel altera tantum qualitate vel nulla. Inter oẽs autez mer-
curio vt consueto ac familiari solis adustio minus grauis minime dum
directus sit qui dum sub radijs est et infortunatus sic paxillũ solem ledit et
fortunatus parũ beat. Vtranz; siquidẽ fortunã aliunde assumens ad solẽ
transfert. Cum autẽ iupiter aut venus siue luna soli iungit soles quidẽ beant
ipsos tamen adustio ledit magis minus fortes preter zãm: lunã quoq; sa-
turnus et mars coniunctione corrumpit ea tamen discretionẽ q; mars in
prima lunationis medietate. Saturnus in scõa grauius leuius. Itẽ dum
ipsa grauius dum illi. Cum autem saturnus et iupiter cõueniunt qui fortior
fuerit obtinet. Sicq; inter martem et venerẽ et ceteraz cõuentus. Nã quo-
ciens et plures cõueniunt fortissima obtinebit. Sunt tamẽ qui asserunt quo-
tiẽs saturnus vtriq; in natura sua fortis conueniunt conuentũ aduersum.
Ad quod multam similitudinẽ adducentes aiunt quociens due res etiam
due res iungunt non mediũ aliquod tempari sed eandẽ naturã augeri vt
flamma flamme limphe iuncta multaq; his similia. Sic igit aiunt he due
stelle cum vtraq; infortunata sit coniuncte potius infortuniũ adaugent. Di-
cimus igit q; corporũ que apud reperiunt alia sunt solida alia liquida vtro-
ũq; habitudines. prima est compositio: secũda confectio: terciã cõiunctio

quarta cōmixtio. ¶ Solidoz igit̃ vt alia spaciose quanti tatis sunt alia di-
 minute. Ex spaciosis compositio terciã edidit figuram ut ex lignis edi ex
 diminutis vero confectio aliam quandã naturam vtriusq; cognatã gignit
 vt ex diuersis seminũ generibus medium quoddam: liquidoz autem est
 alia natura permixtio alia insaciabilis affectus. In his quidem cōiunctio
 vt ex aqua z adipe in illis cōmixtio ut ex aqua z vino medium quoddam
 gignitur. Quociens igitur diuersis generibus coadunatis q̃ inuicem in-
 terferta alterum alterius naturam inficit z interficit ea commixtio siue con-
 fectio:tercium quoddam producens ex eisdem enim generibus neq; com-
 mixtio neq; confectio medium aliquod gignens. Uteruz adiunctio siue ag-
 gregatio augmentans vt aqua aquis flamma flammis coeuntes ut semi-
 na seminibus:radices radicibus sui generis hisq; similia. Quoz quoniam
 nihil in supernis accidit neq; enim sese contingunt nec inuicem interserunt
 vt ad aliquid agerent verum ex legitimo coitu cum contrarie qualitates
 misceant̃ ex alterius frigore alterius calore sicq; conuerso tempari necesse
 est.

De applicatione respectuum stellaruz z separatione ceteri scq; id
 genus habitudinibus .

Tellarum habitudines alij specialiter ordinantes nume-
 ro variant sic enim albumasar cum alibi .25. scribat hic
 17.nos autem tullij nostri memores nõ posito genere in
 eadem particione speciem numerare consueuimus eas
 18. generali complexione enumerauimus specialiter vt
 mos est ordine subdiuidentes respectus:applicatio:sepa-
 ratio:parilitas:solitudo:alienatio:translatio:collatio:p-
 hibitio:collectio:reditio:contradictio:impeditio:euasio:interceptio:com-
 passio:remuneratio:receptio. ¶ Respectus stellarum est inter domicilia su-
 prapropositis figuris discriminata bipartitus. Sinister quidez ad terciũ quar-
 tum quintũ. Dexter ad. 10.9.8. Sextus per diametruz opponit̃ respectus
 quidem est de signo ad signum validissimus tamẽ de gradu ad gradum p
 gradus equales figurales pportionaliũ arcium cõtinentes. ¶ Applicatio
 est leuis ad grauem dum grauis plurium sit graduũ. Est autem primo lo-
 co bipartita corpore uidelicet respectu:corpore quidẽ in eodem signo quã
 coniunctionẽ vel conuẽtum dicimus cuius virtus seorsum tractari debuit
 Applicationis respectiue quedã sunt sp̃es quas vt de ipsa generaliter tra-
 ctatũ fuerit loco suo exeq̃mur. Quociens eni ex domicilijs sese respiciẽtibus
 leuis ad grauẽ accedit non eque est coniunctio sed nature quedã cōmixtio

cōiunctione debilior. In vtrolibet igitur genere quod diu leuis ad grauem a terminis constitutis applicatio est ex quo transferit se patio. vis equidem applicationis cōiunctiue a. 15. gradibus respectiue a. 12. debilis tamen quousque applicans in eundem terminum peruenit at aut infra dimidium vtriusque corporis virtutem. Quod genus ligo dicitur a qua dum se pat in eius virtute est quod diu non applicat alij in eodem signo magisque infra dimidia eius corporis virtutem. licet enim vel ad plures vna quelibet accedat cui propior est ei accedat dicitur. Nam ligo si in fine signi fuerit dimidium eius virtutis sequentis signi est. Nec aliter in principio signi excepto quod ea virtus non adeo valida propter signorum diuersitatem. Quociens vero duobus in eodem puncto consistentibus tercius vnde libet applicat ei primum ligari dicitur in cuius pluribus extiterit dignitatibus deinde secundum. Sic etiam quociens due ex eodem puncto vni applicant ea primum ligat que plurimum testimonium affert. Cum secundum in hoc genere dicitur termini. precedit contingit nonnumquam vt solitarie alicuius in fine signi corporis virtus in sequenti signo radijs alterius excipiat fitque mixtio debilis non tamen applicatio quousque in respectu transitus fiat. Omnia que dicta sunt in coniunctione quidem firmiora sunt magis autem dum naturalis fiat cōmixtio in vtroque genere. **U**triusque ergo generis gemine sunt species in longum et latum. In longum quidem nunc directe nunc retrograde in modum quo exposuimus. Latitudinis triplex est subdivisio prima quidem vt sit coniunctio in eodem gradu eadem latitudine eadem parte quod genus alterius eclipsim parat necesse est. Secunda est oppositio vt altera ad septentrionem ascendente altera ad septentrionem descendente aut econuerso eadem vtriusque latitudine fitque in austro. Tercia est sesquipartita inter binos exagonos tetragonos trigonos altera ad septentrionem ascendente altera ad austrum descendente aut econuerso. Ea discretione adhibita ne extrema applicantis latitudo minor sit presente alterius latitudine. Ad quam cum puenerit ligatio est. ex quo transferit se patio. Excepto quod non statim virtutem illius exiit quod diu se in eadem parte fuerit quousque altera ascendente altera descendente incipiat vel conuerso. **E**st et aliud generis artificium vt respicientium videlicet stellarum septentrionali latitudine loco suo adiecta latitudine vno australi loco suo detracta inter reperta loca duo longitudo colligat. Que si fuerit graduum aut. 60. aut. 90. aut. 120. exordio numeri a leuiori sumpto ligatio est. Si minus applicatio si magis se patio: potest etiam vna quilibet pariter alteri longo alteri lato applicari. **U**nde diximus de fugituo si luna inquit ioui longitudo: marti latitudine ligata reperit quod marti consequendum iudicat quia ioui non ledendum: firmitus vero vni vtriusque applicatione ligari magis ex aliqua recipientis dignitate. vnde applicationis respectui quatuor sunt species donum nature donum virtutis donum gemine nature donum consilij donum

nature est applicatio ex aliqua recipientis dignitate. Donū virtutis est applicatio ex aliqua applicantis dignitate. Donū gemine nature est applicatio pariter ex vtriusq; dignitate. Donū consilij quilibet alia firmior amice figure natureq; cōmixtione firmissima cū receptione. ¶ Parilitas ligationis vim imitat naturali quadā adæquatione non respectu qua doctissimi astrologi in secretis rerum vsi reperiuntur. Vulgares vero nihil h' modi intelligētes nec aduertisse videntur. Est aut bipartita intra gradus signorum equaliter orientiuz: signorūq; equalium dierum qua rōne compos et consors inuenit stella in primo ♃ gradu: stelle in vltimo ♃ quarum altera ei que in fine ♃ altera eius in principio ♃: sic ea que in .20. ♃ ei que in .20. ♃: sicq; ei in .20. ♃: similiter ea que in fine ♃ ei que in principio ♃: sicq; ei que in principio ♃: sicq; deinceps ad hunc modum. ¶ Solitudo est quotiens stella post separationem nulli in toto signo applicat. ¶ Alienatio est cum per totum signum omni respectu caret qđ sepius ♃ accidit. cunq; accidat ducenda est stella per terminorū dños more applicationis tanq; ligata cuiq; in cuiusq; termino fuerit: sicq; per ordinem. ¶ artificium et in solitudine nōnunq; adhibendum est videlicet non satis cōmixtis separata longius dimisse vires exiit necdum alij applicans. ¶ Translatio ab vna ad aliaz cuius due ptes Altera vt eadem stella inter duas ab altera separata alteri applicet. altera vt dum leuis graui applicat grauis alteri applicet. ¶ Collectionis due sunt species quarum altera collectionem: altera translationez imitatur. Illa siquidem vt sint due auerse abinuicem vnā respicientes vel ei applicantes Illa vero quelibet circuli locum respiciat cui conferat. Nec autem vt inter oriens negocij qđ dños abinuicem auersos aut separatos quelibet alio ex vno alium respiciens vel applicans cōferat. ¶ Prohibitio bipartita altera vt sint tres vel plures in eodē signo per diuersos gradus grauis in plurib' Nec ergo que media est altera phibet ne graui applicet quousq; eam transeat. Altera vero ex parte respectus vt cum de duabus stellis in eodē signo altera applicet alteri: sic eidem pariter eminus alia respectu applicans que si in paucioribus vel eqlibus fuerit gradib' eam corpore accedens phibet quousq; graduū numero superet. ¶ Reditio quoq; ex duob' sumitur locis. Altero vt cum stelle sub radijs existenti applicatur. altero cum retrograde vtrūq; siquidem applicantis consilium reicit. Est igitur huiusmodi reditio tum salubrū tum aduersa: ac salubris quidem triplici modo perpenditur. Primo quidez vt sit applicationis receptio. Secundo vt vtraq; in cardine aut post cardinez applicansq; directa. Tercio vt licet recipiens remotus applicans solum in cardine sit aut post cardinem: hic itaq; recipiens quidem qđ corruptus est et remotus. Rem quippe quantum in ipso est inficit: sed qđ reddit ipse qđ conferebat. Ille vero liber et fortis eripiens rem ad effectum producit. ¶ Aduersa vero duplici modo. Altero vt sit duplicans remotus

Alter aut in cardine aut post cardine. Hic ergo quicumque conferri redditur
 Ille vero debilis rem quidem alter parat: alter deinde inficit. altero ut sint
 ambo remoti vel adust i siue retrogradi: quod cum acciderit res oino negat.
Contradictio est ut cum in stella stelle applicans antequam perueniat retrograda
 fit. Id enim est firmata negare. **C**Impeditio est ut inter tres stellas quarum
 grauior in quolibet gradibus: leuior in pluribus: leuissima in paucioribus
 que dum graui applicare paret: anterior illa retrogradatio grauem transeat
 Hic ergo applicantem impediiri necesse est. **C**Euasio est cum stella stelle ap-
 plicat que antequam perueniat illa insequens signum transiens alias vicinior
 respectu inficit. Id enim est prius consilium annullari. **C**Interceptio triptita
 est primo quidem ut fit stella parans applicare stelle A qua in secundo signo
 stella que retrogradando antequam illa perueniat huic iugatur sicque applicans
 lumine intercipit. Secundo ut fit leuis graui applicans. illa vero grauiori
 antequam transeat quam leuis ad ipsam perueniat. Signum ergo est in re quesita
 aliud peruenire. Tercio autem applicet stella stelle equali negocij dno: aut
 ipsi equalis illi. **C**Compassio est cum stelle in casu suo aut precipicio posite
 stella amica de aliqua dignitate eius applicat: aut ipsi illi quod sit consequenter
 in proximo ad eundem modum conuersio fiat idem quod remunerationem dicimus
CReceptio est cum stella stelle applicat ut vel applicans in recipientis sit di-
 gnitatibus: aut recipiens in applicantis: firma quidem de domicilio aut prin-
 cipatu de ceteris debilis nisi pluribus simul: de quo genere est receptio ex
 respectu siue applicatione aut ex amica figura aut ex prima et secunda signorum
 cognitione quas superius tractauimus. Sic etiam fortunate sese inuicem re-
 spiciunt: sic infortunia duo coniunctione tantum aut amica figura. Est itaque
 receptio quedam alia fortis: alia debilis: alia mediocris. Fortis quidem inter
 O et D omni ex loco preter oppositionem: que cum ex dignitatibus fortissima
 est: eiusdem generis est receptio apud Q ex ny. Mediocris vero ex singulis
 dignitatibus de primis duobus generibus: de ceteris vero debilis nisi pluribus
 simul ut dictum est: ex horum oppositionis remunatio sumitur.

CDe fortuna stellarum fortitudine et debilitate atque infortunia.

Fhis habitudinibus quaterna stellarum affectio preedit: for-
 tuna: infortuniu: fortitudo: debilitas. Lum et D impedimenta
 Fortuna stellarum est ut sint fortunatis coniuncte aut amica
 figura respectu infortunijs auersis aut inter fortunas similis
 medie aut zani aut in amico O respectu siue D felicitis motus
 atque lumine crescent: aut ut sint in dignitatibus suis aut gra-
 dibus lucidis recepte: aut saltim siharzehe ut mascule in signis ac gradibus
 masculinis die sup terram: femine contra aut sint in dignitatibus fortunaru
 Nam et fortunaru fortuna est esse in dignitatibus luminu itaque fortuna
 stellaru triptita multiplex plenaria diminuta: multiplex quotiens ex huius-
 modi comoditatibus plures conueniunt: ut Q in ny dupla qui si pariter et in

termino suo fuerit tripla: sicq; simul in oriente q̄drupla. Plenaria in domi-
cilijs melioris figure vt H in ♌ : V in ♋ : ♁ in ♌ : ♂ in ♍ : ♀ in ♎ : diminuta
in alteris. **Fortitudo stellarum** est ascensus ad septentrionem: aut esse in
septentrione. Ascensus in circulo ex centro motus augmentū: tum vt sint in
statione secunda: tum extra adustionē directe: tum vt cardine aut post car-
dinem. Superiorum quoq; stellarum vt sint orientales et in orientalib; cir-
culi quadrantibus. \odot ibidem pariter et in signis masculinis preter ♌ . In-
feriorum aut vt sint occidentales et in occidentalibus circuli quadrantib;.
Debilitas stellarū est casus exicium exilium magisq; cum solitudine ap-
plicatio ad retrogradā aut corruptam: prima statio retrogradatio sub ra-
dijs: tum vt sint in gradib; obscuris nature recepte aut in opposit; harzehe
descendēte ad austrū aut esse in austro descendere in circulo excentri mot;
decrementum remotio et auersio. Tum via perusta a. 20. ♌ vsq; ad. 10. ♌ :
Superiorum quoq; trium vt sint occidentales et in occidentalibus circuli
quadrantibus ibidem \odot preter nonum sed in signis femineis. Inferiorum
aut vt orientales et in quadrantibus circuli orientalibus. **Infortunium**
stellarum est vt sint infortunij coniuncte aut oppositione eorum siue tetra-
gono aut trigono vel exagono: aut sint termini infortunioꝝ seu domicilijs
aut supemineant infortunia vt ex. 10. aut. 11. a stelle loco eiusq; nec recepte
infortunio. Tum vt coniuncte \odot aut in tetragono eius siue oppositōe peiusq;
infra. 4. gradus. Tum vt capitibus draconum suorum aut caudis iungan t
aut capiti draconis: aut caude idq; infra. 12. gradus. Sunt qui caput de
natura augmentatiua iudicent: conuenientib; itaq; fortunatis fortune ad-
dit: infortunij iunctis infortunio. Caude vero natura diminutiua: minuit
itaq; tam de fortuna q̄ de infortunio vtrolibet genere coniuncto. **Postre-**
mu est obsessionis infortunium. Est autem biptita. Primo quidez vt sit
stella in quolibet signo vt runq; verō in eodem signo infortunij aut corpus
aut radij aut ab infortunio sepata infortunio applicet. Secūdo vt sit stella
in signo quolibet pariterq; infortunioꝝ alterum in secundo alterum in. 12.
q̄ genus signi potius est. Si enī nec insit stella fueritq; vel oriens vel aliud
quodlibet hoc modo affectum obsessa dicitur. Vtrolibet igitur in genere si
vel \odot vel fortunate respectus propius. 7. gradib; interuenerit eripit magis
proprium domicilium huiusmodi quasi obsessio si infortunata fuerit sūme
fortunata. **Impedimenta** D seu corruptiones singulares vndecim sunt.
Prima est eclipsis validissima in signo radicali seu in trigono eius aut te-
tragono eius. Secūda sub radijs. Tercia inter ipsam et oppositionē \odot minus
12. gradib;. Quarta cum est obsessa inter duos malos. Quinta vt sit cursu
vacua. Sexta qñ est cū cauda draconis. Septia cū est in australibus signis
magisq; descendēs. Octaua in via pusta. Nona in fine signoꝝ. Decima cū
minus medio suo motu incedit. Undecima in nono ab oriente.

In extrahendis stellarum radijs iuxta Ptholomeum.

Nextrahendis stellarū radijs multa diuersitas per diuer-
sos tractatus inuenitur q̄ alibi. Nam hic ptholomeum ele-
gimus cuius ipsa hec verba. Quotiens inquit trahendi sūt
stellarum radij discernendum primum est locus stelle inter
circuli quadrantes qui si inter celi cardinem ⁊ oriens repe-
ritur obseruatus assumetur: locus stelle ex circulo recto pa-
riter et medium celi ex eodem circulo quo facto diminuet̄
is medij celi gradus de eo stelle gradu q̄d̄q; remanserit diuidetur per ptes
hore gradus stelle vnde hore stellarūq; puncta colligunt̄ eaq; est distantia
stelle a medio celi. **Q** si stella sit inter oriens ⁊ terre cardinem: sūmum recti
circuli detrahēt de stelle gradu eiusdem circuli reliquoq; seruato assumpte
partes hore gradus stelle per senarium multiplicabūtur: productaq; sūma
de reseruato reliquo diminuetur: quodq; remanserit diuidetur per partes
hore oppositi gradus stelle: quotq; colliguntur hore sunt horarum puncta
ea est distantia stelle ab oriente. Si aut̄ inter quartum ⁊ sep. imuz assumes
terre cardis circul⁹ diminuetur de loco stelle ex eodez circulo residuumq;
diuidetur per partes hore gradus opposite stelle: eaq; est distantia stelle a
cardine terre. Si enim inter septimum celiq; sit cardinez vnum recti circuli
detrahunt de loco stelle eiusdem circli reliquo notato partes hore oppositi
gradus stelle senarius multiplicabit vnde pducta sūma de notato residuo
dempta reliquū per partes hore gradus stelle diuidetur: eaq; est distantia
stelle ab occidentis cardine. Ad hunc modum stelle a cardinibus distātia
deprehensa cum extrahendi fuerit radij stelle cuiuslibet figure in sinistraz
quidē ad exagonum. 60. ad tetragonū. 90. ad trigonum. 120. gradus ad-
icientur. in dextra vero detrahētur. Cum hec itaq; numero introitu facto
in circulū rectum quot gradus equales in signo suo designauerit assument̄
deinde loco stelle per ortum climatis vt ante sinistram. Item ad exagonū
quidē. 60. ad tetragonum. 90. ad trigonum. 120. gradus addentur. in dex-
teram vero dimi nuent̄. Cum quo numero in tabula climat̄ introitu facto
quot gradus equales in signo suo demonstrauerit assumentur. Si ergo v-
trunq; assumptus equalium graduum numerus in eundem gradum inci-
derit eum gradū eius stelle radij ferunt. Si vero in diuersos collecta inter
numeros differentia per senarium diuidetur: quantumq; diuisio dederit
multiplicabitur per horas distātie stelle a cardine: productaq; sūma duoz
locozum loco stelle per gradus equales in sinistra propinquiori. in dextra
vero longiquiori adicitur. Quo ergo numerus puenerit eousq; radij stelle
pertingunt. Oppositionis deniq; radij per diametrum oppositū significat.

**De annis firdariech stellarum simul et de annis earum maioribus
medijs et minoribus.**

Anni stellarum quinque partito reperiuntur. Alij quidem sunt firdariech stellarum. Alij sunt magni stellarum anni. Alij maiores: medij: minores. Alij quidem in iudicia seculi. Alij in vitam humanam. Alij in rerum et tempus numeros tum ex virtute corporum stellarum: tum ex varijs per circulos suos metis tum ex terminis cuiusque alijque atque alijs per circulum proprietatibus certis dimensionibus assumpti quorum ratio plenius alibi tractatur. Nunc autem singuli in hunc ordinem numerantur.

Anni	☉	☿	♁	♂	♃	♅	♁	♄	♃
Firdarie	10	8	13	9	11	12	7	3	2
Maximi	1460	260	480	520	465	428	264		
		at 115							
Maiores	120	82	76	108	57	79	57		
		at 72					at 66		
Medij	39 et di. 45		48	66 et di. 42 et di. 45 et di. 40 et dimidium					
	at 69 et dimidium			at 39 et dimidium					
Minores	19	8	20	29	30	12	15		

De naturis stellarum septem et proprietatibus ducatum per uniuersa rerum genera.

Ultimo est uniuersi stellarum ducatus per diuersos rerum motus expositio quos in nullo singulari corpore simul omnes repiri impossibile est: sed partim in hoc partim in illo: sparsim omnes complentur. Consequenter autem singulas tum ex naturali cuiusque virtute: tum ex varijs locorum affectionibus diuersos eorum motus comitantium.

Ch quidem natura frigidus ficans nonnunquam accidentaliter humidus obscurus asper grauis fetidus vorax tenax: multe cogitationis firmusque memorie sibi magni: alijs parui: eius est agricultura: habitatio terrarum et aquarum rerum dimensio et pondus: fundi partitio: multaque interdum possessio: tum et manu altum pars artificiorum ut cementarii fossores carpentarii atque id genus tum summa et egestas nauigia longa via et difficilis longum exilium: etiam prouisus difficultatum et periculorum incursum: tum fraudes negocia doli proditio noxia facinorosa abhominatio solitudo deliberatio quoque et intellectus: sermo certus et amicitia stabilis: longa prudentia: tum et regum consules: omnisque malicia iniquitas et violentia captiuitas: cathene compedes carceres damnatio instantia pertinacia perfidia difficilis ira: nec tamen effrenis omnisque boni odium et inuidia. Tum metus angustia dolor penitentia passionum dubitatio. Error in volucrum labor pena lesio funera luctusque funebrii orphani vidui et orbi: hereditates resque antique. Tum senex patres aui proaui eiusque partis penes. Tum serui mancipia mercenarii eunuchi vulgus atque hominum genus infame sterile ignauum detractiuum: corporis partes auris dextra et splen omnesque melancolie genus. Tum malefici fures fossoresque monumentorum et spoliatores: omnesque magice omnisque maleficij studium postremo longa cogitatio: rarus sermo: altus secretorum intellectus: occulta profundorum atque inexhausta sapientia.

Quarta natura calidus humidus dulcis temperatus equus est eius virtus na-
 turalis ac nutritiva corpora animantium sobolisque progenies magnates et
 prelati: corporis partes auris sinistra et epar: forme dignitas: animi nobili-
 tas: sana sapientia et intellectus: visionum interpretatio: certitudo et veritas
 Tum iura leges templa cerimonie religio honestas fortitudo temperantia
 iudicia pacificentia: gratia vera fides humilitas et obedientia. Accidenter
 aliquando post deliberationem inconsultus rerum aggressus: ac difficul-
 tatum incursum. Tum patientia deinde vindicta et victoria in omni conten-
 tione magnificentia dignitates regna principatus. Tum spes gaudium mun-
 dicia continentia parcitas beniuolentia amicitia liberalitas: animi ingenui-
 tas. Tum facultates et suffragia: hominum societates: cohabitatio contu-
 bernium sermones quoque dignitates pmissio stabilis: depositio fidelis hi-
 laris iocundus placidus indulgens veneri officio et sibi et suis utilis malum
 fugiens et bonum appetens prouido consilio: graui sermone: et priuatis pu-
 blicis rebus salubris ac fructuosus.

Mars : natura calidus siccus acutus vehemens atrox: eius est adolescē
 tia vires epar cum ♃ nares cum ♀ corporisq; passiones calide: tum igni.
 tabula exustio cunctiq; repentini prouentus : reges violenti : inimici inhu
 mani: peruersi iudices: iudicia castra regum: clientela iniquitas scelera pro
 ditio pugna cedes effrenis audacia: stulta securitas: elatio magna tumidi
 tas iactantia: forme et glorie amor: dissensiones litigia seditiones contro
 uersie predationes oppressiones insidia latrocinia: grauis ira: facil' offensa
 plage vulnera captiuitas discretio: fugiēdi difficultas: timor ac tremor: im
 prouisa festinatio perfidia contradictio turpiloquia: incautus amor: mani
 festa amicitia: promissus impensus piurus dolosus responsione: et aggressu
 promptus atq; ingeniosus fallax inconstans exlex maledicus maleficus:
 malignus temporis incompositus omnia contaminans: varie cogitatiois
 in reb⁹ cogitandis: in rerum cōmutatione consultu reditu: multi murmur⁷
 et pene deformis inuerecundus incestus spureus ingratus: p̄gnanti grauis
 parturienti inimicus: partui periculosus nōnunq; abortus: causa eiusdem:
 et mediocre hominū genus. Tum et pecudum custodia iumentozūq; causa
 et procuratio. Tum et vulnerum et lesionū causa plurimūq; cirurgia omneq;
 ferarium omne cruentum artificiumq; mortiferum. Nam eiusdem mortis
 acerbum duo reliquum magis ♄ et participe.

tum patres et fratres nihil roganti negans. Postrema sunt valida malorum
ultio regimen imperiale summe diuinitatis contemplatio.

Sol natura igneus tpar? ei? est ois eorum nitore et claritas vniuersalis vita caput animatis cum aiali spiritu atque oculo dextro. Opinio quoque et ratio tuz mediu; zone habitabilis: reges et primates: concilia et cetera hominum: fortitudo: victoria: vindicta: honestas: magnificentia: habitudo bona existimatio: ambitio: multaque auri cupiditas pspicuitas mundicia graue eloquiū vicinis noxi? remotis contra sicque in hec nunc comodus eiusque hic sublimatio illic degradatio habet leges: iudicia: magistratus intelligētias

uia: dulces querele: effeminatio: indignatio: fallacia frequens mendacituz ac periuria. Tum vina mella potusque inebriabilis ipsaque ebrietas: luxuria: fornicatio omneque id genus tum naturalis vsus que contra naturam in vtroque sexu tamque legitimi que illiciti cum ipsis omnium auctoribus simulque omni prole illegali. Tum dilectio nati mutua hominum caritas pietas facilis crudelitas uoluntaria receptio valitudo corporis animi debilitas multa car-

Venus frigida et humida temperata eius est mulierum gen? minorumque sorores. Tum vestimenta omnisque cultus ac redimicula cum aureisque et argenteis ornamentis: tum frequens balneum et ablutio forme que aptitudo gratiofa cum multa facecia: amor musicę gaudia loci ois que instrumentalis melodia cum ipsis etiam instrumentis atque motibus adaptis. Tum sponse cum sponsalibus: ac talamis cum triplici iure coniugij simul etiam odora dulcia ac suauiua que ludi incesseris atque aleis ocia preter studia: amor: lasci-

nositas pinguedo cum adipe omnis voluptas diuicie et oblectamenta eo-
 rumque studiosa inquisitio. Tum subtilia mirandaque artificia ut egregie pictu-
 re atque future cum suis artificibus tum fora et tentoria odorumque mercature.
 Postremo scientiarum intentio. Tepla deinde legis observatio ius equabile.

Mercurius promiscuus ad omnem commixtionis assensu facilis eius pueri-
 cia cum maioribus fratribus multoque puerorum amore. Tum diuinitatis fides p-
 phetie sermone discipline doctores cum discipulis ingenium: ratio: eloquentia: p-
 cepta eorumque observatio: plena sapientia: sana doctrina: salubris exhortatio
 arguta deceptio: probabiles inductiones necessarij filogisim: phie ac poetrie
 studium: plurimumque in mathematica: arismetica: geometrie et astronomie
 nec sine metrica et richmica. Tum diuinationum sortilege quoque cum augurijs
 et auspicijs preterea grata et fructuosa facundia. Tum libri commenta scribe
 eorumque officium acuta et propterea officia diligens omnium se arum usus et exer-
 citatio cum eleganti nouitatis inuentione ac secretorum intellectu soli diuinita-
 ti patentium rarum gaudium rare delicie tenuis voluptas tum prouidum confi-
 lium: fama: rumores: ambitio magis glorie cause deinde questiones tributa-
 ria eraria: appotetice questus cum multo sumptu ac falsitate. Mercature
 parcens negociationes furta: fraudulentia: maliuolentia: ignauia: inimi-
 citie: timor: seruitus: dubij atque inuoluti affectus obedientia cum summa in-
 tentione ac mitti in alienos dolores cum passione fratrum amor propulsio

legis observatio verax causata ingrata vocis modulatio aptitudo in omne
 artificium cunctorumque perfectio confidenti omnium professione. Postremo
 suendi: radendi: pectendi: adapta manus cum suis instrumentis et artifi-
 bus. Nam et fontium scaturigines amnium decursus aquarum derivationes.

Luna frigida accidentaliter interdum calida ad lumen lucens levis ad omnia
 faciens negotia: formam: gaudium: famam affectans: eius sunt negotiorum
 incipia reges et principatus substantia cum victualibus affectum consecutio in-
 tentio in scientias legem aliorumque contemplationem tum et carminum vires va-
 rij motus animi studioque in terrarum atque aquarum computo ac dimensione
 debilis tamen sensus tenuis memoria preterea matrone coniugia grauide
 nutritura et nutrices matres avie maioresque sorores nuncij mandata fugi-
 tium mendacium delatio assentatio omnibus motibus accomoda et accepta
 nihilominus laus corporum saluti studiosa multum edax parum venerea. **H**ij
 ergo stellarum ducatus ut nunquam omnes simul in uno corpore inveniun-
 tur sic nec ex illo uno loco simplici ve stelle habitu per diversa tempora col-
 liguntur.

Ca

Liber octavus. 8. habet capitula. C. Primum de causa partium. C. Secundum de diuisione. C. Tertium de partibus stellarum. C. Quartum de partibus signorum. C. Quintum de partibus. C. Sextum de conuentu partium. C. Septimum de ducibus partium. C. Octauum de eorum inuicem inuentione.

Primum capitulum de causa partium.

Mnes stellarum ac sideree virtutis rationem totius tractatus series continet postreme partitionis est alius quidem celestis potentie ducatus ac secundaria virtus non in ipsis quidem stellarum aut siderum corporibus sed principalibus ducibus consequenti necessitate sumpte. Omnis enim antiquitas in his tribus ducibus uenit primo stellis: secundo signis: tercio utroque partibus per circulum ordinatis: quorum primi duo animi et corporis vice prima tractant consilia. Tertius more accidentis priorum in assensum succedit quibus nonnulli veterum primis omissis tercius tantum auctoritatem per omnia negotia sequantur. Hermes tamen cunctisque sequaces eius persarum babilonie atque grecorum astrologi in omni negotio primo stellam naturaliter ad id ducen-
tem cum loco suo. Secundo domiciliu eius negotij eiusque dominum. Tertio partem negotio attinentem cum loco atque domino suo consulunt eque ut de ceteris conuentum eius cum stellis et respectum ductumque ac transitum metientes. Unde manifesta videtur partium causa si quibus stellaris ducatus ratio constans est idque duobus modis. Primo quidem quoniam stellarum distantie quantitate ducatus earum inequalitas sequitur ut promptius inter stellas eiusdem ducatus patet. Quemadmodum inter solem et saturnum quorum vel ducatus ad status ducatus patrum necessaria visa est ducum distantie dimensio ad perpendendas eorum vires omni tempore in omni negotio que prima partium causa extitit. Secundo vero quoniam rerum modus quo sidera ducunt non simplici aliquo ducatu perpenditur verum per mixtionem duum aut pluriu idem designantium quidem genus frequenter in volucrum atque error consequitur ne facile princeps eligi possit quam pre ceteris sequamur aut cum dominorum alter sit diurnus alter nocturnusque sicque alter masculus alter femina hisque similia nec multo alter altero fortior hic itaque negotij partem educi necessarium est que cum alter utriusque testimonia accesserit facile assequendum ducem eligat quoniam ergo hec distantia collecta in quemlibet circuli locum incidat necessesse est ex tribus eas principijs oriri constans est quorum duo naturalia firma terciu mutabile ac prima quidem duo sunt inter que sumunt eorumque primu a quo terciu a quo numerus collectus incipit ubi gratia ab hac ad illam collectus graduu numerus atque in initio ab orientis gradu aut aliunde sumpto per trigenos gradus eductas ut steterit partis locum figit. Quod autem hic numerus ab oriente distat concipitur. Secundo vero quoniam oriens rerum incipit preest iure sepius

ab ipso iniciandū videt. Nam quidē interdū aliunde vel ab alio videlicet domicilio aut loco stelle causa est q̄ ei negotio affini⁹ attinet quapropter ut dictū est: terciū hoc principiū mutabile est. Quoniā vero stellarū omnīū circuitus zodiaci axem ambit sicq̄ oriens quidē per zodiaci gradus computat. dicim⁹ enim vt stellā sic oriens in hoc vel in illo huius vel illius signi gradum deducere non vero p̄ orientiū gradus sunt enim de circulo vel recto vel verticali quorū poli a zodiaci polis alterutra ex parte distant vt est recti circulo distantia sicut ptholomeo placet graduum. 23. punctoz. 51.

Secundū de diuisione.

Is itaq̄ positis he partes inter principia tractatus z numero z nominibus distinguende vident. Omnes etenim quas persarum babylonie z egyptij auctoritas firmavit in libris eoz. 97. inueniunt trina serie discrete. Ex prima serie sunt partes stellarum. Ex secunda signoz partes. Ex tercia diuerse ab vtriusq̄ necessarie tam in quibusdā genezie atq̄ annaliū locis nec non z questionibus plurisq̄ aliquozq̄ negotioz inicijs. ¶ **Pri**mi generis partes. 7. sunt numero singule singularū stellarum quarū z nominibus appellant. ¶ **Secundi** generis partes. 80. numerabunt. Orienti tres prima vite secūda sustentatōis tercia sensus z rōnis. ¶ **Secūdi**. iij. prima opum secūda mutuandi tercia inueniendi ¶ **Tercij**. iij. prima fratrum: secūda numeri fratrum: tercia mortis fratrum. ¶ **Quarti**. 8. prima patrum: secūda mortis patrum: tercia auoz: quarta generis: quinta fundi iuxta hermetē. 6. iuxta ceteros persas. 7. agriculture. 8. finis. ¶ **Quinti**. 5. prima prolis: secūda hore z numeri natoz: tercia prolis maxime: quarta femine. Quinta discretionis vtrū ne masculus sit an femina. ¶ **Sexti**. 4. prima egritudinis iuxta hermetē: secūda iuxta belitem: tercia seruoꝝ: quarta captiuoz. ¶ **Septimi**. 16. prima cōiugioꝝ virozū iuxta hermetem: secūda iuxta welitē: tercia qua viri feminas aliciunt: quarta euentus maris cum femina: quinta adulterij: sexta desponsationis femine iuxta hermetē: septima iuxta welitē octaua qua femine viros alliciunt: nona cōuentus femine cum viro: decima adulterij femine: vndecima castitatis: duodecima cōiugij vtriusq̄ sexus: decimatercia hoz despousationis: decimaquarta pacti z modi nuptiarū: decimaquinta agnatoꝝ: decimasexta cōtrauersiaz z aduersarioꝝ. ¶ **Octaui**. 5. prima mortis: secūda stelle necessitatis: tercia anni timendi: quarta loci piculosi: quinta doloris z angustie. ¶ **Noni**. 7. prima itineris: secūda nauigij: tercia religionis: quarta ingenij z prouidentie: quinta sciarū z sapientie sexta memorie placitādi z fabulaz. septima rumoz vtrū ne veri sint an falsi ¶ **Decimi**. 12. prima ptātis nati: secūda patrisq̄ discretionis: tercia consiliarium principū z regū: quarta victorie regis z facultates: quinta subite exaltationis: sexta nobilitatis: septima sequatiū regis z militie: octaua regis

officij nati: nona opis manualis: decima mercature: vndecima opis debi-
 ti: duodecima matrū. ¶ Undecimi. 11. prima diuiciarū: secūda amabilita-
 tis: tertia noticie inter hoīes ⁊ precij: quarta deliberationis: quinta delicia-
 rū: sexta spei. septima amicoꝝ. octaua penurie: nona habundantie: decima
 ingenuitatis animi: vndecima gratie ac bone existimationis. ¶ Duodeci-
 mi. 3. p̄ma inimicoꝝ iuxta hermetē: secūda iuxta alios: tertia laboris ⁊ pe-
 ne. Tercij generis p̄tes. 10. sunt numero prima est pars halgihel. secūda vi-
 ciosi corpis: tertia strēnuitatis ⁊ audacie. quarta feritatis ⁊ angustie in pū-
 gna: quinta fraudis ⁊ doli: sexta loci negocij: septima impediementi rerū iu-
 xta egyptios: octaua iuxta persas: nona retributionis: decima veracis effe-
 ctus. ¶ Siunt igit̄ omnes vt predixim⁹. 97. partim stellarū p̄ se: partē domi-
 cilioꝝ: partē absolute: ad rerū n̄tatem assumpte.

De partibus stellarū Capl̄m terciū.

Cinceps vt p̄posuimus ordine cuncta prosequemur: atq; in
 primis primū genus assumentes cēs generaliter omnis ne-
 gocij partes inter geminos eiusdē duces firmi. Cū igit̄ stelle
 due equaliter in naturali eiusdem rei ducatu cōueniunt fue-
 ritq; altera vt solet interdū vt a fortioris haizen a forciori in-
 cipiendū erit vt sol ⁊ saturnus cū equaliter ad patris ducatu
 ducunt suntq; eiusdem haizen ambo videlicet diurni: qz sol die fortior est
 die ab ipso fit iniciū. Quod si equaliter in ducatu conueniant fiuntq; alter
 diurnus alter nocturnus die a diurno nocte a nocturno inchoabim⁹ v̄po-
 te sol ⁊ luna cum equaliter infortune ducatu cōueniant die tamē a sole no-
 cte a luna sūm̄ recte iniciū ut ille diurna ille nocturna fortuna est. Luz v̄o
 die nocturne alteri altero fortioris fuerit ducatus ab ipso inchoabit. Quo-
 tiens vero ducatus signi est eiusq; dñi sepius a dño fit iniciū. ¶ Est enī oīs
 signi ducatus ei⁹ dñi nō vero cōuertit̄ qz tamē si fortius ad rem duxerit in-
 terdū ⁊ ab ipso fit iniciū: deinde in cōmunionē assumit̄ oriens: aut alia vel
 circuli vel stellarū loca. Sic enī collectio inter primos duces nūero adiciūnt̄
 gradus vel stelle aut loci cuiuslibet in signo sitq; tocus iniciū a principio si-
 gni v̄ndiq; per gradus equales. Accidit interdū vt duz stella ad domiciliū
 assinet̄ alteri⁹ fit eiusdē rei domiciliū alterū cōputo: v̄bi gratia. Oriente
 cancro in quarto climate: leo quidē numero semp opuz domiciliū est. Can-
 cri vero cōputo nōnūq; qz cū accidit pro eo negocio sumet̄: a luna vsq; ad
 sequentē in cancro quo oriens illic simul ⁊ secūdo dñā est nō tamē vsq; ad
 solē dñm leonis. ¶ Prima est pars lune iuter solē ⁊ lunā sumēda recte qui-
 dem cū sol cunctis celestibus clarior diurnū lumen generali mundi fortu-
 na vniuersali vite atq; dñe rerū magnitudini ⁊ splēdori atq; summis digni-
 tatibus gradibus presit: luna vero lumē nocturnū proxima est post solem
 claritate ⁊ fortuna corporib⁹ eoꝝq; alimentis atq; incrementis generaliq;

rerū nature ac necessitati ducatum prebens . Que cū ita sint conuenient e
equidem die a sole ad lunam: nocte a luna ad solem sumitur collectoq; nu
mero graduū orientiū totūq; a principio orientis inceptum ac per gradus
equales deductum partis locum signi: vt si quando ambo lunam in eodē
puncto reperiunt pars etiam in ipso orientis puncto consistat que quoniā
lune est cuius quottidiana necessitas et vsus eadem et pars fortune appel
lat. Sequit̄ aut secundaria vice omnino luminū virtutem ac proprietatem
ad animam et corpus multa virtutem : formam: fortunā: dignitates: opes:
sapientiā: intellectum: cogitationes negocia: opera: rerumq; initia ducens
Obtinuit ergo pro tanta virtutis elegantia vt et pars lune sit et oriens lune
nec sine causa. Quociens enim transacto hore diei per partes hore ipsius
diei multiplicabunt. Totaq; summa a loco lune deducatur aut in ipm par
tis fortune locū aut certe in proximū necesse est peruenire recta solis imita
tione a cuius loco ea summa per locum climatis deducta ad orientis gra
dum peruenit. Igit̄ vt luna prima et vniuersaliter in omni negotio consuli
tur ita pars eius pre ceteris oibus omni negotio accipit̄ . ¶ Pars solis in
ter solem et lunam summit̄. Cum enim nulla stellarum inequalitas quantū
in ipsis est appareat solumq; lune huiusmodi altero manifeste pateat ad
hoc nec vlla aliarum in rerum effectu et generationibus pars lunaris virtu
ti potentie merito pars solis tanq; vniuersalis rerum patris die a coniuge lu
na ad solem: nocte a sole ad lunam summi debuit sumeq; orientis gradib;
additis a principio orientis deductus numerus locū signi: hec est itaq; ps
q; solis est cuius animi felicitas et amalgrab vocant partem celati q; est
intrinsicum bonum. Imitatur autē partem fortune per omnia magis tantum
intrinsicum spectans quemadmodum et illa plus extrinsecam amplectitur.
Erat enim conueniens ut quemadmodum pars lune corporis accidentia
designaret sic ps solis anime proprietates moderaret vtraq; in ore paren
tum vtrūq; comunicans ea se ratione habentes vt die quidem pars fortu
ne ducatus virtute precedat nocte boni ad animam et corpus ad compagi
nem vtriusq; ad nature secreta rerum altitudinem vniq; absconditam: lō
geq; remotam cum summa diuinitatis speculatione ac legum obseruatio
ne. Cum ad honores et gloriā atq; aurarū temperiem ducens has non
nulli cōmutant ita vt eam que lune est soli attribuant que solis lune sed ra
tio que exposita est obtinuit. ¶ Pars saturni pars more sumitur die a gra
du saturni ad gradus partis lune : nocte econuerso adiectisq; orientis gra
dibus a principio incipit ducit igitur mutationem saturni ad alteram re
rum prouidentiam et memoriam ad segnitiam et desidiam et tenacitatem
ad perditam decessa degradata laborem: inopiam: agriculturam: edifi
cia: nauigia: maleficia: carceres: catenas: metus: senectā: motūq; mor tis.

C Pars iouis pars moralitatis sumit die a parte solis ad locum iouis nocte conuerso adiectisq; orientis gradibus a principio inchoat ducit itaq; more iouis ad morum compositionem gratiam et honestatem: iusticiam: leges: honores: dignitates: prudentiam tempantiam: societatem amicitiam liberalitatem rerumq; finem
C Pars martis pars strenuitatis sumit die a marte ad partem lune nocte conuerso assumptisq; orientis gradibus a principio instituit ducit ergo lege. Martis ad animositatem: maliciam: acumen: securitatem: violentiam: iniquitatem: flagitia: crudelitatem: controuersias: pugnam: cedem: omneq; genus mortis acerbe.
C Pars ueneris pars amoris sumit die aperte fortune ad partem celate de nocte conuerso adiectisq; orientis gradibus a principio incipit ducit etiam more ueneris ad uoluptates: delicias: iocos: cantilenas: amicitiam: gratiam aptitudinem: ad omnes iocum suauem dulce: omneq; ueneris officij genus.
C Pars mercurij pars ingenij et memorie sumit die aperte boni ad partem fortune nocte conuerso adiectisq; orientis gradibus a principio incipit ducitq; more mercurij ad solertiam: intellectum: eloquentiam: de inceptions mercaturam varia ingenia: omneq; studium et artificium ad hunc modum
 Partes stellarum hermes inueniendas tradidit quarum hi sunt generales ducatus singulares namq; prout incidunt iudiciorum tractatibus rel. quimus hic uniuersaliter de omnibus adijcetes ut sint stellarum ducatus pro locis ac diuersis actionibus omni tempore variant sic et partium ducatus locorumq; mutationes in ducatus discretionem magnope seruari conuenit.

De partibus signorum Caplin quartum.

S Equit ut deinceps partes ordinem: dicem? igitur sumendi singulas diuersorumq; dissonantiam in sumendo tum quid rectius sit postremo generales signorum ducatus premissis tuz paucis que antea necessaria sunt. Sunt enim nonnulli qui cum plures domicilij unius partes inueniunt imperitie necessitate quadam insumendum discordent. Quapropter id examinandi causa exponendum erat. Cum ergo plures in hoc artificio minus perspicaces inueniant nos hermetem et perfas plurimum sequimur que singulas ex huius ducibus in eodem naturaliter ducatu consentientibus sumunt qui cum singula domicilia diuersis rebus variisq; modis alios atq; alios ducatus prebere vident nullam unam partem tante rerum diuersitati designande sufficere posse intellexerunt. Quapropter et singulis prout opus erat plures adinueniunt partes diuersa domiciliorum parcietes officia. Que cum generaliter quidem in ipsius domicilium designatione communicent. habent tamen speciales suas et proprietates: verbi gratia. Mors quod genus: spes vero naturalis acerba in natura expectata repetina hisq; similia. unde mortis domicilio quicq; erant necessaria genere quidem comunicantes: specierum vero distantia distantes: nec tamen singulis omnium domiciliorum

officijs sue cuiusq; tribuuntur partes vt quantum cum specialis sit numerū et inuiciorum nulla tñ seorsum m̄m pars nulla inuiciorum tradita reperitur seu q; hic h' modi inter ea determinarūt coma vellent seu q; speciali certitudine non inuenta generali officio relinq̄re mallent. Cum igitur has partes in da genus: singulariter quidem dare rōnem longum esset. verum partim data partim studiosi ingenij relinquimus.

Prienti partium prima pars vite sumitur inter Υ et H . H enim et Υ supremi stellarum ac grauissimi vt rerum statum firmant et producant: humane quidem vite spacio magis accomodi reperiuntur: assumpto oriente particeps q; vite p̄est: die quidē a Υ ad H nocte ouerso. Ducit igitur ad vitam corporisq; statū et anime: ac salua quidez ad vite impendium corporis salutez anime gaudia spectat: corrupta contra. ¶ Secunda pars sustentationis atq; firmamēti: quomodo omne firmamentum ac stabilitas meliori forti oriq; fortuna perficitur: nulla vero par \odot et D fortuna eque in anima corporisq; natura potens quorum amica atq; firma compages vite firmamentum est stabilitas: die quidē a parte D ad partem \odot nocte ouerso sumpta ab oriēte incipit P parti cognata. Ducit autez ad nati formam et similitudinem partusq; modū: salua quidez forme decorem corporis integritatē et valitudinē statum decentem: habitudinē gratiosam: ceteraq; id genus comoda pficit itinerib' quoq; salubris et vtilis: corrupta contra: que si duci paterna accliuus reperitur formā nati ad patris eiusve generis similitudinē effingit: si m̄ne ad matrē eiusve cognationis exemplar. Quotiens itaq; discernēdū fuerit firmumue maneat quodlibet an mutabile accepto primuz oriente aut nati aut anni siue questionis eam partem amplectemur: que si fuerit in respectu dñi sui aut cum orientis dño aliorumue cardinum pariter et accedens rem imperpetuum firmat: remota contra. Sin aut vt accedens pariter infortunata: firmat quidem sed detrimento et noxe: si fortunata fortune et gaudio. Sin aut vt remota simul et fortunata: mutabile quidē sed deinde fortunaz consecutaz infortunium si infortunata. ¶ Tercia sensus et rationis quoniā P sunt ingenium memoria discretio eloquentia sapientia. P vero acumen vigilantia leuitas: die quidē a P ad P : nocte econuerso sumpta ab oriente incipit. Ducit igitur vterq; mutatione ad sensum discretionem eloquentiaz et sapientiam siq; vel ipsa vel dñs eius cum orientis dño fuerit pariter cum aliquo loci testimonio. P forti respecta copiose rationis sūmiaz ingenij promissum est: si P multi acuminis et perspicacitatis.

Secundi partium prima opum exopum ducibus sumitur: die noctuq; a dño sc̄di ad g . sc̄di incipitq; ab oriēte. Ducit aut ad quest' necessaria et victualia: salua quidez fructuosa: corrupta contra. Non enim vsq; ad diuitiarū copias aspirat q; primoz

ducunt sunt. ¶ Secunda pars cambiendi die noctuq; a H ad Z sumpta ab oriente incipit: hec itaq; si et ipsa et dñs eius ad opum ducatum accesserint simul corrupti plurima cambiando disperdūt: salui contra. ¶ Tercia inueniendi die a Z ad Q: nocte conuerso sumpta ab oriente inchoat: ducit ad casuales inuentiones eoz que decidunt siue obmiscunt qui q̄ in via aliq̄ue id genus suum loco. Si ergo potens fuerit simul cum O vel D aut in eorum amico respectu pariter in cardine querenti rem casu vel obliuione perditaz inueniendam tribuit. Nam id quoq; hoc modo statuta multarum inuentionum promissum.

Tercij partium pars prima fratrum: quoniam H et Z primi stellarum et continui atq; H virtus retentiua: Z generatiua que duo primordia sunt omnis geniture. In omni vero generatione primi et continui sunt fratres. Hermeti quidem eiusq; sequacibus die nocte q; a H ad Z sumenda visa: sicq; ab oriente incipere: alijs nanq; potius a Z ad H: sed hermetis sententia grauior. Recte quidem cum eorum vsq; adeo concepta sit fraterna societas vt apud veteres licet interdum Z H filius: nonnunq; tamen et fratres memorentur ambo celi parte geniti. Ducunt igitur cum domicilijs sui domino ad status fraterni societates et amicicias negocia et amicicia que sunt dño suo signa multis occupant: multos promittit fratres: pauca pauca. Sic itaq; fratrum numero deprehendendo sumetur quantum interest a parte vsq; ad domicilijs dñm vel conuerso per singula signa singulos numerando biptito si interfuerit duplicato: quotq; interfluūt stelle per singula singulis anumeratis. ¶ Secūda numerū fratrum die noctuq; a Z ad H ab oriente incipit hec itaq; cum premissa dñs suis inter signa multe pauce prolis fratrum numerum discerunt. Numerus aut per signa et stellas vel vsq; ad annos stellarum applicans: minores vel medios vel etiam maiores quibus etiaz respicientes iuxta annorum suorum numeros adiungunt. ¶ Tercia mortis fratrum et sororū die a O ad gradum. 10. nocte conuerso sumpta ab oriente. Hec igitur vt mortem fratrum inuuit: cum vel signorum circuitum vel per gradum dictum quorum prima adwara fm tecit vocant vsq; fratris ducē vel sororis peruenit vel conuerso hoc ad illum periculosum est.

Quarti partium prima pars patris: quoniam H antiquitas: ac masculina natura vnde patris ducatum sortitur: similiter quoniam omnis nati vite causa pater est. O aut vniuersalis animantium vite auctor vnde ipse in patris ducatum concessit Die a O ad H nocte conuerso sumpta ab oriente incipit. Et si H sub radijs extiterit vice eius succedit Z. Sunt qui eū id accidit eaz inter H et Z colligunt: sed hermetis auctoritas grauior: quoniam nec O id ducatum

prohibet et ♃ patris grauitati ♂ cognatioꝝ. Nec itaqꝫ cum hospicij sui dño ad patris statum fortunam z comoda spectat. Nam cum dño suo salua ac prospera patris honorem et fortunas accumulans in cõmuni contra: sicqꝫ fortunati vitam producant correpti decurtat. Nec etiam cum dño suo ipsi nato quoqꝫ regni z potentie dux est ¶ Secunda die mortꝫ a ♄ ad ♃ nocte conuerso sumpta ab oriente incipit: ducit ad causas z occasiões mortis patꝫ. Timenda quidẽ quotiens vel ipsam vel dñm eius anni patris consequentẽ aut eius ducem alteruter ¶ Tercia auoꝝ die a dño ☉ ad ♄ nocte conuerso ab oriente inchoat. ☉ si ☉ interim ♄ graditur sumitur a primo ♄ ad ♄: si alterutrum ♄ domicilioꝝ a ☉ ad ♄ nec interest vtrũlibet. ♄ interim sub radijs fuerit aut extra. Nec ergo cum dño suo quotiens infortunia consequitur auoꝝ noꝝaz minatur cum fortunatis salubris z vtilis. ¶ Quarta pars genealogie sumitur die a ♄ ad ♂ nocte econuerso: adiectisqꝫ ♃ de signo suo gradibus a principio inchoat. Nec itaqꝫ si cardinem tenet domino suo respecta aut ☉ saltim medię celi dño ceterumue cardinum dñis amica figura natum celsa nobilitate clarisqꝫ natalibus predicat: quantumqꝫ infra substiterit tñ degñet. ¶ Quinta hereditatũ hermetꝫ die noctuqꝫ a ♄ ad ♃ sumpta ab oriente incipit. Nec cũ dño suo salua z p̄spera amplitudine agri frugumqꝫ abundantiam promittit: aduersa contra. ¶ Sexta hereditatum persarum die a ♃ ad ♃ nocte conuerso ab oriente inchoans eiusdẽ iudicij ¶ Septima agriculture die noctuqꝫ a ♃ ad ♄ sumpta ab oriente inchoat: p̄spera itaqꝫ z ipsa z dñis eius sementi atqꝫ insitionibus fructus multiplicat aduersa contra. ¶ Octaua pars finis rerũ sumitur die noctuqꝫ a ♄ ad dñm coniunctionis vel oppositionis iniciumqꝫ ab oriente sumit que si cum dño suo in signo directi ortus incidit vitam actusqꝫ nati ad beatũ finem p̄ducit aduersi atqꝫ in signis obliquis contra. Si autem variantur vt hoc in hoc si gnorum genere: ille in illo ad eundem ducatum z modũ variant: vt tamen locus partis postremum obtineat.

Quinti partium prima pars proles sumitur vt hermeti placet die a ♃ ad ♄ nocte conuerso: sicqꝫ ab oriente deducta: quam hehil quideꝫ die noctuqꝫ a ♃ ad ♄ sumit. Obtinuit hermes qꝫ die parti vite: nocte parti fratrum cognata aptior sit. Nec itaqꝫ distinctim vtrũ ne habiturus prolem sit quispiam sterilis futurus. Si enim pariter cum domino suo in signa fecunda incidit prolem promittit: in sterilibus negat. Sic z numerum filioꝝ determinat inter signa multe pauceue proles hac discretiõe habita: salua quideꝫ datam prolem saluat: corrupta negat: ducit etiaz ad statũ proles q̄qꝫ apud parentes obtinet gr̄am. Sumpto deinde quantum interest a parte vsqꝫ ad eius dñm aut conuerso qꝫ interfuerũt signa tot partus narrabimꝫ biptitis tñ duplicatis singulisqꝫ per singulas stellas si que interfuerũt annumerat.

¶ Secunda pars hore nati numerumq; natorum vt sexus discretionis: qñ
 4 humor temperatus. 8 vero calor voluptarius: oisq; generationis causa
 voluptas calorem humori reperaans: die noctuq; a 8 ad 4 sumpta ab oriēte
 deducitur. Nec itaq; post premissa discretionem numerum natoꝝ metitur
 Quotiens enim deinde 4 liber et fortis hanc partem vel corpore vel radijs
 consequitur: partes restaurat que si in signum masculinum incidit plures
 masculos edit: in femineo plures feminas. Si ergo ad secundam prolem
 ducit et ipsam et dñm eius consulemus: proq; loci comoditate narrabimus
 deinde partis annos minores vel medios vel etiaz minores pariter et cum
 respicientium additamentis. **¶** Tercia pars proles mascula que quoniam
 8 infantia 4 proles mascula sumitur: die noctuq; ad 8 ad 4: incipitq; ab
 oriente: hanc heckil a 8 ad 4 sumit. Obtinuit hermes prout 4 geniture q̄
 4 promptius est que cum dño suo prospera nato honores et diuitias parat
 aduersa contra. **¶** Quarta pars proles feminee die noctuq; a 8 ad 4 cum
 proles femina ab oriente inchoans: hanc herchil nocte conuertit. obtinuit
 hermes prout vtraq; nocturna 8 q̄ die noctuq; in ducatu fortior: que pro
 spera natura adornans honesta nubia dicit: aduersa contra: he due ptes
 pro habitudine sua in fratrem et sororem vt alteri preferatur discernunt.
¶ Quinta pars sexum discernit aut nati aut nascituri aut cuiuslibet quesiti
 Sumpta namq; die a domino 8 ad 8 nocte econuerso in signo masculino
 masculum: in femineo feminam iudicat.

Exti partium prima incomoditatis corporee atq; passionuz:
 hermetis: quoniam omnis dolor superabundantiū qualitātū
 est merito ab infortunijs inquiritur die a 4 ad 8: nocte con
 uerso ab oriente incipiens. Corrupta ergo et dñs eius multe
 passionis grauiumq; morboꝝ causa est: salua salutē. **¶** Scda
 pars egritudinis aliorum die noctuq; a 4 ad 8 ad eadem:
 omnia ducens preter cronicas. **¶** Tercia pars seruorum: quoniam omnis
 cursus ac seruicia et subiectiones infimarum stellarum sunt hermeti placet
 vt die noctuq; a 4 ad 8 sumatur sicq; ab oriēte incipiat ita vt cum dño suo
 prospera seruicijs copiosus questus consequendos pmittit: aduerso labore
 inutilem et penam parte prospera dñs aduersus questus quidē: sed deinde
 penaz: conuerso contra: hoc in signo multe proles multam subiectionem et
 seruitute m intendit in sterili raram: hanc herchil nocte conuertit et zedam
 froch die a 4: ad partem fortune nocte conuerso: legem hermes obtinuit.
¶ Quarta captiuitatis die a domino 8 ad 8 nocte a domino 8 ad lunam
 sumpta a ab oriente inchoat: hec libera fortunatis iuncta: familiariter confi
 stens captiuitatem omnemq; huiusmodi angustiam vitat: corrupta penis
 et cruciatibus inuoluit.

Optimi partium prima desponsationis viri: quoniam huius primacia ac natura mascula: ♀ feminea. Masculus vero prior femina Hermes die nocturnus a huius ad ♀ sumens ab oriente deducens Hec itaque cum domino suo viri coniugia tractat. Salua quidem honeste et egregijs thalamis ditans: corrupta contra: quoniam ☿ fortis aut radios consequitur desponsationem constituit. ¶ Secunda velitis die nocturnus a ☉ ad ♀ sumpta ab oriente incipit. Harum duarum prima pars qua viri feminas alliciunt. ¶ Tercia pars coitus viri similis. ¶ Quarta similis est quarta pars adulterij atque fornicationis viri. Omnium igitur simplex hec via. Libere siquidem et prospere suis queque officijs vtilis ac salubres: aduersa contra. ¶ Quinta et sexta que in connubio femine sumitur. Hermes primam que viri connubio data est conuertens recte eiusdem etiam iudicia in huius sexum transfert. ¶ Septima eiusdem rei velitis die nocturnus a ♃ ad ♂ sumens ab oriente instituit quas ceteri per se nocte conuertunt. ¶ Octava et nona velis harum duarum prima pars qua femine viros alliciunt. Secunda pars coitus femine filis eiusdem ¶ Decima est pars adulterij atque fornicationis femine: filis et harum omnium simplex consilium. Nam salua quidem suis queque officijs comode: aduersa contra. ¶ Undecima pars castitatis femine die nocturnus a ♃ ad ♀ sumpta ab oriente inchoat que signo firmo reperitur domino suo respecta: aut saltem fortunatis castam ac modestam parit biptito fortunata respecta ♀ quidem indulget incestam inde cohibet. In tropico fortunata visa effreni ardore damnat: nisi quantum fortunate castigat. Nam si pariter infortunijs eiusdem alienis incontinentem edit ac forsitan inuerecundam stortum. ¶ Duodecima pars coniugij vtriusque sexus sumitur die nocturnus a ♀ ad gradum cardinis occidentis: incipitque ab oriente que si infortunijs iuncta reperitur et respecta in fausti federis omnium cuius domino aduersa locato si pariter ♀ huius corrupta: aut sub radijs nunquam iunguntur. ¶ Tertiadecima pars hore coniungendi die nocturnus a ☉ ad ♃ sumpta ab oriente inchoat: quam cum ☿ fortis corpore aut sub radijs consequitur coniugij dies instituitur eis dico quibus natale fundamentum consistit. ¶ Quartadecima pars ingenij atque studij componendi coniugium: die nocturnus a ☉ ad ♃ sumpta a ♀ deducitur que prospera id studium ad optatum finem perducit: aduersa contra. ¶ Quintadecima pars natorum die nocturnus a huius ad ♀ sumpta ab oriente incipit que cum domino suo fortunata honestis clarisque natis adornat: infelix contra. ¶ Sextadecima pars controuersie die a ♂ ad ☿ nocte conuerso sumpta ab oriente incipit. Que si in oriente aut cum domino eius reperitur: aut in aliquo cardine natum litigiosum portendit: sicque pariter corrupta litigijs damna et supplicia minatur. Si vero cum domino in oriente oratorio officio dignitates consecuturum.

Et autem partium primam partem mortis: quoniam **D** corporum conditionem ducit: octava mortem: **H** vero interitus: dolor angustia et luctus **Hermes** ex his tribus eliciens die noctuque a **D** ad gradum octavi sumptam: adiectisque **H** gradibus a principibus eius signi instituit. Nec itaque si et ipsa et dominus eius corrupti sunt benivolam respectu mortem acerbam minantur: liberi vero miretur: hanc alij inter **S** et **H** legunt **Hermes** obtinuit. **¶** Secunda pars stelle necantis: quoniam orientis dominus animam ducit: **D** corpus quo compages vita est solutio interitus: die a domino orientis ad **D**: nocte conuerso ab oriente inchoat: huius dominum si **D** sola respiciens signum sectorum membrorum occupat propter corrupta necat: libera de memoria truncat. **¶** Tercia pars anni metuendi die noctuque a **H** ad dominum coniunctionis aut oppositionis sumpta ab oriente inchoat. Nec itaque atque dominus eius cum domino orientis corrupti natos frequentes morbos corporis lesiones opum et anima minantur quam cum annus nati consequitur aut illa ad orientem eius domini vel signorum circuitum vel per gradum ductum peruenit minarum effectum instaurat. **¶** Quarta pars loci metuendi die a **H** ad **S** nocte conuerso sumpta a **Q** signo incipit. Nec cum orientis domino infelix in eo signo ducatus sui officium tractat. Itaque cum vel annus nati ab oriente ad eam partem applicat: aut conuerso pars ad orientem eius domini vtroulibet applicationis genere peruenit crebris difficultatibus: hominem grauiusque impedimentis inuoluit: huc si in fortuna accedunt decrementi passionem: atque supplicij mina ei presertim loco cum eius signi ducatus preest. **¶** Quinta pars angustie die a **H** ad **Q** nocte conuerso sumpta ab oriente inchoat. Nec cum domino suo infelix: quotiens anno nati deprehenditur aut ipsa illum grauius aduersat nisi fortunate intercedant que si fortes fuerint deinde liberant. Nec si in natali cum orientis domino reperitur omnem vitam infaustam deducit.

Noni partium prima pars itineris die noctuque a domino noni ad gradum noni sumpta ab oriente inchoans nati itinera metum itinerumque negocia. **¶** Secunda pars negocij die a **H** ad 15 gradum **S**: nocte conuerso sumpta ab oriente inchoat. Nec cum in signis aqueis nauigijs secundos pat questus: corrupta metu et periculum damnat in eo gradu cum **H** reperitur ipse est orientis gradu vicem suscipit. **¶** Tercia pars religionis die a **D** ad **Q** nocte conuerso sumpta ab oriente incipit. Nec cum domino suo orientis domino iuncta dumtaxat libero vitam nati religionem et honestatem ornat: corrupta contra **¶** Quarta pars prudentie die a **H** ad **D** nocte conuerso sumpta ab oriente inchoat. Ducit autem assensum memoriam discretionem prouidentiam proprie **H** orientali super terram sua recepta aut **D** potenti amice respecta **¶** Quinta pars scientiarum: quoniam **H** firmamentum et memoria: **Q** prudentia et intellectus

Mercurij ingenij scripture z eloquentie recte ex his tribus sumit die a sa-
turno ad iouem nocte cōuerso: atq; a mercurij signo deducta ad alterā sa-
pientiā artificia variāsq; scientias ducit magisq; salua ducibus: his fortib⁹
amice recepta. ¶ Sexta fame z historiarū die a sole ad iouē nocte cōuersa
sumpta ab .o. inchoat que in cardine mercurio aut veneri aut oriētis dño
respecta: historiarū atq; rumorū capacitatē acuit memoriā firmat pñuncia-
tionē expedit. ¶ Septia rumorū inter verū z falsum discretiōis die noctuq;
a mercurio ad lunā ab .o. inchoās que cum in cardine aut signo firmo seu
directi ortus reperit verū indicat minus aliter.

Decimi partiu prima principatus z potentias nati qm sol
lumē diurnū nati vite honori atq; potētie p̄est: luna vero
nocturnū: secunda virtute solē sequens. Ex his atq; prin-
cipatib⁹ eoz sumit die quidē a sole ad principatū nocte a
luna ad eius principatū sicq; ad oriētē deducit: hec ergo
si in sumo aut cū stellis fortib⁹ familiariter consistentibus
reperit nato principatū grauēq; potentiam pmittit. ¶ Si
die sol nocte luna principatus sui gradum occupauerit cum gradu oriente
ducatur obtineret simul itaq; si familiariter constiterint suiq; officij p̄ticipes
honoris z potentie promissuz. ¶ Secūda regis die a marte ad lunā nocte
cōuerso sumpta ab .o. inchoat hec cum dño salus orientis atq; decimi do-
mini pmixta aut regē magnū parat aut virum reginee auctoritatis z reue-
rentie. ¶ Tercia consiliū regis atq; primatū curie: quoniā mercurius in dā
do z accipiēdo scripturis eloquētie z consilijs p̄est. Martis aut vis mi-
ne iniurie terror atq; tormenta die a mercurio ad martem nocte conuerso
sumpta ab .o. inchoat prospera igit z dñs eius z ipsa cum orientis dño ua-
to eiusmodi officia atq; dignitates offerunt. ¶ Quarta regis z facultatum
atq; victorie eius die a sole ad saturnū nocte cōuerso sūpta ab .o. inchoat.
¶ Si sub radijs sit iupiter vicem suscipit hec quoq; nato regi honor z dux
est magisq; duci dño pmixta atq; oriētis in eius signo si pariter oriētis do-
mino testimonium fuerit cuncta optata demum consequenda promittit.
¶ Quinta subite exaltationis die a saturno ad partem fortune nocte con-
uerso ab .o. inchoat que si tam orienti q̄ fortunatis accōmoda existerit na-
tū subito eleuat. ¶ Sexta auctoritatis magniq; nomis die noctuq; a mer-
curio ad solē ab .o. inchoans graui auctoritate z amplitudine natū predi-
cat. ¶ Si cum stella .io. particeps reperit diuicias amplamq; potentiam ma-
chinat. ¶ Septima curie regis z milicie die a marte ad saturnū nocte con-
uerso sumpta ab .o. incipit si cū dño suo orientis dño miscet natū curie re-
gis inserit. ¶ Octaua regis atq; operis nati quoniā saturni labor lune offi-

sia die noctuq; a saturno ad lunam sumpta ab .o. incipit que prospera cum
 dño suo regnu; z potentiã parat sicq; pariter in geminis aut virgine egre
 gia opera celsaq; artificia. ¶ Nona mercature aut manualis operis die a
 mercurio ad venerem nocte conuerso ab .o. inchoat ducit igi; cum domi
 no suo ad artificiũ officia pulchrior natiq; operis vt sunt artificia z id ge
 nus cum lanifica preciosa vestiũq; z ornamentoz apparatus his similia.
 Tum etiam gemmarũ z specierũ diuersorumq; genera mercatura. ¶ Cum
 dño suo orientis dño permixta subtili manuũ aptitudini questus z hono
 res promittit. ¶ Decima mercature iuxta alios persas aperte solis ad par
 tem lune nocte conuerso ab .o. inchoat hec cum premissa in respectu mer
 curij cum receptione natum mercature officio additum siq; pariter prospe
 re mercaturis copiosos questus aduerse contra. ¶ Undecimi inuitabilis
 operis die a sole ad iouez nocte ab .o. inchoat que orientis dño permixta
 nato necessitati operando imponit atq; in patientẽ ocij animi. Sic igitur
 prospera questus aduersa damna parat.

 Undecimi partiu. ¶ Prima pars diuiciarũ potestatis z quo
 niam partes luminũ originis sue rationi ceteris omnib; vir
 tute preeminet recte die a parte fortune ad partem boni no
 cte conuerso sumpta ab .o. inchoat: hec cum fortunatis in lo
 co suo recepta magisq; in .io. aut .ii. infortunijs auersis na
 to perpetue fortune diuiciarũ z honoris fundamentũ. ¶ Se
 cundo a gratie atq; honoris recte vt prima atq; ex eisdem luminũ partibus
 sumpta si cum fortunatis aut in earum domicilijs seu principatu siue trige
 no reperit natum amabilem z dilectũ multa replet gratum infortunijs ve
 ro eisdem ex partibus odiosum. ¶ Tercia reuerentie z auctoritatis die ap
 te fortune ad soles nocte conuerso sumpta ab .o. inchoat que si soli atq; io
 ui recepta aut ceteris fortunatis pariter z dño orientis amice respicienti
 natum summa reuerentia z auctoritate tam coram principibus q; pro po
 pulo predicat de quibus quantũ defuerit tantum infra subsistet. ¶ Quarta
 deliberationis die a parte fortune ad iouem nocte conuerso sumpta ab .o.
 inchoat que cum orientis dño aut in eius respectu salua natum rónabili
 deliberatione in rerum dispositione ad summaz auctoritatem z honorem
 effert potiusq; fortunatis respecta: infortunijs vero sine orientis dño con
 tra. ¶ Quinta voluptatum z deliciarum die a parte fortune ad partem fu
 turozum nec conuerso ab oriente incipit quam si locus saluus tenet conse
 cuturũ desideria z supaturum sed aduersos subcubiturũ tradit. ¶ Sexta
 spei die a saturno ad venerem nocte conuerso sumpta ab oriente inchoat
 hec cũ dño suo felix in loco suo prospero omnẽ spem pducit aduersa cõtra

¶ Septi
 inter am
 inchoat
 mos soc
 solum h
 z recepti
 ¶ Octau
 ducit ad
 tis dñi a
 penuriã
 luna ad
 dño per
 cima ing
 ab .o. in
 li amice
 genio n
 contra.
 uerso ab
 respecta
 ta contra

ctuq; apar
 laboribus

bit hec igi; z
 vt ad vtrã lib
 dẽ difficulte
 cũ hac igno
 staret: nec tñ
 aduert erun

Septima amicitie quonia oē frequens officium p̄fertur lune et mercurij q̄
inter amicos plurimum variat die noctuq; a luna ad mercurium supra ab. o.
inchoat hec cum dño suo et re et loco salua pariter in signis tropicis q̄pluri-
mos sociat amicos. Sicq; pariter et ipsa et dñs eius felices his amicitijs nõ
solum honestate verũ amplissimas etiã utilitates pollicet sicq; deinde simul
et recepti eas amicitias et societates internis p̄petuis beniuolentie vinculis
Octava necessitatis die noctuq; a parte celati ad mercurium ab. o. inchoat
ducit ad mutuã amicoꝝ ac socioꝝ beniuolentiã ac caritate huius atq; oriẽ-
tis dñi alter in alterius exitio aut casu siue in signis inimicis nato grauem
penuria ac difficile egestatez minant. **N**ona habitudinis die noctuq; a
luna ad mercurium ab. o. inchoans hec cum dño suo partim fortune oriẽtisq;
dño per mixta natũ opum habundantia ac deliciaꝝ affluentia beat. **D**e-
cima ingenuitas animi et libertatis die a mercurio ad solẽ nocte conuerso
ab. o. inchoans que si fortunatis iuncta aut respecta maximeq; ioui aut so-
li amice ligata reperit et ipsa et dñs eius insignis ingenuis egregiũ natũ in-
genio nobili animo celsa amplaq; ingenuitate p̄dit: infortunij impedita
contra. **U**ndecima gratie et familiaritatis die a ioue ad venerẽ nocte cõ-
uerso ab. o. inchoans hec cum dño suo fortunatis maximeq; ioui iuncta vel
respecta natũ amabile et in omni officio gratiosum reddit: infortunij retẽ-
ta contra.

Dodecimi partium. Prima pars inimicoꝝ iuxta quosdam die
noctuq; a saturno ad martẽ sumpta ab. o. inchoat. Secunda
pars inimicoꝝ fm hermetẽ die noctuq; a dño domini inimico-
rum in gradu domus inimicoꝝ ab oriente inchoans hec due
in tetragono aut oppositione dñoꝝ suoꝝ aut dñi orientis na-
to plurimos irritant inimicos. Tercia laboris et pene die no-
ctuq; a parte celati ad partẽ fortune natũ grauibus et inutilibus damnat
laboribus.

Nunc ea q̄ extra stellarũ atq; domicilioꝝ ordinẽ seorsuz neces-
sitate quadã adhibite tractat̄ exequi ordo postulat. Equib;
prima pars halhileg cui inuentioni primũ discriminari conuenit
vtrũ coniunctionẽ an oppositionẽ natũ sequat̄. Quo facto vtra-
libet p̄cesserit ab eius gradu atq; puncto vsq; ad gradũ et pun-
ctũ lune sumpta adiectis oriẽtis gradib; a principio inchoa-
bit hec igit̄ et ipsa halhileg p̄ gradũ ductũ et p̄ signoz circuitũ p̄ducat̄. Sicq;
vt ad vtrãlibet stellarũ applicat̄ ex natura et effectũ afficit̄ apud infortunia q̄
de difficultatib; atq; incommodis vñ nonnullis ex eis q̄ artificio opaz dabat̄
cũ hac ignorata diuersoz inuita p̄ diuersos terminos casuũ iõ plerũq; con-
staret: nec tñ ceteris circũspectis singuloꝝ cam reprehenderent: hanc tandem
aduert erunt sicq; per ordinẽ p̄ducentes v̄sitis ceterarũ experientis huic

primā post alhileg per motus ac spei loca z tempa auctoritatē intellexerūt
¶ Secūda corrupti ac morbidī corporis die a parte fortune ad martē nocte cōuerso sumpta ab oz incipit hec cū orientis dño si alhibetu aut ī signo humido natū grosse habitudinis ac morbidū edit. Si vero preter orientis dñm cum marte aut mercurio tenere habitudinis : nec minus corrumpit
¶ Tercia milicie die a saturno ad lunā nocte cōuerso sūpta ab .o. inchoat quod parti regis partiq; opis nati ac sensus z puidentie cōueniēs eēt hec in exagono martis aut iouis aut infortunioꝝ domicilijs fortibꝝ recepta natuz feritate graui belli cām indicat. ¶ Quarta audacie in die a dño ascētis in D nocte conuerso ab oriente inchoat: hec si in aspectu ♂ vel ♀ fuerit animositatem audaciamq; tribuet. ¶ Quinta fraudis doli astucie omniumq; id genus mercurialiū virtutū que qm anime sunt parsq; celati p ceteris ad aiā faciēs sumit die a mercurio ad partē celati nocte cōuerso sicq; ab .o. inchoat hec orientis dño pmixta natū eiusmodi virtutibꝝ instituit. Itaq; prospera quidez cōmoda: aduersa contra. ¶ Sexta loci negocij quoniā in oī negotio plurimū infortunata meciunt. Mercurio autē in dñij negotio participatio ex his tribꝝ sumit die noctuq; a saturno ad martē sicq; a mercurio inchoat. Que si die marte nocte saturno libera repit negocij prouentum indicat z effectū contra corrupta. Adhibet principaliter atq; singulariter eis negocijs quoz genus indiscretū nomenq; ignotum vt fit in tacitis questionibꝝ: nam incertis suis eiusq; ducibꝝ picipat ¶ Septima necessitatē z obstaculi iuxta egyptios die noctuq; a marte ad gradū partē fratru ab .o. inchoans. ¶ Octaua iuxta persas die noctuq; a pte amoris ad mercuriuz he due cū infortunijs proprie cū saturno pariterq; uel ipso vel dño eius orientis dño pmixto natum in negocijs suis inuoluerit atq; impediunt grauibꝝ passionibus vacuo labore damnosiq; decemētis afficiūt. ¶ Nona remunerationis die a marte ad solem nocte cōuerso ab .o. incipiens hec in cardine aut accedenti cum orientis dño natum dapfitem multeq; remunerationis predicat aliter in gratum. ¶ Decima veracis operis die a mercurio ad martē nocte conuerso sumpta ab .o. inchoalis hec accedens z prospera natum in omni actu suo fidelem re ctū veracem ipsiq; omnia recte p uentura iudicat accedens aut z ad uersa recte prouētura sed damnose. remota vō vel in stgno mobili nec etiā explicaturū aliqd omni igit sua eiusq; officia z ducatus p diuersos tractatus in genezia annalibus questionibus operum atq; negocioz institutionibus prout incidūt diuersi autores exequent: nec enim vniversos ducatus oīm vnū aliquid volumē trinet. Quapropter z nos generales tantū hic. Nam singulas locoꝝ z cōstellationum varietas indicat nec in tantū vsq; a rōne theorice digredi fas erat excepto quantū restat quod vt locus exigit expeditū. Non longe abhinc tractatus finē cōcludet. Sic albumasar vt pluriq; faciunt seu multitudinis causa seu

vt minus diligentibus satis faciat omnium partium numerum a primordio reite
rans omnium inuentionez ternaque origine denuo instaurat. Quod ne nimia
beniuolentia nimiam pararet prolixitatem. Nos tamque nil faciens transeunduz
duximus: cum nil quippe aliud nec aliter quam dictum est oportet. Nam si minus
iudicatur exemplari in singula sua lecto industrie concessurum oppinor. Qua
propter ad sequentia transeamus.

De conuentu partium.

Nis itaque dispositis de conuentu partium exponendum aliquod
videtur duobus enim modis accidit plerumque in eisdem conueni
re locis: aut ex eo quod eodem modo atque ex eisdem principiis sum
munt: aut quod licet diuersa habeant principia eiusdem tamen nu
meri atque termini in eadem incidunt loca atque hec quidem locis
comunicent proprios tamen non relinquunt ducatus. Uter
gratia pars veneris perque vite in idem punctum incidunt: huic si venus testatur in
parte vite ad membrorum perfectionem corporis salutem et fortunam in propria ve
parte ad amorem delicias et voluptatem spectat atque in hunc modum.

De ducibus partium.

Nunc duces partium generales sequemur. Nam spirituales per quorum
cumque dignitatum quibus incidunt officio in eis libris quibus ar
tificium instituit altius indagamus. Primum itaque signo partis
circuli que loco notato consequenter perspicendum est singulariue
ducatur fruatur an plurali habere namque potest duces post unum
duos vel tres non plures unum quidem ut pars itineris cum do
micilio itineris incidit ipsum tamen eius signi dominum sicque per cetera duos
cum alibi alterum scilicet itineris dominum alterum signi cui incidit: habet autem
et alter duos cum inter duos sumpta in alterutrum domiciliu incidit quorum
prior dominus eius. Nam extra utriusque domicilia usque ad tres peruenit duos
scilicet inter quos sumit tertiumque dominum eius partis igitur virtus integra est cum
eam unum sequitur ducem ipsius respectu iunat. Ea vero que duos aut utriusque
aut eius saltem cuius domiciliu possidet. Nam ea que tres aut omnium aut
saltem plurimum et fortiorum. Non tamen eque virtutis ut uterque vel omni
bus respecta sed proximi. Quibus quantum defuerit tante debilior quod ut re
spiciunt si aut in casu suo fuerint aut retrogradi: hisque similibus impediti par
tis ducatum debilitant infectumque relinquunt. Respectus itaque si amicus est
optata libere spondet. Inimicus vero rei dono passiones miscet accedunt
et stelle naturaliter ad partium ducatum spectantes: ut parti operum si dominus sui
respectus defuerit accedet iupiter parti desponsationis venus: seruicij mercuri
sicque per cetera. Quod si respiciunt duntaxat fortunati et recepti atque in cardine
partis effectum parant licet nec duos integre neque id si non alienum amminiculo ho
mis quidem nodum in aliqua sua dignitate sint: ignoti vero si extra. Si vero

aut infelices aut incorrupti sint aut nō recepti aut remoti rem quidē simi-
lant nec tamē perficiunt. Igit̄ impediēs si saturnus est ideoq; retrograd⁹
inimicos impedimēto p̄tendit: mars cōtrouersias: mercuri⁹ infelix merca-
turā aut scripta: luna aliquos rumores: ven⁹ mulierū genus: sol iura prin-
cipiū: iupiter iudiciū v̄l legē: caput v̄o de magnatib⁹ aliq̄d: cauda de vulgo
De eoz inuicē inuentione.

Distremo inter hos oēs hos duces alioz ex alijs loca depre-
hendēda. Est eni oīno quaterna oīm partiū substantiū post
est dux a quo numeri sumit̄ iniciū: secūdu ad quē: terci⁹ est
locus a quo: quartus est in quē incidit. Sunt igit̄ oēs hij ea
adinuicē cōstituti vt tribus determinatis duoq; ducib⁹. Si
forte orientis gradus ignorat̄ sumet̄ quantū aut est a terciō
ad quartū a secundo duce cōtrario deducet̄. Vnde ad primi locum pueni-
re necesse est. Cū aut̄ ex tribus alijs secūdu insequimur sumet̄ itē quantum
interest a terciō duce ad quartū deductūq; a primo p ordinem ad secundi
gradū peruenit. Exempli causa sole primo duce. 18. gradus arietis tenen-
te luna. Secūdo. 20. leonis. Tercio geminis oriētis gradu. 15. Quarto p
tis fortune loco in. 18. libe gradu. Itaq; si ex reliquis oriētis gradū inue-
stigamus summim⁹ a sole ad lunā fiuntq;. 123. gradus. Totū igit̄ a gradu
partis contra signoz ordinē deducimus. vnde in. 15. geminoz puenire ne-
cesse sit. Si v̄o ex reliquis solē legimus ab orientē gradu ad partis locum
fiuntq;. 123. gradus q̄d. a gradu lude contra ordinē deducti ad. 17. arie-
tis gradū pueniunt. Nam si lunā ex reliqs indagamus summim⁹ itē ab orien-
tis gradu ad partē locū fiuntq;. 123. gradus. Totū igit̄ a gradu solis p or-
dinem deductū ad. 20. leonis gradū peruenit.

Opus introductorij in astronomiā albumazaris abalachi explicat feliciter
Erhardi ratdolt mira imprimendi arte: qua nuper venetijs nunc auguste
vindelicorū excellit notatissimus. 7. Idus Februarij. 1489.

H. 612 = GK. 840

nicht vermerkt.

Dies hier fehlende Adligat [t. 1490, 4 Nonas Jan.] ist auf der alten T. Kop.